

แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม
สำหรับการผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตร
จังหวัดตราด จำกัด

สืบเอกวีร์วัฒน์ สุริยะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2558

**Approaches to Promoting and Developing Appropriate Good Agricultural
Practices for Rambutan Producers who are Members of Trat Province
Agro-business Promotion Cooperative Ltd.**

Sgt. Weerawat Suriya

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration in Cooperatives
School of Agricultural and Cooperatives
SukhothaiThammathirat Open University

2015

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี
และเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์
ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด

ชื่อและนามสกุล สิบบเอกวิวัฒน์ สุริยะ
แขนงวิชา สหกรณ์
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2559

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

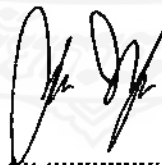
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ลัดดา พิศาลบุตร)

(รองศาสตราจารย์ ดร. มณฑิชา พุทชาคำ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ แนวทางการส่งเสริมและพัฒนากิจการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์
ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด

ผู้ศึกษา สิบเอกวีรวัฒน์ สุริยะ **รหัสนักศึกษา** 2579002565 **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น **ปีการศึกษา** 2558

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์ (2) การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์ (3) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์ และ (4) หาแนวทางการพัฒนากิจการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะให้กับสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด

วิธีการศึกษา ศึกษาข้อมูลจากสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ผู้ผลิตเงาะทั้งหมด จำนวน 53 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และการจัดประชุมกลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า (1) สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 33 ราย สมาชิกมีอายุมากกว่า 60 ปี และจบการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ สมาชิกสหกรณ์ทั้งหมดผลิตเงาะทั่วไป และมี 8 ราย ผลิตเงาะ GAP ด้วย ประสบการณ์ในการผลิตเงาะทั่วไปมากกว่า 20 ปี ประสบการณ์ผลิตเงาะ GAP 0-3 ปีขึ้นไป การผลิตเงาะทั่วไปใช้แรงงาน 2 ราย การผลิตเงาะ GAP ใช้แรงงาน 1 ราย สมาชิกมีพื้นที่ถือครองทำการเกษตรเฉลี่ย 25.42 ไร่ เป็นพื้นที่ผลิตเงาะทั่วไปเฉลี่ย 19.58 ไร่ และเป็นพื้นที่ผลิตเงาะ GAP เฉลี่ย 14.88 ไร่ ราคาเงาะทั่วไปเฉลี่ย 20.28 บาทต่อกิโลกรัม ราคาเงาะ GAP เฉลี่ย 30.50 บาทต่อกิโลกรัม รายได้จากการจำหน่ายเงาะทั่วไปเฉลี่ย 185,429.87 บาทต่อปี รายได้เฉลี่ย 14,589.74 บาทต่อไร่ มีรายได้จากการจำหน่ายเงาะ GAP เฉลี่ย 198,299.90 บาทต่อปี รายได้เฉลี่ย 19,725.00 บาทต่อไร่ (2) การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม สมาชิกส่วนใหญ่มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม GAP ครบถ้วน ทั้งทางด้านแหล่งน้ำ พื้นที่ การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร การรักษาคุณภาพภายนอกผล การผลิตให้ปลอดภัยจากศัตรูพืช การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การเก็บรักษาและการขนย้ายผลผลิตในแปลง และการบันทึกข้อมูล ตามเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบปฏิบัติ GAP (3) ปัญหาสำคัญของสมาชิก คือ ด้านการบันทึกข้อมูล เนื่องจากไม่มีเวลาในการบันทึกและแบบบันทึกมีความยุ่งยาก และไม่เข้าใจวิธีการบันทึก (4) แนวทางในการดำเนินการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม ให้สมาชิกที่ยังไม่ปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับเงาะ ให้ครบถ้วน โดยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้คำปรึกษา สมาชิกส่วนหนึ่งที่ปฏิบัติครบถ้วนแล้วเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา จัดฝึกอบรมสมาชิกด้านการดำเนินการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับเงาะ และให้สมาชิกทุกคนสมัครขอรับการรับรองการผลิต GAP เพื่อให้สมาชิกได้รับการรับรองการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับเงาะ สหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด
จังหวัดตราด

Independent Study title: Approaches to Promoting and Developing Appropriate Good Agricultural Practices for Rambutan Producers who are Members of Trat Province Agro-business Promotion Cooperative Ltd.

Author: Sgt. Weerawat Suriya; **ID:** 2579002565;

Degree: Master of Business Administration (Cooperatives);

Independent Study advisor: Songserm Homglin, Associate Professor;

Academic year: 2015

Abstract

The objectives of this research were to study (1) the socio-economic conditions of members of Trat Province Agro-business Promotion Cooperative, Ltd.; (2) their rambutan production following Good Agricultural Practice (GAP) ; (3) their problems and suggestions for appropriate GAP rambutan production; and (4) approaches to GAP rambutan production among cooperative members.

The study population was the 53 members of Trat Province Agro-business Promotion Cooperative, Ltd., who were rambutan growers. The research tools used were a structured interview form and focus group discussions. Data were analyzed to find frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results showed that (1) Most of the members were male, in the over 60 age group, and educated to primary school. Most of them had non GAP and 8 GAP rambutan production, more than 20 years experience growing rambutans and 0-3 years or more producing rambutans following the GAP. For non GAP rambutan production they used an average of 2 laborers, and for GAP rambutan production they used an average of one laborer. The members on average owned 25.42 rai (1 rai = 1,600m²) of agricultural land, out of which 19.58 rai were used for non GAP rambutan production and 14.88 rai were used for GAP rambutan production. The average price for non GAP rambutans was 20.28 baht per kilogram and the average price for GAP rambutans was 30.50 baht per kilogram. The farmers made about 185,429.87 baht a year, or 14,589.74 baht per rai from selling non GAP rambutans, and about 198,299.90 baht or 19,725 baht per rai from selling GAP rambutans. (2) Almost all the farmers complied with all GAP rambutan standards as written in the regulations, including water source standards, land use standards, use of hazardous agricultural substances, maintenance of external fruit quality, safety from pests, harvest and post harvest methods, storage and transport, and record keeping. (3) The main problem experienced by the farmers was difficulty in record keeping, because they lacked time, they found the recording keeping forms too complicated, and they did not understand some of the record keeping methods. (4) The approaches recommended by the farmers for GAP rambutan production were to have the farmers that were not yet fully complying try to upgrade their practices and apply for GAP certification. They should consult with the relevant agencies to get advice and training, and more experienced farmers who were already GAP certified should provide additional consultation for them.

Keywords: GAP for Rambutan Production, Trat Agricultural Business Promoting Cooperatives Ltd., Trat Province

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ส่งเสริม หอมกลิ่น อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำปรึกษาและตรวจสอบแก้ไขข้อผิดพลาดต่างๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาในครั้งนี้ ตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการ และสมาชิกของสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตร จังหวัดตราด จำกัด ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการเข้าไปรวบรวมข้อมูลของสหกรณ์เอกสารรายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สหกรณ์จังหวัดตราด ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ให้คำปรึกษาสนับสนุนส่งเสริมในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตราด และเจ้าของเอกสาร บทความ ตำรา หนังสือทุกท่านที่ผู้ศึกษาใช้ในการสืบค้นข้อมูลที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาระดับปริญญาโท รุ่นที่ 8 แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ ทุกท่าน ที่คอยช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และคำแนะนำต่างๆ ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ความดีอันเกิดจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าอิสระขอมอบแต่บิดา มารดา ครู อาจารย์ ภรรยา บุตร และผู้มีพระคุณทุกท่าน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจการศึกษาต่อไป

สิบเอก วีรวัฒน์ สุริยะ

สิงหาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	3
กรอบแนวคิดการศึกษา	4
ขอบเขตการศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์	7
บริบทสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด	14
การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับเงาะ	18
สภาพการผลิตเงาะ	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	53
ประชากรที่ใช้ในการศึกษา	53
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	55
เกณฑ์การประเมิน GAP	55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา	57
สภาพสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิก	57
การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิก	76
ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับเงาะ ของสมาชิก	83
แนวทางเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะ ของสมาชิก	85
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	89
สรุปผล	89
อภิปรายผล	93
ข้อเสนอแนะ	96
บรรณานุกรม	102
ภาคผนวก	105
ประวัติผู้ศึกษา	160

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	สรุปผลการรวบรวมผลผลิตของสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ปี 2555 - 2558..... 18
ตารางที่ 2.2	ข้อกำหนด เกณฑ์ที่กำหนด และวิธีการตรวจประเมิน 42
ตารางที่ 4.1	สภาพทางสังคมของสมาชิก..... 57
ตารางที่ 4.2	สภาพทางเศรษฐกิจด้านจำนวนแรงงานในการผลิตเงาะของสมาชิก..... 60
ตารางที่ 4.3	สภาพทางเศรษฐกิจด้านจำนวนพื้นที่ถือครองทำการเกษตรในการผลิตเงาะของสมาชิก..... 61
ตารางที่ 4.4	สภาพทางเศรษฐกิจด้านแหล่งเงินทุน และค่าใช้จ่าย ในการผลิตเงาะของสมาชิก..... 63
ตารางที่ 4.5	สภาพทางเศรษฐกิจด้านปริมาณเงาะของสมาชิก..... 67
ตารางที่ 4.6	สภาพทางเศรษฐกิจด้านแหล่งจำหน่ายผลผลิตเงาะของสมาชิก..... 69
ตารางที่ 4.7	สภาพทางเศรษฐกิจด้านราคา และรายได้จากการผลิตเงาะของสมาชิก..... 70
ตารางที่ 4.8	เปรียบเทียบสภาพทางเศรษฐกิจของสมาชิกที่ผลิตเงาะทั่วไปกับสมาชิกที่ผลิตเงาะ GAP..... 75
ตารางที่ 4.9	การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะด้านแหล่งน้ำ และพื้นที่ของสมาชิก..... 77
ตารางที่ 4.10	การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะด้านการใช้วัสดุอันตรายทางการเกษตร การรักษาคุณภาพภายนอก และการผลิตให้ปลอดภัยจากศัตรูพืชของสมาชิก..... 79
ตารางที่ 4.11	การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะด้านการเก็บเกี่ยว และการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การเก็บรักษาและการขนย้ายผลผลิตในแปลง และการบันทึกข้อมูลของสมาชิก..... 80
ตารางที่ 4.12	ปัญหาการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิก..... 83
ตารางที่ 4.13	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิก..... 84

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา.....	4
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างองค์การของสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด.....	17
ภาพที่ 2.2 แผนภูมิกระบวนการดำเนินงานตรวจประเมิน ตรวจสอบอายุ ตรวจสอบติดตามผล เพื่อการรับรองแหล่งผลิต GAP พืช.....	27
ภาพที่ 5.1 แผนภูมิวิธีการตรวจประเมินแหล่งน้ำ.....	98
ภาพที่ 5.2 แผนภูมิวิธีการตรวจประเมินพื้นที่ปลูก.....	99
ภาพที่ 5.3 วิธีการตรวจประเมินการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร การเก็บรักษาและการขนย้าย ผลิตผลในฟาร์ม การบันทึกข้อมูล ผลผลิตผิวสวยปลอดจากศัตรูพืช การจัดการ กระบวนการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตคุณภาพ และการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติ หลังการเก็บเกี่ยว.....	100

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เงาะ เป็นไม้ผลเมืองร้อน มีถิ่นกำเนิดในประเทศอินโดนีเซีย และมาเลเซีย โดยทั่วไป เงาะเป็นไม้ผลที่เจริญเติบโตได้ดี ในบริเวณที่มีความชื้นค่อนข้างสูง เงาะในประเทศไทยจึงนิยมปลูกในบริเวณภาคตะวันออก โดยเฉพาะจังหวัดบุรีรัมย์และตราด และภาคใต้ อาทิ พันธุ์สีทอง พันธุ์น้ำตาลกรวด พันธุ์สีชมพู พันธุ์โรงเรียน และพันธุ์เงาะม้ง เป็นต้น แต่ พันธุ์เงาะที่นิยมปลูกเป็นการค้า มีแค่ 3 พันธุ์ คือ พันธุ์โรงเรียน พันธุ์สีทอง และพันธุ์สีชมพู ส่วนพันธุ์อื่นๆ จะมีปลูกกันบ้างประปรายและโดยมากมักใช้เพื่อบริโภคในครัวเรือน หรือใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาทางวิชาการ (อิทธิฤทธิ์ อึ้งวิเชียร. เงาะ. สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2531) ในอดีตประเทศที่ผลิตและส่งออกเงาะใหญ่ได้แก่ ไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย (กรมวิชาการเกษตร, 2546) แต่ปัจจุบันพบว่าประเทศผู้ผลิตใหม่ เช่น ออสเตรเลีย และฮอนดูรัส และคู่แข่งของไทยในภูมิภาคเดียวกันคือเวียดนาม ได้เข้ามามีส่วนแบ่งในตลาดเพิ่มมากขึ้นจึงเกิดปัญหาด้านราคาจำหน่าย เกษตรกรมักจำหน่ายได้ในราคาต่ำ ทำให้ต้องมีการเร่งพัฒนาด้านการตลาดส่งออกและส่งเสริมการผลิตที่มีคุณภาพเพื่อการส่งออกให้มาก เพื่อเป็นการหาตลาดต่างประเทศ ช่วยยกระดับราคาผลผลิตเงาะให้สูงขึ้น โดยในปี 2557 มีปริมาณและมูลค่าการส่งออกเงาะสดจำนวน 3,882 ตัน คิดเป็นมูลค่า 119.6 ล้านบาท และในปี 2558 มีปริมาณและมูลค่าการส่งออกเงาะสดเพิ่มขึ้น เป็นจำนวน 6,743 ตัน มูลค่า 182.6 ล้านบาท (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2558) ซึ่งปัจจุบันไทยส่งออกผลไม้ไปยังจีนในปริมาณมาก สินค้าผลไม้ที่จีนอนุญาตให้นำเข้าจากไทยได้มีจำนวน 23 ชนิด ซึ่งเงาะเป็นหนึ่งในผลไม้เหล่านั้น (ขวัญเรือน สุขสังวรวงศ์. ศูนย์ข้อมูลธุรกิจไทยในจีน กรุงเทพฯ, 2551) นอกจากนี้ ยังมีตลาดต่างประเทศอื่นที่มีความต้องการอีก ได้แก่ เวียดนาม และ กัมพูชา (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2558)

ข้อมูลที่สำรวจในปี 2556 - 2558 พบว่าจังหวัดตราด มีพื้นที่การเกษตรทั้งหมด 613,312 ไร่ มีพื้นที่เพาะปลูกหลักในเขต 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองตราด 220,563 ไร่ อำเภอเขาสมิง 209,308 ไร่ และอำเภอบ่อไร่ 101,703 ไร่ ตามลำดับ มีพื้นที่เพาะปลูกเงาะ 51,429 ไร่ เป็นพื้นที่

เก็บเกี่ยว 47,513 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 92.39 ของพื้นที่เพาะปลูกเงาะทั้งหมด มีปริมาณผลผลิต 76,009 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 1,600 กิโลกรัมต่อไร่ มีเกษตรกรผู้ปลูกเงาะจำนวน 22,862 ครัวเรือน โดยมีแหล่งปลูกที่สำคัญใน 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเขาสมิง อำเภอเมืองตราด และอำเภอ บ่อไร่ (สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด : ข้อมูลด้านการเกษตร, 2557) อำเภอเขาสมิง เป็นแหล่งผลิตเงาะที่สำคัญของจังหวัดตราด มีพื้นที่ผลิตเงาะในปี 2558 จำนวน 33,533 ไร่ เป็นพื้นที่เก็บเกี่ยว 31,846 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 94.97 ของพื้นที่เพาะปลูกเงาะทั้งหมด ผลผลิตเงาะ 54,297 ตัน มีเกษตรกรผู้ปลูกเงาะจำนวน 3,809 ครัวเรือน (สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด : ข้อมูลด้านการเกษตร, 2557) และมีเกษตรกรรวมตัวกันจัดตั้งสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด เพื่อดำเนินธุรกิจรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกโดยเฉพาะผลผลิตเงาะ โดยส่งเสริมให้สมาชิกมีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) สำหรับการผลิตเงาะมาปฏิบัติในการผลิตเงาะ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรสมาชิกมีความรู้และผลิตพืชอย่างมีระบบ ทำให้ลดต้นทุนการผลิต และป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้อง ให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ปลอดภัยจากการปนเปื้อนสารเคมี เชื้อโรคและศัตรูพืช เป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ สามารถจำหน่ายผลผลิตได้ราคาสูงขึ้นทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด มีความสามารถในการดำเนินธุรกิจรวบรวมผลผลิตเงาะจากสมาชิกสหกรณ์ส่งออกผลผลิตเงาะสดไปยังประเทศเวียดนาม และกัมพูชา โดยรวบรวมจากสมาชิกสหกรณ์ทั้งหมด ซึ่งมีสมาชิกเกษตรกรผู้ปลูกเงาะบางส่วนมีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม แต่ยังไม่ต่อเนื่อง ประกอบกับปัจจุบันผู้บริโภคได้เริ่มให้ความสำคัญกับสุขภาพ คุณภาพและสุขอนามัยของอาหารที่บริโภคมากขึ้น ผู้ผลิตสินค้าจำเป็นต้องรับผิดชอบต่อคุณภาพและความปลอดภัยของผลผลิตของตนเอง รวมทั้งความพยายามลดความเสี่ยงที่อาจจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพ เช่น การปนเปื้อนของสารเคมี หรือการปนเปื้อนของจุลินทรีย์ที่เป็นอันตราย กุฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของอาหาร มีทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ ผู้ผลิตและผู้ส่งออกจะต้องปฏิบัติตามกุฎระเบียบทั้งของประเทศตนเอง และระเบียบตามกุฎระเบียบทางเทคนิค หรือมาตรฐานแบบบังคับปฏิบัติที่กำหนดขึ้น โดยหน่วยงานราชการของประเทศผู้นำเข้าหรืออ้างอิงจากมาตรฐานสากล สินค้าที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของระเบียบเหล่านี้ อาจถูกตัดหรือปฏิเสธการนำเข้า รัฐบาลในหลายประเทศ ซึ่งเป็นผู้ส่งออกสินค้าเริ่มใช้มาตรการควบคุมการผลิตตลอดห่วงโซ่อาหาร ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิตระดับฟาร์ม การแปรรูป การขนส่ง และการกระจายสินค้า เพื่อให้สินค้าถึงมือผู้บริโภคมีคุณภาพ และความปลอดภัย ดังนั้น ผู้ผลิตและผู้ส่งออกจำเป็นต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับกุฎระเบียบเทคนิค และข้อกำหนด ซึ่งระยะแรกอาจดูซับซ้อนยุ่งยาก แต่จำเป็นต้องปฏิบัติตาม มิฉะนั้นจะไม่สามารถขายผลผลิตได้ ดังนั้น ความปลอดภัยด้านอาหารจากสินค้าเกษตร และหลักเกณฑ์การผลิตที่ถูกต้อง

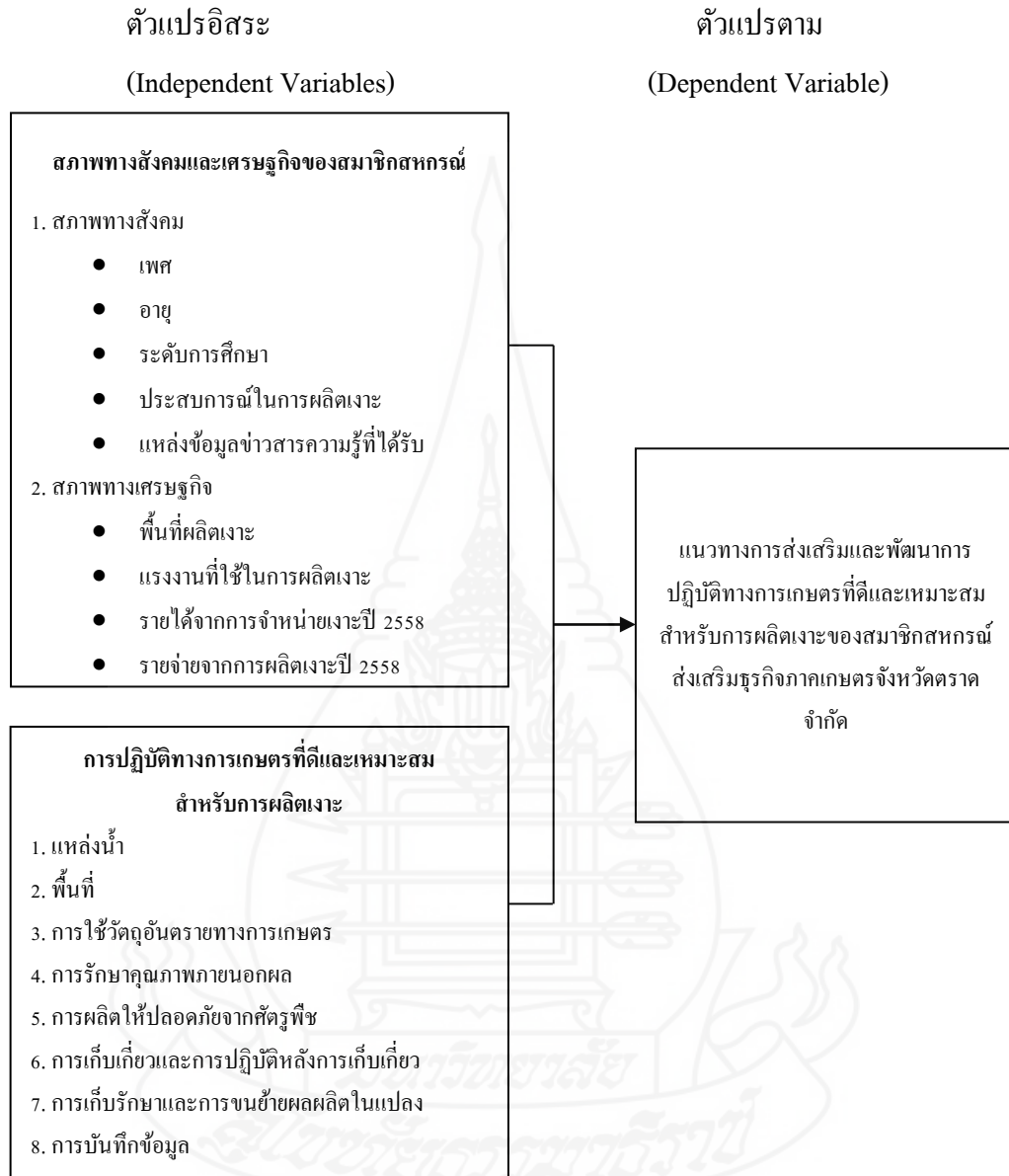
เริ่มที่การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (Good Agricultural Practice) เป็นมาตรฐานสำหรับเกษตรกรที่ครอบคลุมกระบวนการผลิตทางการเกษตร ซึ่งเริ่มต้นตั้งแต่การใช้ปัจจัยการผลิต ขั้นตอนการผลิต จนกระทั่งผลผลิตถูกขนส่งออกจากฟาร์ม (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2553) ดังนั้นจึงสมควรได้มีการศึกษาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด เพื่อให้ทราบถึงสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์ว่าเป็นอย่างไร ทราบถึงการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมของสมาชิกสหกรณ์ว่าเป็นอย่างไร มีการปฏิบัติในระดับมากน้อยเพียงใด รวมทั้งมีปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมอย่างไร เพื่อจะได้ นำผลที่ได้จากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางส่งเสริมและพัฒนาการผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ให้สมาชิกสามารถผลิตเงาะให้ได้คุณภาพมากขึ้น สามารถจำหน่ายไปยังตลาดทั้งในและต่างประเทศ และสามารถนำผลการศึกษานี้ ไปปรับใช้ในการส่งเสริมกับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในพื้นที่อื่นที่มีสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกันต่อไป

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด
- 2.2 เพื่อศึกษาการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด
- 2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด
- 2.4 เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะให้กับสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

4. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้มีขอบเขตต้องการศึกษาดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา จะดำเนินการศึกษาสภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ผู้ผลิตเงาะ และการผลิตเงาะตามลักษณะการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม เพื่อศึกษาการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิกรวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม

4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ ทำการศึกษา โดยเก็บข้อมูลจากสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ผู้ผลิตเงาะในพื้นที่อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด จำนวน 53 คน

4.3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.3.1 ประชากรศึกษา สมาชิกผู้ผลิตเงาะ ในเขตพื้นที่อำเภอเขาสมิง จำนวน 53 คน

4.3.2 โดยสอบถามสมาชิกผู้ผลิตเงาะในอำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ทั้งหมด (ทั้งที่ทำ GAP และ ไม่ทำ GAP) จำนวน 53 คน

4.3.3 ขอบเขตด้านเวลาทำการศึกษาจากสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ที่ปลูกเงาะในปีการเพาะปลูก 2558/2559 โดยทำการเก็บข้อมูลในช่วงเดือนเมษายน ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2559

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด

5.2 สมาชิกสหกรณ์ หมายถึง สมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด

5.3 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (Good Agricultural Practice: GAP) หมายถึง แนวทางในการทำเกษตรกรรม 8 ด้าน ตามเกณฑ์ของกรมวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร, 2550) ได้แก่ 1) แหล่งน้ำ 2) พื้นที่ 3) การใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตร 4) การรักษาคุณภาพภายนอกผล 5) การผลิตให้ปลอดภัยจากศัตรูพืช 6) การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว 7) การเก็บรักษาและการขนย้ายผลผลิตในแปลง และ 8) การบันทึกข้อมูล เพื่อให้ได้ผลผลิต

ที่มีคุณภาพดีตรงตามมาตรฐานที่กำหนด ผลผลิตสูง คุ่มค่าการลงทุน กระบวนการผลิตจะต้องปลอดภัยต่อเกษตรกรและผู้บริโภค มีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด เกิดความยั่งยืนทางการเกษตรและไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

5.4 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับเงาะ หมายถึง แนวทางการทำเกษตร 8 ด้าน สำหรับไม้ผล (กรมวิชาการเกษตร, 2550) โดยกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการตรวจรับรองระบบการจัดการคุณภาพ: การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (GAP) โดยได้กำหนดข้อกำหนด กฎเกณฑ์ และวิธีการตรวจประเมิน ซึ่งเป็นไปตามหลักการที่สอดคล้องกับ GAP ตามหลักการสากล เพื่อใช้เป็นมาตรฐานการผลิตพืชในระดับฟาร์มของประเทศ และได้จัดทำคู่มือการเพาะปลูกพืชตามหลัก GAP สำหรับไม้ผล และกำหนดแยกย่อยเรื่องระบบการจัดการคุณภาพ GAP เงาะไว้ต่างหากด้วย (กรมวิชาการเกษตร, ระบบการจัดการคุณภาพ : GAP พืช (เงาะ), 2550)

5.5 แนวทางการส่งเสริม หมายถึง แนวทางการพัฒนาความรู้ทางด้านการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม ให้สมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด เห็นถึงความสำคัญ วิธีการ และประโยชน์ที่จะได้รับ และสามารถปฏิบัติตามเกณฑ์การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมอย่างครบถ้วน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ผู้บริหารและฝ่ายจัดการของสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด สามารถนำผลการศึกษาการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและวางแผนพัฒนาการผลิตเงาะให้กับสมาชิกสหกรณ์ ในพื้นที่อำเภอเขาสมิงและพื้นที่อำเภออื่นที่สหกรณ์ดูแล เพื่อให้สามารถผลิตเงาะให้ได้คุณภาพและสามารถส่งออกเงาะคุณภาพได้เพิ่มมากขึ้น

6.2 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตราด สามารถนำข้อเท็จจริงที่ได้จากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการแนะนำ ส่งเสริมสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดตราด

6.3 กรมส่งเสริมสหกรณ์ สามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมสหกรณ์การเกษตรอื่นๆ ต่อไป

6.4 เกษตรกรทั่วไปในพื้นที่ต่างๆ ที่มีสภาพแวดล้อมที่คล้ายคลึงกัน สามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปปรับใช้ในการพัฒนาการผลิตเงาะ

6.5 ผู้สนใจทั่วไป สามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้ประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเพิ่มเติมหรือเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตร จำกัด ครั้งนี้ ผู้ศึกษา ได้นำแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร หลักวิชาการและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นกรอบในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์
2. บริบทสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด
3. การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับเงาะ
4. สภาพการผลิตเงาะ
5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์

1.1 ความหมายและลักษณะมูลฐานของสหกรณ์

กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ (ม.ป.ป. อ้างถึงใน กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2535) ได้ให้คำจำกัดความไว้ในเอกสารปาฐกถาสหกรณ์บางรูปว่า สหกรณ์ เป็นวิธจัดรูปหนึ่งซึ่งบุคคลหลายคนเข้า ร่วมกันโดยสมัครใจของตนเอง ในฐานะที่เป็นมนุษย์โดยความมีสิทธิเสมอกันกันหมดเพื่อบำรุง ตนเองให้เกิดความเจริญทางทรัพย์

ความหมายของสหกรณ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราช คำรัสเนื่องในโอกาสที่ผู้นำสหกรณ์เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ ศาลาดุสิดาลัย เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2521 (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2542 : 1) ว่า “สหกรณ์ แปลว่า การทำงานร่วมกัน การ ทำงานร่วมกันนี้ลึกซึ้งมาก เพราะจะต้องร่วมมือกันทุกด้าน ทั้งในด้านงานการที่ทำด้วยร่างกาย ทั้งในด้านงานการที่ทำด้วยสมองและงานการที่ทำด้วยใจ ทุกอย่างนี้ขาดไม่ได้ต้องพร้อม”

ประพันธ์ เสวตนันท์ (2541: 3 - 5) ได้สรุปความหมายของสหกรณ์ ไว้ว่า สหกรณ์คือ สมาคมของบุคคลหลายๆ คนซึ่งมีฐานะยากจน ต่างสมัครใจที่จะมาร่วมกันบรรลु วัตถุประสงค์ทางเศรษฐกิจ โดยการก่อตั้งองค์การธุรกิจ ที่มีการควบคุมแบบประชาธิปไตย

ร่วมลงทุนกันอย่างเสมอภาค และยอมรับการเสี่ยงภัยและผลประโยชน์ทางธุรกิจอย่างยุติธรรม สมาชิกสหกรณ์ทุกคน มีภาระต้องนำเงินมารวมกัน

กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้กล่าวว่า พระราชบัญญัติสหกรณ์ (2542) ได้บัญญัติไว้ว่า สหกรณ์ หมายถึง คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของสหกรณ์ว่า “สหกรณ์” หมายถึง องค์กรทางเศรษฐกิจและสังคมที่สมาชิกร่วมกันจัดตั้งขึ้นด้วยการลงหุ้นร่วมกัน จัดการร่วมกันในการผลิต การจำหน่ายสินค้า หรือบริการตามความต้องการ หรือผลประโยชน์อย่างเดียวกันของบรรดาสมาชิก สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิ์ออกเสียงได้หนึ่งเสียงในการบริหารสหกรณ์ โดยไม่ขึ้นกับจำนวนหุ้นที่ถืออยู่ เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์โคนม (กฐ) คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

สรุป ความหมายสหกรณ์ คือ องค์กรที่บุคคลมารวมตัวกันเป็นเจ้าของร่วมกันโดยมีวัตถุประสงค์ดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันมีเป้าหมายคือการกินดีอยู่ดีมีสันติสุขร่วมกัน ตามแนวทางในหลักการสหกรณ์ที่เป็นสากล

1.2 อุดมการณ์ หลักการ วิธีการสหกรณ์ และคุณค่าของสหกรณ์

อุดมการณ์สหกรณ์ (Cooperative Ideology) คือ แนวความคิดที่เชื่อว่าวิธีการสหกรณ์ จะช่วยแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของมวลสมาชิกให้มีความอยู่ดีกินดีและมีสันติสุข โดยการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

หลักการสหกรณ์ (Cooperative Principles) หลักการสหกรณ์ที่ถือใช้ในปัจจุบัน เป็นผลสืบเนื่องมาจากระเบียบปฏิบัติของผู้นำแห่งเมืองรอซเดล ประเทศอังกฤษ ซึ่งเป็นผู้ที่ก่อตั้งร้านสหกรณ์ขึ้นในปี พ.ศ. 2387 นับได้ว่าเป็นร้านสหกรณ์แห่งแรกของโลกที่ดำเนินงานประสบผลสำเร็จ ระเบียบปฏิบัติร้านสหกรณ์ของผู้นำแห่งเมืองรอซเดลในสมัยแรก ได้มีการปรับปรุงแก้ไข และปรากฏหลักฐานใน พ.ศ. 2403 ดังต่อไปนี้

- เงินทุนควรมาจากผู้ถือหุ้นและจำกัดอัตราเงินปันผล
- การจัดหาสินค้าคุณภาพให้แก่สมาชิก
- ความเที่ยงตรงในการชั่ง ตวง วัด
- ขายสินค้าเงินสดตามราคาตลาด
- กำไรควรจัดสรรตามส่วนซื้อของสมาชิก
- ความเสมอภาคในการเป็นสมาชิกและการออกเสียง

- การจัดการ โดยพนักงานและกรรมการที่ได้รับเลือกตั้งตามระยะเวลา
- กำไรจำนวนแน่นอนควรจัดสรรเพื่อการศึกษา
- รายงานและงบดุลควรนำเสนอสมาชิกให้บ่อยครั้ง

ถึงแม้ว่าระเบียบปฏิบัติของสหกรณ์รอชเดล จะตั้งขึ้นมากกว่าหนึ่งร้อยปีแล้ว และเป็นการตั้งขึ้นเพื่อใช้เฉพาะกับร้านสหกรณ์ก็ตาม แต่หลักการบางข้อสามารถนำมาใช้กับ สหกรณ์ ทั่วๆ ไปได้ ซึ่งเรื่องนื่องค์การสัมพันธ์ภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศได้มีการประชุมปรึกษากัน ณ กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2509 โดยนำระเบียบปฏิบัติของรอชเดลมาแก้ไขปรับปรุงใหม่และได้ลงมติกำหนดเป็นหลักการสหกรณ์ 6 ประการ คือ

1. การเป็นสมาชิกด้วยความสมัครใจ และไม่กีดกันการเข้าเป็นสมาชิก
2. การควบคุมตามหลักประชาธิปไตย และการดำเนินงานเป็นอิสระ
3. การจำกัดอัตราเงินปันผลตามหุ้น
4. การจัดสรรรายได้สุทธิ (กำไร) เพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม และความเป็น

ธรรมในหมู่สมาชิก

5. การส่งเสริมการศึกษาอบรมทางสหกรณ์
6. การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ทั้งปวง

หลักการสหกรณ์ 6 ประการนี้มีการถือใช้มาตลอด จนเมื่อวันที่ 23 กันยายน 2538 องค์การสัมพันธ์ภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ ได้จัดการประชุม ณ นครแมนเชสเตอร์ ประเทศอังกฤษ เพื่อปรับปรุงเพิ่มเติมหลักการสหกรณ์ใหม่อีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้หลักการสหกรณ์มีความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันยิ่งขึ้น รวมทั้งการให้สมาชิกได้มีความเข้าใจและนำหลักการสหกรณ์ไปใช้ปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน ซึ่งมีหลักการสหกรณ์ 7 ประการและได้มีการประกาศให้สหกรณ์ทุกประเทศถือใช้โดยทั่วกัน

หลักการสหกรณ์ คือ “แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม” ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญรวม 7 ประการ กล่าวคือ

- หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง
- หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย
- หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก
- หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ
- หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรมและสารสนเทศ
- หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์
- หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน

วิธีการสหกรณ์ (Cooperative Practices) ที่ประชุมองค์การสัมพันธ์ภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศได้กำหนดนิยามคำว่า “วิธีการสหกรณ์” ดังนี้

วิธีการสหกรณ์ คือ “การนำหลักการสหกรณ์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิกและชุมชน โดยไม่ละเลยหลักการธุรกิจที่ดี”

คุณค่าของสหกรณ์ (Cooperatives Values) คือ “สหกรณ์อยู่บนพื้นฐานแห่งคุณค่าของการช่วยตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความเป็นประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรม และความเป็นเอกภาพสมาชิก สหกรณ์เชื่อมั่นในคุณค่าทางจริยธรรมแห่งความสุจริต ความเปิดเผย ความรับผิดชอบต่อสังคมและความเอื้ออาทรต่อผู้อื่นโดยสืบทอดประเพณีปฏิบัติของผู้ริเริ่มการสหกรณ์”

1.3 ประเภทของสหกรณ์

เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2548 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกกฎกระทรวง เพื่อกำหนดประเภทของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียน โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 53 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2542 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับ มาตรา 35 และมาตรา 45 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ออกกฎกระทรวงไว้ดังนี้

ประเภทของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียนคือ

1. สหกรณ์การเกษตร
2. สหกรณ์ประมง
3. สหกรณ์นิคม
4. สหกรณ์ร้านค้า
5. สหกรณ์บริการ
6. สหกรณ์ออมทรัพย์
7. สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน

ทั้งนี้ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 122 ตอนที่ 63 ก วันที่ 4 สิงหาคม 2548 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 สิงหาคม 2548 เป็นต้นไป โดยได้ให้ความหมายของสหกรณ์แต่ละประเภทดังนี้

1. สหกรณ์การเกษตร คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตรรวมตัวกัน จัดตั้งและจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจการร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพ

ของสมาชิกและช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกดำเนินธุรกิจร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือส่วนรวมโดยใช้หลักคุณธรรม จริยธรรมอันดีงามตามพื้นฐานของมนุษย์ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์

2. สหกรณ์ประมง คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ชาวประมง เพื่อแก้ไขปัญหา และอุปสรรคในการประกอบอาชีพ ซึ่งชาวประมงแต่ละคนไม่สามารถแก้ไขให้ลุล่วงไปตามลำพังบุคคลเหล่านี้ จึงรวมตัวกันโดยยึดหลักการช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

3. สหกรณ์นิคม คือ สหกรณ์ที่มีการดำเนินการจัดสรรที่ดินทำกินให้ราษฎร การจัดสร้างปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ที่อยู่อาศัยควบคู่ไปกับการดำเนินการจัดหาสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและสิ่งของจำเป็น การแปรรูปการเกษตร การส่งเสริมอาชีพ รวมทั้งกิจการให้บริการสาธารณูปโภคแก่สมาชิก

4. สหกรณ์ร้านค้า คือ สหกรณ์ที่มีผู้บริโภครวมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อจัดหาสินค้า เครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป โดยจดทะเบียนตามกฎหมายสหกรณ์ในประเภทสหกรณ์ร้านค้า มีสภาพเป็นนิติบุคคล ซึ่งสมาชิกผู้ถือหุ้นทุกคนเป็นเจ้าของ สมาชิกลงทุนร่วมกันในสหกรณ์ด้วยความสมัครใจ เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคและเพื่อผดุงฐานะทางเศรษฐกิจของตนและหมู่คณะ สหกรณ์ร้านค้าตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดหาสิ่งของและบริการที่สมาชิกมีความต้องการมาจำหน่าย ช่วยจำหน่ายผลิตผล ผลิตภัณฑ์ของสมาชิก ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ทางด้านสหกรณ์และด้านการค้าให้แก่สมาชิกสหกรณ์ ปลุกจิตสำนึกให้สมาชิกรู้จักประหยัด ช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมมือและประสานงานกับสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นทั้งภายในและนอกประเทศ ในอันที่จะเกื้อกูลกันและกัน

5. สหกรณ์บริการ คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ โดยมีประชาชนไม่น้อยกว่า 10 คน ที่มีอาชีพอย่างเดียวกัน ได้รับความเดือดร้อนในเรื่องเดียวกันรวมตัวกัน โดยยึดหลักการประหยัด การช่วยตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ปัญหาต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงในอาชีพต่อไป สหกรณ์บริการจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินธุรกิจด้านการบริการตามรูปแบบของสหกรณ์ ส่งเสริมสวัสดิการแก่สมาชิกและครอบครัว ส่งเสริมการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในหมู่สมาชิก ร่วมมือกับสหกรณ์อื่นและหน่วยงานอื่นเพื่อความก้าวหน้าของกิจการสหกรณ์

6. สหกรณ์ออมทรัพย์ คือ สถาบันการเงินแบบหนึ่งที่มีสมาชิกเป็นบุคคลที่มีอาชีพอย่างเดียวกันหรือที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ และให้กู้ยืมเมื่อเกิดความจำเป็นหรือเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์นอกวงและได้รับการ

จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ สามารถกู้ยืมได้เมื่อเกิดความจำเป็นตามอุดมการณ์ในการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สหกรณ์ออมทรัพย์จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ โดยการรับฝากเงินและให้ผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยอัตราเดียวกับธนาคารพาณิชย์ และโดยการถือหุ้นหัก ณ ที่จ่ายเป็นรายเดือนแต่ไม่เกิน 1 ใน 5 ของหุ้นทั้งหมด เมื่อสิ้นปีทางบัญชีต้องจ่ายเงินปันผลค่าหุ้นให้แก่สมาชิกในอัตราที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งให้บริการด้านเงินกู้แก่สมาชิกตามความจำเป็น

7. สหกรณ์เครดิตยูเนียน คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในวงสัมพันธ์เดียวกัน เช่น อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นที่อยู่อาศัย ที่ทำงาน สถานศึกษา หรือประกอบอาชีพเดียวกัน หรือมีกิจกรรมร่วมกันในลักษณะต่อเนื่อง และบุคคลเหล่านั้นมีความปรารถนาจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยวิธีการนำเงินของตนมาสะสมไว้เป็นกองทุน สมาชิกทุกคนจะต้องสะสมเงินตามความสามารถของตนเป็นประจำ และสม่ำเสมอตามที่สหกรณ์กำหนด และเงินในกองทุนนี้จะสามารถช่วยเหลือสมาชิกที่มีความจำเป็น และเดือดร้อนทางการเงินกู้ยืมไปแก้ไขปัญหา และบำบัดความเดือดร้อนเหล่านั้น หรือถ้าไม่มีความเดือดร้อนเงินสะสมก็จะมามากขึ้น สหกรณ์เครดิตยูเนียนจึงเป็นสหกรณ์ที่มุ่งหวังให้สมาชิกช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน บริหารงานโดยสมาชิก และทำกิจการทุกอย่าง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับสมาชิก

1.4 ความหมายของสหกรณ์การเกษตร

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2542) ได้ให้ความหมายของสหกรณ์การเกษตร ไว้ว่า สหกรณ์การเกษตร คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในกลุ่มผู้ที่มีอาชีพด้านการเกษตร โดยดำเนินธุรกิจแบบอเนกประสงค์ เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพ และช่วยยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น และวัตถุประสงค์ของสหกรณ์การเกษตรมีดังนี้ คือ

1. ให้สินเชื่อ
2. จัดหาสินค้ามาจำหน่าย
3. จัดหาตลาดจำหน่ายผลผลิตของสมาชิก
4. ปรับปรุงพื้นที่ดิน
5. ส่งเสริมการเกษตร
6. ให้การศึกษาอบรมทางการสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้กล่าวว่า พระราชบัญญัติสหกรณ์ (2542) ได้ให้คำจำกัดความว่า สหกรณ์การเกษตร หมายถึง องค์การที่ผู้ประกอบอาชีพทางการเกษตรรวมกันจัดตั้งขึ้นและจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายสหกรณ์ ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้

สมาชิกดำเนินกิจการร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิกและช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

ความเป็นมา สหกรณ์การเกษตรแห่งแรกได้จดทะเบียนเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2459 โดยมี พระราชวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ เป็นนายทะเบียนสหกรณ์พระองค์แรก สหกรณ์นี้ ชื่อว่า “ สหกรณ์ วัดจันทร์ ไม่จำกัดสินใช้” ที่จังหวัดพิษณุโลก เป็นสหกรณ์การเกษตร ชนิดไม่จำกัด มีขนาดเล็กในระดับหมู่บ้านตั้งขึ้นในหมู่เกษตรกรที่มีรายได้น้อยและมีหนี้สินมาก ในการจัดตั้งครั้งแรกมีสมาชิกจำนวน 16 คน มีทุนดำเนินงาน จำนวน 3,080 บาท ค่าธรรมเนียมแรกเข้า 80 บาท และเป็นทุนจากการกู้เบงกัลสยามกับมาจล(ธนาคารไทยพาณิชย์ในปัจจุบัน) จำนวน 3,000 บาท

วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกดำเนินธุรกิจร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือส่วนรวมโดยใช้หลักคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงามตามพื้นฐานของมนุษย์ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวม ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์

โดยสรุปแล้ว สหกรณ์การเกษตร หมายถึง สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตรรวมตัวกันจัดตั้งขึ้น และจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

สหกรณ์การเกษตรดำเนินธุรกิจแบบอเนกประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกดำเนินธุรกิจร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือส่วนรวม โดยใช้หลักคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงามตามพื้นฐานของมนุษย์ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวม ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ (สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย: 2558)

2. บริบทสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด

2.1 ประวัติของสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด

สหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2554 ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม 2551 โดยความร่วมมือของเกษตรกรผู้ปลูกผลไม้ของจังหวัดตราด และได้อาศัยแนวทางการดำเนินการตามพระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เพื่อสร้างการยอมรับ และการ

มีส่วนร่วมของเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลจังหวัดตราด ในการพัฒนาสหกรณ์ให้เติบโตอย่างกว้างขวาง โดยสหกรณ์มีสมาชิกแรกตั้งจำนวน 26 คนสำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 76/89 ตำบลห้วยแร้ง อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด

สหกรณ์มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่ต้องการสร้างจุดแข็งในการขายผลไม้ โดยวิธีการรวมตัวกันขาย เพื่อสร้างอำนาจในการต่อรองด้านราคา ที่จะส่งเสริมให้สมาชิกและเกษตรกรผู้ปลูกผลไม้ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบ มีรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นในการประกอบอาชีพเกษตรอย่างยั่งยืน ด้วยวิธีการส่งเสริมผลิตผลไม้ส่งออกสู่ตลาดให้มีคุณภาพและสร้างมาตรฐานการขายผลผลิตด้วยการคัดแยกเกรด ส่งผลให้มาตรฐานสินค้าสูงขึ้นและตรงตามความต้องการของแต่ละตลาด ซึ่งจะทำให้ผลไม้ของจังหวัดตราดมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ ตอบสนองความต้องการของกลุ่มค้าและผู้บริโภคที่ต้องการสินค้าที่ดี มีมาตรฐาน

โดยสหกรณ์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าการทำงานของสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด จะเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกและเกษตรกร ในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพเกษตรกรรวมในจังหวัดตราด ที่เป็นรากฐานของประเทศ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ถึงแม้สหกรณ์ต้องดำเนินธุรกิจภายใต้สภาวะแวดล้อมของการแข่งขัน บนความขาดแคลน ที่ต้องก้าวผ่านปัญหาอุปสรรคอันยากยิ่ง (สหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด : รายงานประจำปี 2558)

2.2 วัตถุประสงค์ของสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด

สหกรณ์มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมแก่บรรดาสมาชิก โดยวิธีการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักสหกรณ์ รวมทั้งในข้อต่อไปนี้ (ข้อบังคับ ประเภท สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด พ.ศ. 2555 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558

1) จัดหาวัสดุการเกษตร เครื่องจักรกลการเกษตรและเครื่องอุปโภคบริโภค ที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิก และนำเข้าหรือส่งออกต่างประเทศ ในการเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์หรือสมาคมหรือภาคเอกชนในต่างประเทศ

2) รวบรวมผลิตผลการเกษตร ผลิตภัณฑ์และการบริหารด้านการเกษตร มาจัดการขาย แปรรูป พัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อจำหน่ายโดยซื้อหรือรวบรวมหรือบริการผลิตผลของสมาชิกก่อนผู้อื่น และนำเข้าหรือส่งออกผลิตผลการเกษตร ผลิตภัณฑ์ การบริการด้านการเกษตร ได้แก่ ผลไม้ ข้าว มันสำปะหลัง ข้าวโพด ถั่วเหลือง ฯลฯ รวมทั้งผลิตผลด้านปศุสัตว์ และประมงกับต่างประเทศ

3) จัดให้มีเงินกู้หรือสินเชื่อแก่สมาชิก เพื่อการประกอบอาชีพและการดำรงชีพ

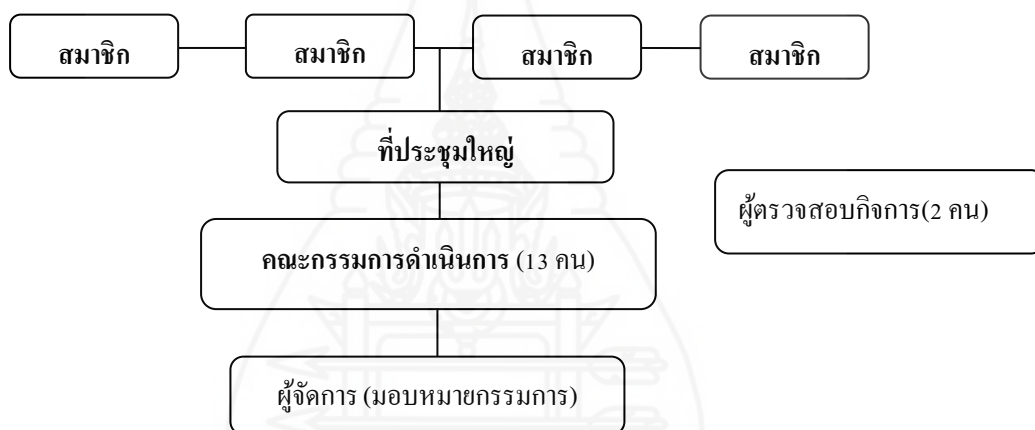
4) ส่งเสริมการออมทรัพย์ของสมาชิก

- 5) ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกและชุมชน
- 6) ร่วมมือกับสหกรณ์อื่น สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์
องค์กรชุมชนภาคเอกชน และหน่วยงานของรัฐเพื่อส่งเสริมและปรับปรุงกิจการของสหกรณ์
- 7) ส่งเสริมและเผยแพร่อาชีพการเกษตร หัตถกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือนหรือ
การประกอบอาชีพอย่างอื่นในหมู่สมาชิกและครอบครัวสมาชิก รวมทั้งการส่งเสริมความรู้ในการ
ผลิตทางอุตสาหกรรม เพื่อให้สมาชิกมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง
- 8) คิดตั้งเครื่องสูบน้ำ หรือปิดกั้นทำนบเหมืองฝาย จัดระบบการส่งน้ำ ระบายน้ำ
และอำนวยความสะดวกแก่การเกษตร
- 9) จัดให้มีฝางหรือโรงเรือนการเกษตรเพื่อเก็บรักษาผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์
- 10) จัดให้มียานพาหนะขนส่ง เครื่องมือ เครื่องจักรกล หรือปศุสัตว์ เกี่ยวกับการ
ผลิตทางการเกษตรสำหรับให้บริการแก่สมาชิก
- 11) จัดให้มีโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อแปรรูปผลิตผล หรือเพื่อผลิตสินค้าที่มี
คุณภาพตามความต้องการของตลาด
- 12) จัดหาทุนเพื่อดำเนินกิจการตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์
- 13) รับฝากเงินจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่น
- 14) ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงิน
- 15) เชื้อหุ้นของธนาคารซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่
สหกรณ์
- 16) เชื้อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น
- 17) เชื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอันทำให้เกิดความสะดวกหรือส่งเสริม
ความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์
- 18) ออกตั๋วสัญญาใช้เงินและตราสารการเงิน
- 19) ฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามกฎหมายและตามที่คณะกรรมการพัฒนาการ
สหกรณ์แห่งชาติกำหนด
- 20) ให้สวัสดิการและการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิกและครอบครัว
- 21) ส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มของสมาชิก กลุ่มสตรีสหกรณ์ กลุ่มเยาวชนสหกรณ์ กลุ่ม
ผู้ใช้น้ำ กลุ่มรวมกันผลิต กลุ่มรวมกันซื้อ กลุ่มรวมกันขาย และกลุ่มออมทรัพย์ ฯลฯ
- 22) ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก
- 23) ขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการ หน่วยงานของต่างประเทศ
หรือบุคคลอื่นใด

24) ดำเนินกิจการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

2.3 โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์

โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ฃวันที่ 30 กันยายน 2558 สหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการทำหน้าที่บริหารสหกรณ์จำนวน 9 คนผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ จำนวน 2 คน สหกรณ์มีการมอบหมายให้กรรมการดำเนินงานในหน้าที่ ผู้จัดการ 1 คน ทั้งนี้การดำเนินงานของสหกรณ์ต้องเป็นไปตามมติที่ประชุมใหญ่ ซึ่งปัจจุบันมีสมาชิกถือหุ้นรวมทั้งสิ้น 97 คน โดยถือว่า 1 คน มีสิทธิ 1 เสียง โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจจังหวัดตราด จำกัด แสดงได้ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด

ที่มา : สหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด : รายงานประจำปี 2558

2.4 การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

สหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ฃวันที่ 30 กันยายน 2558 สหกรณ์มีทุนดำเนินงาน 2,220,587.47 บาท มีมูลค่าธุรกิจรวมทั้งสิ้น 46,311,832.78 บาท โดยธุรกิจของสหกรณ์แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ประกอบด้วย (สหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด : รายงานประจำปี 2558)

2.4.1 ธุรกิจรวบรวมผลผลิต รวบรวมผลไม่ตามฤดูกาลจากสมาชิกและบุคคลภายนอก เป็นเงิน 45,132,585.78 บาท สหกรณ์มีกำไรจากการดำเนินธุรกิจ จำนวน

1,119,013.98 บาท ซึ่งได้สรุปผลการรวบรวมผลผลิตของสหกรณ์ ปี 2555 - 2558 รายละเอียดตามตารางที่ 2.1 ดังนี้

ตารางที่ 2.1 สรุปผลการรวบรวมผลผลิตของสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจจังหวัดตราด จำกัด ปี 2555 – 2558

ปี	ปริมาณผลผลิต (กิโลกรัม)			มูลค่าผลผลิต (บาท)			ปริมาณผลผลิตรวม (กิโลกรัม)	มูลค่าผลผลิตรวม (บาท)
	เงาะ	มังคุด	อื่นๆ	เงาะ	มังคุด	อื่นๆ		
2555	1,912,622.00	11,753.00	3,706.00	27,310,736.00	313,610.00	82,655.50	1,928,081.00	27,707,001.50
2556	1,149,543.00	382,115.00	1,284.50	18,080,596.30	6,177,219.25	29,006.50	1,539,247.50	24,534,414.00
2557	1,296,768.50	299,567.90	24,422.50	23,467,922.00	6,056,801.90	404,309.50	1,620,056.90	29,929,033.40
2558	1,625,519.00	134,367.00	54,317.00	38,270,451.40	5,304,201.00	1,557,932.00	1,814,187.00	45,132,585.78
รวม	5,984,452.50	827,802.90	83,730.00	107,129,705.70	17,851,832.15	2,073,903.50	6,901,572.40	127,303,034.68

2.4.2 ธุรกิจการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย สหกรณ์มีการจัดหาปุ๋ยมาจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลภายนอก เป็นเงิน 339,247.00 บาท สหกรณ์มีกำไรจากการดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย จำนวน 27,207 บาท

2.4.3 ธุรกิจสินเชื่อ สหกรณ์ดำเนินการปล่อยเงินกู้ให้กับสมาชิก เป็นเงิน 840,000 บาท สหกรณ์มีกำไรจากการดำเนินธุรกิจสินเชื่อจำนวน 17,453 บาท

สรุปผลการดำเนินงานของสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ในปีบัญชี 30 กันยายน 2558 สหกรณ์มีสินทรัพย์รวม จำนวน 2,474,255.77 บาท หนี้สินรวมจำนวน 2,967,720.00 บาท ทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ จำนวน 78,220 บาท และมีกำไรจากการดำเนินธุรกิจรวม จำนวน 1,163,673.98 บาท ซึ่งกำไรจากการดำเนินธุรกิจส่วนใหญ่มาจากการดำเนินธุรกิจรวบรวมผลผลิตจากสมาชิก

3. การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับเงาะ

3.1 ความหมายของการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP)

ระบบการผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสม (Good Agricultural Practice : GAP) หมายถึง แนวทางในการทำเกษตรกรรม เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ตรงตามมาตรฐานที่กำหนด ได้ผลผลิตสูง มีความคุ้มค่าในด้านการลงทุน และกระบวนการผลิตจะต้องปลอดภัย

ต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค มีการใช้ทรัพยากรที่เกิดประโยชน์สูงสุด มีความยั่งยืนทางการเกษตร และไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม (นลินี จาริกภากร, 2549 : 369) ดังนั้น ระบบการผลิตทางการเกษตร ที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับเงาะ ก็คือ แนวทางปฏิบัติในการผลิตเงาะ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ตรงตามมาตรฐานที่กำหนด ได้ผลผลิตสูง คู่มีค่าในด้านการลงทุน และกระบวนการผลิต จะต้องปลอดภัยต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค มีการใช้ทรัพยากรที่เกิดประโยชน์สูงสุดเกิดความยั่งยืนทางการเกษตร และไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีข้อกำหนดในการปฏิบัติที่สำคัญ 8 ประการ ได้แก่ แหล่งน้ำ พื้นที่ปลูก การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร การจัดการเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ปลอดภัยจากศัตรูพืช การจัดการผลิตให้ได้ผลผลิตเงาะที่ผลโต จำนวนผลไม่มากกว่า 28 ผลต่อกิโลกรัม การเก็บเกี่ยวและปฏิบัติการหลังการเก็บเกี่ยว การเก็บรักษาและการขนย้ายผลิตผล และการบันทึกข้อมูล (กรมวิชาการเกษตร, 2550)

3.2 ความสำคัญของการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP)

การผลิตทางการเกษตร ในอนาคตอันใกล้จำเป็นต้องเป็นการผลิตที่ถูกต้องและเหมาะสม เนื่องจากเหตุผลหลายประการ ได้แก่

ประการที่ 1 เมื่อคุณภาพชีวิตสูงขึ้น ความต้องการเรื่องสุขภาพของสินค้าย่อมสูงขึ้น สินค้าที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานเท่านั้นจะสามารถแข่งขันและจำหน่ายได้ราคาที่สูงกว่า

ประการที่ 2 ปัญหาเรื่องสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary) ซึ่งรวมทั้งที่มีปัญหาจริง และใช้เป็นเครื่องมือในการกีดกันทางการค้าแทนการกีดกันโดยภาษี เมื่อมีการเปิดการค้าเสรี และ

ประการที่ 3 การผลิตทางการเกษตรในปัจจุบันยังก่อให้เกิดปัญหามากมายตั้งแต่อันตรายต่อผู้ผลิต ผู้บริโภค และเกิดมลภาวะในสิ่งแวดล้อม

ซึ่งการแก้ปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องแก้ไขตั้งแต่เริ่มขบวนการผลิต การผลิตเพื่อให้ได้สินค้าทางการเกษตรที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานนั้นจะต้องเริ่มตั้งแต่ต้น เมื่อเริ่มหรือแม้กระทั่งก่อนปลูกพืช เมื่อขบวนการทุกขั้นตอนถูกต้องจึงสามารถคาดหมายผลผลิตที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานได้ หากขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งผิดพลาด โอกาสที่จะได้สินค้าเกษตรที่เป็นที่ต้องการของตลาดก็จะน้อยลงหรือเป็นไปได้ จึงเป็นที่มาของแนวคิดในเรื่องการผลิตทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (นลินี จาริกภากร, 2549 : 369)

3.3 บทบาทและหน้าที่ของหน่วยรับรองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบการผลิตทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการรับรองระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2547 : 1-2)

1) สำนักงานมาตรฐานสินค้าการเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) มีภารกิจเป็นหน่วยงานกลางเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าเกษตร สินค้าเกษตรแปรรูปและอาหารของประเทศ ตั้งแต่ไร่นาจนถึงผู้บริโภค รวมทั้งดำเนินบทบาทเป็นหน่วยงานรับรองหน่วยงานที่ทำหน้าที่ตรวจสอบรับรอง โดยมีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร สินค้าเกษตรแปรรูปและอาหาร กำกับดูแลและเฝ้าระวังความปลอดภัยด้านอาหาร เจรจาแก้ปัญหาด้านเทคนิคมาตรฐานที่มีใช้ภายในและมาตรฐานระหว่างประเทศ

2) กรมส่งเสริมการเกษตร ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานส่งเสริมและให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรสมาชิกกลุ่มการผลิต รวมทั้งสมาชิกสถาบันเกษตรกรต่างๆ ที่ต้องเข้าสู่ระบบการผลิตทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมอย่างต่อเนื่อง และประเมินความพร้อมเกษตรกรก่อนเสนอชื่อเข้ารับการตรวจรับรองจากกรมวิชาการเกษตร

3) กรมวิชาการเกษตร ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานตรวจสอบรับรอง โดยดำเนินการรับสมัครเกษตรกรที่ต้องการรับรอง จัดทำหลักสูตรและให้การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ และผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้การตรวจสอบรับรองการผลิตของเกษตรกร โดยกรมวิชาการเกษตรเป็นผู้ออกใบรับรองฟาร์ม เกษตรกรที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานและปฏิบัติตามระบบการผลิตที่สามารถตรวจสอบย้อนกลับสู่แหล่งผลิตได้

4) กรมส่งเสริมสหกรณ์ ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานส่งเสริมให้ความรู้และให้คำแนะนำแก่เกษตรกรหรือประชาชนทั่วไปรวมกลุ่มกันจัดตั้งเป็นองค์กร เพื่อร่วมกันดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและส่งเสริมแนะนำองค์กรเหล่านั้นบริหารจัดการองค์กรตามหลักการ และวิธีการสหกรณ์ และเป็นหน่วยประสานงานให้สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนขอการรับรองระบบการผลิตทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมจากหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง (สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8, 2555)

3.4 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการรับรองระบบการผลิตทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม

3.4.1 คุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอ กรมวิชาการเกษตรได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอการรับรองระบบการผลิตทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม ดังนี้ (กรมวิชาการเกษตร : หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการรับรองแหล่งผลิต GAP พืช, 2557 : 4)

- 1) เป็นผู้ที่มีกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิใช้ประโยชน์ในพื้นที่การผลิต หรือได้รับสิทธิการใช้ประโยชน์ที่ดินจากหน่วยงานราชการ
- 2) เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎร์ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
- 3) เป็นผู้สมัครใจขอรับการรับรอง และยินดีที่จะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองแหล่งผลิต GAP พืช ที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด

4) ไม่เป็นผู้ถูกเพิกถอนใบรับรอง จากกรมวิชาการเกษตร หรือหน่วยรับรองใดๆ ที่มีมาตรฐานเทียบเท่าของกรมวิชาการเกษตร เว้นแต่พ้นระยะเวลา 1 ปี นับจากวันที่ถูกเพิกถอนใบรับรอง

3.4.2 การตรวจประเมิน กรมวิชาการเกษตร ได้กำหนดขั้นตอนการตรวจประเมินรับรองระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม โดยขั้นตอนการตรวจประเมิน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้ (กรมวิชาการเกษตร : หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการตรวจประเมินแหล่งผลิต GAP พืช, 2557 : 5-6)

1) การประชุมเปิดการตรวจประเมินร่วมกับเกษตรกรผู้ยื่นคำขอ โดยมีวัตถุประสงค์คือ

- (1) เพื่อแนะนำคณะผู้ตรวจประเมิน
- (2) เพื่อทบทวนขอบข่ายและวัตถุประสงค์ของการตรวจประเมิน
- (3) เพื่อชี้แจงรูปแบบและวิธีการในการตรวจประเมิน
- (4) เพื่อสร้างความสัมพันธ์ในการสื่อสารระหว่างผู้ตรวจประเมินและผู้รับ

การตรวจประเมิน

(5) เพื่อเป็นการยืนยันความพร้อมของทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับคณะผู้ตรวจประเมิน และความเป็นปัจจุบันของเอกสารที่ได้รับ

- (6) เพื่อยืนยันวันเวลาในการปิดประชุมการตรวจประเมิน

(7) เพื่อทำความเข้าใจและแก้ไขข้อข้องใจจุดที่ยังไม่ชัดเจนในกำหนดการตรวจประเมินและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) การตรวจประเมิน

การตรวจประเมินประกอบด้วย การสัมภาษณ์ การตรวจประเมินเอกสารและบันทึก การตรวจพินิจ การสังเกตกิจกรรม และสถานะของพื้นที่ที่ตรวจประเมิน ให้บันทึกสิ่งนี้อาจเป็นเหตุนำไปสู่ความไม่เป็นไปตามข้อกำหนด ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะต้องยืนยันจากแหล่งข้อมูลอิสระอื่นๆ เช่น การสังเกต การวัด และการบันทึก โดยคณะผู้ตรวจประเมินอาจดำเนินการสุ่มตัวอย่างผลผลิต และปัจจัยการผลิตที่สงสัย เพื่อทดสอบคุณสมบัติบางประการ และใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการตรวจประเมินในระหว่างการตรวจประเมิน หัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมินอาจเปลี่ยนแปลงกำหนดการตรวจประเมินได้ตามความเหมาะสมโดยความเห็นชอบของผู้รับการตรวจประเมิน เพื่อให้การตรวจประเมินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของการตรวจประเมิน

3) ระหว่างการตรวจประเมินให้ชี้แจงแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

(1) กรณีไม่สามารถตรวจได้ครบทุกหัวข้อในการตรวจครั้งแรก ให้ดำเนินการนัดหมายการตรวจประเมินในครั้งต่อไป

(2) การตรวจประเมินเพื่อรับรองจำทำการตรวจประเมินในข้อบกพร่องที่ให้แก่ไขไม่เกิน 2 ครั้ง ในข้อกำหนดเดียวกัน โดยการตรวจประเมินจะต้องเสร็จสิ้นภายใน 3 ครั้ง หากการตรวจประเมินไม่เสร็จสิ้นได้ภายใน 3 ครั้ง และหากประสงค์จะขอการรับรองต่อไป ให้เกษตรกรยื่นขอใหม่เมื่อมีความพร้อม

4) การบันทึกสิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน สิ่งที่พบจากการตรวจประเมินทั้งหมดต้องบันทึกไว้ในแบบบันทึกการตรวจประเมิน GAP ฟืช และหลังจากเสร็จสิ้นการตรวจประเมิน คณะผู้ตรวจประเมินหรือผู้ตรวจประเมินต้องสรุปผลการตรวจประเมินว่าสิ่งที่ตรวจพบรายการใดถือเป็นข้อบกพร่อง จากนั้นเขียนแบบบันทึกข้อบกพร่อง รายงานผลการตรวจประเมินฟาร์ม และแบบสรุปการตรวจประเมินฟาร์ม โดยต้องมีหลักฐานสนับสนุนที่เป็นรูปธรรม และให้อ้างถึงข้อกำหนดในมาตรฐานให้ชัดเจน

5) การประชุมปิดการตรวจประเมิน หลังจากการตรวจประเมินแล้วเสร็จ คณะผู้ตรวจประเมินดำเนินการประชุมปิดการตรวจประเมิน เพื่อรายงานผลการตรวจประเมินและสิ่งที่ตรวจพบจากการตรวจประเมินหรือข้อบกพร่องที่พบจากการตรวจประเมินต่อเกษตรกร เพื่อทำความเข้าใจผลของการตรวจประเมินให้ถูกต้องตรงกัน และให้ลงชื่อรับทราบสิ่งที่ตรวจพบหรือข้อบกพร่อง และให้สำเนาแบบบันทึกข้อบกพร่อง รายงานผลการตรวจประเมินฟาร์มไว้ 1 ชุด

กรณีมีข้อบกพร่องให้แจ้งเกษตรกรรับทราบและให้เกษตรกรเสนอแนวทางการแก้ไข และกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ พร้อมนัดหมายช่วงเวลาในการตรวจประเมินครั้งต่อไป

6) แจ้งผลการตรวจประเมินให้ผู้ยื่นคำขอทราบหลังจากตรวจประเมินแล้วเสร็จทั้งระบบ หัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมินและผู้ตรวจประเมินจัดทำบันทึกผลการตรวจประเมินและมอบสำเนาแบบบันทึกข้อบกพร่อง รายงานผลการตรวจประเมินฟาร์มให้กับผู้ยื่นคำขอ รวมทั้งผลวิเคราะห์การเก็บตัวอย่างดิน น้ำ และพืช

3.4.3 การพิจารณาผลการตรวจประเมิน กรณีที่ดำเนินการตรวจประเมินครบทุกข้อกำหนดผลการตรวจประเมินเป็นไปตามข้อกำหนดหลักทุกข้อ และผลการตรวจประเมินเป็นไปตามข้อกำหนดรองมากกว่าร้อยละ 60 และแสดงให้เห็นว่ามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในการต่ออายุใบรับรอง หรือพบเฉพาะข้อแนะนำ คณะผู้ตรวจประเมินสามารถสรุปรายงานเสนอคณะกรรมการรับรอง เพื่อพิจารณาให้การรับรองได้ (กรมวิชาการเกษตร : หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการตรวจประเมินแหล่งผลิต GAP ฟืช, 2557 : 6)

3.4.4 เงื่อนไขสำหรับผู้ได้รับการรับรอง ผู้ได้รับการรับรอง ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข
ดังนี้ (กรมวิชาการเกษตร : หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการรับรองแหล่งผลิต GAP พืช, 2557 : 6-7)

1) ต้องรักษาไว้ซึ่งระบบการผลิตพืช ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.) ตลอด
ระยะเวลาที่ได้รับการรับรอง

2) อ้างถึงการรับรองเฉพาะขอบข่าย

3) ต้องไม่นำใบรับรองและหรือเครื่องหมายรับรองไปใช้ในทางที่ทำให้เกิด
ความเข้าใจผิดต่อการรับรอง หรือทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อกรมวิชาการเกษตร

4) เมื่อมีการลดขอบข่าย พักใช้ เพิกถอน หรือยกเลิกการรับรองไม่ว่าด้วย
สาเหตุใด ให้ยุติการใช้สิ่งพิมพ์ สื่อโฆษณา และการอ้างถึงการได้รับการรับรองทั้งหมด

5) กรณีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่มีผลกระทบต่อระบบผลิตพืชในสาระสำคัญ
เช่น เปลี่ยนแปลงชนิดพืชที่ปลูก พื้นที่ปลูก เปลี่ยนแปลงสมาชิกในกลุ่ม เปลี่ยนแปลงระบบควบคุม
ภายในกลุ่มหรือเปลี่ยนผู้ดูแลหรือผู้ดำเนินการ ให้แจ้งกรมวิชาการเกษตรทราบ จากนั้นพิจารณา
ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงที่เกษตรกรส่งมาให้ ถ้าพิจารณาเห็นว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญ
กรมวิชาการเกษตรอาจมีการกำหนดให้มีการตรวจประเมินเพิ่มเติม แล้วนำผลเสนอคณะกรรมการ
รับรองพิจารณา เมื่อคณะกรรมการรับรองมีมติเห็นด้วยกับการเปลี่ยนแปลงแล้ว กรมวิชาการเกษตร
จะออกใบรับรองฉบับใหม่แทนฉบับเดิมที่เหลืออยู่ ซึ่งผู้ได้รับการรับรองต้องส่งคืนใบรับรองฉบับ
เดิมให้แก่กรมวิชาการเกษตร

6) ผู้ได้รับการรับรองโอนกิจการให้บุคคลอื่นหรือเสียชีวิต ให้ถือว่า
ใบรับรองสิ้นอายุ ผู้ที่ครอบครองใบรับรองอยู่ต้องส่งคืนใบรับรองให้กรมวิชาการเกษตร หากผู้
ได้รับโอนกิจการประสงค์จะขอรับการตรวจประเมิน ให้ดำเนินการยื่นคำขอใหม่

7) กรณีผู้ได้รับการรับรอง เปลี่ยนชื่อสกุล ที่อยู่ ให้แจ้งกรมวิชาการเกษตร
พร้อมแนบหลักฐานการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว กรมวิชาการเกษตรจะออกใบรับรองฉบับใหม่แทน
ฉบับเดิม โดยมีอายุเท่ากับใบรับรองฉบับเดิมที่เหลืออยู่ ซึ่งผู้ได้รับการรับรองต้องส่งคืนใบรับรอง
ฉบับเดิมให้แก่กรมวิชาการเกษตร

8) กรณีที่ผู้ที่ได้รับการรับรองทำใบรับรองฉบับเดิมสูญหายให้นำหลักฐาน
การแจ้งความส่งมายังกรมวิชาการเกษตร กรมวิชาการเกษตรจะออกใบรับรองฉบับใหม่แทนฉบับ
เดิม โดยมีอายุเท่ากับใบรับรองฉบับเดิมที่เหลืออยู่

9) ต้องส่งมอบเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรับรองที่เป็นปัจจุบัน
ให้แก่กรมวิชาการเกษตร เมื่อได้รับการร้องขอ

10) หากประสงค์จะยกเลิกการรับรอง ให้ยื่นขอยกเลิกใบรับรองต่อกรมวิชาการเกษตรทราบ ถ้าประสงค์จะต่ออายุใบรับรอง ให้ยื่นขอต่ออายุใบรับรองต่อกรมวิชาการเกษตร ก่อนใบรับรองฉบับเดิมหมดอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้วให้ถือว่ามิฐานะเสมือนผู้ได้รับใบรับรอง และให้ดำเนินการผลิตต่อไปได้จนกว่าอธิบดีหรือผู้ได้รับมอบหมายจะสั่งไม่ต่ออายุใบรับรอง หรืออายุใบรับรองใหม่ไม่ต่อเนื่องจากใบรับรองเดิม

11) หากไม่ได้ยื่นคำขอต่ออายุใบรับรองก่อนวันที่ใบรับรองหมดอายุ จะต้องยื่นขอการรับรองใหม่ โดยไม่ถือเป็นการต่ออายุใบรับรอง

12) ต้องจัดให้มีมาตรการและจัดหาอุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลที่จำเป็นแก่เจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตร และคณะผู้เข้าร่วมในการตรวจประเมินทุกครั้งในกรณีที่ร้องขอ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการปฏิบัติหน้าที่

13) ต้องจัดทำและเก็บรักษามบันทึกข้อร้องเรียนและผลการดำเนินการกับข้อร้องเรียนทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับกิจการและขอบข่ายที่ได้รับการรับรองไว้ และต้องมอบบันทึกข้อร้องเรียนและผลการดำเนินการให้แก่กรมวิชาการเกษตร เมื่อได้รับการร้องขอ

3.4.5 การตรวจติดตามผล (กรมวิชาการเกษตร : หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการตรวจประเมินแหล่งผลิต GAP พืช, 2557 : 7)

1) หลังจากผู้ยื่นคำขอผ่านการตรวจประเมินและได้รับการรับรองแล้ว กรมวิชาการเกษตรจะตรวจติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ โดยจะวางแผนการตรวจติดตามอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

2) ผู้ได้รับการรับรองต้องรักษาและปฏิบัติตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.) และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด หากผู้ได้รับการรับรองไม่สามารถปฏิบัติตามได้ อาจมีผลให้ต้องลดขอบข่าย พักใช้ หรือเพิกถอนการรับรอง

3) การตรวจติดตามผล จะดำเนินการตรวจติดตามผลในบางข้อกำหนดที่สำคัญของมาตรฐาน แต่ต้องตรวจติดตามผลให้ครบทุกข้อกำหนดใน 1 รอบของการรับรอง รวมทั้งอาจตรวจติดตามประสิทธิภาพของการแก้ไขข้อบกพร่อง หรือ ข้อสังเกตที่พบจากการตรวจครั้งก่อน ทั้งนี้ แผนการตรวจประเมินอาจปรับให้มีการตรวจประเมินในกรณีพิเศษ ดังนี้

(1) มีข้อสงสัยว่า การปฏิบัติไม่สอดคล้องตามข้อกำหนดของมาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.)

(2) มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญที่มีผลต่อระบบการผลิตพืช

(3) เมื่อมีการวิเคราะห์ข้อร้องเรียนหรือข้อมูลแล้วเห็นว่า ผู้ได้รับการรับรองไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด หรือหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการรับรองของกรมวิชาการเกษตร

(4) เมื่อได้รับการแจ้งเตือนจากประเทศคู่ค้า หรือหน่วยงานภาครัฐเกี่ยวกับปัญหาที่อาจมีผลกระทบต่อผู้บริโภคของพืชชนิดนั้นๆ

กรณีมีมติจากคณะกรรมการรับรอง ให้มีการตรวจประเมินเพิ่มเติม

4) การตรวจประเมินในกรณีพิเศษในข้อ 3) สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนการตรวจโดยอนุโลม

(1) กรณีพบข้อบกพร่อง ให้ผู้ได้รับการรับรองเสนอแนวทางการแก้ไขและกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ หากผู้ได้รับการรับรองไม่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือผลการแก้ไขไม่มีประสิทธิภาพผลอาจนำเสนอคณะกรรมการรับรอง เพื่อพิจารณาลดขอบข่าย พักใช้ หรือเพิกถอนการรับรองแล้วแต่กรณี

(2) กรณีพบการใช้วัตถุอันตรายต้องห้าม ให้แจ้งเกษตรกรทราบว่าจะต้องถูกเพิกถอนการรับรอง

(3) กรณีผลการวิเคราะห์พบสารพิษตกค้าง หรือจุลินทรีย์หรือโลหะหนักเกินกว่าค่าที่กำหนด ให้เกษตรกรเสนอแนวทางการแก้ไข และนัดหมายเพื่อตรวจติดตามการแก้ไข หากพบว่าการแก้ไขไม่มีประสิทธิภาพ ให้แจ้งเกษตรกรทราบว่าจะต้องพักใช้การรับรอง หัวหน้าผู้ตรวจประเมินเสนอคณะกรรมการรับรองเพื่อพิจารณาพักใช้การรับรอง จากนั้นเกษตรกรจัดส่งแนวทางแก้ไข กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ และนัดหมายเพื่อตรวจติดตามการแก้ไข หากพบว่าการแก้ไขไม่มีประสิทธิภาพ ให้หัวหน้าผู้ตรวจประเมินเสนอคณะกรรมการรับรอง เพื่อพิจารณาเพิกถอนการรับรอง และแจ้งให้เกษตรกรทราบต่อไป

3.4.6 การตรวจต่ออายุการรับรอง (กรมวิชาการเกษตร : หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการตรวจประเมินแหล่งผลิต GAP พืช, 2557 : 8)

1) การตรวจต่ออายุการรับรองจำดำเนินการทุก 2 ปี สำหรับพืชล้มลุก และ 3 ปี สำหรับพืชยืนต้น โดยตรวจประเมินระบบทั้งหมด เพื่อออกใบรับรองฉบับใหม่ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการตรวจประเมิน

2) เมื่อผู้ได้รับการรับรองมีความประสงค์จะต่ออายุใบรับรอง ให้ยื่นขอต่ออายุใบรับรองต่อกรมวิชาการเกษตรก่อนใบรับรองฉบับเดิมหมดอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าว กรมวิชาการเกษตรจะตรวจประเมินระบบทั้งหมด เพื่อออกใบรับรองฉบับใหม่ และให้ถือว่ามีฐานะเสมือนผู้ได้รับใบรับรองและให้ดำเนินการผลิตต่อไปได้จนกว่าอธิบดีหรือผู้ได้รับมอบหมายจะสั่งไม่ต่ออายุใบรับรอง

3) กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐาน กรมวิชาการเกษตรจะแจ้งให้ผู้ได้รับการรับรองทราบ ภายใน 30 วัน หลังประกาศเปลี่ยนแปลงมาตรฐาน โดยผู้ได้รับการรับรองจะต้อง

ปรับปรุงระบบการผลิตให้สอดคล้องตามมาตรฐานใหม่ภายในระยะเวลาที่กรมวิชาการเกษตร กำหนด หากผู้ได้รับการรับรองแจ้งความประสงค์ขอรับการรับรองตามมาตรฐานฉบับใหม่ กรมวิชาการเกษตรจะตรวจประเมินในข้อกำหนดในส่วนที่แตกต่างจากมาตรฐานฉบับเดิมที่ให้การรับรอง

4) ในระหว่างการตรวจประเมินให้ยึดแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

(1) กรณีไม่สามารถตรวจประเมินได้ครบทุกหัวข้อในการตรวจครั้งแรก ให้ดำเนินการนัดหมายการตรวจประเมินในครั้งต่อไป

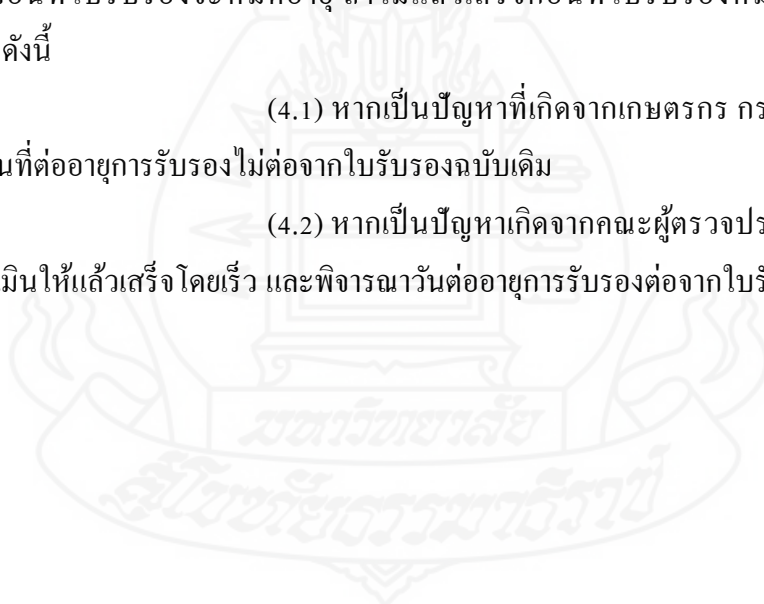
(2) การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุการรับรองจะทำการตรวจประเมินแต่ละรายไม่เกิน 2 ครั้ง หากการตรวจประเมินไม่สามารถเสร็จสิ้นได้ภายใน 2 ครั้ง และเป็นปัญหาที่เกิดจากเกษตรกร กรมวิชาการเกษตรจะพิจารณายกเลิกคำขอต่ออายุ

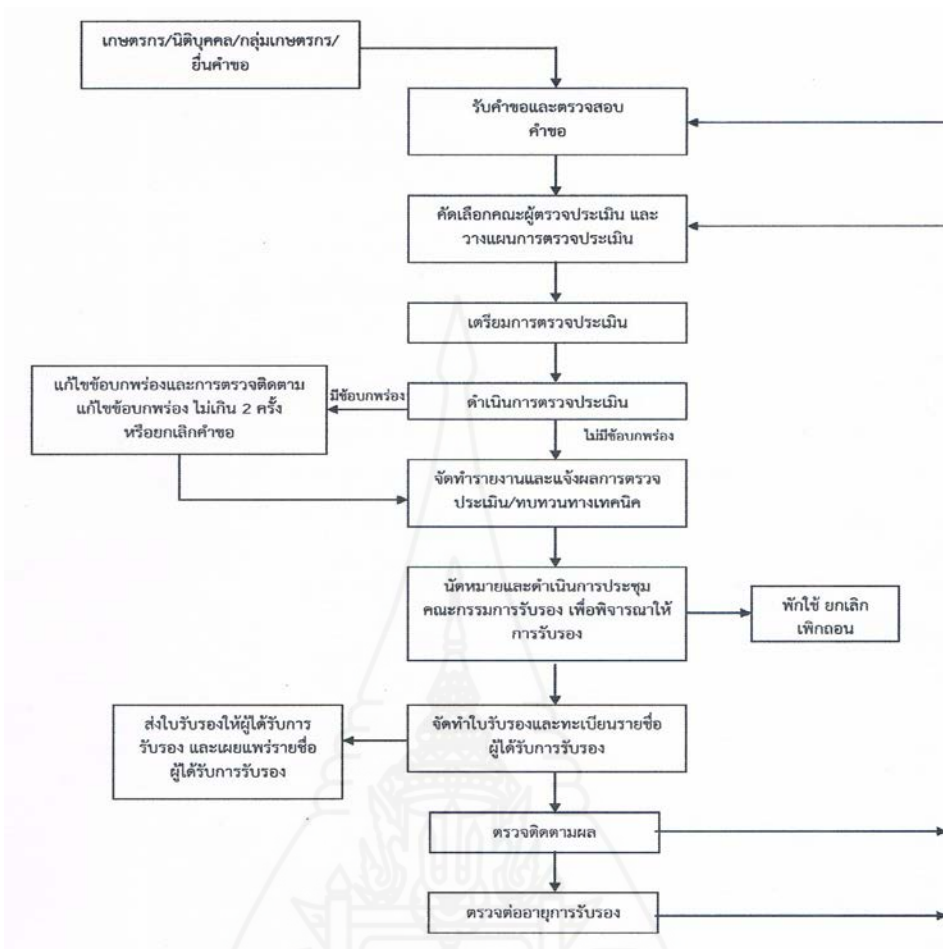
(3) คณะผู้ตรวจประเมินสามารถใช้ผลการตรวจติดตามที่มีการตรวจมาแล้วไม่เกิน 1 ปี มาใช้ในการอ้างอิงสำหรับการตรวจประเมินเพื่อต่ออายุการรับรองได้

(4) การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุการรับรองทั้ง 2 ครั้ง ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นก่อนที่ใบรับรองจะหมดอายุ ถ้าไม่แล้วเสร็จก่อนที่ใบรับรองหมดอายุ ให้พิจารณาดำเนินการดังนี้

(4.1) หากเป็นปัญหาที่เกิดจากเกษตรกร กรมวิชาการเกษตรจะพิจารณาวันที่ต่ออายุการรับรองไม่ต่อจากใบรับรองฉบับเดิม

(4.2) หากเป็นปัญหาเกิดจากคณะผู้ตรวจประเมินให้ดำเนินการตรวจประเมินให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และพิจารณาวันที่ต่ออายุการรับรองต่อจากใบรับรองฉบับเดิม

ภาพที่ 2.2 แผนภูมิกระบวนการดำเนินงานตรวจประเมิน ตรวจสอบอายุ ตรวจติดตามผล
เพื่อการรับรองแหล่งผลิต GAP พืช

ที่มา : สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าพืช : 2557

3.5 นโยบายคุณภาพเงาะ

กรมวิชาการเกษตร (ระบบการจัดการคุณภาพ: GAP พืช (เงาะ), 2550 : 3) ได้กำหนดนโยบายคุณภาพของเงาะไว้ว่า “เราจะผลิตเงาะที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานเป็นที่พึงพอใจของกลุ่มค้าและผู้บริโภค” และเพื่อให้บรรลุตามนโยบายคุณภาพเงาะในฐานะ “เกษตรกร” การผลิตเงาะ ภายใต้ “ระบบการจัดการคุณภาพ : GAP เงาะ” กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะดำเนินการดังนี้

- 1) บุคลากรทุกคนในสวนมีส่วนร่วมในระบบการจัดการคุณภาพ
- 2) ผลิตเงาะอย่างซื่อตรง และได้มาตรฐาน ตามความต้องการของกลุ่มค้าและผู้บริโภค

- 3) พัฒนาบุคลากร และผลิตผลอย่างต่อเนื่อง
- 4) ชำรงรักษาและทบทวนระบบพร้อมทั้งมีการปรับปรุงให้ทันสมัย

ในฐานะ “เกษตรกร” การผลิตเงาะภายใต้ “ระบบการจัดการคุณภาพ : GAP เงาะ” ยกระดับการผลิตเงาะเพื่อให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานตาม “ระเบียบปฏิบัติ GAP ระบบการผลิตเงาะระดับเกษตรกร” เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นในสินค้าเงาะไทย ดังนี้

- 1) มีการจัดการสุขลักษณะสวน
- 2) มีการจัดการเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร
- 3) มีการจัดการปัจจัยการผลิต
- 4) มีการปฏิบัติและควบคุมการผลิต
- 5) มีการบันทึกและการควบคุมเอกสาร

3.6 วัตถุประสงค์คุณภาพเงาะ

กรมวิชาการเกษตร (ระบบการจัดการคุณภาพ: GAP พืช (เงาะ), 2550 : 7) ในฐานะ “เกษตรกร” การผลิตเงาะ ภายใต้ “ระบบการจัดการคุณภาพ : GAP เงาะ” ของกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดวัตถุประสงค์คุณภาพ ดังนี้

- 1) ผลิตเงาะที่มีขนสวย ผิวสะอาด ผลโต จำนวนผลไม่มากกว่า 28 ผล ต่อกิโลกรัม
- 2) ผลิตเงาะที่ปลอดจากศัตรูพืช
- 3) ผลิตเงาะที่ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

3.7 หลักการปฏิบัติตามระบบการผลิตเงาะ

กรมวิชาการเกษตร (ระบบการจัดการคุณภาพ: GAP พืช (เงาะ), 2550 : ภาคผนวก ก) ได้ให้คำแนะนำหลักการปฏิบัติตามระบบการผลิตเงาะ เพื่อให้เกษตรกรนำไปใช้ในกระบวนการผลิตทุกขั้นตอน เพื่อให้ผลผลิตปลอดภัยต่อผู้บริโภค ดังต่อไปนี้

3.7.1 การจัดการสุขลักษณะฟาร์ม

- 1) จัดทำประวัติฟาร์มและการใช้ประโยชน์ที่ดินในฟาร์ม

1.1) มีการจัดทำข้อมูลประจำแปลง โดยระบุชื่อเจ้าของสวน ผู้ดูแลแปลง ที่ตั้งแปลง แผนที่ภายในแปลง ชนิดพืชและพันธ์ที่ปลูก ประวัติการใช้ที่ดินย้อนหลังอย่างน้อย 3 ปี และรายละเอียดอื่นๆ ตามแบบบันทึกข้อมูลประจำแปลง

1.2) ในกรณีที่ดินที่ผลิตอยู่ใกล้ หรืออยู่ในแหล่งอุตสาหกรรม หรือพื้นที่ที่มีความเสี่ยง ควรมีการวิเคราะห์ดิน เพื่อตรวจสอบคุณภาพดิน และการปนเปื้อนจากสิ่งที่เป็นอันตรายอย่างน้อย 1 ครั้ง ในระยะเริ่มระบบการจัดการคุณภาพ: GAP เงาะ โดยดำเนินการตาม

คำแนะนำในเอกสารสนับสนุนวิธีเก็บตัวอย่างดินเพื่อการวิเคราะห์ ทำการบันทึกรายละเอียดการเก็บตัวอย่างดินลงในแบบบันทึก รวมทั้งเก็บใบแจ้งผลการวิเคราะห์ดินไว้เป็นหลักฐาน

2) แหล่งน้ำและคุณภาพน้ำ

2.1) น้ำที่ใช้ในกระบวนการผลิตและน้ำที่ใช้ล้างผลิตผลหลังการเก็บเกี่ยว ควรเป็นน้ำที่มีคุณภาพเหมาะสมกับการใช้ในการเกษตร ต้องไม่ใช้น้ำเสียที่ได้จากโรงงาน อุตสาหกรรม หรือกิจกรรมอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนสิ่งที่เป็นอันตราย กรณีจำเป็นต้องใช้ ต้องมีหลักฐานหรือข้อพิสูจน์ที่ชัดเจนว่าน้ำนั้น ได้ผ่านการบำบัดน้ำเสียมาแล้ว และสามารถนำมาใช้ในกระบวนการผลิตได้ และน้ำที่ใช้ล้างผลิตผลหลังการเก็บเกี่ยวต้องเป็นน้ำที่มีคุณภาพบริโภคได้

2.2) ควรมีการเก็บตัวอย่างน้ำอย่างน้อย 1 ครั้ง ในระยะเริ่มระบบการผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับเงาะ ตามคำแนะนำในเอกสารสนับสนุนวิธีเก็บตัวอย่างน้ำเพื่อการวิเคราะห์ ส่งห้องปฏิบัติการที่เชื่อถือได้ เพื่อวิเคราะห์การปนเปื้อนเนื่องจากสารเคมี แร่ธาตุ และบันทึกรายละเอียดการเก็บตัวอย่างน้ำลงในแบบบันทึก รวมทั้งเก็บใบแจ้งผลการวิเคราะห์น้ำไว้เป็นหลักฐาน

2.3) แหล่งน้ำสำหรับการเกษตรไม่ควรเป็นแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นเนื่องจากการทำลายสิ่งแวดล้อม

3) การเก็บรักษาสารเคมีทางการเกษตร

3.1) จัดเก็บสารเคมีชนิดต่างๆ ที่ใช้ในกระบวนการผลิตในสถานที่มิดชิด ปลอดภัย ป้องกันแดดและฝนได้ และมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก

3.2) แยกสถานที่เก็บสารเคมีไม่ให้อยู่ใกล้ที่พักอาศัยและสถานที่ประกอบอาหาร ไม่อยู่ในบริเวณต้นน้ำหรือบริเวณที่มีน้ำไหลผ่าน เพื่อป้องกันสารเคมีปนเปื้อนในแหล่งน้ำ

3.3) สารเคมีแต่ละชนิดต้องจัดเก็บในภาชนะปิดมิดชิด สารเคมีที่เปิดใช้แล้วห้ามถ่ายออกจากภาชนะบรรจุเดิม ให้ปิดป้ายแสดงชัดเจน และแยกเก็บเป็นหมวดหมู่ ไม่มีปะปนกันระหว่างปุ๋ย สารควบคุมการเจริญเติบโตพืช สารเคมีป้องกันกำจัดโรค สารเคมีป้องกันกำจัดแมลง สารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืช และอาหารเสริมต่างๆ

3.4) โรงเก็บสารเคมีจะต้องมีเครื่องมือและวัสดุป้องกันอุบัติเหตุอย่างครบถ้วน เช่น น้ำยาล้างตา น้ำสะอาด ทราช และอุปกรณ์ดับเพลิง เป็นต้น

3.5) ต้องไม่มีสารเคมีที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 เก็บรักษาอยู่ในสถานที่เก็บสารเคมี หรือภายในแปลง

4) การใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสม

4.1) ห้ามใช้สารเคมีที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายตามพระราชบัญญัติ วัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 ตามเอกสารสนับสนุนรายชื่อวัตถุอันตรายห้ามใช้ในการเกษตร และต้องใช้ สารเคมีให้สอดคล้องกับรายการสารเคมีที่ประเทศคู่ค้าอนุญาตให้ใช้

4.2) อ่านฉลากคำแนะนำ เพื่อให้ทราบคุณสมบัติ และวิธีการใช้สาร ป้องกันกำจัดศัตรูพืชก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง

4.3) ผู้ประกอบการและแรงงานที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ควรรู้จักศัตรูพืช ชนิดและอัตราการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช การเลือกใช้เครื่องพ่นและอุปกรณ์ หัวฉีด รวมทั้งวิธีการพ่นสารเคมีที่ถูกต้อง โดยต้องตรวจสอบเครื่องพ่นสารให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะ ใช้งานตลอดเวลา เพื่อป้องกันสารพิษเป็นอันตรายต่อผิวหนังและร่างกายของผู้พ่น ต้องสวมเสื้อผ้าอุปกรณ์ ป้องกันสารพิษ ได้แก่ หน้ากากหรือผ้าปิดจมูก ถุงมือ หมวก และรองเท้าเพื่อป้องกันอันตรายจาก สารพิษ

4.4) เตรียมสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช และใช้ให้หมดในคราวเดียวไม่ควร เหลือติดค้างในถังพ่น

4.5) ปิดฝาภาชนะบรรจุสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชให้สนิทเมื่อเลิกใช้ และ เก็บในสถานที่เก็บสารเคมี

4.6) ให้ล้างภาชนะบรรจุสารเคมีที่ใช้หมดแล้วด้วยน้ำ 2 – 3 ครั้ง แล้วเทลงในถังพ่นสารเคมี ปรับปริมาณน้ำตามความเข้มข้นที่กำหนด ก่อนนำไปใช้พ่นป้องกันกำจัดศัตรูพืช ต่อไป

4.7) ควรพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ในช่วงเช้าหรือเย็นขณะลงสงบ หลีกเลี่ยงการพ่นในเวลาแดดจัดหรือลมแรง และขณะปฏิบัติงานผู้พ่นต้องอยู่นอกลมตลอดเวลา

4.8) หลังการพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชทุกครั้ง ผู้พ่นจะต้องอาบน้ำ สระผม และเปลี่ยนเสื้อผ้าทันที เสื้อผ้าที่ใส่ขณะพ่นสารต้องซักให้สะอาดทุกครั้ง

4.9) ต้องหยุดใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ก่อนการเก็บเกี่ยวตามทีระบุไว้ใน ฉลากกำกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชแต่ละชนิด

4.10) ให้ปฏิบัติตามแผนควบคุมการผลิตเงาะ

4.11) ห้ามรับประทานอาหาร หรือสูบบุหรี่ ขณะพ่นสารป้องกันกำจัด ศัตรูพืช

5) ความสะอาดปลอดภัยและการกำจัดของเสียและวัสดุเหลือใช้

5.1) ภาชนะบรรจุสารเคมีที่ใช้หมดและล้างสารเคมีออกหมดแล้ว ต้องไม่ นำกลับมาใช้อีก และต้องทำให้ซำรุดเพื่อป้องกันการนำกลับมาใช้แล้วนำไปทิ้งในสถานที่ที่จัดไว้

สำหรับทั้งภาชนะบรรจุสารเคมี โดยเฉพาะหรือทำลายโดยการฝังดินห่างจากแหล่งน้ำ และให้มีความลึกมากพอที่สัตว์ไม่สามารถขุดขึ้นมาได้ ห้ามเผาทำลาย

5.2) กิ่งพืชที่มีโรคเข้าทำลายต้องเผาทำลายนอกแปลง

5.3) เศษพืช หรือกิ่งที่ตัดแต่งจากต้นและไม่มีโรคเข้าทำลาย สามารถนำมาทำปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยพืชสดได้

5.4) จำแนกและแยกประเภทของขยะให้ชัดเจน เช่น กระดาษ กล่องกระดาษ พลาสติก แก้ว น้ำมัน สารเคมี และเศษซากพืช เป็นต้น รวมทั้งควรมีถังขยะวางให้เป็นระเบียบ หรือระบุจุดทิ้งขยะวางให้เป็นระเบียบ หรือระบุจุดทิ้งขยะให้ชัดเจน

3.7.2 การจัดการเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร

1) การจัดทำรายการและการจัดเก็บเครื่องมือและอุปกรณ์

1.1) มีอุปกรณ์การเกษตรเหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

1.2) สถานที่เก็บรักษาอุปกรณ์และเครื่องมือการเกษตร ควรเป็นที่ที่มีสัดส่วน ปลอดภัย ง่ายต่อการนำไปใช้งาน มีป้ายแสดงไว้ชัดเจน พร้อมทั้งจัดทำรายการและแผนการตรวจบำรุงรักษาเครื่องมือ/อุปกรณ์การเกษตรทุกชิ้น ลงในแบบบันทึก

2) การตรวจสอบสภาพ และการซ่อมบำรุง

2.1) มีการตรวจสอบสภาพเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร เช่น เครื่องพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช อุปกรณ์การเก็บเกี่ยว ก่อนนำออกไปใช้งาน และหลังใช้งานเสร็จแล้วต้องทำความสะอาดทุกครั้งก่อนนำไปเก็บในสถานที่เก็บ

2.2) มีการตรวจสอบบำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร ตามแผนการบำรุงรักษาที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งบันทึกผลการตรวจสอบทุกครั้ง ลงในแบบบันทึก

2.3) เครื่องมือ อุปกรณ์ และภาชนะที่ใช้ในการบรรจุ และขนส่งผลิตภัณฑ์ ต้องมีการทำความสะอาดทุกครั้งก่อนการใช้งาน และเมื่อใช้งานเสร็จแล้วต้องทำความสะอาดก่อนนำไปเก็บ

2.4) กรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ต้องอาศัยความเที่ยงตรงในการปฏิบัติงาน ต้องมีการตรวจสอบความเที่ยงตรงอย่างสม่ำเสมอแต่กรณี หากตรวจพบที่มีความคลาดเคลื่อน ต้องดำเนินการปรับปรุง ซ่อมแซม หรือเปลี่ยนใหม่ เพื่อให้อุปกรณ์ดังกล่าวมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานเมื่อนำมาใช้งาน

3.7.3 การจัดการปัจจัยการผลิต

1) การจัดทำรายการปัจจัยการผลิตและแหล่งที่มา

จัดทำรายการและรายละเอียดเฉพาะของปัจจัยการผลิตที่สำคัญ ได้แก่ พันธุ์ ปุ๋ย สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช สารควบคุมการเจริญเติบโต ฯลฯ ที่ใช้ในการปฏิบัติการผลิต พร้อมทั้งจัดทำบัญชีรายการ ปริมาณ วัน เดือน ปี ที่จัดซื้อจัดหาลงในแบบบันทึก

2) การตรวจสอบคุณสมบัติของปัจจัยการผลิตที่สำคัญ

ปัจจัยการผลิตที่สำคัญ ที่ไม่สามารถทำการตรวจสอบแหล่งที่มาได้ หรือไม่น่าเชื่อถือ ต้องส่งปัจจัยการผลิตนั้นไปยังหน่วยงานหรือห้องปฏิบัติการที่เชื่อถือได้ เพื่อตรวจวิเคราะห์ บันทึกรายละเอียดการเก็บตัวอย่างปัจจัยการผลิตลงในแบบบันทึก รวมทั้งเก็บใบแจ้งผลการวิเคราะห์ไว้เป็นหลักฐาน

3.7.4 การปฏิบัติและการควบคุมการผลิต

1) การจัดการในกระบวนการผลิต

การจัดการในกระบวนการผลิต จะมีระเบียบปฏิบัติของแต่ละประเด็นตามความเหมาะสมในแต่ละพืช การปฏิบัติต้องดำเนินการตามระเบียบปฏิบัติต่างๆ ในแต่ละพืช

1.1) มีขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมกระบวนการผลิตในประเด็นคุณภาพ (Quality attributes) ที่เกี่ยวข้องในเชิงการค้าเฉพาะเรื่องของพืชนั้นๆ

1.2) มีขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับควบคุมกระบวนการผลิตในประเด็นความปลอดภัย (Safety) ด้านสารเคมี (Chemical) ด้านจุลินทรีย์ (Microbial) และด้านกายภาพ (Physical)

1.3) มีขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมกระบวนการผลิตในประเด็นสุขอนามัยพืช (Phytosanitary) ด้านโรค แมลง และศัตรูพืช

2) การจัดการประเด็นทั่วไป

ข้อพึงปฏิบัติในการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

2.1) ควรใช้เครื่องมือหรือวิธีการเฉพาะ ให้สอดคล้องกับธรรมชาติของแต่ละพืช เพื่อป้องกันการชอกช้ำของผลิตผลเนื่องจากการเก็บเกี่ยว

2.2) ต้องมีวัสดุปูรองพื้นในบริเวณพักผลิตที่เก็บเกี่ยวในสวน เพื่อป้องกันการปนเปื้อนของจุลินทรีย์ สิ่งปฏิกูล เศษดิน และสิ่งสกปรก หรือสิ่งที่เป็นอันตรายอื่นๆ จากพื้นดิน

2.3) ภาชนะที่ใช้ในการบรรจุและการขนส่งผลิตผล ต้องแยกต่างหากจากภาชนะที่ใช้ในการขนย้าย หรือขนส่งสารเคมี หรือปุ๋ย เพื่อป้องกันการปนเปื้อนสารเคมีทางการเกษตรและจุลินทรีย์ที่เป็นที่เป็นอันตรายต่อการบริโภค และความเสียหายของผลิตผล

2.4) ในกรณีที่ไม่สามารถแยกภาชนะบรรจุผลิตผล และภาชนะขนย้ายสารเคมีหรือปุ๋ยได้ ต้องทำความสะอาดจนแน่ใจว่าไม่มีการปนเปื้อนดังกล่าว

2.5) ภาชนะที่ใช้ในการบรรจุขึ้นต้น เพื่อการขนถ่ายภายในสวนไปยังพื้นที่คัดแยกบรรจุ ต้องเหมาะสมมีรูปแบบภาชนะ มีวัสดุกรุภายในภาชนะเพื่อป้องกันการกระแทกเสียดสี

2.6) การจัดวางผลิตผล ในบริเวณที่พักผลิตผลที่เก็บเกี่ยวในสวนต้องมีความเหมาะสมกับธรรมชาติของแต่ละพืชเพื่อป้องกันคราบเปื้อนจากน้ำยางในผล หรือรอยแผลที่เกิดจากการขีดหรือกระแทกกันระหว่างผล รวมทั้งปัญหาการเสื่อมสภาพของผลิตผลเนื่องจากความร้อนและแสงแดด

2.7) การเคลื่อนย้ายผลิตผลภายในสวน ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง

3) การควบคุมการคลาปนของผลิตผลคือคุณภาพ

3.1) มีกระบวนการคัดแยกให้ได้ผลิตผลที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานเป็นที่พึงพอใจของลูกค้าและผู้บริโภค

3.2) ต้องมีพื้นที่การจัดวางแยกผลิตผลที่ค้ำยคุณภาพเป็นสัดส่วน

3.3) มีแผนการใช้ประโยชน์จากผลิตผลที่ค้ำยคุณภาพอย่างชัดเจน

4) การบ่งชี้และการสอบกลับ (traceability)

4.1) มีการบันทึกการปฏิบัติงาน ตามแบบบันทึก

4.2) มีการควบคุมเอกสาร

3.7.5 การบันทึกและการควบคุมเอกสาร

1) เอกสารที่ใช้ในการปฏิบัติงานฟาร์ม ได้แก่

1.1) นโยบายคุณภาพของฟาร์ม

1.2) วัตถุประสงค์คุณภาพของฟาร์ม

1.3) ขอบเขตการปฏิบัติงานตามข้อกำหนดของระบบการจัดการคุณภาพ

1.4) แผนควบคุมการผลิตเฉพาะพืช

1.5) ระเบียบปฏิบัติต่างๆ ในการปฏิบัติงานฟาร์ม

1.6) วิธีการปฏิบัติต่างๆ ตามระเบียบปฏิบัติ

1.7) แบบบันทึกการปฏิบัติงานฟาร์ม

1.8) เอกสารสนับสนุน

1.9) หลักฐานการฝึกอบรม การจัดซื้อ จัดหาปัจจัยการผลิต (ถ้ามี)

1.10) หลักฐานผลการตรวจวิเคราะห์ ดิน น้ำ ปัจจัยการผลิต และสารตกค้างในผลิตผลที่ฟาร์มได้มีการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์คุณภาพตามความจำเป็น

1.11) เอกสารอื่นๆ ที่จำเป็นในการดำเนินการเพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์คุณภาพ รวมถึงข้อสัญญาในการจัดซื้อผลผลิตกับลูกค้า

1.12) จัดทำรายการเอกสารและบันทึกที่อยู่ในครอบครองลงในแบบบันทึก

2) เอกสารหรือแบบบันทึก ต้องมีการจัดทำให้เป็นปัจจุบันสำหรับการผลิตในฤดูกาลนั้นๆ รวมทั้ง ต้องมีการบันทึกให้ครบถ้วน และลงชื่อผู้ปฏิบัติงานทุกครั้งที่มีการบันทึกข้อมูล

3) กรณีที่มีแปลงผลิิตมากกว่า 1 แปลง ต้องแยกบันทึกข้อมูลเป็นรายแปลง

3.7.6 การจัดเก็บและควบคุมเอกสาร

1) ให้มีการจัดเก็บเอกสารเป็นหมวดหมู่ แยกเป็นฤดูกาลผลิตแต่ละฤดูกาลเพื่อสะดวกต่อการตรวจสอบและการนำมาใช้

2) เก็บรักษาแบบบันทึกการปฏิบัติงาน และเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้เป็นอย่างดีอย่างน้อย 3 ปี ของการผลิตติดต่อกัน หรือตามที่ผู้ประกอบการ หรือลูกค้าต้องการ เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนหลังได้

3) ในกรณีที่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเอกสารมาตรฐานระเบียบปฏิบัติ หรือระเบียบปฏิบัติ และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการต้องบันทึกการแก้ไขลงในแบบบันทึกการควบคุมเอกสาร

3.7.7 การจัดการเพื่อให้ได้ผลเงาะที่มีขนสวย ผิวสะอาด ผลโต จำนวนผลไม่มากกว่า 28 ผลต่อกิโลกรัม

1) เตรียมความพร้อมดินหลังการเก็บเกี่ยว

1.1) การตัดแต่งกิ่ง โดยตัดแต่งกิ่งแขนง กิ่งที่เป็นโรค กิ่งที่ฉีกหักเสียหายทิ้งไป และตัดแต่งปลายพุ่มเพื่อเพื่อลดบรอยแผลจากการเก็บเกี่ยว หากพบมีกิ่งน้ำค้าง กิ่งกระโดงหรือกิ่งแขนงที่แตกออกมาใหม่ หลังการตัดแต่งกิ่งครั้งแรกและอยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสมต้องตัดแต่งอีกครั้งหนึ่ง

1.2) การใส่ปุ๋ยหลังการเก็บเกี่ยว ทำการประเมินความพร้อมของดินเมื่อพบดินเงาะมีใบแก่อย่างน้อย สีใบไม่สดใส ใบและกิ่งได้รับความเสียหายเนื่องจากการเข้าทำลายของศัตรูเงาะมากกว่า 20 เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่ใบทั้งต้นและจำนวนกิ่งทั้งต้น ตามลำดับ ใส่ปุ๋ยเคมีทางดิน สูตร 15-15-15 หรือ 16-16-16 อัตราเป็นกิโลกรัมต่อต้นเท่ากับ 1 ใน 3 เท่าของเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่มเป็นเมตร หว่านให้ทั่วทรงพุ่ม หรือพ่นด้วยปุ๋ยทางใบสูตรทางด่วน (คาร์โบไฮเดรตสำเร็จรูป

อัตรา 20 มิลลิลิตร+ปุ๋ยเกล็ดทางใบสูตร 20-20-20 ที่มีธาตุรองและธาตุปริมาณน้อยร่วมด้วย อัตรา 60 กรัม+กรดฮิวมิก อัตรา 20 มิลลิลิตร ผสมรวมกันในน้ำ 20 ลิตร) จำนวน 1-2 ครั้ง ทุก 7 วัน จะกระตุ้นให้ต้นเงาะแตกใบอ่อนได้ 2-3 ชุดใบ

1.3) การป้องกันกำจัดศัตรูพืช

(1) หนอนคืบกินใบ ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืน มีปีกสีน้ำตาลอ่อน ลำตัวมีขนสีเหลืองปกคลุม ออกไข่เป็นฟองเดี่ยว สีขาวนวล ตามใบอ่อนและยอดอ่อนของเงาะ หนอนที่ฟักจากไข่ใหม่ๆ มีสีเขียวอ่อน และมีแถบสีน้ำตาลข้างลำตัว กัดกินใบเงาะได้ทันทีที่ฟักเป็นตัว ระยะหนอน 14-17 วัน หนอนที่โตเต็มที่มีสีน้ำตาลอ่อน เขียวอ่อน และเหลืองปนน้ำตาล มีความยาวประมาณ 3-4 เซนติเมตร กัดกินทำลายใบเพสลาด เคลื่อนไหวได้รวดเร็ว ถ้าต้นเงาะได้รับความกระทบกระเทือน หนอนจะทิ้งตัวลงสู่พื้นดิน เมื่อพบการทำลายให้เขย่ากิ่งเงาะเพื่อให้หนอนทิ้งตัวลงสู่พื้นดินแล้วจับทำลายเสีย หรือทำการพ่นด้วยสารคาร์บาริล 85 เปอร์เซ็นต์ดับชีวฟิอัตราค 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร

(2) แมลงค่อมทอง เป็นด้วงวงขนาดกลาง ส่วนหัวสั้นขู่ยื่นตรงไม่จุ่มเข้าใต้ออก ระยะตัวเต็มวัยเพศผู้ 8 เดือน เพศเมีย 12 เดือน มีหลายสีซึ่งจะเปลี่ยนไปตามสภาพแวดล้อม มักพบอยู่กันเป็นคู่ หรือรวมกันเป็นกลุ่มบนลำต้นทรงพุ่ม กัดกินใบอ่อน และยอดอ่อนของเงาะ เมื่อต้นเงาะถูกกระทบกระเทือนจะทิ้งตัวสู่พื้นดิน เมื่อพบการทำลายให้ใช้พลาสติกปูรองใต้ต้นแล้วเขย่าต้นให้ตัวเต็มวัยหล่นลงบนพื้น เพื่อเก็บไปทำลาย หรือพ่นด้วยสารคาร์บาริล 85 เปอร์เซ็นต์ดับชีวฟิอัตราค 60 กรัม หรือสารคาร์โบซัลแฟน 20 เปอร์เซ็นต์อีชีอัตรา 30-45 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ให้ทั่วต้นในขณะที่เงาะแตกใบอ่อน

(3) โรคราแป้ง พบผงสีขาวคล้ายผงแป้งหรือผงฝุ่นเกาะบนหน้าใบ และหลังใบแก่ พ่นด้วยกำมะถันผงอัตรา 50 กรัม หรือสารเบนโนมิล 50 เปอร์เซ็นต์ดับชีวฟิอัตราค 10 กรัม หรือสารไดโนแคปอัตรา 15-20 กรัม หรือสารไตรดีมอร์ฟ 75 เปอร์เซ็นต์ดับชีว/วีชีอัตรา 5 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

(4) โรคราสีชมพู เกิดที่กิ่งและลำต้น จะสังเกตเห็นเส้นใยสีขาวของเชื้อราเจริญและแผ่ประสานกันเป็นวงหรือเป็นแผ่นคลุมผิวกิ่ง เส้นใยยึดแน่นกับกิ่งมองดูเป็นสีชมพู เมื่อตากเปลือกดูเนื้อไม้ได้เส้นใยจะพบเนื้อไม้เน่าเป็นสีน้ำตาล ถ้ามีอาการรุนแรงจะพบใบเหลืองร่วงและกิ่งแห้งตาย เมื่อพบกิ่งเป็นโรคเล็กน้อยตัดกิ่งที่เป็นโรคทิ้งและเผาทำลาย หากพบโรคระบาดรุนแรงพ่นด้วยสารคอปเปอร์ออกไซด์ไฮดรอกไซด์ 85 เปอร์เซ็นต์ดับชีวฟิอัตราค 50 กรัม หรือสารคาร์เบนดาซิม 60 เปอร์เซ็นต์ดับชีวฟิอัตราค 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ให้ทั่วต้น โดยเฉพาะบริเวณกิ่งใบทรงพุ่ม

2) การเตรียมต้นก่อนการออกดอก

2.1) การจัดการน้ำเพื่อกระตุ้นการออกดอก เมื่อต้นเงาะมีใบแก่และสมบูรณ์ทั้งต้น ปล่อยให้ต้นเงาะขาดน้ำและประเมินความเครียดของต้นเงาะ เนื่องจากการขาดน้ำหลังฝนทิ้งช่วงแล้วประมาณ 25 – 30 วัน โดยสังเกตใบแก่ที่อยู่ปลายช่อดังขึ้นขึ้นพร้อมกับมีอาการใบห่อในเวลาเช้า และตลอดทั้งกลางวันและกลางคืน เมื่อสังเกตพบอาการเช่นนี้ก็จัดการให้น้ำต้นเงาะในปริมาณมากทันทีในอัตรา 30-35 มิลลิเมตร หรือประมาณ 1,000 ลิตรต่อต้น สำหรับต้นเงาะที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางทรงพุ่ม 6 เมตร เพียง 1 ครั้ง แล้วจึงหยุดเพื่อรอคูอาการภายใน 7-10 วัน หากตายอดมีการพัฒนา และสีของตายอดเปลี่ยนจากสีน้ำตาลดำเป็นสีน้ำตาลทอง ก็เริ่มให้น้ำอีกครั้งหนึ่งในอัตราเท่าเดิมเพื่อเร่งการพัฒนาการของตายอด ถ้ามีลมพัดแรงในช่วงนี้ก็ควรเพิ่มปริมาณการให้น้ำขึ้นอีกเล็กน้อยเพื่อป้องกันมิให้ต้นเงาะขาดน้ำและใบร่วง เมื่อตายอดเริ่มพัฒนาเป็นตาดอกแล้วก็ให้น้ำตามปกติในอัตรา 75 เปอร์เซ็นต์ จนกระทั่งดอกบาน

แต่ถ้าให้น้ำปริมาณมากในครั้งแรกแล้วตายอดมีการพัฒนาและเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลปนเขียวหรือเขียวปนน้ำตาล แสดงว่าให้น้ำมากเกินไปสำหรับกระตุ้นการพัฒนาการของตาดอก จึงทำให้ตายอดพัฒนาเป็นตาใบแทน ต้องหยุดให้น้ำและปล่อยให้ต้นเงาะกระทบแล้งอีกครั้งหนึ่ง จนสังเกตพบว่าตายอดเปลี่ยนกลับมาเป็นสีน้ำตาลทอง ก็เริ่มให้น้ำอีกครั้งหนึ่งในปริมาณครึ่งหนึ่งของการให้น้ำครั้งแรก และเมื่อตายอดเริ่มพัฒนาเป็นตาดอกก็ให้น้ำตามปกติ

3) การจัดการต้นระยะออกดอกถึงก่อนการเก็บเกี่ยว

3.1) การป้องกันกำจัดศัตรูพืชทำลายช่อดอกและผลอ่อน

(1) เพลี้ยไฟ ตัวเต็มวัยสีเหลืองอ่อนจนถึงเหลืองเข้มหรือสีส้มอ่อน ลำตัวยาว 0.7-0.9 มิลลิเมตร วางไข่เป็นฟองเดี่ยวใต้อันเยื่อพืช ระยะเวลาจากไข่เป็นตัวอ่อนระยะที่หนึ่งประมาณ 3-5 วัน ระยะตัวอ่อนที่หนึ่งใช้เวลา 1-2 วัน จึงเปลี่ยนเป็นตัวอ่อนระยะที่สองและใช้เวลา 3-5 วัน เปลี่ยนเป็นตัวอ่อนระยะที่สาม ซึ่งเป็นระยะก่อนเข้าดักแด้ เพลี้ยไฟจะใช้เวลาระยะดักแด้ประมาณ 1-2 วัน จึงเป็นตัวเต็มวัย (ใช้เวลาประมาณ 8-14 วัน จากระยะไข่ถึงตัวเต็มวัย) เพลี้ยไฟจะใช้ปากแทงดูดน้ำเลี้ยงจากช่อดอก ทำให้ช่อดอกแห้ง ดอกแห้งและร่วง ระบาดมากในช่วงแล้ง และในระยะที่เงาะออกดอก เมื่อพบเพลี้ยไฟ 2-3 ตัวต่อช่อดอก ควรพ่นด้วยสารฟิโพรบิล 5 เอสซี หรืออิมิดาโคลพริด 10 เปอร์เซ็นต์ หรือสารแลมบ์ดาไซฮาโลทริน 2.5 เปอร์เซ็นต์ อีซีอัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเฉพาะช่อดอกพอเปียกจำนวน 1-2 ครั้ง ตั้งแต่แทงช่อดอกจนถึงติดผลอ่อน

(2) โรคช่อดอกแห้งเกิดจากเชื้อราคลาโดสปอเรียม ทำลายช่อดอกระยะก่อนดอกบาน ทำให้ช่อดอกแห้งดำ มีเชื้อราสีเทาแกมเขียวเจริญปกคลุมดอกและเชื้อราใบไทรทิส ทำลายระยะดอกบาน มีเส้นใยสีขาวฟูเจริญปกคลุมดอกมักจะสังเกตเห็นชัดเจนในเวลา

เข้าครุที่มีน้ำค้างเกาะช่อดอก แต่เชื่อกันว่าจะแห้งฝ่อไปเอง เมื่อมีแสงแดดและอุณหภูมิสูงขึ้น เมื่อพบการระบาดของหนอนด้วยสารไอโพรโดโคน 50 เปอร์เซ็นต์ดับทิว/อีตรา 15-20 กรัม หรือสารเฮกซะโคนาโซล 50 เปอร์เซ็นต์ดับทิว/อีตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

(3) โรคราแป้ง จะพบผงสีขาวคล้ายผงแป้งหรือผงแป้งหรือผงฝุ่นเกาะบนช่อดอกควรพ่นด้วยกำมะถันผงอีตรา 50 กรัม หรือสารเบนโนมิล 50 เปอร์เซ็นต์ดับทิว/อีตรา 10 กรัม หรือสารไดโนแคป อีตรา 15-20 กรัม หรือสารไตรคิมอร์ฟ 75 เปอร์เซ็นต์ดับทิว/อีตรา 5 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7-10 วัน โดยเฉพาะช่วงก่อนดอกบานจนถึงติดผลอ่อน

3.2) การช่วยผสมเกสรเพื่อส่งเสริมการติดผล เงาะจะมีต้นตัวผู้และต้นตัวเมียแยกกันคนละต้น ดังนั้น การจะทำให้เงาะติดผลได้ดี จึงต้องมีการจัดการช่วยผสมเกสรเพื่อให้ละอองเกสรมาตกบนปลายยอดเกสรตัวเมียให้ได้ในปริมาณและเวลาที่เหมาะสม และเพื่อช่วยให้อัตราการผสมเกสรเกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์ วิธีการช่วยผสมเกสรอาจเลือกปฏิบัติได้ดังนี้

(1) นำช่อดอกตัวผู้ที่บ้านแล้วมาเกาะเกี่ยวไว้กับดอกตัวเมียที่บ้าน 50 เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนดอกทั้งต้นแล้วเช่นกัน และทิ้งไว้จนกว่าเงาะจะติดผลเพื่อให้ละอองเกสรตกลงบนปลายยอดเกสรตัวเมีย หรือปล่อยให้แมลงและลมช่วยพาละอองเกสรไป วิธีนี้ช่วยทำให้เงาะติดผลได้ดี แต่สิ้นเปลืองละอองเกสร ช่อดอกตัวผู้ และแรงงานในการนำดอกตัวผู้มาเกาะเกี่ยว

(2) เก็บรวบรวมละอองเกสรจากดอกตัวผู้ที่บ้านแล้ว โดยวิธีเขย่าต้นตัวผู้เพื่อให้ดอกย่อยในช่อดอกที่บ้านแล้ว หล่นลงบนผ้าพลาสติกที่ปูรองอยู่โคนต้น แล้วนำดอกที่หล่นบนผ้าพลาสติกมาขยี้เอาเฉพาะเกสรตัวผู้ ตวงให้ได้ปริมาณ 0.5-1 ลิตร ผสมน้ำ 20 ลิตร แล้วพ่นให้ทั่วต้น เมื่อช่อดอกส่วนมากบนต้นบานได้ 50 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนดอกในช่อ จำนวน 1-2 ครั้ง ทุก 7 วัน จะช่วยทำให้เงาะติดผลได้ดี

(3) การเปลี่ยนเพศดอกเงาะ โดยใช้สารควบคุมการเจริญเติบโตพืชชนิดเอ็นเอเอ (NAA) 4.5 เปอร์เซ็นต์ดับทิว/อีตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นช่อดอกบนต้นตัวเมียบริเวณส่วนบนของทรงพุ่มประมาณ 4-5 จุดต่อต้น เมื่อช่อดอกส่วนมากบนต้นบานได้ 5 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนดอกในช่อ จะช่วยทำให้ดอกตัวเมียที่ได้รับสารเคมีเปลี่ยนเป็นดอกตัวผู้และสามารถผลิตละอองเกสรสำหรับใช้ในกระบวนการผสมเกสรได้

3.3) การจัดการปุ๋ยและน้ำเพื่อส่งเสริมการพัฒนารูปร่างของผล

(1) การใส่ปุ๋ย เมื่อตัดแต่งช่อผลเสร็จแล้ว ควรพ่นปุ๋ยทางใบสูตรทางด่วน (คาร์โบไฮเดรตสำเร็จรูป อีตรา 20 มิลลิลิตร+ปุ๋ยเกล็ดทางใบสูตร 20-20-20 ที่มีธาตุรองและธาตุปริมาณน้อยร่วมด้วย อีตรา 60 กรัม+กรดฮิวมิก อีตรา 20 มิลลิลิตร ผสมรวมกันในน้ำ 20 ลิตร)

จำนวน 1-2 ครั้ง ทุก 7 วัน หรือใส่ปุ๋ยทางดินสูตร 13-13-21 อัตราเป็นกิโลกรัมต่อต้น เท่ากับ 1 ใน 3 เท่า ของเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่มเป็นเมตร

(2) การให้น้ำเมื่อผลเงาะอายุ 1-5 สัปดาห์หลังดอกบาน ทำการให้น้ำในอัตรา 80 เปอร์เซ็นต์ของอัตราการระเหย และเพิ่มเป็น 85 เปอร์เซ็นต์ของอัตราการระเหยน้ำจากผิวดินน้ำชนิด A เมื่อผลอายุ 6 สัปดาห์หลังดอกบานจนกระทั่งเก็บเกี่ยว ต้องให้น้ำอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยไม่เว้นช่วงของการให้น้ำนานเกินไป เพราะถ้าเว้นช่วงนานเกินไป และมีฝนตกลงมาก่อนการให้น้ำครั้งต่อไป ก็จะทำให้เปลือกเงาะพันธุ์โรงเรียนปริแตกได้

3.4) การตัดแต่งช่อผล ประเมินจำนวนผลต่อช่อเมื่อผลเงาะอายุ 3-4 สัปดาห์หลังดอกบาน ถ้าพบการติดผลมากกว่า 10 ผลต่อช่อ ต้องตัดปลายช่อผลออก 1 ใน 3 ของความยาวช่อผล หรือให้มีจำนวนผลไม่เกิน 10 ผลต่อช่อ หากผลไม่สมบูรณ์ ควรมีการเสริมปุ๋ยให้ทางใบและทางดินตามคำแนะนำ

3.7.8 การจัดการเพื่อให้ได้ผลผลิตเงาะที่ปลอดภัยจากศัตรูพืช

1) สำรวจการเข้าทำลายของศัตรูเงาะในระยะเวลาการพัฒนารของผล

สำรวจการเข้าทำลายของเพลี้ยแป้ง หนอนเจาะขั้วเงาะ แมลงวันผลไม้ และโรคราแป้ง สำรวจการเข้าทำลายของเพลี้ยแป้ง หนอนเจาะขั้วเงาะ และโรคราแป้งทุก 7-10 วัน ตั้งแต่เริ่มติดผลจนถึง 2 สัปดาห์ก่อนเก็บเกี่ยว และสำรวจแมลงวันผลไม้ทุก 7 วัน ช่วงผลเปลี่ยนสีใกล้เก็บเกี่ยวเพื่อประเมินจำนวน และ/หรือความเสียหายระดับเศรษฐกิจ ดังนี้

1.1) เพลี้ยแป้ง ความเสียหายระดับเศรษฐกิจ พบตัวเต็มวัย มากกว่าหรือเท่ากับ 10 ตัวต่อช่อผล ช่อผลถูกทำลายเกิน 10 เปอร์เซ็นต์

1.2) หนอนเจาะขั้วเงาะ ความเสียหายระดับเศรษฐกิจ พบไข่มากกว่า 1 ฟองต่อผล ผลถูกทำลายเกิน 5 เปอร์เซ็นต์

1.3) แมลงวันผลไม้ ความเสียหายระดับเศรษฐกิจ พบรอยเจาะของแมลงวันผลไม้บนผลไม้บนผลเงาะหรือพบปริมาณแมลงวันผลไม้ในกับดักเมทิลยูจินอลเพิ่มขึ้นกว่าการตรวจนับครั้งที่ผ่านมา

1.4) โรคราแป้ง ความเสียหายระดับเศรษฐกิจ พบผลเป็นโรคราแป้ง

2) ป้องกันกำจัดศัตรูเงาะในระยะเวลาการพัฒนารของผล เมื่อสำรวจพบความเสียหายระดับเศรษฐกิจแล้ว จึงตัดสินใจเลือกใช้วิธีการป้องกันกำจัดให้ได้ผล โดยมีวิธีการป้องกันกำจัดที่แตกต่างกันดังนี้

2.1) เพลี้ยแป้ง ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากผลเงาะ บริเวณขั้วผลและโคนขนเงาะ ทำให้ผลอ่อนร่วง และผลแก่สกรปรกเนื่องจากราคำและสิ่งขับถ่ายของเพลี้ยแป้ง

ถ้าพบการระบาดไม่มากนักและอยู่ในกลุ่มตามส่วนต่างๆ ของต้นเงาะ ควรตัดทิ้งและเผาทำลาย ถ้าระบาดรุนแรงพ่นด้วยสารคาร์บาริล 85 เปอร์เซ็นต์ดับลิฟพีอัตรา 45 กรัม หยดพ่นก่อนการเก็บเกี่ยว 7 วัน หรือสาร อิมอคาโคลพริด 10 เปอร์เซ็นต์เอสแอล อัตรา 10 มิลลิลิตร หรือสารคาร์โบซัลแฟน 20 เปอร์เซ็นต์อีซี อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ควรหยุดพ่นสารก่อนการเก็บเกี่ยว 14 วัน และใช้เศษผ้าชุบน้ำมันเครื่องถูกรอบโคนต้นเพื่อป้องกันมดและเพลี้ยแป้งชนิดที่อาศัยอยู่ในดินได้ขึ้นมาบนต้น

2.2) หนอนเงาะข้าวเงาะ ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืนสำน้ำตาลดำ ปลายปีกสีเหลืองยาวประมาณ 4-7 มิลลิลิตร ตัวหนอนสีขาว หัวสีน้ำตาลอ่อน ขนาด 8-12 มิลลิเมตร เมื่อตัวอ่อนฟักออกจากไข่เจาะเข้าไปในผลเงาะบริเวณขั้วผลหรือต่ำกว่าขั้วลงมาเล็กน้อย เมื่อพบการระบาด เก็บผลเงาะที่ถูกทำลายและร่วงหล่นนำไปฝังดินหรือเผาเพื่อป้องกันการระบาดในฤดูถัดไป และพ่นด้วยสารคาร์บาริล 85 เปอร์เซ็นต์ดับลิฟพีอัตรา 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่น 2 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน เมื่อผลเริ่มเปลี่ยนสีและหยุดพ่นสารก่อนเก็บเกี่ยว 7 วัน

2.3) แมลงวันผลไม้ รักษาความสะอาดบริเวณแปลงปลูกและเก็บผลที่ร่วงหล่น โคนต้นนำไปเผาหรือฝังดิน สำรวจปริมาณและป้องกันกำจัดแมลงวันผลไม้ โดยใช้สารล่อเมทิลยูจินอลผสมสารมาลาไทออน 83 เปอร์เซ็นต์อีซีอัตราส่วน 2:1 โดยปริมาตร เพื่อล่อแมลงวันผลไม้ตัวผู้ หรือใช้เหยื่อโปรตีน ยีสต์โปรตีนไฮโดรไลเซท อัตรา 200 มิลลิลิตร ผสมสารมาลาไทออน 83 เปอร์เซ็นต์อีซี อัตรา 70 มิลลิลิตรต่อน้ำ 5 ลิตร พ่นเป็นจุดได้ใบทรงพุ่มต้นละประมาณ 2-3 จุด ทุกๆ ระยะ 10-15 เมตรในสวน และ/หรือพ่นบนพืชอาศัยของแมลงวันผลไม้รอบๆ สวนเงาะเพื่อล่อแมลงวันผลไม้ทั้งตัวผู้และตัวเมีย และเก็บผลที่ถูกทำลายเผา หรือฝังดิน

2.4) โรคราแป้ง เมื่อผลเงาะเป็นโรคจะสังเกตเห็นผงสีขาวละเอียดติดอยู่ตามซอกขน ความรุนแรงของโรคทำให้ผลเงาะมีขนเกรียนหรือกุดสั้น เมื่อพบการระบาดควรพ่นด้วยกำมะถันผงอัตรา 50 กรัมหรือสารเบนโนมิล 50 เปอร์เซ็นต์ดับลิฟพี หรือสารไดโนแคป อัตรา 15-20 กรัม หรือสารไตรติมอร์ฟ 75 เปอร์เซ็นต์ดับลิฟพีอีซี อัตรา 5 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตรทุก 7-10 วัน และหยุดพ่นสารก่อนเก็บเกี่ยว 15 วัน

2.5) ตรวจสอบผลการป้องกันกำจัด ผลผลิตเงาะต้องไม่เสียหาย หรือเสียหายน้อยมากจากการเข้าทำลายของศัตรูเงาะ และต้องไม่พบศัตรูเงาะที่มีชีวิตอยู่บนผล หรือช่อผลเงาะหลังจากเก็บเกี่ยวจากต้นแล้ว ถ้าพบต้องคัดแยกไว้ต่างหาก

3.7.9 การจัดการเพื่อให้ได้ผลผลิตเงาะที่ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

1) ใช้สารเคมี ชนิด อัตรา และเวลาตามรายละเอียดในวิธีการแก้ปัญหาในแผนควบคุมการผลิตเงาะ

2) ต้องใช้สารเคมีที่ถูกต้องตามกฎหมาย มีเลขทะเบียนวัตถุอันตราย และมีคำแนะนำบนฉลากให้ใช้กับพืชนั้นๆ

3) ต้องไม่ใช่สารเคมีที่ระบุในทะเบียนวัตถุอันตรายที่ห้ามใช้ (รายชื่อวัตถุอันตรายที่ห้ามใช้ทางการเกษตร (ไม่ได้ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535)) และที่ระบุในรายการสารเคมีที่ประเทศคู่ค้าห้ามใช้ ต้องหยุดใช้สารเคมีก่อนการเก็บเกี่ยวตามเวลาที่ระบุในวิธีการแก้ปัญหาในแผนควบคุมการผลิตเงาะอย่างเคร่งครัด

3.7.10 การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวในสวน

1) วิธีการเก็บเกี่ยว

1.1) เก็บเกี่ยวด้วยความระมัดระวัง โดยใช้กรรไกรคมและสะอาดตัดข้อผลจากต้น เมื่อสีผิวผลเงาะพันธุ์โรงเรียนและพันธุ์สีทอง เปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีเขียวปนเหลืองเข้มแดง ขนสีเขียว และสีผิวของเงาะพันธุ์สีชมพูเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีเหลืองชมพู

1.2) รวบรวมข้อผลเงาะที่เก็บเกี่ยวแล้วใส่ตะกร้าพลาสติก หรือเชิงกรู ภายในด้วยกระดาษห่อที่สะอาด เพื่อป้องกันมิให้ผลกระแทกช้ำ และขนหัก จากนั้นขนย้ายไปยังโรงเรือนภายในสวนหรือในที่ร่ม

2) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

2.1) ขนย้ายผลิตผลเงาะ จากบริเวณที่เก็บเกี่ยวไปยังโรงเรือนภายในสวน หรือในที่ร่มด้วยความระมัดระวังทันทีที่เก็บเกี่ยวเสร็จ

2.2) ตัดแต่งให้เหลือเป็นผลเดี่ยว โดยจะตัดขั้วผลให้มีก้านติดอยู่ไม่เกิน 5 มิลลิเมตร ในกรณีจำหน่ายเป็นผลเดี่ยวแล้วบรรจุตะกร้าพลาสติก โดยยอมมีผลขนาดเล็กหรือใหญ่เกินขนาดผลเฉลี่ยในตะกร้าบรรจุไม่ได้ไม่เกิน 10 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนัก หรือของจำนวนผลไม้ในตะกร้าบรรจุ

2.3) ตัดก้านข้อผลยาวไม่เกิน 20 เซนติเมตร โดยเงาะแต่ละข้อควรมีผลผลิตอยู่ไม่ต่ำกว่า 3 ผล นำมาวัดรวมกันน้ำหนัก 1 กิโลกรัม ในกรณีจำหน่ายเป็นเงาะข้อ จะยอมให้มีผลขนาดเล็กหรือใหญ่เกินขนาดผลเฉลี่ยในช้อนนั้นปนได้ไม่เกิน 20 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผลในช้อนหรือของน้ำหนักต่อช้อน

2.4) คัดแยกผลที่เสียหายจากการเก็บเกี่ยว หรือมีรอยตำหนิจากโรคและแมลงต้องแยกไว้ และนำไปใช้ประโยชน์ตามคำแนะนำหรือแผนที่กำหนดไว้

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

(1) แบบบันทึก การเก็บเกี่ยวและการคัดบรรจุเงาะ

3.7.11 การขนส่งผลิตผลไปยังจุดรวบรวมสินค้า

บรรจุผลผลิตเงาะในพาหนะที่ใช้ขนส่งด้วยความระมัดระวัง แล้วขนส่งไป
ยังจุดรวบรวมสินค้าทันทีที่เก็บเกี่ยวและปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวในสวนเสร็จเรียบร้อยแล้ว

3.7.12 การควบคุมการคละปนของผลผลิตด้วยคุณภาพกับผลิตผลคุณภาพ

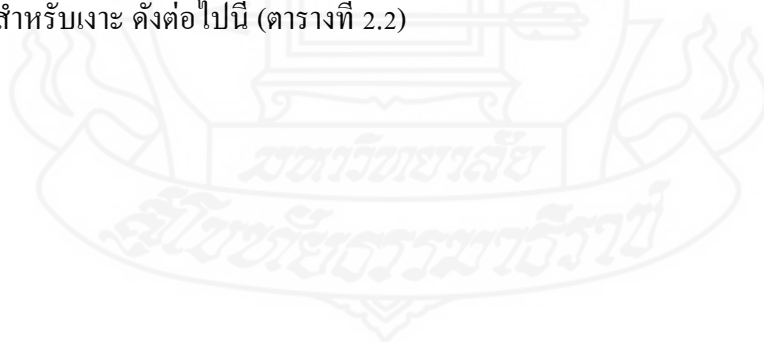
- 1) ตรวจสอบการคละปนของผลผลิตที่ไม่ได้ขนาด
- 2) ตรวจสอบและสังเกตช่อผลเงาะที่เก็บเกี่ยว และตัดแต่งผลหรือช่อผลแล้วพบว่ายังคงมีผลที่มีขนาดเล็กหรือใหญ่กว่าขนาดผลเฉลี่ยภายในช่อ ต้องตัดผลนั้นออก หรือพบว่าช่อผลไม่ในลักษณะบรรจุมีขนาดไม่สม่ำเสมอ ให้ตัดช่อผลที่มีขนาดไม่สม่ำเสมอออก กรณีจำหน่ายเป็นเงาะช่อ หรือพบว่าผลในลักษณะบรรจุมีขนาดไม่สม่ำเสมอ ให้คัดผลที่มีขนาดเล็กหรือใหญ่กว่าขนาดผลเฉลี่ยในลักษณะบรรจุออก

บรรจุผลหรือช่อผลที่ผ่านการตรวจสอบการคละปนแล้วในลักษณะบรรจุหรือเรียงลักษณะบรรจุที่ผ่านการตรวจสอบการคละปนแล้วให้เป็นระเบียบบนแท่นรองรับสินค้าหรือบนวัสดุสะอาดสำหรับปูรองพื้นเพื่อป้องกันการปนเปื้อน

- 3) ตรวจสอบการคละปน และคัดแยกผลผลิตเงาะที่มีศัตรูเข้ามาทำลาย โดยตรวจสอบและตัดผลเงาะที่มีศัตรูทำลายทิ้งไป หรือคัดแยกช่อผลเงาะที่มีศัตรูเข้าทำลายแยกไว้ต่างหาก แล้วนำไปจัดการตามคำแนะนำ หรือใช้ประโยชน์ตามแผนที่กำหนดไว้

3.8 ข้อกำหนด เกณฑ์ที่กำหนด และวิธีการตรวจประเมิน

กรมวิชาการเกษตร (ระบบการจัดการคุณภาพ: GAP พืช (เงาะ), 2550 : 29-32) ได้กำหนดข้อกำหนด เกณฑ์ที่กำหนด และวิธีการตรวจประเมิน การผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับเงาะ ดังต่อไปนี้ (ตารางที่ 2.2)

ตารางที่ 2.2 ข้อกำหนด เกณฑ์ที่กำหนด และวิธีการตรวจประเมิน

ลำดับ	เกณฑ์ที่กำหนด	วิธีการตรวจประเมิน
ข้อกำหนด		
1. แหล่งน้ำ	- น้ำที่ใช้ ต้อง ได้จากแหล่งที่ไม่มีสภาพแวดล้อมซึ่งก่อให้เกิดการปนเปื้อนจุลินทรีย์ สารเคมี และโลหะหนัก	- ตรวจพินิจสภาพแวดล้อม หากอยู่ในสถานะเสี่ยงให้ตรวจสอบ และวิเคราะห์คุณภาพน้ำ 1. แหล่งน้ำไม่อยู่ใกล้ หรือไหลผ่านชุมชน หรือคอกสัตว์ หรือโรงเก็บสารเคมี หรือสถานที่ผสมสารเคมีสำหรับพ่นในสวน หรือโรงงานอุตสาหกรรม 2. ไม่เป็นน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมหรือกิจกรรมอื่นๆ หากจำเป็นต้องใช้ ต้องมีหลักฐานประกอบว่าได้ผ่านการบำบัดน้ำเสียมาแล้วตามมาตรฐาน 3. หากเป็นแหล่งน้ำที่จัดทำขึ้นใหม่ บริเวณที่เป็นแหล่งน้ำนั้น ต้องไม่มีประวัติเคยเป็นโรงพยาบาล หรือคอกสัตว์ หรือโรงงานอุตสาหกรรมมาก่อน
2. พื้นที่ปลูก	- ต้องเป็นพื้นที่ที่ไม่มีความเสี่ยงเนื่องจากสารเคมี จุลินทรีย์ และโลหะหนัก ที่จะทำให้เกิดการตกค้างหรือปนเปื้อนในผลผลิต	- ตรวจพินิจสภาพแวดล้อม หากอยู่ในภาวะเสี่ยงให้ตรวจสอบ และวิเคราะห์คุณภาพดิน 1. พื้นที่ปลูก ต้องไม่มีประวัติเคยเป็นโรงพยาบาล หรือโรงงานอุตสาหกรรม หรือคอกสัตว์ หรือโรงเก็บสารเคมี หรือสถานที่ทิ้งขยะมาก่อน 2. ต้องไม่ใช่พื้นที่ที่มีการตรวจพบสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชกลุ่มออร์แกโนคลอรีน (OC) และ/หรือ กลุ่มออร์แกโนฟอสเฟส (OP) ในดิน หรือในผลผลิตผลมาก่อน 3. ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์ที่ใช้ทางดินไม่มีธาตุโลหะหนักปนเปื้อนอยู่ เช่น แคดเมียม ตะกั่ว และปรอท เป็นต้น 4. มีการนำส่วนต่างๆ ของสัตว์ที่ไม่ได้ผ่านการหมัก (compost) หรือบ่ม (aging) มาใช้เป็นปุ๋ย

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ลำดับข้อกำหนด	เกณฑ์ที่กำหนด	วิธีการตรวจประเมิน
3. การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้วัตถุอันตราย ให้ใช้ตามคำแนะนำหรืออ้างอิงคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือตามคำแนะนำในฉลากขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - ต้องใช้สารเคมีให้สอดคล้องกับรายการสารเคมีที่ประเทศคู่ค้าอนุญาตให้ใช้ - ห้ามใช้วัตถุอันตรายที่ระบุในทะเบียนวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ห้ามใช้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบสถานที่เก็บรักษาวัตถุอันตรายทางการเกษตร - ตรวจสอบetikข้อมูลการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร
4. การเก็บรักษาและการขนย้ายผลิตผลในฟาร์ม	<ul style="list-style-type: none"> - สถานที่เก็บรักษาต้องสะอาด มีอากาศถ่ายเทได้ดี สามารถป้องกันการปนเปื้อนจากวัตถุแปลกปลอม วัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรค - อุปกรณ์และพาหนะในการขนย้ายต้องสะอาดปราศจากการปนเปื้อนสิ่งอันตรายที่มีผลต่อความปลอดภัยในการบริโภค - ต้องขนย้ายผลิตผลอย่างระมัดระวัง มิให้เกิดรอยขีด 	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจพินิจสถานที่ อุปกรณ์ ภาชนะบรรจุ ชั้นคอน และวิธีการขนย้ายผลิตผล
5. การบันทึกข้อมูล	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องมีการบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการใช้วัตถุอันตราย - ต้องมีการบันทึกข้อมูลการสำรวจศัตรูพืชและการป้องกันกำจัด - ต้องบันทึกแหล่งที่มาของปัจจัยการผลิต - ต้องมีการบันทึกการจัดการให้ได้คุณภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบetikข้อมูลของเกษตรกรตามแบบบันทึกข้อมูล
6. ผลิตผลผิวสวยปลอดจากศัตรูพืช	<ul style="list-style-type: none"> - สำรวจการเข้าทำลายของศัตรูพืช เพื่อป้องกันกำจัดศัตรูพืชไม่ให้เกินค่ากำหนด ดังนี้ - หนอนคืบกินใบ: ใบอ่อนถูกทำลายเกิน 20 เปอร์เซ็นต์ของยอดทั้งหมด - แมลงค่อมทอง: ใบอ่อนถูกทำลายเกิน 20 เปอร์เซ็นต์ของยอดทั้งหมด - เพลี้ยไฟ: ผลถูกทำลายเกิน 3 ตัว/ช่อดอก - เพลี้ยแป้ง: ช่อผลถูกทำลายเกิน 10 เปอร์เซ็นต์ - หนอนเจาะข้าวเงาะ: ผลถูกทำลายเกิน 5 เปอร์เซ็นต์ - แมลงวันผลไม้: พบปริมาณแมลงวันผลไม้ในกับดักเมทิลยูจินอล เพิ่มขึ้นกว่าการตรวจนับครั้งที่ผ่านมา <p>โรคราแป้ง: เมื่อสังเกตพบอาการเป็นโรค</p> <p>โรคราสีชมพู: เมื่อสังเกตพบอาการเป็นโรค</p> <p>โรคช่อดอกแห้ง: เมื่อสังเกตพบอาการช่อดอกในระยะก่อนคอกบานแห้งดำ มีราสีเทาขึ้นปกคลุม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวต้องปราศจากร่องรอยการทำลายของศัตรูพืชและ/หรือ มีศัตรูพืชติดอยู่กับผลิตผล ถ้าพบต้องคัดแยกออก 	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจพินิจที่ผิวผล - ตรวจสอบetikข้อมูลการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร - ตรวจพินิจผลการคัดแยก

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ลำดับข้อกำหนด	เกณฑ์ที่กำหนด	วิธีการตรวจประเมิน
7. การจัดการกระบวนการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตคุณภาพ	- ทำการผลิตภายใต้ระบบการจัดการคุณภาพ: GAP เงาะ และปฏิบัติตามแผนควบคุมการผลิตอย่างเคร่งครัด	- ตรวจสอบที่กตามแผนควบคุมการผลิต
8. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว	- เก็บเกี่ยวเงาะที่แก่ได้ที่ตรงตามพันธุ์ โดยใช้กรรไกรคมและสะอาด ตัดข้อผลจากต้น รวบรวมข้อผลเงาะที่เก็บเกี่ยวใส่ภาชนะบรรจุ ขนย้ายไปยังโรงเรือนภายในสวนหรือที่ร่ม - อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บเกี่ยว ภาชนะบรรจุและวิธีการเก็บเกี่ยวจะต้องไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อคุณภาพ และปนเปื้อนสิ่งอันตรายที่มีผลต่อการบริโภค - คัดแยกผลเงาะที่เสียหายจากการเก็บเกี่ยวหรือมีตำหนิจากการเข้าทำลายของศัตรูพืช หรือมีศัตรูพืชติดมาด้วย หรือที่ไม่ได้คุณภาพตามความต้องการของตลาด แยกไว้ต่างหาก และนำไปใช้ประโยชน์ตามแผนที่กำหนดไว้ - กรณีจำหน่ายเป็นผลเดี่ยว ตัดแต่งให้เหลือเป็นผลเดี่ยว โดยตัดข้อผลให้มีก้านติดอยู่ไม่เกิน 5 มิลลิเมตร - กรณีจำหน่ายเป็นเงาะข้อ ตัดก้านข้อให้ยาวไม่เกิน 20 เซนติเมตร โดยเงาะแต่ละข้อควรมีผลติดอยู่ไม่ต่ำกว่า 3 ผล นำมามัดรวมกัน น้ำหนัก 1 กิโลกรัม - สถานที่เก็บรักษาต้องสะอาด มีอากาศถ่ายเทได้ดี สามารถป้องกันการปนเปื้อนจากวัตถุแปลกปลอม วัตถุอันตราย และสัตว์พาหนะนำโรค - อุปกรณ์และพาหนะในการขนย้ายต้องสะอาดปราศจากการปนเปื้อนสิ่งอันตรายที่มีผลต่อความปลอดภัยในการบริโภค - ต้องขนย้ายผลผลิตผลอย่างระมัดระวังมิให้เกิดรอยขีด	- ตรวจสอบปัจจุบันการณ์ ภาชนะบรรจุและวิธีการเก็บเกี่ยว - ตรวจสอบจึงผลิตผลหลังเก็บเกี่ยว - ตรวจสอบจึงผลิตผลหลังเก็บเกี่ยวและผลการคัดแยก

เมื่อเกษตรกรปฏิบัติตามข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้นแล้ว กรมวิชาการเกษตรก็จะทำการตรวจรับรองแหล่งผลิตพืชของเกษตรกร ซึ่งถ้าทำการตรวจประเมินแล้วผ่านเกณฑ์ที่กำหนด กรมวิชาการเกษตรจะออกใบรับรองแหล่งผลิตพืชตามระบบการจัดการคุณภาพพืช “การผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสม” ภายใต้สัญลักษณ์ “Q” ให้แก่เกษตรกร แต่ถ้าทำการตรวจประเมินแล้วไม่ผ่าน จะให้คำแนะนำเพื่อให้เกษตรกรได้ทำการปรับปรุงแก้ไขและจะทำการตรวจประเมินใหม่ครั้งต่อไป

สำหรับการตรวจประเมินแล้วผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกข้อ เกษตรกรที่ได้รับใบรับรองต้องปฏิบัติตามและหมั่นปรับปรุงฟาร์มและกระบวนการผลิตให้ครบถ้วนตาม ระบบการจัดการ

คุณภาพการปฏิบัติทางการเกษตร ที่ดีสำหรับพืช เกษตรกรต้องควบคุมดูแลและเอาใจใส่ตรวจสอบ ฟาร์มและกระบวนการผลิตของตนเองให้ อยู่ในระบบการจัดการคุณภาพ : การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช ตลอดระยะเวลาที่ได้รับการรับรอง ทั้งนี้ ใบรับรองมีอายุ 3 ปี สำหรับไม้ผล (สถาบันวิจัยพืชสวน, กรมวิชาการเกษตร, 2557)

4. สภาพการผลิตเงาะ

เงาะเป็นไม้ผลเขตร้อนที่จำกัดการเจริญเติบโตด้วยอุณหภูมิที่ค่อนข้างจะอบอุ่นคือ ประมาณ 22-30 C และไม่ต้องการอุณหภูมิต่ำเพื่อกระตุ้นการออกดอก แต่ต้องการสภาพแล้งก่อนการออกดอกเช่นเดียวกันมังคุด เงาะต้องการความชื้นสูง โดยต้องมีปริมาณน้ำฝนไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร/ปี ภาวที่เหมาะสมสำหรับปลูกเงาะในเมืองไทยคือภาคตะวันออกและภาคใต้เพราะอยู่ติดทะเล มีความชื้นในอากาศสูงพอเหมาะ ส่วนภาคเหนือที่มีปริมาณความชื้นในอากาศต่ำกว่าทางใต้ เมื่อนำเงาะขึ้นมาปลูกมักจะทำให้เกิดอาการขอบใบไหม้ ดังนั้นจึงต้องดูแลอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะการตัดแต่งกิ่งและการพรางแสง

4.1 การปลูกและดูแล

ระยะปลูกเงาะค่อนข้างจะห่างเนื่องจากเงาะเป็นไม้ผลที่มีการแตกกิ่งก้านสาขามาก และพุ่มค่อนข้างกว้าง ระยะที่นิยมปลูก เช่น 10-12 X 12-15 เมตร โดยในพื้นที่ 1 ไร่จะปลูกได้ ประมาณ 9-16 ต้น

การตัดแต่งทรงพุ่มเป็นการจัดการที่มีความสำคัญโดยเฉพาะในที่มีความชื้นต่ำ เช่นทางภาคเหนือ ไม่ควรตัดแต่งให้ทรงพุ่มโล่ง เพราะจะทำให้เกิดอาการใบไหม้ เนื่องจากความชื้นไม่พอ แต่ในภาคตะวันออกและภาคใต้ที่มีความชื้นสูงอยู่แล้ว มักจะตัดแต่งกิ่งด้านล่างออก โดยจะเริ่มปล่อยให้กิ่งแขนงที่ระดับความสูง 70-100 เซนติเมตรขึ้นไป เพื่อให้ทรงพุ่มโปร่งขึ้นเป็นการป้องกันโรคระบาดจากเชื้อราที่ได้ผลวิธีหนึ่ง

การใส่ปุ๋ยหลังเก็บเกี่ยวมักใช้สูตรเสมอ หรือ ไนโตรเจนสูง เช่น 20-11-11 โดยจะใส่ในช่วงเดือน มิถุนายน - กรกฎาคม ปุ๋ยช่วงออกดอกจะใช้สูตรที่มีฟอสฟอรัสสูง เช่น 12-24-12 โดยมักจะใส่ในเดือน สิงหาคม ในระยะติดผลช่วงแรกช่วงเดือน กันยายน ใช้สูตรเสมอ การติดผลระยะสร้างเนื้อในช่วงเดือน ตุลาคม ใช้สูตร 12-12-17 + 2 (N-P-K + Mg) และในระยะก่อนเก็บเกี่ยว 1 เดือน คือช่วงเดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม ใช้ปุ๋ยที่มีโพแทสเซียมสูง เช่น 13-13-21 หรือ 0-0-50 อัตราการใส่ปุ๋ยแต่ละครั้งประมาณ 1-2 กก/ต้น

4.2 การควบคุมการออกดอก

ช่อดอกเงาะมีทั้งต้นตัวผู้ ที่ให้ช่อดอกเป็นดอกตัวผู้อย่างเดียวและต้นกะเทย (hermaphrodite) ที่มีช่อดอก 2 แบบคือ ช่อดอกที่แสดงเพศเมียอย่างเดียว ส่วนเพศตัวผู้ไม่พัฒนา และช่อดอกที่แสดงเพศผู้เพราะเพศเมียไม่พัฒนา ซึ่งช่อดอกประเภทหลังจะมีประมาณ 0.5-0.9% ของช่อดอกแบบ hermaphrodite ปัญหาการติดผลน้อยของเงาะนอกจากเรื่องสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมแล้ว ยังเกิดจากการมีละอองเกสรตัวผู้ไม่พอ ดังนั้นจึงต้องมีการแก้ปัญหาตั้งแต่การช่วยผสม โดยการนำช่อดอกตัวผู้ไปเกาะใส่ช่อดอกกะเทย หรือการปลุกต้นตัวผู้ไว้ในสวนร่วมกับต้นที่ให้เพศเมีย หรือการติดตาต้นตัวผู้ไว้บนกิ่งของต้นกะเทยโดยตรงก็ได้ เพื่อให้เป็นแหล่งให้ละอองเรณู นอกจากนี้แล้ววิธีที่นิยมทำกันมากคือการใช้ฮอร์โมนเพื่อเปลี่ยนเพศดอกของเงาะ จากดอกกะเทยที่เพศผู้ไม่พัฒนาให้เป็นดอกกะเทยที่เพศผู้พัฒนาพร้อมจะให้ละอองเกสรได้ โดยการฉีดพ่น NAA (1-Naphthylacetic acid) หรือที่มีชื่อเรียกทางการค้าว่า แพลน โนฟิก (Planofix) อัตรา 1 ซีซี/ น้ำ 2 ลิตร ในช่วงที่อากาศเย็น ถ้าอากาศร้อนอาจจะลดความเข้มข้นลงเป็น 2-3 ซีซี/ น้ำ 8 ลิตร โดยจะฉีดพ่นเมื่อช่อดอกเริ่มบาน 25-30% หลังการฉีดพ่นประมาณ 4-7 วัน ดอกที่บานอยู่แล้วจะร่วงแต่ดอกที่ยังตูมอยู่จะมีการพัฒนาของเกสรเพศผู้และยับยั้งการทำงานของเกสรเพศเมีย การฉีดพ่นจะฉีดพ่นเป็นจุดต้นละประมาณ 5-20 ช่อ ขึ้นอยู่กับขนาดทรงพุ่ม

4.3 โรคที่สำคัญของเงาะ

โรคราแป้ง (Powdery mildew) เกิดจากเชื้อรา *Oidium nepheli* Kunz. เงาะถูกราแป้งเข้าทำลายได้ทั้งช่อดอกและผล โดยในระยะดอกก่อนช่อดอกจะบาน ราแป้งจะเจริญปกคลุมกลีบดอกและรังไข่ ทำให้ชะงักการเจริญเติบโต แห้งและฝ่อ ถ้าเข้าทำลายในระยะผลอ่อน อาจทำให้ผลอ่อนแห้งดำ หลุดร่วงไป หรืออาจจะพักตัว หรือแสดงอาการตลอดระยะพัฒนาของผลได้ โดยขนเงาะที่มีราขาวปกคลุมจะแห้งดำและคอดขาดเหลือเฉพาะ โคนขนสั้น ชาวสวนเรียกว่า “เงาะนิโกร” ถ้าเข้าทำลายในระยะผล โตจะเปลี่ยนสีช้าเมื่อสุก หรืออาจจะทำให้สีซีดลงไม่เข้มเท่าผลปกติ ในเงาะสีชมพูถ้าราแป้งเข้าทำลายเวลาสุกจะมีสีเหลืองและตกกระดำที่ผิว การแพร่ระบาดของเชื้อเกิดขึ้นในสภาพอากาศที่เย็นมีความชื้นเพียงพอ ป้องกันกำจัดได้โดยการฉีดพ่นสารกำจัดเชื้อราในระยะแทงช่อดอกประมาณ 3-4 ครั้ง โดยใช้สารชนิดคลอซิม เช่น ไตรอะไดมิฟอน หรือก้ามะถันผง แต่การฉีดพ่นด้วยก้ามะถันผงอัตราที่สูงในสภาพที่มีอากาศร้อนอาจทำให้ผิวผลไหม้ได้และผลสุกจะมีสีไม่สม่ำเสมอ

ช่อดอกแห้ง (Inflorescence rot) เกิดจากเชื้อรา *Cladosporium* sp. และ *Botrytis* sp. แสดงอาการ โดยช่อดอกก่อนบานจะแห้งดำ มีราสีเทาแกมเขียวขึ้นปกคลุมดอก ดอกจะแห้งตาย เชื้อ

ระบาดได้ดีในสภาพอากาศแห้งแล้งและมีการแทงช่อดอก ป้องกันกำจัดโดยการฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดเชื้อราพวก ไอโพรไดโอน (iprodione) หรือ ไดคลอแรม (dichloram)

โรคผลเน่าระยะหลังเก็บเกี่ยว (Postharvest disease) เกิดจากเชื้อราหลายชนิด เช่น *Collectotrichum* sp, *Gliocephalotrichum* sp, *Phomopsis* sp, *Lasiodiplodia* sp, *Botryodiplodia* sp. และ *Phytophthora* sp. เงามะจะแสดงอาการเน่าหลังจากเก็บเกี่ยวและเก็บรักษาไว้ในห้องเย็น โดยแสดงอาการจุดเน่าบนผล ซึ่งแต่ละเชื้อที่เป็นสาเหตุจะมีข้อสังเกตอาการที่แตกต่างกันดังนี้ *Collectotrichum* sp ทำให้ผลเน่าเป็นจุดสีน้ำตาลกระจายบนผลและลูกกลมเชื่อมกันทำให้เน่าทั่วผลได้แต่ไม่พบเห็นเส้นใยของเชื้อราบนผล *Gliocephalotrichum* sp ทำให้ผลเน่าเป็นจุดสีน้ำตาลขยายโต กลางจุดเน่ามีเส้นใยบางๆ สีขาวแกมเหลืองปกคลุมอยู่ *Phomopsis* sp ผลเน่าจะเน่าเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลไม่ปรากฏเส้นใยเชื้อราบนผล *Lasiodiplodia* sp ผลเน่าเป็นจุดสีน้ำตาลเข้ม ลูกกลมจากรอยตัดขั้วผลทำให้เกิดการเน่าที่ขั้วผล (stem end rot) เงามะจะเน่าทั่วผลอย่างรวดเร็วและมีเส้นใยสีเทาดำเจริญฟูหนาแน่นบนผล ส่วนเชื้อรา *Phytophthora* sp จะทำให้ผลเน่าเป็นสีน้ำตาลอย่างรวดเร็วภายใน 2-3 วัน มีเส้นใยสีขาวของเชื้อราเจริญปกคลุมผลเน่าอยู่ ผลเน่าจะเหี่ยวแห้งอย่างรวดเร็ว เชื้อราจะเข้าตั้งแต่ระยะดอกและตกค้างอยู่ที่ผลมาแสดงอาการภายหลังการเก็บเกี่ยว มักแพร่ระบาดอย่างรวดเร็วในสภาพอากาศที่ร้อนและชื้น การป้องกันกำจัดโดยการฉีดพ่นสารกำจัดเชื้อราตั้งแต่ระยะดอกถึงระยะก่อนเก็บเกี่ยว โดยฉีดพ่นดอกทุก 7-10 วัน และในระยะผลโตทุก 10-15 วัน สารที่ใช้ได้แก่ ไอโพรไดโอน และคาร์เบนดาซิม สลับกับแมนโคเซป ในระยะผลอ่อนควรฉีดพ่นไตรอะโคมิพอนเพื่อป้องกันราไอโพรไดโอนหรือคาร์เบนดาซิม และเป่าให้แห้งก่อนเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 15 C จะช่วยยืดอายุการเก็บรักษาได้

4.4 แมลงศัตรูที่สำคัญของเงาะ

หนอนกินดอกเงาะ (Inflorescence eating caterpillar) มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Eublemma versicolora* Walker จะกัดกินดอกเงาะจนหมดเป็นช่อๆ ทำความเสียหายได้ทั้งดอกและใบอ่อน ใช้มูลของตัวเองกับใยสร้างทางเดินสีน้ำตาลไปตามกิ่งหรือช่อดอก จะไม่หากินนอกเส้นทางเดินที่ทำไว้ ระบาดเกือบตลอดเวลา แต่จะมีมากช่วงเงาะออกดอกในเดือน ธันวาคม – กุมภาพันธ์ วิธีป้องกันกำจัดโดยการตรวจดูเส้นทางเดินของหนอน ถ้าพบให้จับทำลาย

หนอนเจาะขั้วเงาะ (Cocoa pod borer, cocoa moth) มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Conopomorpha cramerella* Snellen พบอยู่ในผลบริเวณขั้วหรือต่ำกว่าขั้วลงมาเล็กน้อย การทำลายไม่สามารถสังเกตได้จากภายนอก ต่อเมื่อรับประทานผลจึงจะพบหนอนอยู่ที่ขั้ว แม้จะไม่เข้าทำลายส่วนอื่นของผล แต่ก็ทำให้ไม่เป็นที่ต้องการของผู้บริโภค คาดว่าเป็นตัวเดียวกับหนอนเจาะขั้วลิ้นจี่ โดยผีเสื้อตัวเมียวางไข่ไว้ใกล้ขั้วผล และตัวหนอนเจาะเมื่อฟักออกมาจะเจาะขั้วเข้าไปเจริญเติบโต

ภายในผล พบการระบาดของยุงทั่วไปตามแหล่งปลูกเงาะและจะรุนแรงในบางแห่ง เช่นที่ อำเภอนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในระหว่างเดือน กรกฎาคม – สิงหาคม ซึ่งเป็นระยะที่เงาะเริ่มสุก การป้องกันกำจัดทำได้โดยไม่ควรทิ้งให้เงาะอยู่ในแปลงนานเกินไป คือควรเก็บเกี่ยวผลเงาะในระยะที่ไม่สุกมากเกินไป ถ้ามีผลเงาะร่วงจากการถูกทำลายควรเก็บออกจากสวนหรือฝังหรือเผาไฟทำลาย ในพื้นที่ที่มีการระบาดของเมื่อเงาะเริ่มสุกควรฉีดพ่นด้วยคาร์บาริล (เซฟวิน 85% คับบลิวพี) อัตรา 60 กรัม/ น้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7 วันและหยุดพ่นอย่างน้อย 10 วันก่อนเก็บเกี่ยว

4.5 ความผิดปกติทางสรีรวิทยาของเงาะ

เงาะจี้ครอก เกิดจากการไม่ได้รับการผสมซึ่งอาจจะมีสาเหตุมาจากสรีรเพศผู้ไม่พอ หรือจากสภาพอากาศแห้งแล้งและอุณหภูมิสูงเกินไปในช่วงที่ดอกบาน หรือการขาดธาตุอาหารบางตัว ทำให้ไม่มีการเจริญเติบโตของผลอ่อน ผลจะยังคงมีขนาดเล็กหรือลีบคล้ายเห็บ บางครั้งเรียกว่า “เงาะตัวเห็บ” การป้องกันโดยแก้ไขสาเหตุ เช่นเพิ่มจำนวนต้นตัวผู้หรือการฉีดพ่น NAA เพื่อเพิ่มดอกเพศผู้ หรือการให้น้ำให้เพียงพอในช่วงที่แล้ง

ขอบใบแห้งหรือปลายใบแห้ง เกิดจากความชื้นสัมพัทธ์ในสวนต่ำ เช่นทางภาคเหนือ ทำให้อัตราการคายน้ำของใบกับการดูดน้ำของรากไม่สมดุลกัน โดยเฉพาะเงาะที่ปลูกในดินเหนียวจัดซึ่งเมื่อเจอสภาพแล้งน้ำจะไม่เพียงพอ นอกจากนี้การถูกสารเคมีกำจัดวัชพืชก็สามารถทำให้ใบไหม้ได้ การป้องกันกำจัด โดยการปลูกพืชบังเงา การตัดแต่งทรงพุ่มไม่ให้โปร่งเกินไป การใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกเพื่อเพิ่มจุลินทรีย์ในดิน เป็นต้น

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ผู้วิจัยได้รวบรวมผลงานวิจัยต่างๆ มีผลงานวิจัย ดังนี้

ชานน ถนอมวงศ์ (2556 : บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการการส่งเสริมและการผลิตมังคุดของเกษตรกรในอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ผลการศึกษาพบว่า (1)เกษตรกรร้อยละ 92.7 เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 51.98 ปี ส่วนมากจบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.98 คน มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.38 คน มีการจ้างแรงงานรับจ้างเฉลี่ย 14.49 คน การผลิตมังคุดใช้เงินทุนของตนเอง เกษตรกรร้อยละ 95.3 เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร ส่วนมากเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร เกษตรกรส่วนมากประกอบอาชีพหลักคือทำสวนยางพาราและอาชีพรองคือทำสวนผลไม้ มีประสบการณ์ในการผลิตมังคุดเฉลี่ย 15.8 ปี พื้นที่ในการผลิตมังคุดเฉลี่ย 6.02 ไร่

ประเภทของสวนมังคุดร้อยละ 92.2 เป็นสวนผสม (ปลูกมากกว่า 2 ชนิด) อายุของต้นมังคุดเฉลี่ย 15.13 ปี ผลผลิตมังคุดเฉลี่ย 598.50 กิโลกรัมต่อไร่ ค่าใช้จ่ายในการผลิตมังคุดเฉลี่ย 4,060.88 บาทต่อไร่ รายได้ในการผลิตมังคุดเฉลี่ย 10,538.87 บาทต่อไร่ เกษตรกรร้อยละ 43.5 มีการจำหน่ายมังคุดที่ตลาดซื้อขายผลไม้ท้องถิ่น เกษตรกรทุกครัวเรือนมีโทรศัพท์มือถือในชุมชนร้อยละ 54.4 คือสื่อจากศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร และเกษตรกรร้อยละ 98.4 มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตมังคุดจากเจ้าหน้าที่จากภาคเอกชน/บริษัท และรองลงมาร้อยละ 75.1 จากนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร (2) การผลิตมังคุด พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติในประเด็นต่างๆ ได้แก่ มีสภาพดินเป็นดินร่วมปนทราย โดยซื้อต้นพันธุ์จากแหล่งจำหน่ายต้นพันธุ์ที่มีการรับรอง เกษตรกรทั้งหมดมีการขุดหลุมปลูกผสมดินปลูก การตัดแต่งกิ่งหลังเก็บเกี่ยว การใช้สารกำจัดวัชพืชหลังเก็บเกี่ยว การใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 หรือ 16-16-16 เพื่อชักนำการแตกใบอ่อน การใส่ปุ๋ยสูตร 8-24-24 หรือ 9-24-24 เพื่อเตรียมความพร้อมต้นสำหรับการออกดอก การฉีดพ่นสารเคมีป้องกันเพลี้ยไฟในระยะออกดอก การจัดการปริมาณดอกต่อต้น การจัดการน้ำเพื่อส่งเสริมการพัฒนาของผล การเก็บมังคุดหลังติดผล 11-12 สัปดาห์ การเก็บเกี่ยวด้วยเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ และการคัดแยกคุณภาพก่อนจำหน่าย (3) มีปัญหาในเรื่องการดูแลระยะการออกดอก การดูแลระยะการออกผลและบำรุงผล (4) เกษตรกรมีความต้องการด้านความรู้ในการผลิตมังคุดในด้านการดูแลระยะการออกดอก การดูแลระยะการออกผลและบำรุงผลผลิต การเตรียมแตกใบอ่อน – ออกดอกในระดับมาก ด้านช่องทาง พบว่า เกษตรกรมีความต้องการช่องทางส่งเสริมในประเด็นการผลิตมังคุดในระดับมาก ผ่านทางโทรทัศน์และบุคคลราชการ ด้านวิธีการส่งเสริม พบว่า เกษตรกรมีความต้องการวิธีการส่งเสริมในประเด็นการผลิตมังคุดในระดับมาก ในรูปแบบการบรรยาย

มานพ โปษยานุวัตร์ (2555 : บทคัดย่อ) ศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตมังคุดคุณภาพของเกษตรกรในอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ผลการศึกษาพบว่า 1) เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 51.95 ปี เกือบครึ่งจบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 4-5 คน ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร มีประสบการณ์ในการผลิตมังคุดเฉลี่ย 15.06 ปี ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากการเข้ารับการฝึกอบรม/ดูงาน ใช้แหล่งเงินทุนในการผลิตมังคุด จากทุนส่วนตัว มีพื้นที่สวนมังคุดเฉลี่ย 9.07 ไร่ มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในการผลิตมังคุด เฉลี่ย 2.32 คน และมีการจ้างแรงงานเฉลี่ย 14.49 แรง มีปริมาณผลผลิตมังคุดในปีการผลิต 2555/2556 โดยเฉลี่ย 644.38 กิโลกรัม/ไร่ มีค่าใช้จ่ายในการผลิตมังคุดเฉลี่ย 3,691.71 บาท/ไร่ และมียาได้จากจำหน่ายมังคุดเฉลี่ย 11,093.55 บาท/ไร่ 2) การศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตมังคุด พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่นำเทคโนโลยีไปปฏิบัติในประเด็นต่างๆ ได้แก่ การตัดแต่งกิ่งหลังเก็บเกี่ยว การใช้สารกำจัดวัชพืชหลังเก็บเกี่ยว การใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 หรือ 16-16-16 เพื่อชักนำ

การแตกใบอ่อน ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 8-24-24 หรือ 9-24-24 เพื่อเตรียมความพร้อมต้นสำหรับกรออกดอก การฉีดพ่นสารเคมีป้องกันเพลี้ยไฟในระยะออกดอก การจัดการปริมาณดอกต่อต้น การจัดการน้ำ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาของผล การเก็บมั่งคุดหลังติดผล 11-12 สัปดาห์ การเก็บเกี่ยวด้วยเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ มีการคัดแยกคุณภาพก่อนจำหน่าย 3) ปัญหาที่เกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยี คือ สารเคมีและปุ๋ยเคมีที่แนะนำบางชนิดราคาแพง การจัดการน้ำเพื่อชักนำการออกดอก ขาดแรงงาน การเก็บเกี่ยวและขาดแรงงานในการคัดแยกคุณภาพ

ศรีสุดา พรหมพิมพ์ (2555 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตมังคุดตามระบบเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรในตำบลอ่างศิระ อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า (1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 52.53 ปี จบประถมศึกษา มีประสบการณ์การผลิตมังคุดเฉลี่ย 21.51 ปี และการผลิตมังคุดอินทรีย์เฉลี่ย 6.61 ปี พื้นที่ผลิตมังคุดทั้งหมดเฉลี่ย 6.17 ไร่ แรงงานเกษตรในครัวเรือนเฉลี่ย 2.15 คน แรงงานรับจ้างเฉลี่ย 2.26 คน ต้นทุนการผลิตมังคุดทั่วไปเฉลี่ย 2,967.27 บาทต่อไร่ มีรายได้จากมังคุดทั่วไปเฉลี่ย 77,484.52 บาทต่อไร่ มีหนี้สินเฉลี่ย 134,363 บาทต่อครอบครัว มีการติดต่อสื่อสารกัน โดยเฉลี่ยจำนวน 2.51 ครั้งใน 1 เดือน มีการติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ฯ โดยเฉลี่ยใน 1 เดือน 1.09 ครั้ง ได้รับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตพืชอินทรีย์ 1.23 ครั้งต่อเดือน ได้รับประสบการณ์การในเกษตรอินทรีย์โดยเฉลี่ยใน 1 ปี จำนวน 1.37 ครั้ง (2) ในภาพรวมเกษตรกรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตมังคุดอินทรีย์อยู่ระดับปานกลาง โดยเกษตรกรเห็นว่าประเด็นด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องอยู่ระดับมาก (3) แรงจูงใจในการผลิตมังคุดตามระบบเกษตรอินทรีย์ โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง แรงจูงใจด้านความมุ่งมั่นและการยอมรับในการผลิตมังคุดอินทรีย์อยู่ระดับค่อนข้างสูงมี 2 ประเด็น (4) ความคิดเห็นในการผลิตมังคุดตามระบบเกษตรอินทรีย์อยู่ในระดับเห็นด้วย เกษตรกรมีความคิดเห็นอยู่ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งมี 2 ประเด็น (5) เกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับการผลิตมังคุดอินทรีย์ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง เกษตรกรมีปัญหาในการผลิตมังคุดตามระบบเกษตรอินทรีย์อยู่ระดับมาก 3 ประเด็น คือ ไม่มีตลาดรองรับผลผลิต พ่อค้ากลาง สิ้นค้าสิ้นตลาด เกษตรกรมีข้อเสนอแนะว่าควรจัดให้มีตลาดรับซื้อผลผลิตมังคุดตามระบบเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ มีมาตรการป้องกันพ่อค้ากลาง ถ้ายทอดความรู้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ต่อการทำเกษตรอินทรีย์ในทุกด้านอย่างต่อเนื่อง ให้มีสวัสดิการสำหรับเกษตรกรที่ผลิตมังคุดตามระบบเกษตรอินทรีย์

นิตยา ฮ่อไทยสงค์ (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาการยอมรับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับการผลิตมังคุดของเกษตรกรตำบลสองพี่น้อง อำเภอกาแพง จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า 1) เกษตรกรกลุ่มเข้าร่วมโครงการร้อยละ 57.10 เป็นเพศชาย ร้อยละ 49.20 จบการศึกษาน

ป.4 มีอายุเฉลี่ย 50.84 ปี ประสบการณ์การผลิตมังคุดเฉลี่ย 12.43 ปี พื้นที่ของสวนเฉลี่ย 7.68 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 892.94 กิโลกรัมต่อไร่ เกษตรกรกลุ่มไม่เข้าร่วมโครงการร้อยละ 63.50 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 54.00 จบการศึกษาชั้น ป.4 มีอายุเฉลี่ย 52.68 ปี ประสบการณ์การผลิตมังคุดเฉลี่ย 13.49 ปี พื้นที่ของสวนเฉลี่ย 6.23 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 705.62 กิโลกรัมต่อไร่ 2) ทั้ง 2 กลุ่มมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการผลิตมังคุดในระดับมาก 3) ทั้ง 2 กลุ่มมีการยอมรับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับการผลิตมังคุดเชิงความคิดเห็นในระดับมากและนำไปปฏิบัติทั้ง 9 ประเด็นหลัก 4) กลุ่มไม่เข้าร่วมโครงการเป็นการยอมรับด้านการเก็บเกี่ยวและต้นสุลลักษณะและความสะอาดมากกว่ากลุ่มเข้าร่วมโครงการอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 5) กลุ่มเข้าร่วมโครงการมีปัญหามากที่สุดด้านศัตรูของมังคุดและวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว กลุ่มไม่เข้าร่วมโครงการมีปัญหาที่สุดด้านการบันทึกข้อมูล ข้อเสนอแนะที่เกษตรกรระบุมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง คือ เรื่องราคาเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดถ้ามังคุดที่ได้ไปรับรอง GAP มีราคาสูงกว่ามังคุดทั่วไปอย่างเด่นชัด เกษตรกรจะหันมาปฏิบัติตามหลักเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับการผลิตมังคุดเอง

พัชรภรณ์ เพ็ชรทอง (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาการยอมรับการปฏิบัติตามระบบการผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับเงาะของเกษตรกร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 53 ปี จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน และเป็นแรงงานเกษตรเฉลี่ย 2 คน มีประสบการณ์ปลูกเงาะเฉลี่ย 20 ปี มีรายได้รวมของครัวเรือนเฉลี่ย 287,178 บาทต่อปี มีพื้นที่ปลูกเงาะเฉลี่ย 10 ไร่ ราคาผลผลิตที่ขายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 7 บาท โดยเกษตรกรมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนบ้านมากที่สุด และมีความรู้เกี่ยวกับระบบการผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสม ในการยอมรับการปฏิบัติตามระบบการผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสม สำหรับเงาะ เกษตรกรส่วนใหญ่มีการยอมรับการปฏิบัติระดับมาก

พัฒนประภา บุญราคัม (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับการผลิตมังคุดของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพมังคุด อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า (1) สมาชิกสองในสามเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 47.39 ปี สมาชิกเกือบครึ่งหนึ่งจบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีประสบการณ์ในการผลิตมังคุดเฉลี่ย 21.45 ปี ใช้แรงงานในการผลิตมังคุดเฉลี่ย 2.06 ราย สมาชิกมีพื้นที่ถือครองทำการเกษตรเฉลี่ย 23.00 ไร่ มีพื้นที่ผลิตมังคุด GAP เฉลี่ย 13.31 ไร่ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อไร่ 5,198.65 บาท ราคามังคุดคัดเกรดเฉลี่ย 38.64 บาทต่อกิโลกรัม รายได้จากการจำหน่ายมังคุดเฉลี่ย 175,262.77 บาท รายได้เฉลี่ยต่อไร่ 13,599.79 บาท (2) การใช้เกษตรดีที่เหมาะสม โดยภาพรวมสมาชิกใช้ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในรายละเอียด 8 ด้าน สมาชิกมีการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมในระดับมากที่สุด 6 ด้าน ได้แก่ การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร

การเก็บรักษาและการขนย้ายผลผลิตภายในแปลง การผลิตให้ปลอดภัยจากศัตรูพืช การรักษาคุณภาพภายนอกผล การบันทึกข้อมูล และพื้นที่ สมาชิกมีการใช้เกษตรกรดีที่เหมาะสมในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ แหล่งน้ำ การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว (3) สมาชิกหนึ่งในห้ามีปัญหาในด้านการบันทึกข้อมูล เนื่องจากไม่มีเวลาในการบันทึก รวมทั้งแบบบันทึกมีความยุ่งยาก และไม่เข้าใจวิธีการบันทึก ดังนั้น สมาชิกต้องการให้เจ้าหน้าที่เข้าตรวจเยี่ยมแปลงอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้คำแนะนำในการบันทึกข้อมูลอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง

ชนิดา รอดสวัสดิ์ และอารีวรรณ ใจเพชร (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาการผลิตและการตลาดเงาะของเกษตรกรในภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 42.0 มีพื้นที่ปลูกเงาะทั้งหมดน้อยกว่า 5 ไร่ มากที่สุด ทั้งสวนเงาะที่ยังไม่ให้ผลและที่ให้ผลแล้วเกินครึ่งมีพื้นที่ปลูกน้อยกว่า 5 ไร่ โดยสวนเงาะที่ยังไม่ให้ผลร้อยละ 57.5 มีอายุ 3-4 ปี สวนเงาะที่ให้ผลแล้วร้อยละ 40.0 มีอายุ 4-9 ปี การทำสวนเงาะ เกษตรกรร้อยละ 55.0 ใช้แรงงานครอบครัว ส่วนการจ้างแรงงานในการทำสวน ส่วนใหญ่ร้อยละ 91.0 จ้างแรงงานชั่วคราว สวนเงาะร้อยละ 67.0 เป็นระบบปลูกพืชแซม โดยร้อยละ 53.0 ใช้ระยะปลูก 10x10 เมตร เกษตรกรร้อยละ 89.0 ใช้ต้นพันธุ์ติดตา เกษตรกรร้อยละ 39.0 กำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคน สำหรับเกษตรกรที่ใช้สารทางใบมีจำนวนน้อยกว่าครึ่ง ส่วนใหญ่ใช้เพื่อการเจริญเติบโตของผล เกษตรกรร้อยละ 87.0 ให้น้ำเงาะ ส่วนใหญ่เฉพาะช่วงฤดูแล้ง โดยร้อยละ 52.0 ให้น้ำแบบสปริงเกอร์ เกษตรกรที่มีสวนเงาะที่ยังไม่ให้ผล ร้อยละ 97.5 ใส่น้ำปุ๋ยและเกษตรกรที่สวนเงาะให้ผลแล้วใส่น้ำปุ๋ยทุกราย โดยส่วนใหญ่ใส่น้ำปุ๋ยเคมีเพียงอย่างเดียว รองลงมาใส่น้ำปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ ส่วนใหญ่ใส่น้ำปุ๋ยสูตร 15-15-15 ส่วนใหญ่แบ่งใส่ 2 ครั้ง โดยสวนเงาะที่ยังไม่ให้ผลร้อยละ 54.1 ใส่น้ำปุ๋ยอัตราน้อยกว่า 1.0 กิโลกรัม/ต้น/ปี ส่วนสวนเงาะที่ให้ผลแล้วร้อยละ 22.0 เท่ากัน ใส่น้ำปุ๋ยอัตรา 3.1-4.0 กิโลกรัม/ต้น/ปี และ 5.1-6.0 กิโลกรัม/ต้น/ปี เกษตรกรที่ใส่น้ำปุ๋ยอินทรีย์ส่วนใหญ่ใส่น้ำปุ๋ยคอก โดยใช้อัตรา 1-5 กิโลกรัม/ต้น/ปี และ 10 กิโลกรัม/ต้น/ปี เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 98.3 ตัดแต่งกิ่งเงาะที่ให้ผลแล้ว ส่วนสวนเงาะที่ยังไม่ให้ผลร้อยละ 52.5 ตัดแต่งกิ่งส่วนใหญ่ตัดแต่งกิ่งเพียง 1 ครั้ง/ปี สำหรับโรคที่เกษตรกรพบการทำลายมาก คือ โรคราแป้ง ซึ่งทำลายในสวนเงาะที่ให้ผลแล้วมากกว่าที่ยังไม่ให้ผล ส่วนแมลงที่พบการทำลายมากทั้งในเงาะที่ยังไม่ให้ผลและให้ผลแล้ว คือ หนอน ส่วนใหญ่กำจัดโรคและแมลงโดยใช้สารเคมี เกษตรกรไม่ตัดแต่งดอกเงาะ ตัดแต่งผลเพียงเล็กน้อยและไม่ผลิตเงาะนอกฤดูเลย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่องแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด จากสหกรณ์ แล้วนำมากำหนดเป็นวิธีการดำเนินการวิจัยตามกระบวนการวิจัย ประกอบด้วย การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ผู้ผลิตเงาะในพื้นที่อำเภอเขาสมิงทั้งหมด จำนวน 53 ราย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) และการจัดประชุมกลุ่ม (Focus Group) โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์และการตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

2.1 การสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดข้อมูลที่ต้องการในประเด็นต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วจึงกำหนดตัวชี้วัดและมาตรวัดข้อมูลในแต่ละประเด็นตามที่กำหนดไว้ และนำข้อมูลตามประเด็นตัวชี้วัดและมาตรวัดมาสร้างเป็นข้อคำถาม ประกอบด้วยคำถามปลายเปิดและปลายปิด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิก ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการผลิตเงาะ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการผลิตเงาะจากหน่วยงานหรือแหล่งบริการความรู้ทางการเกษตร จำนวนแรงงานที่ใช้ในการผลิตเงาะ จำนวนพื้นที่

ถือครองทำการเกษตร จำนวนพื้นที่ผลิตเงาะ จำนวนพื้นที่ผลิตเงาะ GAP แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการผลิตเงาะ ค่าใช้จ่ายในการผลิตเงาะ ปริมาณเงาะที่จำหน่าย ปริมาณเงาะคัดเกรดที่จำหน่าย แหล่งจำหน่ายผลผลิตเงาะ ราคาผลผลิตเงาะคละเกรด ราคาผลผลิตเงาะคัดเกรด สถานการณ์ราคา และรายได้จากการจำหน่ายเงาะ

ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิดมีคำตอบให้เลือก แบบให้เลือกคำตอบเดียว แบบให้เลือกหลายคำตอบและเติมคำในช่องว่าง

ตอนที่ 2 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการผลิตเงาะตามแนวเกษตรที่ดีและเหมาะสม ตามเกณฑ์ 8 ด้าน คือ 1) แหล่งน้ำ 2) พื้นที่ 3) การใช้วัตถุดิบอันตรายทางการเกษตร 4) การรักษาคุณภาพภายนอกผล 5) การผลิตให้ปลอดภัยจากศัตรูพืช 6) การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว 7) การเก็บรักษาและการขนย้ายผลผลิตในแปลง และ 8) การบันทึกข้อมูล

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับปัญหา ข้อเสนอแนะ ความต้องการการส่งเสริมและการพัฒนา เกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะ

2.2 การทดสอบเครื่องมือ

2.2.1 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบ และมีการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.2.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้แก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ในอำเภอโป่งไร่ จำนวน 10 ราย ซึ่งมีใช้ประชากรที่ศึกษา เพื่อทดสอบความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ก่อนนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้เก็บข้อมูลจริง

2.2.3 นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้ง ซึ่งได้รับคำแนะนำในการแก้ไขแบบสัมภาษณ์จนสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนปฏิบัติ ดังนี้

3.1 ประสานคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ขอความร่วมมือคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ในการประสานสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด เพื่อมาจัดเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตร จังหวัดตราด จำกัด ระหว่าง 1 เมษายน – 30 กรกฎาคม 2559 เก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วน จำนวน 53 ราย หรือร้อยละ 100.00

3.4 จัดประชุมกลุ่ม (Focus Group) สมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด จำนวน 53 ราย เพื่อสรุปปัญหา ข้อเสนอแนะ และกำหนดแนวทางเกี่ยวกับการปฏิบัติการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาตรวจให้คะแนน จัดทำรหัสการบันทึกข้อมูล แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติ คือ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตร จังหวัดตราด จำกัด วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 2 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด วิเคราะห์โดยใช้สถิติ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด วิเคราะห์โดยใช้สถิติ คือ ความถี่และร้อยละ

5. เกณฑ์การประเมิน GAP

5.1 การดำเนินการตรวจประเมินเพื่อรับรอง (สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าพืช, 2557) คณะผู้ตรวจประเมินดำเนินการการตรวจประเมินเพื่อการรับรองให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการตรวจประเมินแหล่งผลิต GAP พืช และให้เป็นไปตามกำหนดการตรวจประเมินที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งการตรวจประเมินประกอบด้วย การสัมภาษณ์ การตรวจเอกสาร

บันทึก การตรวจพินิจ การสังเกตกิจกรรม และสถานะของพื้นที่ที่ตรวจ และอาจมีการสุ่มตัวอย่างดิน น้ำ หรือพืช ในกรณีสงสัย โดยบันทึกข้อมูลการเก็บตัวอย่าง ในแบบบันทึกการเก็บตัวอย่างดิน น้ำ และพืชส่งวิเคราะห์ เพื่อส่งวิเคราะห์ต่อไป จากนั้น ให้บันทึกส่งที่พบจากการตรวจประเมินในแบบบันทึกการตรวจประเมิน จัดทำแบบบันทึกข้อบกพร่องฟาร์ม และแจ้งให้เกษตรกรรับทราบผลการตรวจประเมินพร้อมลงชื่อในแบบบันทึกข้อบกพร่องฟาร์ม และแบบบันทึกการเก็บตัวอย่าง ดิน น้ำ และพืชส่งวิเคราะห์

กรณีที่คณะผู้ตรวจประเมิน ตรวจประเมินครบทุกหัวข้อ ผู้ตรวจประเมินจะจัดทำแบบสรุปการตรวจประเมินฟาร์ม หากไม่สามารถตรวจได้ครบทุกหัวข้อในการตรวจครั้งแรก จะดำเนินการนัดหมายการตรวจประเมินในครั้งต่อไป

กรณีมีข้อบกพร่องคณะผู้ตรวจประเมินจะแจ้งเกษตรกรรับทราบและให้เกษตรกรเสนอแนวทางการแก้ไข และกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ พร้อมนัดหมายช่วงเวลาในการตรวจประเมินครั้งต่อไป

5.2 แนวทางการตรวจประเมินเพื่อรับรอง (สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าพืช, 2557)

5.2.1 การตรวจประเมินเพื่อรับรองจะทำการตรวจประเมินแต่ละรายไม่เกิน 3 ครั้ง หากการตรวจประเมินไม่สามารถเสร็จสิ้นภายใน 3 ครั้ง ให้แจ้งผลการตรวจประเมินให้ผู้ยื่นคำขอทราบ จากนั้นสรุปผลเสนอคณะกรรมการรับรองมาตรฐานการผลิตพืช เพื่อยกเลิกคำขอต่อไป และหากเกษตรกรประสงค์จะขอรับการรับรองต่อไปให้เกษตรกรยื่นคำขอใหม่เมื่อมีความพร้อม

5.2.2 การตรวจประเมินแก้ไขข้อบกพร่องจะตรวจไม่เกิน 2 ครั้ง ในข้อกำหนดเดียวกัน ถ้าไม่ดำเนินการแก้ไขจำเป็นต้องยกเลิกคำขอ

5.3 เกณฑ์การตัดสิน (สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าพืช, 2557) เกณฑ์การตัดสินผลการตรวจประเมินว่าเป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐาน มีเกณฑ์ ดังนี้

5.3.1 ผลการตรวจประเมินต้องเป็นไปตามข้อกำหนดหลัก (Major) ทุกข้อทั้งหมด จำนวน 23 ข้อ ตามแบบการตรวจประเมินฟาร์มในภาคผนวก

5.3.2 ผลการตรวจประเมินต้องเป็นไปตามข้อกำหนดรอง (Minor) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของข้อกำหนดรองทั้งหมด จำนวน 41 ข้อ ตามแบบการตรวจประเมินฟาร์มในภาคผนวก

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิก
2. การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิก
3. ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิก

1. สภาพสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิก

1.1 สภาพทางสังคมของสมาชิก ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร ประสบการณ์ในการผลิตเงาะ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการผลิตเงาะจากหน่วยงานหรือแหล่งบริการความรู้ทางการเกษตร การวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 4.1 สภาพทางสังคมของสมาชิก

		N = 53	
สภาพทางสังคม		จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	33	62.26
	หญิง	20	37.74
อายุ (ปี)	20 – 30	2	3.77
	31 – 40	12	22.64
	41 – 50	11	20.75
	51 – 60	14	26.42
	มากกว่า 60	14	26.42

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

N = 53		
สภาพทางสังคม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	28	52.83
มัธยมศึกษาตอนต้น	4	7.55
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	6	11.32
ปวส.	8	15.09
ปริญญาตรีขึ้นไป	7	13.21
การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร		
ไม่เป็น	10	18.87
กลุ่มเกษตรกร	29	54.72
กลุ่มลูกค้า ธกส.	27	50.94
ประสบการณ์ในการผลิตเงาะ (ปี)		
เงาะทั่วไป	53	100.00
0 – 5	2	3.77
6 – 10	1	1.89
11 – 15	8	15.09
16 – 20	15	28.30
มากกว่า 20	27	50.94
เงาะ GAP	8	100.00
0 – 3	7	87.50
4 – 6	1	12.50
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการผลิตเงาะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	16	30.19
เพื่อน / ญาติ	29	54.72
ผู้นำท้องถิ่น	4	7.55
เกษตรกรที่เป็น GAP อาสา	4	7.55
เข้ารับการฝึกอบรม / คู่มือ	23	43.40
สื่อ เช่น วิทยุ / โทรทัศน์ / ป้ายโฆษณา	5	9.43

จากตารางที่ 4.1 สภาพทางสังคมของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ปรากฏผลดังนี้

เพศ สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย หรือจำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.26 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั้งหมด 53 ราย ส่วนที่เหลือเป็นเพศหญิง จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.74 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั้งหมด

อายุ สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 60 ปี จำนวน 14 ราย และมีอายุอยู่ระหว่าง 51 – 60 ปี จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.42 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั้งหมด รองลงมามีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 12 ราย และอายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.64 และ 20.75 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั้งหมด ตามลำดับ และส่วนน้อยมีอายุระหว่าง 20 – 30 ปี จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.77 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั้งหมด

ระดับการศึกษา สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 52.83 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั้งหมด รองลงมาจบการศึกษาในระดับ ปวส. จำนวน 8 ราย ระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 7 ราย และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/ปวช. จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.09, 13.21 และ 11.32 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั้งหมด ตามลำดับ และส่วนน้อยจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.55 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั้งหมด

การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร สมาชิกสหกรณ์นอกเหนือจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด แล้ว ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร จำนวน 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.72 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั้งหมด รองลงมาเป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.94 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั้งหมด และส่วนน้อยไม่เป็นสมาชิกสถาบันอื่นใดนอกจากสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตร จำกัด จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.87 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั้งหมด

ประสบการณ์ในการผลิตเงาะ ในจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั้งหมด 53 ราย ส่วนใหญ่ทำการผลิตเงาะทั่วไป จำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.91 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั้งหมด และอีกจำนวน 8 ราย ทำการผลิตเงาะโดยปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) คิดเป็นร้อยละ 15.09 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั้งหมด

จำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปจำนวน 45 ราย ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการผลิตเงาะมากกว่า 20 ปี จำนวน 50.94 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.94 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด รองลงมา มีประสบการณ์ในการผลิตเงาะระหว่าง 16 – 20 ปี จำนวน 15 ราย ระหว่าง 11 – 15 ปี จำนวน 8 ราย และระหว่าง 0 – 5 ปี จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.30, 15.09 และ 3.77 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด ตามลำดับ และส่วนน้อยมีประสบการณ์ระหว่าง 6 – 10 ปี จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.89 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด

จำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP จำนวน 8 ราย ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ระหว่าง 0 – 3 ปี จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 87.50 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP ทั้งหมด และมีเพียง 1

ราย ที่มีประสบการณ์ระหว่าง 4 – 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 12.50 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP ทั้งหมด

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการผลิตเงาะ สมาชิกทั้งหมด 53 ราย ส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลข่าวสารการผลิตเงาะจากเพื่อน / ญาติ จำนวน 29 ราย และรับรู้จากการเข้ารับการฝึกอบรม / ดูงาน จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.72 และ 43.40 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั้งหมด ตามลำดับ รองลงมารับรู้ข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 16 ราย จากสื่อ เช่น วิทยุ / โทรทัศน์ / ป้ายโฆษณา จำนวน 5 ราย รับรู้จากผู้นำท้องถิ่น จำนวน 4 ราย และรับรู้จากเกษตรกรที่เป็น GAP อาสา จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.19, 9.43, 7.55 และ 7.55 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั้งหมด ตามลำดับ

1.2 สภาพทางเศรษฐกิจของสมาชิก ได้แก่ จำนวนแรงงานที่ใช้ในการผลิตเงาะ จำนวนพื้นที่ถือครองทำการเกษตร จำนวนพื้นที่ผลิตเงาะ จำนวนพื้นที่ผลิตเงาะ GAP แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการผลิตเงาะ ค่าใช้จ่ายในการผลิตเงาะ ปริมาณเงาะที่จำหน่าย ปริมาณเงาะคัดเกรดที่จำหน่าย แหล่งจำหน่ายผลผลิตเงาะ ราคาผลผลิตเงาะ สถานการณ์ราคา และรายได้จากการจำหน่ายเงาะ การวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลดังตารางที่ 4.2 - 4.7 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 สภาพทางเศรษฐกิจด้านจำนวนแรงงานในการผลิตเงาะของสมาชิก

N = 53		
สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
จำนวนแรงงานที่ใช้ในการผลิตเงาะ (ราย)		
เงาะทั่วไป	45	100.00
1	13	28.89
2	25	55.56
3	5	11.11
4	2	4.44
ค่าต่ำสุด = 1 ค่าสูงสุด = 4		
$\bar{X} = 1.96$ S.D. = 0.56		
เงาะ GAP	8	100.00
1	5	62.50
2	3	37.50
ค่าต่ำสุด = 1 ค่าสูงสุด = 2		
$\bar{X} = 1.38$ S.D. = 0.52		

จากตารางที่ 4.2 สภาพทางเศรษฐกิจด้านจำนวนแรงงานในการผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ปรากฏผลดังนี้

จำนวนแรงงานที่ใช้ในการผลิตเงาะ

จำนวนสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะทั่วไปจำนวน 45 ราย ส่วนใหญ่จำนวน 25 ราย มีการใช้แรงงานในการผลิตเงาะ 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.56 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด รองลงมาสมาชิกจำนวน 13 ราย มีการใช้แรงงานในการผลิตเงาะ 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.89 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด สมาชิกจำนวน 5 ราย มีการใช้แรงงานในการผลิตเงาะ 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.11 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด และสมาชิกจำนวน 2 ราย มีการใช้แรงงานในการผลิตเงาะ 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.44 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด

จำนวนสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะ GAP จำนวน 8 ราย ส่วนใหญ่จำนวน 5 ราย มีการใช้แรงงานในการผลิตเงาะ 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.50 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP ทั้งหมด และสมาชิกจำนวน 3 ราย มีการใช้แรงงานผลิตเงาะ 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.50 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP ทั้งหมด

ตารางที่ 4.3 สภาพทางเศรษฐกิจด้านจำนวนพื้นที่ถือครองทำการเกษตรในการผลิตเงาะของสมาชิก

N = 53

สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
จำนวนพื้นที่ถือครองทำการเกษตร (ไร่)		
น้อยกว่า 21	27	50.94
21 – 40	16	30.19
41 – 60	8	15.09
61 – 80	0	0.00
มากกว่า 80	2	3.77
ค่าต่ำสุด = 3 ค่าสูงสุด = 150		
\bar{X} = 25.42 S.D. = 26.57		
จำนวนพื้นที่ผลิตเงาะ (ไร่)		
น้อยกว่า 10	18	33.96
10 – 20	20	37.74
21 – 30	6	11.32
31 – 40	3	5.66
มากกว่า 40	6	11.32
ค่าต่ำสุด = 2 ค่าสูงสุด = 100		
\bar{X} = 19.58 S.D. = 21.10		

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

N = 53		
สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
จำนวนพื้นที่ผลิตเงาะ GAP (ไร่)		
น้อยกว่า 10	4	50.00
10 – 20	2	25.00
31 – 40	1	12.50
มากกว่า 40	1	12.50
ค่าต่ำสุด = 1 ค่าสูงสุด = 50		
$\bar{X} = 14.88$ S.D. = 17.90		

จากตารางที่ 4.3 สภาพทางเศรษฐกิจด้านจำนวนพื้นที่ถือครองทำการเกษตรในการผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ปรากฏผลดังนี้

จำนวนพื้นที่ถือครองทำการเกษตร สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีพื้นที่ถือครองทำการเกษตรน้อยกว่า 21 ไร่ จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.94 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั้งหมด รองลงมามีพื้นที่ถือครองทำการเกษตรระหว่าง 21 – 40 ไร่ จำนวน 16 ราย และระหว่าง 41 – 60 ไร่ จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.19 และ 15.09 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั้งหมด ตามลำดับ และสมาชิกส่วนน้อยจำนวน 2 ราย มีพื้นที่ถือครองทำการเกษตรมากกว่า 80 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.77 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั้งหมด โดยมีสมาชิกที่มีพื้นที่ถือครองทำการเกษตรต่ำสุด 3 ไร่ พื้นที่ถือครองทำการเกษตรสูงสุด 150 ไร่ และพื้นที่ถือครองทำการเกษตรเฉลี่ย 25.42 ไร่

จำนวนพื้นที่ผลิตเงาะ

จำนวนสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะทั่วไปจำนวน 45 ราย ส่วนใหญ่มีพื้นที่ผลิตเงาะระหว่าง 10 – 20 ไร่ จำนวน 20 ราย มีพื้นที่ผลิตเงาะน้อยกว่า 10 ไร่ จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.74 และ 33.96 ของสมาชิกผู้ปลูกเงาะทั่วไปทั้งหมด ตามลำดับ รองลงมามีพื้นที่ผลิตเงาะระหว่าง 21 – 30 ไร่ จำนวน 6 ราย มีพื้นที่ผลิตเงาะมากกว่า 40 ไร่ จำนวน 6 ราย และมีพื้นที่ระหว่าง 31 – 40 ไร่ จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.32, 11.32 และ 5.66 ของสมาชิกผู้ปลูกเงาะทั่วไปทั้งหมด ตามลำดับ โดยสมาชิกมีพื้นที่ผลิตเงาะทั่วไปต่ำสุด 2 ไร่ มีพื้นที่ผลิตเงาะทั่วไปสูงสุด 100 ไร่ และมีพื้นที่ผลิตเงาะทั่วไปเฉลี่ย 19.58 ไร่

จำนวนสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะ GAP จำนวน 8 ราย ส่วนใหญ่มีพื้นที่ผลิตเงาะ GAP น้อยกว่า 10 ไร่ จำนวน 4 ราย มีพื้นที่ผลิตระหว่าง 10 – 20 ไร่ จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.00 และ 25.00 ของจำนวนผู้ผลิตเงาะ GAP ทั้งหมด และส่วนน้อยมีพื้นที่ผลิตระหว่าง 31 – 40 ไร่ จำนวน 1 ราย มีพื้นที่ผลิตมากกว่า 40 ไร่ จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.50 และ 12.50 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP ทั้งหมด ตามลำดับ โดยสมาชิกมีพื้นที่ผลิตเงาะ GAP ต่ำสุด 1 ไร่ มีพื้นที่ผลิตเงาะ GAP สูงสุด 50 ไร่ และมีพื้นที่ผลิตเงาะ GAP เฉลี่ย 14.88 ไร่

ตารางที่ 4.4 สภาพทางเศรษฐกิจด้านแหล่งเงินทุน และค่าใช้จ่าย ในการผลิตเงาะของสมาชิก

N = 53

สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการผลิตเงาะ		
เงาะทั่วไป	45	100.00
เงินทุนของตนเอง	27	60.58
ญาติพี่น้อง	9	19.71
กลุ่ม/สถาบันเกษตรกร	9	19.71
เงาะ GAP	8	100.00
เงินทุนของตนเอง	6	75.00
ญาติพี่น้อง	2	25.00
ค่าใช้จ่ายในการผลิตเงาะ (บาท/ปี)		
เงาะทั่วไป	45	100.00
ต่ำกว่า 30,001	12	26.67
30,001 – 60,000	17	37.78
60,001 – 90,000	4	8.89
90,001 -120,000	8	17.78
มากกว่า 120,000	4	8.89
ค่าต่ำสุด = 10,000 ค่าสูงสุด = 300,000		
$\bar{X} = 64,635.04$ S.D. = 40,210.08		

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

N = 53

สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายในการผลิตเงาะ (บาท/ปี)		
เงาะ GAP	8	100.00
ต่ำกว่า 30,001	1	12.50
30,001 – 60,000	3	37.50
60,001 – 90,000	0	0.00
90,001 -120,000	2	25.00
มากกว่า 120,000	2	25.00
ค่าต่ำสุด = 25,000 ค่าสูงสุด = 250,000		
$\bar{X} = 98,750$ S.D. = 77,620.47		
ค่าใช้จ่ายในการผลิตเงาะ (บาท/ไร่)		
เงาะทั่วไป	45	100.00
ต่ำกว่า 4,001	10	21.90
4,001 – 6,000	27	59.85
6,001 – 8,000	6	12.41
8,001 -10,000	2	3.65
มากกว่า 10,000	1	2.19
ค่าต่ำสุด = 2,000 ค่าสูงสุด = 12,500		
$\bar{X} = 5,198.65$ S.D. = 1,696.16		
ค่าใช้จ่ายในการผลิตเงาะ (บาท/ไร่)		
เงาะ GAP	8	100.00
ต่ำกว่า 4,001	2	25.00
4,001 – 6,000	2	25.00
6,001 – 8,000	2	25.00
8,001 -10,000	2	25.00
มากกว่า 10,000	0	0.00
ค่าต่ำสุด = 2,000 ค่าสูงสุด = 10,000		
$\bar{X} = 6,262.87$ S.D. = 2,674.85		

จากตารางที่ 4.4 สภาพทางเศรษฐกิจด้านแหล่งเงินทุน และค่าใช้จ่ายในการผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ปรากฏผลดังนี้

แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการผลิตเงาะ

สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะทั่วไปจำนวน 45 ราย ในปี 2558 ส่วนใหญ่ใช้เงินทุนของตนเอง จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.58 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด และมีสมาชิกส่วนน้อยใช้เงินทุนจากญาติพี่น้อง จำนวน 9 ราย และจากกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.71 และ 19.71 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด ตามลำดับ

สมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP จำนวน 8 ราย ในปี 2558 ส่วนใหญ่ใช้เงินทุนของตนเอง จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 75.00 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP ทั้งหมด และมีสมาชิกส่วนน้อยใช้ทุนจากญาติพี่น้อง จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.00 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP ทั้งหมด

ค่าใช้จ่ายในการผลิตเงาะต่อปี

การผลิตเงาะทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์จำนวน 45 ราย ในปี 2558 สมาชิกส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการผลิตเงาะอยู่ระหว่าง 30,001 – 60,001 บาท/ปี จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.96 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด รองลงมามีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 30,001 บาท/ปี จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.74 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด และมีส่วนน้อยที่มีค่าใช้จ่ายอยู่ระหว่าง 90,001 – 120,000 บาท/ปี จำนวน 8 ราย มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 60,001 – 90,000 บาท/ปี จำนวน 4 ราย และมีค่าใช้จ่ายมากกว่า 120,000 บาท/ปี จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.79, 8.76 และ 8.76 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด ตามลำดับ โดยสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะทั่วไปมีค่าใช้จ่ายในการผลิตเงาะต่ำสุด 10,000 บาท/ปี มีค่าใช้จ่ายสูงสุด 300,000 บาท/ปี และมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 64,635.04 บาท/ปี

การผลิตเงาะ GAP ของสมาชิกจำนวน 8 ราย ในปี 2558 สมาชิกส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการผลิตเงาะ GAP ระหว่าง 30,001 – 60,000 บาท/ปี จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.50 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP ทั้งหมด รองลงมามีค่าใช้จ่ายระหว่าง 90,001 – 120,000 บาท/ปี จำนวน 2 ราย มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 120,000 บาท/ปี จำนวน 2 ราย และมีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 30,001 บาท/ปี จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.00, 25.00 และ 12.50 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP ทั้งหมด ตามลำดับ โดยสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะ GAP มีค่าใช้จ่ายในการผลิตเงาะต่ำสุด 25,000 บาท/ปี มีค่าใช้จ่ายสูงสุด 250,000 บาท/ปี และมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 98,750 บาท/ปี

ค่าใช้จ่ายในการผลิตเงาะต่อไร่

การผลิตเงาะทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์จำนวน 45 ราย ในปี 2558 สมาชิกส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการผลิตเงาะอยู่ระหว่าง 4,001 – 6,000 บาท/ไร่ จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 59.85 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด รองลงมาคือมีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 4,001 บาท/ไร่ จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.90 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด และมีส่วนน้อยที่มีค่าใช้จ่ายอยู่ระหว่าง 6,001 – 8,000 บาท/ไร่ จำนวน 6 ราย มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 8,001 – 10,000 บาท/ไร่ จำนวน 2 ราย และมีค่าใช้จ่ายมากกว่า 10,000 บาท/ไร่ จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.41, 3.65 และ 2.19 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด ตามลำดับ โดยสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะทั่วไปมีค่าใช้จ่ายในการผลิตเงาะต่ำสุด 2,000 บาท/ไร่ มีค่าใช้จ่ายสูงสุด 12,500 บาท/ไร่ และมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 5,198.65 บาท/ไร่

การผลิตเงาะ GAP ของสมาชิกจำนวน 8 ราย ในปี 2558 สมาชิกมีค่าใช้จ่ายในการผลิตเงาะ GAP ต่ำกว่า 4,001 บาท/ไร่ จำนวน 2 ราย มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 4,001 – 6,000 บาท/ไร่ จำนวน 2 ราย มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 6,001 – 8,000 บาท/ไร่ จำนวน 2 ราย และมีค่าใช้จ่ายระหว่าง 8,001 – 10,000 บาท/ไร่ คิดเป็นร้อยละ 25.00, 25.00, 25.00, และ 25.00 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP ทั้งหมด ตามลำดับ โดยสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะ GAP มีค่าใช้จ่ายในการผลิตเงาะต่ำสุด 2,000 บาท/ไร่ มีค่าใช้จ่ายสูงสุด 10,000 บาท/ไร่ และมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 6,262.87 บาท/ไร่

ตารางที่ 4.5 สภาพทางเศรษฐกิจด้านปริมาณเงาะของสมาชิก

N = 53

สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ปริมาณเงาะที่จำหน่าย (กิโลกรัม)		
เงาะทั่วไป	45	100.00
น้อยกว่า 2,001	7	15.56
2,001 – 4,000	14	31.11
4,001 – 6,000	10	22.22
6,001 – 8,000	4	8.89
มากกว่า 8,000	10	22.22
ค่าต่ำสุด = 1,000 ค่าสูงสุด = 50,000		
$\bar{X} = 15,667.92$ S.D. = 6,128.22		
เงาะ GAP	8	100.00
น้อยกว่า 2,001	1	12.50
2,001 – 4,000	2	25.00
4,001 – 6,000	1	12.50
6,001 – 8,000	0	0.00
มากกว่า 8,000	4	50.00
ค่าต่ำสุด = 1,000 ค่าสูงสุด = 50,000		
$\bar{X} = 2,341.32$ S.D. = 148.75		
ปริมาณเงาะคัดเกรดที่จำหน่าย (กิโลกรัม)		
เงาะทั่วไป	45	100.00
น้อยกว่า 2,001	10	21.90
2,001 – 4,000	14	32.12
4,001 – 6,000	11	24.09
6,001 – 8,000	3	5.84
มากกว่า 8,000	7	16.06
ค่าต่ำสุด = 400 ค่าสูงสุด = 18,000		
$\bar{X} = 2,855.38$ S.D. = 2,375.38		
เงาะ GAP	8	100.00
น้อยกว่า 2,001	1	12.50
2,001 – 4,000	1	12.50
4,001 – 6,000	1	12.50
6,001 – 8,000	1	12.50
มากกว่า 8,000	4	50.00
ค่าต่ำสุด = 1,500 ค่าสูงสุด = 10,000		
$\bar{X} = 6,437.50$ S.D. = 3,310.52		

จากตารางที่ 4.5 สภาพทางเศรษฐกิจด้านปริมาณเงาะของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริม
ธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ปรากฏผลดังนี้

ปริมาณเงาะที่จำหน่าย

การผลิตเงาะทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์จำนวน 45 ราย ในปี 2558 สมาชิกส่วนใหญ่
มีการจำหน่ายเงาะอยู่ระหว่าง 2,001 – 4,000 กิโลกรัม จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.11 ของ
จำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด รองลงมาได้มีการจำหน่ายเงาะอยู่ระหว่าง 4,001 – 6,000
กิโลกรัม จำนวน 10 ราย มีการจำหน่ายเงาะมากกว่า 8,000 กิโลกรัม จำนวน 10 ราย มีการจำหน่าย
เงาะน้อยกว่า 2,001 กิโลกรัม จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.22, 22.22 และ 15.56 ของจำนวน
สมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด ตามลำดับ และมีส่วนน้อยที่มีการจำหน่ายเงาะอยู่ระหว่าง 6,001
– 8,000 กิโลกรัม จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.89 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด
โดยสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะทั่วไปมีการจำหน่ายเงาะสูงสุด 50,000 กิโลกรัม มีการจำหน่ายเงาะ
ต่ำสุด 1,000 กิโลกรัม และมีการจำหน่ายเงาะเฉลี่ย 15,667.92 กิโลกรัม

การผลิตเงาะ GAP ของสมาชิกจำนวน 8 ราย ในปี 2558 สมาชิกส่วนใหญ่มีการ
จำหน่ายเงาะ GAP มากกว่า 8,000 กิโลกรัม จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของจำนวน
สมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP ทั้งหมด รองลงมาได้มีการจำหน่ายเงาะระหว่าง 2,001 – 4,000 กิโลกรัม
จำนวน 2 ราย มีการจำหน่ายเงาะระหว่าง 4,001 – 6,000 กิโลกรัม จำนวน 1 ราย และจำหน่ายน้อย
กว่า 2,001 กิโลกรัม จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.00, 12.50 และ 12.50 ของจำนวนสมาชิก
ผู้ผลิตเงาะ GAP ทั้งหมด ตามลำดับ โดยสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะ GAP มีการจำหน่ายเงาะสูงสุด
50,000 กิโลกรัม มีการจำหน่ายเงาะต่ำสุด 1,000 กิโลกรัม และมีการจำหน่ายเงาะเฉลี่ย 2,341.32
กิโลกรัม

ปริมาณเงาะคัดเกรดที่จำหน่าย

การผลิตเงาะทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์จำนวน 45 ราย ในปี 2558 สมาชิกส่วนใหญ่มี
การจำหน่ายเงาะทั่วไปคัดเกรดอยู่ระหว่าง 2,001 – 4,000 กิโลกรัม จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ
32.12 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด รองลงมาได้มีการจำหน่ายเงาะอยู่ระหว่าง 4,001 –
6,000 กิโลกรัม จำนวน 11 ราย มีการจำหน่ายเงาะน้อยกว่า 2,001 กิโลกรัม จำนวน 10 ราย มีการ
จำหน่ายเงาะมากกว่า 8,000 กิโลกรัม จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.09, 21.90 และ 16.06 ของ
จำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด ตามลำดับ และมีส่วนน้อยที่มีการจำหน่ายเงาะอยู่ระหว่าง
6,001 – 8,000 กิโลกรัม จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.84 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไป
ทั้งหมด โดยสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะทั่วไปมีการจำหน่ายเงาะคัดเกรดสูงสุด 18,000 กิโลกรัม
มีการจำหน่ายเงาะต่ำสุด 400 กิโลกรัม และมีการจำหน่ายเงาะเฉลี่ย 2,855.38 กิโลกรัม

การผลิตเงาะ GAP ของสมาชิกจำนวน 8 ราย ในปี 2558 สมาชิกส่วนใหญ่มีการจำหน่ายเงาะ GAP มากกว่า 8,000 กิโลกรัม จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP ทั้งหมด รองลงมา มีการจำหน่ายเงาะระหว่าง 6,001 – 8,000 กิโลกรัม จำนวน 1 ราย มีการจำหน่ายเงาะระหว่าง 4,001 – 6,000 กิโลกรัม จำนวน 1 ราย มีการจำหน่ายเงาะระหว่าง 2,001 – 4,000 กิโลกรัม จำนวน 1 ราย และจำหน่ายน้อยกว่า 2,001 กิโลกรัม จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.50, 12.50, 12.50 และ 12.50 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP ทั้งหมด ตามลำดับ โดยสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะ GAP มีการจำหน่ายเงาะขีดเกรดสูงสุด 10,000 กิโลกรัม มีการจำหน่ายเงาะต่ำสุด 1,500 กิโลกรัม และมีการจำหน่ายเงาะเฉลี่ย 6,437.50 กิโลกรัม

ตารางที่ 4.6 สภาพทางเศรษฐกิจด้านแหล่งจำหน่ายผลผลิตเงาะของสมาชิก

N = 53		
สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
แหล่งจำหน่ายผลผลิตเงาะ		
เงาะทั่วไป	45	100.00
นำไปจำหน่ายที่ตลาดด้วยตัวเอง	11	23.36
พ่อค้ามารับซื้อถึงแปลงผลิต / ที่บ้าน	24	52.55
จำหน่ายผ่านผู้รวบรวมในพื้นที่	11	24.09
เงาะ GAP	8	100.00
นำไปจำหน่ายที่ตลาดด้วยตัวเอง	2	25.00
พ่อค้ามารับซื้อถึงแปลงผลิต / ที่บ้าน	5	62.50
จำหน่ายผ่านผู้รวบรวมในพื้นที่	1	12.50

จากตารางที่ 4.6 สภาพทางเศรษฐกิจด้านแหล่งจำหน่ายผลผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ปรากฏผลดังนี้

แหล่งจำหน่ายผลผลิตเงาะ

สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะทั่วไป จำนวน 45 ราย ในปี 2558 สมาชิกส่วนใหญ่จำหน่ายผลผลิตเงาะ โดยมีพ่อค้ามารับซื้อถึงแปลงผลิต / ที่บ้าน จำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 52.55 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด รองลงมาสมาชิกจำหน่ายผลผลิตเงาะโดยจำหน่ายผ่านผู้รวบรวมในพื้นที่ จำนวน 11 ราย และนำไปจำหน่ายที่ตลาดด้วยตัวเองจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.09 และ 23.36 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด ตามลำดับ

สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะ GAP จำนวน 8 ราย ในปี 2558 สมาชิกส่วนใหญ่จำหน่ายผลผลิตเงาะโดยมีพ่อค้ามารับซื้อถึงแปลงผลิต / ที่บ้าน จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.50 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิต GAP ไปทั้งหมด รองลงมาสมาชิกจำหน่ายผลผลิตเงาะโดยนำไปจำหน่ายที่ตลาดด้วยตัวเองจำนวน 2 ราย และจำหน่ายผ่านผู้รวบรวมในพื้นที่ จำนวน 1 ราย และ คิดเป็นร้อยละ 25.00 และ 12.50 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิต GAP ไปทั้งหมด ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 สภาพทางเศรษฐกิจด้านราคา และรายได้จากการผลิตเงาะของสมาชิก

N = 53		
สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ราคาผลผลิตเงาะ (บาท/กิโลกรัม)		
เงาะทั่วไป	45	100.00
น้อยกว่า 18	1	1.46
18 – 19	12	26.28
20 – 21	26	57.66
22 – 23	5	10.95
มากกว่า 23	2	3.65
ค่าต่ำสุด = 15 ค่าสูงสุด = 35		
$\bar{X} = 20.28$ S.D. = 1.98		
เงาะ GAP	8	100.00
น้อยกว่า 18	0	0.00
18 – 19	0	0.00
20 – 21	0	0.00
22 – 23	0	0.00
มากกว่า 23	8	100.00
ค่าต่ำสุด = 24 ค่าสูงสุด = 38		
$\bar{X} = 30.50$ S.D. = 4.33		

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

N = 53

สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
สถานการณ์ราคาของเงาะที่จำหน่าย		
เงาะทั่วไป	45	100.00
ราคาตกต่ำ	0	0.00
ราคาไม่แน่นอน	23	51.11
ราคาคงที่ตลอดฤดูกาล	10	22.22
ราคาสูง	12	26.67
เงาะ GAP	8	100.00
ราคาตกต่ำ	0	0.00
ราคาไม่แน่นอน	0	0.00
ราคาคงที่ตลอดฤดูกาล	3	37.50
ราคาสูง	5	62.50
รายได้จากการจำหน่ายเงาะ (บาท/ปี)		
เงาะทั่วไป	45	100.00
ต่ำกว่า 100,001	16	35.04
100,001 – 200,000	18	40.88
200,001 – 300,000	6	13.87
300,001 – 400,000	2	5.11
มากกว่า 400,000	2	5.11
ค่าต่ำสุด = 15,000 ค่าสูงสุด = 850,000		
$\bar{X} = 185,429.87$ S.D. = 121,321.53		

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

N = 53		
สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
รายได้จากการจำหน่ายเงาะ (บาท/ปี)		
เงาะ GAP	8	100.00
ต่ำกว่า 100,001	2	25.00
100,001 – 200,000	2	25.00
200,001 – 300,000	2	25.00
300,001 – 400,000	2	25.00
มากกว่า 400,000		
ค่าต่ำสุด = 69,000 ค่าสูงสุด = 380,000		
$\bar{X} = 198,299.90$ S.D. = 105,683.33		
รายได้จากการจำหน่ายเงาะ (บาท/ไร่)		
เงาะทั่วไป	45	100.00
ต่ำกว่า 10,001	10	21.17
10,001 – 15,000	27	59.85
15,001 – 20,000	7	14.60
20,001 – 25,000	0	0.73
มากกว่า 25,000	2	3.65
ค่าต่ำสุด = 5,714.00 ค่าสูงสุด = 35,000		
$\bar{X} = 14,589.74$ S.D. = 4,002.87		
รายได้จากการจำหน่ายเงาะ (บาท/ไร่)		
เงาะ GAP	8	100.00
ต่ำกว่า 10,001	0	0.00
10,001 – 15,000	3	37.50
15,001 – 20,000	2	25.00
20,001 – 25,000	2	25.00
มากกว่า 25,000	1	12.50
ค่าต่ำสุด = 12,700 ค่าสูงสุด = 35,000		
$\bar{X} = 19,725$ S.D. = 7,242.26		

จากตารางที่ 4.7 สภาพทางเศรษฐกิจด้านราคา และรายได้จากการผลิตเงาะของสมาชิก สหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ปรากฏผลดังนี้

ราคาผลผลิตเงาะ

สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะทั่วไป จำนวน 45 ราย ในปี 2558 สมาชิกส่วนใหญ่ จำหน่ายผลผลิตเงาะในราคา 20 – 21 บาท/กิโลกรัม จำนวน 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.66 ของ จำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด รองลงมาจำหน่ายผลผลิตเงาะในราคา 18 – 19 บาท ต่อกิโลกรัม จำนวน 12 ราย จำหน่ายในราคา 22 – 23 บาท/กิโลกรัม จำนวน 5 ราย จำหน่ายใน ราคามากกว่า 23 บาท/กิโลกรัม จำนวน 2 ราย และน้อยสุดจำหน่ายในราคาน้อยกว่า 18 บาท/ กิโลกรัม จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.28, 10.95, 3.65 และ 1.46 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะ ทั่วไปทั้งหมด ตามลำดับ โดยสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปจำหน่ายในราคาสูงสุด 35 บาท/กิโลกรัม จำหน่ายในราคาต่ำสุด 15 บาท/กิโลกรัม และจำหน่ายในราคาเฉลี่ย 20.28 บาท/กิโลกรัม

สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะ GAP จำนวน 8 ราย ในปี 2558 สามารถจำหน่ายผลผลิต เงาะ GAP ได้ราคาสูงกว่า 23 บาท/กิโลกรัม ทั้ง 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนสมาชิก ผู้ผลิตเงาะ GAP ทั้งหมด โดยสมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP จำหน่ายในราคาสูงสุด 38 บาท/กิโลกรัม จำหน่ายในราคาต่ำสุด 24 บาท/กิโลกรัม และจำหน่ายในราคาเฉลี่ย 30.50 บาท/กิโลกรัม

สถานการณ์ราคาเงาะที่จำหน่าย

สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะทั่วไป จำนวน 45 ราย ในปี 2558 สมาชิกส่วนใหญ่ จำหน่ายผลผลิตเงาะทั่วไปในราคาที่ไม่แน่นอน จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.11 ของจำนวน สมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด รองลงมาจำหน่ายผลผลิตได้ในราคาสูง จำนวน 12 ราย และ จำหน่ายได้ราคาคงที่ตลอดฤดูกาล จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.67 และ 22.22 ของจำนวน สมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด ตามลำดับ

สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะ GAP จำนวน 8 ราย ในปี 2558 สมาชิกสามารถจำหน่าย ผลผลิตได้ราคาสูงจำนวน 5 ราย และจำหน่ายได้ราคาคงที่ตลอดฤดูกาล จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อย ละ 62.50 และ 37.50 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP ทั้งหมด ตามลำดับ

รายได้จากการจำหน่ายเงาะต่อปี

สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะทั่วไป จำนวน 45 ราย ในปี 2558 ส่วนใหญ่มีรายได้ ระหว่าง 100,001 – 200,000 บาท/ปี จำนวน 18 ราย รองลงามีรายได้ต่ำกว่า 100,001 บาท/ปี จำนวน 16 ราย และมีรายได้ระหว่าง 200,001 – 300,000 บาท/ปี จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.88, 35.04 และ 13.87 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด ตามลำดับ และส่วนน้อยที่มี รายได้ระหว่าง 300,001 – 400,000 บาท/ปี จำนวน 2 ราย และมีรายได้มากกว่า 400,000 บาท/ปี

จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.11 และ 5.11 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด ตามลำดับ โดยสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปมีรายได้สูงสุด 850,000 บาท/ปี มีรายได้ต่ำสุด 15,000 บาท/ปี และมีรายได้เฉลี่ย 185,429.87 บาท/ปี

สมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP จำนวน 8 ราย ในปี 2558 มีรายได้ระหว่าง 300,001 – 400,000 บาท/ปี จำนวน 2 ราย มีรายได้ 200,001 – 300,000 บาท/ปี จำนวน 2 ราย มีรายได้ 100,001 – 200,000 บาท/ปี จำนวน 2 ราย และมีรายได้ต่ำกว่า 100,001 บาท/ปี จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.00, 25.00, 25.00 และ 25.00 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP ทั้งหมด ตามลำดับ โดยสมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP มีรายได้จากการจำหน่ายเงาะ GAP สูงสุด 380,000 บาท/ปี มีรายได้ต่ำสุด 69,000 บาท/ปี และมีรายได้เฉลี่ย 198,299.90 บาท/ปี

รายได้จากการจำหน่ายเงาะต่อไร่

สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะทั่วไป จำนวน 45 ราย ในปี 2558 ส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท/ไร่ จำนวน 27 ราย รองลงมา มีรายได้ต่ำกว่า 10,001 บาท/ไร่ จำนวน 10 ราย และมีรายได้ระหว่าง 15,001 – 2,000 บาท/ไร่ จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 59.85, 21.17 และ 14.60 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด ตามลำดับ และส่วนน้อยที่มีรายได้มากกว่า 25,000 บาท/ไร่ จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.65 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปทั้งหมด ตามลำดับ โดยสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปมีรายได้สูงสุด 35,000 บาท/ไร่ มีรายได้ต่ำสุด 5,714 บาท/ไร่ และมีรายได้เฉลี่ย 14,589.74 บาท/ไร่

สมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP จำนวน 8 ราย ในปี 2558 มีรายได้ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท/ไร่ จำนวน 3 ราย มีรายได้ 20,001 – 25,000 บาท/ไร่ จำนวน 2 ราย มีรายได้ 15,001 – 20,000 บาท/ไร่ จำนวน 2 ราย และมีรายได้มากกว่า 25,000 บาท/ไร่ จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.50, 25.00, 25.00 และ 12.50 ของจำนวนสมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP ทั้งหมด ตามลำดับ โดยสมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP มีรายได้จากการจำหน่ายเงาะ GAP สูงสุด 35,000 บาท/ไร่ มีรายได้ต่ำสุด 12,700 บาท/ไร่

1.3 สรุปผลการเปรียบเทียบสภาพทางเศรษฐกิจของสมาชิกที่ผลิตเงาะทั่วไปกับสมาชิกที่ผลิตเงาะ GAP ได้แก่ จำนวนแรงงานที่ใช้ในการผลิตเงาะ จำนวนพื้นที่ถือครองทำ การเกษตร จำนวนพื้นที่ผลิตเงาะ จำนวนพื้นที่ผลิตเงาะ GAP แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการผลิตเงาะ ค่าใช้จ่ายในการผลิตเงาะ ปริมาณเงาะที่จำหน่าย ปริมาณเงาะคัดเกรดที่จำหน่าย แหล่งจำหน่าย ผลผลิตเงาะ ราคาผลผลิตเงาะ สถานการณ์ราคา และรายได้จากการจำหน่ายเงาะ ได้ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบสภาพทางเศรษฐกิจของสมาชิกที่ผลิตเงาะทั่วไปกับสมาชิกที่ผลิตเงาะ GAP

สภาพทางเศรษฐกิจ	เงาะทั่วไป		เงาะ GAP	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
จำนวนแรงงานที่ใช้ในการผลิตเงาะ (ราย)	1.96	0.56	1.38	0.52
จำนวนพื้นที่ผลิตเงาะ (ไร่)	19.58	21.10	14.88	17.90
ค่าใช้จ่ายในการผลิตเงาะ (บาท/ปี)	64,635.04	40,210.08	98,750.00	77,620.47
ค่าใช้จ่ายในการผลิตเงาะ (บาท/ไร่)	5,198.65	1,696.16	6,262.87	2,674.85
ปริมาณเงาะที่จำหน่าย (กิโลกรัม)	15,667.92	6,125.22	2,341.32	148.75
ปริมาณเงาะคัดเกรดที่จำหน่าย (กิโลกรัม)	2,855.38	2,375.38	6,437.50	3,310.52
ราคาผลผลิตเงาะ (บาท/กิโลกรัม)	20.28	1.98	30.50	4.33
รายได้จากการจำหน่ายเงาะ (บาท/ปี)	185,429.87	121,321.53	198,299.90	105,683.33
รายได้จากการจำหน่ายเงาะ (บาท/ไร่)	14,589.74	4,002.87	19,725.00	7,242.26

จากตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบสภาพทางเศรษฐกิจของสมาชิกที่ผลิตเงาะทั่วไปกับสมาชิกที่ผลิตเงาะ GAP ปรากฏผลดังนี้

จำนวนแรงงานที่ใช้ในการผลิตเงาะเฉลี่ยของสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปเท่ากับ 1.96 สูงกว่าจำนวนแรงงานที่ใช้ในการผลิตเงาะเฉลี่ยของสมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.38

จำนวนพื้นที่ผลิตเงาะเฉลี่ยของสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปเท่ากับ 19.58 ไร่ สูงกว่าจำนวนพื้นที่ผลิตเงาะเฉลี่ยของสมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.88 ไร่ เนื่องจากมีจำนวนผู้ผลิตเงาะทั่วไปมากกว่าผู้ผลิตเงาะ GAP

ค่าใช้จ่ายในการผลิตเงาะเฉลี่ยของสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปเท่ากับ 64,635.04 บาท/ปี และมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 5,198.65 บาท/ไร่ ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายในการผลิตเงาะเฉลี่ยของสมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP ซึ่งมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเท่ากับ 98,750.00 บาท/ปี และมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 6,262.87 บาท/ไร่

ปริมาณเงาะที่จำหน่าย สำหรับเงาะทั่วไปมีปริมาณเฉลี่ย 15,667.92 กิโลกรัม สูงกว่าปริมาณเงาะ GAP ที่จำหน่าย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยปริมาณเงาะที่จำหน่ายเท่ากับ 2,341.32 กิโลกรัม เนื่องจากมีจำนวนผู้ผลิตเงาะทั่วไปมากกว่าผู้ผลิตเงาะ GAP

ปริมาณเงาะคัดเกรดที่กำหนด สำหรับเงาะทั่วไปมีปริมาณเฉลี่ย 2,855.38 กิโลกรัม เป็นปริมาณที่ต่ำกว่าเงาะ GAP คัดเกรดกำหนด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยปริมาณเงาะคัดเกรดที่กำหนดถึง 6,437.50 กิโลกรัม

ราคาผลผลิตเงาะ สำหรับเงาะทั่วไปเฉลี่ย 20.28 บาท/กิโลกรัม ต่ำกว่าราคาเงาะ GAP เฉลี่ย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยราคาผลิตเท่ากับ 30.50 บาท/กิโลกรัม

รายได้จากการจำหน่ายเงาะ เฉลี่ยของสมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปเท่ากับ 185,429.87 บาท/ปี และมีรายได้เฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 14,589.74 บาท/ไร่ ต่ำกว่ารายได้เฉลี่ยของสมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 198,299.90 บาท/ปี และมีรายได้เฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 19,725 บาท/ไร่

2. การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิก

2.1 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิก ประกอบด้วยตัวแปรที่ศึกษา 8 ด้าน ดังนี้

- 2.1.1 แหล่งน้ำ
- 2.1.2 พื้นที่
- 2.1.3 การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร
- 2.1.4 การรักษาคุณภาพภายนอกผล
- 2.1.5 การผลิตให้ปลอดภัยจากศัตรูพืช
- 2.1.6 การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว
- 2.1.7 การเก็บรักษาและการขนย้ายผลผลิตในแปลง
- 2.1.8 การบันทึกข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 4.9 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะด้านแหล่งน้ำและพื้นที่ของสมาชิก

N = 53

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะ	ผู้ใช้ (ราย)	ผู้ไม่ใช้ (ราย)	ร้อยละ	
			ผู้ใช้	ผู้ไม่ใช้
1. แหล่งน้ำ				
1.1 น้ำที่ใช้ต้องมาจาก				
1.1.1 แหล่งที่ไม่มีสภาพแวดล้อมซึ่งก่อให้เกิดการปนเปื้อน วัตถุอันตราย	53	0	100.00	0.00
1.1.2 แหล่งที่ไม่มีสภาพแวดล้อมซึ่งก่อให้เกิดการปนเปื้อน จุลินทรีย์ที่เป็นอันตรายต่อคน	53	0	100.00	0.00
1.2 มีปริมาณน้ำเพียงพอสำหรับใช้ตลอดปีหรือตลอดฤดูกาล	53	0	100.00	0.00
1.3 เป็นแหล่งน้ำ				
1.3.1 ที่สะอาดปราศจากการปนเปื้อนของวัตถุอันตราย	53	0	100.00	0.00
1.3.2 ที่สะอาดปราศจากการปนเปื้อนของสารอินทรีย์ที่มีพิษ	53	0	100.00	0.00
1.3.3 จากธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ คลอง บึง	53	0	100.00	0.00
1.4 มีการนำน้ำไปตรวจวิเคราะห์หาสารพิษตกค้าง	32	21	60.38	39.62
2. พื้นที่				
2.1 เป็นพื้นที่ที่ไม่มีสิ่งต่อไปนี้จะทำให้เกิดการตกค้างหรือ ปนเปื้อนในผลผลิต				
2.1.1 วัตถุอันตราย	52	1	98.11	1.89
2.1.2 จุลินทรีย์ที่เป็นอันตรายต่อคน	51	2	96.23	3.77
2.2 สภาพพื้นที่ปลูก				
2.2.1 เป็นที่ราบสม่ำเสมอ	53	0	100.00	0.00
2.2.2 ไม่เป็นแอ่งน้ำท่วมขัง	52	1	98.11	1.89
2.2.3 ใกล้เคียงแหล่งน้ำใสสะอาด	53	0	100.00	0.00
2.3 ดิน				
2.3.1 มีความอุดมสมบูรณ์สูง	53	0	100.00	0.00
2.3.2 มีการระบายน้ำดี	53	0	100.00	0.00
2.3.3 มีการถ่ายเทอากาศดี (ดินร่วน ซุย)	53	0	100.00	0.00
2.3.4 มีการตรวจวิเคราะห์หาสารพิษตกค้าง	30	23	56.60	43.40

จากตารางที่ 4.9 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะด้านแหล่งน้ำและพื้นที่ของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ปรากฏผลดังนี้

1. แหล่งน้ำ สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะทั้งหมด 53 ราย หรือร้อยละ 100 มีการใช้แหล่งน้ำที่สภาพแวดล้อมไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนของวัตถุอันตราย ไม่เกิดการปนเปื้อนจุลินทรีย์ที่เป็นอันตราย และเป็นน้ำจากธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ คลอง บึง ใช้น้ำที่สะอาดปราศจากการปนเปื้อนของวัตถุอันตราย สารอินทรีย์ที่มีพิษ มีสมาชิกจำนวน 51 ราย หรือร้อยละ 96.23 มีปริมาณน้ำเพียงพอสำหรับใช้ตลอดปีหรือตลอดฤดูกาล สมาชิกส่วนน้อยจำนวน 32 ราย หรือร้อยละ 60.38 มีการนำน้ำไปตรวจวิเคราะห์หาสารพิษตกค้าง ซึ่งส่วนที่ไม่ได้นำน้ำไปตรวจวิเคราะห์หาสารพิษตกค้าง จำนวน 21 ราย หรือร้อยละ 39.62 เนื่องจากคิดว่าแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตเป็นแหล่งน้ำที่มาจากธรรมชาติ มีความสะอาด ด้วยสภาวะแวดล้อมไม่มีการดำเนินการเช่น โรงงาน ที่อาจปล่อยน้ำเสียทำให้มีสิ่งปนเปื้อนของวัตถุอันตราย

2. พื้นที่

2.1 พื้นที่ที่ก่อให้เกิดการตกค้างหรือปนเปื้อนในผลผลิต สมาชิกผู้ผลิตเงาะจำนวน 52 ราย หรือร้อยละ 98.11 มีการผลิตเงาะในพื้นที่ที่สภาพแวดล้อมไม่ก่อให้เกิดการตกค้างหรือปนเปื้อนวัตถุอันตราย มีสมาชิกจำนวน 51 ราย หรือร้อยละ 96.23 มีการผลิตเงาะในพื้นที่ที่สภาพแวดล้อมไม่ก่อให้เกิดจุลินทรีย์ที่เป็นอันตรายต่อคน

2.2 สภาพพื้นที่ปลูก สมาชิกผู้ผลิตเงาะทั้งหมดจำนวน 53 ราย หรือร้อยละ 100 มีการผลิตเงาะในพื้นที่ที่เป็นที่ราบสม่ำเสมอ และใกล้แหล่งน้ำสะอาด มีสมาชิกจำนวน 52 ราย หรือร้อยละ 98.11 มีการผลิตเงาะในพื้นที่ที่ไม่เป็นแอ่งน้ำท่วมขัง

2.3 ดิน สมาชิกผู้ผลิตเงาะทั้งหมดจำนวน 53 ราย หรือร้อยละ 100 มีการผลิตเงาะในพื้นที่ที่ดินมีความอุดมสมบูรณ์สูง มีการระบายน้ำดี มีอากาศถ่ายเทอากาศดี (ดินร่วน ซุย) ซึ่งมีสมาชิกจำนวน 30 ราย หรือร้อยละ 56.60 ที่มีการนำดินที่ผลิตเงาะไปตรวจวิเคราะห์หาสารพิษตกค้าง ซึ่งส่วนที่ไม่ได้นำดินไปตรวจวิเคราะห์หาสารพิษตกค้าง จำนวน 23 ราย หรือร้อยละ 43.40 เนื่องจากคิดว่าดินที่ใช้ในการผลิตไม่ได้รับสารเคมีต่างๆ จากการผลิตของสมาชิกผู้ผลิตเอง จึงไม่จำเป็นต้องมีการตรวจวิเคราะห์ดิน

ตารางที่ 4.10 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะด้านการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร การรักษาคุณภาพภายนอก และการผลิตให้ปลอดภัยจากศัตรูพืชของสมาชิก

N = 53

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะ	ผู้ใช้ (ราย)	ผู้ไม่ใช้ (ราย)	ร้อยละ	
			ผู้ใช้	ผู้ไม่ใช้
1. การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร				
1.1 ใช้สารเคมี				
1.1.1 ในกระบวนการผลิตตามคำแนะนำหรืออ้างอิงคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร	32	21	60.38	39.62
1.1.2 ให้สอดคล้องกับรายการ สารเคมีที่ประเทศคู่ค้าอนุญาตให้ใช้	32	21	60.38	39.62
1.2 ไม่ใช้วัตถุอันตรายที่ระบุในทะเบียนวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ห้ามใช้	47	6	88.68	11.32
2. การรักษาคุณภาพภายนอกผล				
2.1 มีการสำรวจการเข้าทำลายของเพลี้ยไฟ	53	0	100.00	0.00
2.2 มีการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟ	53	0	100.00	0.00
3. การผลิตให้ปลอดภัยจากศัตรูพืช				
3.1 มีการสำรวจการเข้าทำลายของศัตรูพืช	53	0	100.00	0.00
3.2 มีการป้องกันกำจัดเมื่อสำรวจพบความเสียหายระดับเศรษฐกิจ	53	0	100.00	0.00
3.3 ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวแล้ว				
3.3.1 ต้องไม่มีศัตรูพืชติดอยู่	52	1	98.11	1.89
3.3.2 ถ้าพบศัตรูพืชติดอยู่ ต้องคัดแยกไว้ต่างหาก	52	1	98.11	1.89

จากตารางที่ 4.10 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะด้านการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร การรักษาคุณภาพภายนอก และการผลิตให้ปลอดภัยจากศัตรูพืชของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ปรากฏผลดังนี้

1. การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร มีสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะจำนวน 32 ราย หรือร้อยละ 60.38 มีการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิตตามคำแนะนำหรืออ้างอิงคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร และมีความสอดคล้องกับรายการ สารเคมีที่ประเทศคู่ค้าอนุญาตให้ใช้ สมาชิกจำนวน 47 ราย หรือร้อยละ 88.68 ไม่ใช้วัตถุอันตรายที่ระบุในทะเบียนวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ห้ามใช้ ซึ่งสมาชิกส่วนที่ใช้สารเคมีไม่เป็นไปตามคำแนะนำหรืออ้างอิงคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร จำนวน 21 ราย หรือร้อยละ 39.62 และสมาชิกส่วนที่ใช้สารเคมีไม่สอดคล้องกับ

รายการสารเคมีที่ประเทศคู่ค้าอนุญาตให้ใช้ จำนวน 21 ราย หรือร้อยละ 39.62 รวมถึงสมาชิกส่วนที่ใช้วัตถุอันตรายที่ระบุในทะเบียนวัตถุอันตรายทางการเกษตรห้ามใช้ จำนวน 6 ราย หรือร้อยละ 11.32 เนื่องจากผู้ผลิตมีความเคยชินกับการใช้สารเคมีดังกล่าวจึงใช้มาโดยตลอด

2. การรักษาคุณภาพภายนอกผล สมาชิกผู้ผลิตเงาะจำนวน 53 ราย หรือร้อยละ 100 มีการสำรวจการเข้าทำลายของเพลี้ยไฟ และมีการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟ

3. การผลิตให้ปลอดภัยจากศัตรูพืช สมาชิกผู้ผลิตเงาะทั้งหมด 53 ราย หรือร้อยละ 100 มีการสำรวจการเข้าทำลายของศัตรูพืช และมีการป้องกันกำจัดเมื่อสำรวจพบความเสียหายระดับเศรษฐกิจ สำหรับผลผลิตที่เก็บเกี่ยวแล้ว สมาชิกจำนวน 52 ราย หรือร้อยละ 98.11 ไม่มีศัตรูพืชติดอยู่ และถ้าพบศัตรูพืชติดอยู่ จะคัดแยกผลผลิตไว้ต่างหาก โดยมีเพียง 1 ราย หรือร้อยละ 1.89 ที่ไม่ได้ดำเนินการตรวจสอบผลผลิตที่เก็บเกี่ยวแล้ว เพราะเห็นว่าผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยวในภาพรวมมีความปลอดภัยจากศัตรูพืชแล้วตั้งแต่การผลิต

ตารางที่ 4.11 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะด้านการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การเก็บรักษาและการขนย้ายผลผลิตในแปลง และการบันทึกข้อมูลของสมาชิก

N = 53

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะ	ผู้ใช้ (ราย)	ผู้ไม่ใช้ (ราย)	ร้อยละ	
			ผู้ใช้	ผู้ไม่ใช้
1. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว				
1.1 เก็บเกี่ยวเงาะ				
1.1.1 ในระยะที่เหมาะสมตามเกณฑ์แผนควบคุมการผลิต	53	0	100.00	0.00
1.1.2 ใช้วิธีการที่ไม่ทำให้เกิดอันตรายต่อคุณภาพของผล	53	0	100.00	0.00
1.1.3 ใช้วิธีการที่ไม่มีสิ่งปนเปื้อนที่มีผลต่อความปลอดภัยในการบริโภค	53	0	100.00	0.00

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

N = 53

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะ	ผู้ใช้ (ราย)	ผู้ไม่ใช้ (ราย)	ร้อยละ	
			ผู้ใช้	ผู้ไม่ใช้
1.2 คัดแยกผลเงาะ				
1.2.1 ที่มีอายุอ่อนกว่าระยะเก็บเกี่ยว	51	2	96.23	3.77
1.2.2 ที่มีขนาดเล็กหรือใหญ่กว่ามาตรฐาน	51	2	96.23	3.77
1.2.3 ที่มีร่องรอยถูกเพลิงไฟทำลาย	51	2	96.23	3.77
1.2.4 ที่มีร่องรอยถูกเพลิงไฟทำลายไม่เกิน 25 เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่ผิว	51	2	96.23	3.77
1.2.5 ที่มีรอยแตก	51	2	96.23	3.77
1.2.6 ที่มีรอยชำ ขนหัก	51	2	96.23	3.77
1.2.7 ที่มีองค์ประกอบผลไม่ครบสมบูรณ์	51	2	96.23	3.77
1.2.8 ที่มีลักษณะผิดปกติรูปร่าง แคระ แบน	51	2	96.23	3.77
2. การเก็บรักษาและการขนย้ายผลผลิตในแปลง				
2.1 สถานที่เก็บรักษา				
2.1.1 ต้องสะอาด	53	0	100.00	0.00
2.1.2 มีอากาศถ่ายเทได้ดี	53	0	100.00	0.00
2.1.3 สามารถป้องกันการปนเปื้อนจากวัตถุแปลกปลอม / วัตถุอันตราย	53	0	100.00	0.00
2.1.4 สามารถป้องกันการปนเปื้อนจากสัตว์พาหะนำโรค	53	0	100.00	0.00
2.2 การขนย้ายผลผลิต				
2.2.1 ใช้อุปกรณ์ที่สะอาด ปราศจากการปนเปื้อนสิ่งอันตรายที่มีผลต่อความปลอดภัย	53	0	100.00	0.00
2.2.2 ใช้พาหนะที่สะอาด ปราศจากการปนเปื้อนสิ่งอันตรายที่มีผลต่อความปลอดภัย	53	0	100.00	0.00
2.2.3 ทำด้วยความระมัดระวัง ไม่ให้เกิดรอยชำ	53	0	100.00	0.00
2.2.4 ทำความสะอาดภาชนะบรรจุผลผลิตอย่างสม่ำเสมอ	53	0	100.00	0.00

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

N = 53

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะ	ผู้ใช้ (ราย)	ผู้ไม่ใช้ (ราย)	ร้อยละ	
			ผู้ใช้	ผู้ไม่ใช้
3. การบันทึกข้อมูล				
3.1 มีการบันทึกข้อมูล				
3.1.1 การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร	37	16	69.81	30.19
3.1.2 การสำรวจศัตรูพืช	53	0	100.00	0.00
3.1.3 การป้องกันกำจัดศัตรูพืช	53	0	100.00	0.00
3.1.4 การจัดการเพื่อให้ได้ผลผลิตคุณภาพ	53	0	100.00	0.00

จากตารางที่ 4.11 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะด้านการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การเก็บรักษาและการขนย้ายผลผลิตในแปลง และการบันทึกข้อมูลของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ปรากฏผลดังนี้

1. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

1.1 การเก็บเกี่ยวเงาะ สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะทั้งหมด จำนวน 53 ราย หรือร้อยละ 100 มีการเก็บเกี่ยวเงาะในระยะเวลาที่เหมาะสมตามเกณฑ์แผนควบคุมการผลิต ใช้วิธีการที่ไม่ทำให้เกิดอันตรายต่อคุณภาพของผล และไม่มีสิ่งปนเปื้อนที่มีผลต่อความปลอดภัยในการบริโภค

1.2 การคัดแยกเงาะ สมาชิกเกือบทั้งหมดจำนวน 51 ราย หรือร้อยละ 96.23 มีการคัดแยกเงาะที่มีอายุอ่อนกว่าระยะเก็บเกี่ยว มีขนาดเล็กหรือใหญ่กว่ามาตรฐาน มีร่องรอยถูกเพลี้ยไฟทำลาย มีร่องรอยถูกเพลี้ยไฟทำลายไม่เกิน 25 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ผิว มีรอยแตก รอยชำรุด หัก มีองค์ประกอบผลไม่ครบสมบูรณ์ ลักษณะผิดปกติรูปร่าง แคระ แบน ส่วนสมาชิกจำนวน 2 ราย หรือร้อยละ 3.77 ไม่ได้ดำเนินการคัดแยกเงาะ เพราะเห็นว่าผลผลิตได้รับการดูแลอย่างดีแล้วตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตจึงเป็นผลผลิตที่ดีแล้วทั้งหมด

2. การเก็บรักษาและการขนย้ายผลผลิตในแปลง

2.1 สถานที่เก็บรักษา สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะทั้งหมด จำนวน 53 ราย หรือร้อยละ 100 มีสถานที่เก็บรักษาผลผลิตที่สะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี สามารถป้องกันการปนเปื้อนจากวัตถุแปลกปลอม / วัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรค

2.2 การขนย้ายผลผลิต สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะทั้งหมด จำนวน 53 ราย หรือร้อยละ 100 มีการขนย้ายผลผลิตโดยใช้อุปกรณ์ พาหนะที่สะอาด ปราศจากการปนเปื้อน

สิ่งอันตรายที่มีผลต่อความปลอดภัย มีการขนย้ายด้วยความระมัดระวัง ไม่ให้เกิดรอยชำ และทำความสะอาดภาชนะบรรจุผลผลิตอย่างสม่ำเสมอ

3. การบันทึกข้อมูล สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะทั้งหมด จำนวน 53 ราย หรือร้อยละ 100 มีการสำรวจและบันทึกข้อมูลศัตรูพืช มีการบันทึกข้อมูลการป้องกันกำจัดศัตรูพืช และการจัดการเพื่อให้ได้ผลผลิตคุณภาพ ซึ่งมีสมาชิกจำนวน 37 ราย หรือร้อยละ 69.81 ที่มีการบันทึกข้อมูลการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร ส่วนสมาชิกจำนวน 16 ราย หรือร้อยละ 30.69 ไม่มีการบันทึกข้อมูลใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิก

3.1 ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิก

จากการสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด จำนวน 53 ราย สมาชิกระบุปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะ ดังนี้

ตารางที่ 4.12 ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิก

N = 53		
ปัญหา	จำนวนผู้ใช้ (ราย)	ร้อยละ
1. แหล่งน้ำ		
1.1 มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอสำหรับใช้ตลอดปีหรือตลอดฤดูกาล	2	3.77
2. พื้นที่		
2.1 ที่เป็นแอ่งมีน้ำท่วมขัง	1	1.89
3. การบันทึกข้อมูล		
3.1 ไม่มีการบันทึกข้อมูล เนื่องจากไม่มีเวลา และแบบบันทึกเข้าใจยาก	16	30.19

จากตาราง 4.12 ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด พบว่า สมาชิกมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะไม่มากนัก ยกเว้น ด้านพื้นที่ซึ่งมีลักษณะเป็นแอ่งมีน้ำท่วมขัง อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะเป็นปัญหาของสมาชิกจำนวนสูงสุด 16 ราย แต่ก็ยังเป็นปัญหาของสมาชิกส่วนน้อย ร้อยละ 30.19 เท่านั้น นอกจากนี้ ส่วนสมาชิกส่วนน้อยจำนวน 2 ราย หรือร้อยละ 3.77 มีปัญหาด้านแหล่งน้ำที่ไม่เพียงพอ เนื่องจากขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาทางกายภาพของพื้นที่ และไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมโดยตรง

สำหรับปัญหาเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมโดยตรง คือ สมาชิกจำนวน 16 ราย หรือร้อยละ 30.19 ไม่บันทึกข้อมูล เนื่องจากไม่มีเวลาในการบันทึก และแบบบันทึกมีความยุ่งยาก สมาชิกจึงไม่เข้าใจวิธีการบันทึก

3.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิก

จากการสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด จำนวน 53 ราย สมาชิกได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะ ดังนี้

ตารางที่ 4.13 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิก

N = 53		
ปัญหา	จำนวนผู้ใช้ (ราย)	ร้อยละ
1. แหล่งน้ำ		
1.1 ให้รัฐจัดสร้างแหล่งน้ำ	6	10.95
2. การใช้วัสดุอันตรายทางการเกษตร		
2.1 รัฐควรจัดหาสารเคมีที่มีราคาถูกกว่าท้องตลาดจำหน่ายให้กับเกษตรกรสมาชิก	9	16.06
3. การบันทึกข้อมูล		
3.1 ให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้าตรวจเยี่ยมเพื่อให้คำแนะนำในการบันทึกข้อมูลอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง	11	20.44

จากตารางที่ 4.13 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม สำหรับการผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด พบว่า สมาชิกผู้ผลิตเงาะจำนวน 11 ราย หรือร้อยละ 20.44 ต้องการให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้าตรวจเยี่ยมเพื่อให้คำแนะนำในการบันทึกข้อมูลอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง สมาชิกจำนวน 9 ราย หรือร้อยละ 16.06 ต้องการให้รัฐจัดหาสารเคมีที่มีราคาถูกลงกว่าท้องตลาดจำหน่ายให้กับเกษตรกรสมาชิก และสมาชิกจำนวน 6 ราย หรือร้อยละ 10.95 ต้องการให้รัฐจัดสร้างแหล่งน้ำเพิ่มขึ้น เพื่อให้มีน้ำใช้ได้ตลอดทั้งปี

4. แนวทางเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิก

4.1 จากการจัดประชุมกลุ่ม (Focus Group) สมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด จำนวน 53 ราย เพื่อสรุปปัญหา ข้อเสนอแนะ และกำหนดแนวทางเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะ นั้น สมาชิกสหกรณ์ทั้ง 53 ราย ได้รับทราบผลการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด รวมทั้งรับทราบปัญหา ข้อเสนอแนะ ซึ่งมีผลจากการจัดประชุมกลุ่มรับทราบผลการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะ พร้อมกำหนดแนวทางการดำเนินการร่วมกัน ดังนี้

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะ ปัญหา และข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์สมาชิกจำนวน 53 ราย พบว่า

4.1.1 ผลการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะ มีดังนี้

(1) สมาชิกจำนวน 21 ราย หรือร้อยละ 39.62 ที่ไม่ได้ให้นำน้ำไปตรวจวิเคราะห์หาสารพิษตกค้าง เนื่องจากคิดว่าแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตเป็นแหล่งน้ำที่มาจากธรรมชาติ มีความสะอาด ด้วยสภาวะแวดล้อมไม่มีการดำเนินการเช่น โรงงาน ที่อาจปล่อยน้ำเสียทำให้มีสิ่งปนเปื้อนของวัตถุอันตราย

แนวทางการดำเนินงาน กำหนดให้สมาชิกจำนวน 21 ราย ที่ไม่เคยนำน้ำไปตรวจวิเคราะห์หาสารพิษตกค้าง ดำเนินการนำน้ำไปตรวจหาสารพิษตกค้าง ดำเนินการโดยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าให้คำแนะนำกับเกษตรกรเพื่อดำเนินการ

(2) สมาชิกจำนวน 23 ราย หรือร้อยละ 43.40 ที่ไม่ได้นำดินไปตรวจวิเคราะห์หาสารพิษตกค้าง เนื่องจากคิดว่าดินที่ใช้ในการผลิตไม่ได้รับสารเคมีต่างๆ จากการผลิตของสมาชิกผู้ผลิตเอง จึงไม่จำเป็นต้องมีการตรวจวิเคราะห์ดิน

แนวทางการดำเนินงาน กำหนดให้สมาชิกจำนวน 23 ราย ที่ไม่เคยนำดินไปตรวจวิเคราะห์หาสารพิษตกค้าง ดำเนินการนำดินไปตรวจหาสารพิษตกค้าง ดำเนินการโดยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าให้คำแนะนำกับเกษตรกรเพื่อดำเนินการ

(3) สมาชิกจำนวน 21 ราย หรือร้อยละ 39.62 ที่ใช้สารเคมีไม่เป็นไปตามคำแนะนำหรืออ้างอิงคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร และใช้สารเคมีไม่สอดคล้องกับรายการสารเคมีที่ประเทศคู่ค้าอนุญาตให้ใช้ สมาชิกจำนวน 6 ราย หรือร้อยละ 11.32 ที่ใช้วัตถุอันตรายที่ระบุในทะเบียนวัตถุอันตรายทางการเกษตรห้ามใช้ เนื่องจากผู้ผลิตมีความเคยชินกับการใช้สารเคมีดังกล่าวจึงใช้มาโดยตลอด

แนวทางการดำเนินงาน กำหนดให้สมาชิกจำนวน 21 ราย ดังกล่าวได้ศึกษาหาข้อมูลการใช้สารเคมีว่าสมาชิกมีการใช้สารเคมีเป็นไปตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร และสอดคล้องกับรายการสารเคมีที่ประเทศคู่ค้าอนุญาตหรือไม่ รวมทั้งดำเนินการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าให้คำแนะนำกับเกษตรกรเพื่อดำเนินการ

(4) สมาชิกจำนวน 1 ราย หรือร้อยละ 1.89 ที่ไม่ได้ดำเนินการตรวจสอบผลผลิตที่เก็บเกี่ยวแล้ว เพราะเห็นว่าผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยวในภาพรวมมีความปลอดภัยจากศัตรูพืชแล้วตั้งแต่การผลิต

แนวทางการดำเนินงาน กำหนดให้สมาชิกดังกล่าวมีการปฏิบัติการตรวจสอบผลผลิตที่เก็บเกี่ยวแล้ว โดยในฤดูการเก็บเกี่ยวผลผลิตในครั้งต่อไป ให้สมาชิกจำนวนหนึ่งอาสาเข้าช่วยตรวจสอบผลผลิตที่เก็บเกี่ยว พร้อมให้การแนะนำสมาชิกด้วยตนเอง

(5) สมาชิกจำนวน 2 ราย หรือร้อยละ 3.77 ไม่ได้ดำเนินการคัดแยกเงาะเพราะเห็นว่าผลผลิตได้รับการดูแลอย่างดีแล้วตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตจึงเป็นผลผลิตที่ดีแล้วทั้งหมด

แนวทางการดำเนินงาน กำหนดให้สมาชิกดังกล่าวมีการคัดแยกเงาะหลังการเก็บเกี่ยวแล้ว โดยในฤดูการเก็บเกี่ยวผลผลิตในครั้งต่อไป ให้สมาชิกจำนวนหนึ่งอาสาเข้าช่วยตรวจสอบการคัดแยกผลผลิตที่เก็บเกี่ยว พร้อมให้การแนะนำสมาชิกด้วยตนเอง

(6) สมาชิกจำนวน 16 ราย หรือร้อยละ 30.69 ไม่มีการบันทึกข้อมูลใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร

แนวทางการดำเนินงาน กำหนดให้สมาชิกจำนวน 16 ราย มีการบันทึกข้อมูลการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรอย่างสม่ำเสมอ ดำเนินการโดยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าให้คำแนะนำกับเกษตรกรเพื่อดำเนินการ

4.1.2 ปัญหาการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะ ประกอบด้วย

(1) สมาชิกจำนวน 16 ราย หรือร้อยละ 30.19 ไม่บันทึกข้อมูล เนื่องจากไม่มีเวลาในการบันทึก และแบบบันทึกมีความยุ่งยาก สมาชิกจึงไม่เข้าใจวิธีการบันทึก ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมโดยตรง

แนวทางการดำเนินงาน กำหนดให้สมาชิกจำนวน 16 ราย มีการบันทึก ข้อมูลการใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตรอย่างสม่ำเสมอ ดำเนินการโดยประสานหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องเข้าไปคำแนะนำกับเกษตรกรเพื่อดำเนินการ

(2) สมาชิกจำนวน 2 ราย หรือร้อยละ 3.77 มีปัญหาด้านแหล่งน้ำที่ไม่เพียงพอ เนื่องจากขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาทางกายภาพของพื้นที่ ซึ่งไม่ เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมโดยตรง

แนวทางการดำเนินงาน ดำเนินการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าให้ การช่วยเหลือด้านแหล่งน้ำ อาจมีการเชื่อมต่อแหล่งน้ำ หรือสร้างแหล่งน้ำขึ้นใหม่ให้กับเกษตรกร ในพื้นที่เพาะปลูกนั้นๆ

(3) สมาชิกจำนวน 1 ราย หรือร้อยละ 1.89 มีปัญหาด้านพื้นที่มีลักษณะเป็น แอ่งมีน้ำท่วมขัง ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม โดยตรง

แนวทางการดำเนินงาน ให้สมาชิกส่วนหนึ่งอาสาเข้าตรวจเยี่ยมพื้นที่ แปลงดังกล่าว เพื่อหาแนวทางปรับแก้ไขพื้นที่ให้มีความเหมาะสมต่อการเพาะปลูกเพิ่มมากขึ้น

4.1.3 ข้อเสนอแนะการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะ จากการสัมภาษณ์สมาชิก ประกอบด้วย

(1) สมาชิกจำนวน 11 ราย หรือร้อยละ 20.44 ต้องการให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้า ตรวจเยี่ยมเพื่อให้คำแนะนำในการบันทึก ข้อมูลอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง

แนวทางการดำเนินงาน ดำเนินการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าให้ การแนะนำเพื่อดำเนินการได้อย่างถูกต้อง

(2) สมาชิกจำนวน 9 ราย หรือร้อยละ 16.06 ต้องการให้รัฐจัดหาสารเคมีที่มี ราคาถูกกว่าท้องตลาดจำหน่ายให้กับเกษตรกรสมาชิก

แนวทางการดำเนินงาน สหกรณ์มีแนวทางการดำเนินงาน โดยดำเนิน ธุรกิจการจัดหาสินค้าจำหน่ายตามความต้องการของสมาชิก โดยเฉพาะวัตถุดิบที่จำเป็นต่อการผลิต เงาะของสมาชิก เพื่อให้สามารถจัดซื้อได้ในปริมาณมากในราคาที่ถูก

(3) สมาชิกจำนวน 6 ราย หรือร้อยละ 10.95 ต้องการให้รัฐจัดสร้างแหล่งน้ำเพิ่มขึ้น เพื่อให้มีน้ำใช้ได้ตลอดทั้งปี

แนวทางการดำเนินงาน ดำเนินการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าให้การช่วยเหลือด้านแหล่งน้ำ อาจมีการเชื่อมต่อแหล่งน้ำ หรือสร้างแหล่งน้ำขึ้นใหม่ให้กับเกษตรกรในพื้นที่เพาะปลูกนั้นๆ

4.2 จากการประชุมกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด จำนวน 53 ราย ได้ดำเนินการหาแนวทางการดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้สามารถดำเนินการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับเงาะ ได้อย่างครบถ้วน นำไปสู่การขอการรับรองคุณภาพการผลิต รับรองผลผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐานเป็นที่ต้องการของทั้งตลาดภายในและภายนอกประเทศ ได้ราคาสูงกว่าผลผลิตทั่วไป จึงกำหนดแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน ดังนี้

4.2.1 สมาชิกที่ยังไม่ปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับเงาะ ให้ดำเนินการตามแนวทางให้ครบถ้วน โดยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้คำปรึกษา รวมทั้งมีสมาชิกส่วนหนึ่งที่ปฏิบัติครบถ้วนแล้วเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา

4.2.2 กรณีปัญหาที่ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับเงาะโดยตรง กรณีแหล่งน้ำไม่เพียงพอ และพื้นที่เป็นแอ่งมีน้ำท่วมขัง ให้ดำเนินการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดการจัดหาแหล่งน้ำเพิ่มเติมให้เกษตรกรในพื้นที่ และสำหรับพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมให้มีการเข้าตรวจเยี่ยมพื้นที่พร้อมหาแนวทางแก้ไขให้ดีขึ้น

4.2.3 จากข้อเสนอแนะเรื่องการจัดหาสารเคมีที่มีราคาถูกกว่าท้องตลาดจำหน่ายให้กับเกษตรกรสมาชิก สหกรณ์จะดำเนินธุรกิจการจัดหาสินค้าจำหน่ายตามความต้องการของสมาชิก โดยจัดหาวัตถุดิบที่จำเป็นต่อการผลิตเงาะของสมาชิก เพื่อให้สามารถจัดซื้อได้ในปริมาณมากในราคาที่ถูกลง

4.2.4 จัดฝึกอบรมสมาชิกด้านการดำเนินการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับเงาะ โดยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความรู้และแนะนำการดำเนินการขอรับการรับรองการผลิต GAP

4.2.5 ให้สมาชิกทุกคน สมัครขอรับการรับรองการผลิต GAP เพื่อให้สมาชิกได้รับการรับรองการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะเพิ่มขึ้น เป็นตัวกำหนดมาตรฐานผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์ว่ามีคุณภาพมาตรฐาน ราคาดี และเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับหารผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด 2) เพื่อศึกษาการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด 3) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด และ 4) เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะให้กับสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ จากเกษตรกรสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ผู้ผลิตเงาะในพื้นที่อำเภอเขาสมิงทั้งหมด จำนวน 53 ราย และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติ คือ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผล

1.1 สภาพทางสังคมของสมาชิก สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย สมาชิกมีอายุมากกว่า 60 ปี และจบการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ สมาชิกเกินกว่าครึ่งนอกจากเป็นสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด แล้ว ยังเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรด้วย โดยสมาชิกเกือบทั้งหมดผลิตเงาะทั่วไป และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการผลิตเงาะมากกว่า 20 ปี มีสมาชิกส่วนน้อยที่ผลิตเงาะ GAP ซึ่งมีประสบการณ์ระหว่าง 0 – 3 ปีขึ้นไป สมาชิกเกินกว่าครึ่งได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารการผลิตเงาะจากเพื่อนและญาติ

1.2 สภาพทางเศรษฐกิจของสมาชิก สมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปส่วนใหญ่มีการใช้แรงงานในการผลิตเงาะ 2 ราย และสมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP ส่วนใหญ่มีการใช้แรงงานในการผลิต

เงาะ 1 ราย สมาชิกผู้ปลูกเงาะทั้งหมดมีพื้นที่ถือครองทำการเกษตรเฉลี่ย 25.42 ไร่ เป็นพื้นที่ผลิตเงาะทั่วไปเฉลี่ย 19.58 ไร่ และเป็นพื้นที่ผลิตเงาะ GAP เฉลี่ย 14.88 ไร่

ในปี 2558 สมาชิกทั้งที่ผลิตเงาะทั่วไปและเงาะ GAP ส่วนใหญ่ใช้เงินทุนของตนเองในการผลิตเงาะ สมาชิกมีค่าใช้จ่ายในการผลิตเงาะทั่วไปโดยเฉลี่ย 64,635.04 บาท/ปี คิดเป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 5,198.65 บาท/ไร่ สำหรับการผลิตเงาะ GAP สมาชิกมีค่าใช้จ่ายในการผลิตเงาะโดยเฉลี่ย 98,750 บาท/ปี คิดเป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 6,262.87 บาท/ไร่ มีการจำหน่ายเงาะทั่วไปโดยเฉลี่ย 15,667.92 กิโลกรัม โดยเป็นเงาะทั่วไปคัดเกรดเฉลี่ย 2,855.38 กิโลกรัม และมีการจำหน่ายเงาะ GAP เฉลี่ย 2,341.32 กิโลกรัม โดยเป็นเงาะ GAP คัดเกรดเฉลี่ย 6,437.50 กิโลกรัม สมาชิกส่วนใหญ่ทั้งผลิตเงาะทั่วไปและเงาะ GAP จำหน่ายผลผลิตโดยมีพ่อค้ามารับซื้อถึงแปลงผลิตหรือที่บ้าน ราคาผลผลิตเงาะทั่วไปเฉลี่ย 20.28 บาท/กิโลกรัม ราคาผลผลิตเงาะ GAP เฉลี่ย 30.50 บาท/กิโลกรัม สมาชิกผู้ผลิตเงาะทั่วไปส่วนใหญ่จำหน่ายผลผลิตเงาะทั่วไปได้ในราคาที่ไม่แน่นอน ส่วนสมาชิกผู้ผลิตเงาะ GAP ส่วนใหญ่จำหน่ายผลผลิตเงาะ GAP ได้ในราคาสูง สมาชิกมีรายได้จากการผลิตเงาะทั่วไปเฉลี่ย 185,429.87 บาท/ปี คิดเป็นรายได้เฉลี่ย 14,589.74 บาท/ไร่ สมาชิกมีรายได้จากการผลิตเงาะ GAP เฉลี่ย 198,299.90 บาท/ปี คิดเป็นรายได้เฉลี่ย 12,700 บาท/ไร่

1.3 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด

1.3.1 แหล่งน้ำ สมาชิกทั้งหมดใช้แหล่งน้ำที่สภาพแวดล้อมไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนของวัตถุอันตราย ไม่เกิดการปนเปื้อนจุลินทรีย์ที่เป็นอันตราย และเป็นน้ำจากธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ คลอง บึง สมาชิกส่วนใหญ่ใช้น้ำที่สะอาดปราศจากการปนเปื้อนของวัตถุอันตราย สารอินทรีย์ที่มีพิษ มีปริมาณน้ำเพียงพอสำหรับใช้ตลอดปีหรือตลอดฤดูกาล และมีสมาชิกส่วนน้อยมีการนำน้ำไปตรวจวิเคราะห์หาสารพิษตกค้าง

1.3.2 พื้นที่ สมาชิกทั้งหมดมีการผลิตเงาะในพื้นที่ที่เป็นที่ราบสม่ำเสมอ และใกล้แหล่งน้ำใสสะอาด มีการผลิตเงาะในพื้นที่ที่ดินมีความอุดมสมบูรณ์สูง มีการระบายน้ำดี มีอากาศถ่ายเทอากาศดี (ดินร่วน ซุย) สมาชิกส่วนใหญ่มีการผลิตเงาะในพื้นที่ที่สภาพแวดล้อมไม่ก่อให้เกิดการตกค้างหรือปนเปื้อนวัตถุอันตราย มีการผลิตเงาะในพื้นที่ที่สภาพแวดล้อมไม่ก่อให้เกิดจุลินทรีย์ที่เป็นอันตรายต่อคน และมีการผลิตเงาะในพื้นที่ที่ไม่เป็นแอ่งน้ำท่วมขัง และมีสมาชิกส่วนน้อยที่มีการนำดินที่ผลิตเงาะไปตรวจวิเคราะห์หาสารพิษตกค้าง

1.3.3 การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ใช้วัตถุอันตรายที่ระบุในทะเบียนวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ห้ามใช้ ซึ่งจำนวนสมาชิกเกินกว่าครึ่งมีการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิตตามคำแนะนำหรืออ้างอิงคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร และมีความสอดคล้องกับรายการ สารเคมีที่ประเทศคู่ค้าอนุญาตให้ใช้

1.3.4 การรักษาคุณภาพภายนอกผล สมาชิกทั้งหมดมีการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟ และสมาชิกส่วนใหญ่มีการสำรวจการเข้าทำลายของเพลี้ยไฟ

1.3.5 การผลิตให้ปลอดภัยจากศัตรูพืช สมาชิกทั้งหมดมีการสำรวจการเข้าทำลายของศัตรูพืช และมีการป้องกันกำจัดเมื่อสำรวจพบความเสียหายระดับเศรษฐกิจ สมาชิกส่วนใหญ่เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วไม่พบไม่มีศัตรูพืชติดอยู่ และถ้าพบศัตรูพืชติดอยู่ จะคัดแยกผลผลิตไว้ต่างหาก

1.3.6 การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว สมาชิกทั้งหมดมีการเก็บเกี่ยวเงาะในระยะเวลาที่เหมาะสมตามเกณฑ์แผนควบคุมการผลิต ใช้วิธีการที่ไม่ทำให้เกิดอันตรายต่อคุณภาพของผล และไม่มีสิ่งปนเปื้อนที่มีผลต่อความปลอดภัยในการบริโภค สมาชิกส่วนใหญ่มีการคัดแยกเงาะที่มีอายุอ่อนกว่าระยะเก็บเกี่ยว มีขนาดเล็กหรือใหญ่กว่ามาตรฐาน มีร่องรอยถูกเพลี้ยไฟทำลาย มีร่องรอยถูกเพลี้ยไฟทำลายไม่เกิน 25 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ผิว มีรอยแตก รอยชำรุด หัก มีองค์ประกอบผลไม่ครบสมบูรณ์ ลักษณะผิดปกติรูปร่าง แคระ แบน

1.3.7 การเก็บรักษาและการขนย้ายผลผลิตในแปลง สมาชิกทั้งหมดมีสถานที่เก็บรักษาผลผลิตที่สะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี สามารถป้องกันการปนเปื้อนจากวัตถุแปลกปลอม / วัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรค มีการขนย้ายผลผลิตโดยใช้อุปกรณ์ พาหนะที่สะอาด ปราศจากการปนเปื้อนสิ่งอันตรายที่มีผลต่อความปลอดภัย มีการขนย้ายด้วยความระมัดระวัง ไม่ให้เกิดรอยชำรุด และทำความสะอาดภาชนะบรรจุผลผลิตอย่างสม่ำเสมอ

1.3.8 การบันทึกข้อมูล สมาชิกทั้งหมดมีการสำรวจและบันทึกข้อมูลศัตรูพืช มีการบันทึกข้อมูลการป้องกันกำจัดศัตรูพืช และการจัดการเพื่อให้ได้ผลผลิตคุณภาพ และสมาชิกเกินกว่าครึ่งมีการบันทึกข้อมูลการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร

1.4 ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด โดยสมาชิกมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะไม่มากนักเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล เนื่องจากไม่มีเวลาในการบันทึก และแบบบันทึกมีความยุ่งยาก สมาชิกจึงไม่เข้าใจวิธีการบันทึก ซึ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมโดยตรง ยกเว้น ด้านพื้นที่

ซึ่งมีลักษณะเป็นแอ่งมีน้ำท่วมขัง และปัญหาด้านแหล่งน้ำที่ไม่เพียงพอ เนื่องจากขาดแคลนน้ำ ในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาทางกายภาพของพื้นที่ และไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมโดยตรง

1.5 ข้อเสนอแนะของสมาชิกเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะ สมาชิกหนึ่งในห้าต้องการให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้าตรวจเยี่ยมเพื่อให้คำแนะนำในการบันทึก ข้อมูลอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง และสมาชิกเกือบหนึ่งในห้าต้องการให้รัฐจัดหาสารเคมีที่มีราคาถูกกว่าท้องตลาดจำหน่ายให้กับเกษตรกรสมาชิก สมาชิกหนึ่งในสิบต้องการให้รัฐจัดสร้างแหล่งน้ำเพิ่มขึ้นเพื่อให้มีน้ำใช้ได้ตลอดปี

1.6 แนวทางเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของสมาชิก จากการจัดประชุมกลุ่ม (Focus Group) สมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด สมาชิกได้รับรู้ข้อมูล ปัญหา ข้อเสนอแนะ และร่วมกำหนดแนวทางเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะ ดังนี้

1.6.1 สมาชิกที่ยังไม่ปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับเงาะ ประกอบด้วย การนำน้ำไปตรวจวิเคราะห์หาสารพิษตกค้าง การนำดินไปตรวจวิเคราะห์หาสารพิษตกค้าง การใช้สารเคมีไม่เป็นไปตามคำแนะนำหรืออ้างอิงคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร และใช้สารเคมีไม่สอดคล้องกับรายการสารเคมีที่ประเทศคู่ค้าอนุญาตให้ใช้ การตรวจสอบผลผลิตที่เกี่ยวข้อง การคัดแยกเงาะที่เกี่ยวข้อง และการบันทึกข้อมูลใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร ให้สมาชิกดำเนินการตามแนวทางให้ครบถ้วน โดยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้คำแนะนำเพื่อดำเนินการได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งมีสมาชิกส่วนหนึ่งที่ปฏิบัติครบถ้วนแล้วเป็นที่เล็งให้คำปรึกษา

1.6.2 ปัญหาที่ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับเงาะโดยตรง กรณีแหล่งน้ำไม่เพียงพอ และพื้นที่เป็นแอ่งมีน้ำท่วมขัง ให้ดำเนินการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดหาแหล่งน้ำเพิ่มเติมให้เกษตรกรในพื้นที่ และสำหรับพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมให้มีการเข้าตรวจเยี่ยมพื้นที่พร้อมหาแนวทางแก้ไขให้ดีขึ้น

1.6.3 ข้อเสนอแนะเรื่องการจัดหาสารเคมีที่มีราคาถูกกว่าท้องตลาดจำหน่ายให้กับเกษตรกรสมาชิก สหกรณ์จะดำเนินธุรกิจการจัดหาสินค้าจำหน่ายตามความต้องการของสมาชิก โดยจัดหาวัตถุดิบที่จำเป็นต่อการผลิตเงาะของสมาชิก เพื่อให้สามารถจัดซื้อได้ในปริมาณมากในราคาที่ถูก

1.6.4 จัดฝึกอบรมสมาชิก ให้สมาชิกได้รับความรู้ เรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับเงาะ โดยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความรู้และแนะนำการดำเนินการขอรับการรับรองการผลิต GAP

1.6.3 ให้สมาชิกทุกคน สมัครขอรับการรับรองหรือขอต่ออายุใบรับรองการผลิต GAP ตามกำหนดเวลา เพื่อให้สมาชิกได้รับการรับรองการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะเพิ่มขึ้น เป็นตัวกำหนดมาตรฐานผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์ว่ามีคุณภาพมาตรฐาน ราคาดี และเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศ

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าอิสระ แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับหารผลิตเงาะของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ผู้ศึกษาขอเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

2.1 สภาพทางสังคมของสมาชิก สมาชิกมีศักยภาพในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับเงาะ เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการผลิตเงาะทั่วไปมากกว่า 20 ปี มีความรู้ความชำนาญในการผลิตเงาะเป็นอย่างดี ถึงแม้จะมีการศึกษาส่วนใหญ่ในระดับประถมศึกษา แต่สามารถพัฒนาให้ทำการผลิตตามแนวทางการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมได้โดยง่าย และยังมีสมาชิกที่ผลิตเงาะ GAP ถึงแม้จะมีอยู่ส่วนน้อย แต่สามารถใช้เป็นแปลงต้นแบบให้สมาชิกอื่นได้ศึกษา สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี ซึ่งอยู่ในวัยที่เหมาะสมต่อการใช้แรงงาน สมาชิกส่วนใหญ่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารการผลิตเงาะจากเพื่อนบ้านหรือญาติ และเข้ารับการฝึกอบรมศึกษาดูงาน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนอกจากจะเป็นสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด แล้ว สมาชิกส่วนใหญ่ยังเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรด้วย ทำให้สมาชิกได้มีโอกาสได้รับความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกันจากการเข้ารับการฝึกอบรมศึกษาดูงาน

2.2 สภาพทางเศรษฐกิจของสมาชิก เมื่อพิจารณาต้นทุนการผลิตของสมาชิก พบว่าต้นทุนการผลิตเงาะทั่วไปโดยเฉลี่ย คือ 64,635.04 บาท/ปี คิดเป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อไร่ 5,198.65 บาท ต้นทุนการผลิตเงาะ GAP เฉลี่ย คือ 98,750 บาท/ปี คิดเป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อไร่ 6,262.87 บาท โดยสมาชิกส่วนใหญ่ทั้งที่ผลิตเงาะทั่วไปและเงาะ GAP ใช้เงินทุนของตนเองในการผลิต ทำให้ลดรายจ่ายในการผลิตเพราะไม่ต้องเสียดอกเบี้ย ในขณะที่รายได้เฉลี่ยจากการจำหน่ายเงาะ

ทั่วไป คือ 185,429.87 บาท/ปี คิดเป็นรายได้เฉลี่ยต่อไร่ 14,589.74 บาท รายได้จากการจำหน่ายเงาะ GAP คือ 198,299.90 บาท/ปี คิดเป็นรายได้เฉลี่ยต่อไร่ 19,725 บาท แสดงว่าสมาชิกมีกำไรจากการผลิตเงาะ ถึงแม้ว่าต้นทุนการผลิตเงาะ GAP จะสูงกว่าการผลิตเงาะทั่วไป แต่สามารถทำรายได้ได้สูงกว่าการผลิตเงาะทั่วไปมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการผลิตเงาะโดยการใช้วิธีการเกษตรที่ดีและเหมาะสมทำให้ผลผลิตมีคุณภาพและจำหน่ายได้ราคาสูง เพราะในปี 2558 ราคาผลผลิตเงาะทั่วไปโดยเฉลี่ย 20.28 บาท/กิโลกรัม แต่เงาะ GAP สามารถจำหน่ายได้ราคาสูงกว่า โดยจำหน่ายได้เฉลี่ย 30.50 บาท/กิโลกรัม จะทำให้เกษตรกรสมาชิกสนใจการผลิตตามแนวทางการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยา ฮ่อไชสง (2551:บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาการยอมรับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับการผลิตมังคุดของเกษตรกรตำบลสองพี่น้อง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่า งานวิจัยมีข้อเสนอแนะที่เกษตรกรระบุนมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง คือ เรื่องราคาเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดถ้ามังคุดที่ได้ใบรับรอง GAP มีราคาสูงกว่ามังคุดทั่วไปอย่างเด่นชัด เกษตรกรจะหันมาปฏิบัติตามหลักเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับการผลิตมังคุดเอง

2.3 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับเงาะของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ผลการศึกษาสรุปว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) เกือบครบถ้วน ถึงแม้จะเป็นผู้ผลิตเงาะทั่วไปก็ตาม

จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกมีการใช้น้ำจากแหล่งน้ำที่สภาพแวดล้อมไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนของวัตถุอันตราย จุลินทรีย์ และสารอินทรีย์ที่มีพิษ ปริมาณน้ำมีเพียงพอสำหรับใช้ตลอดปีหรือตลอดฤดูกาล สมาชิกทั้งหมดใช้น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ คลอง บึง สอดคล้องสอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยา ฮ่อไชสง (2551: 144) ซึ่งศึกษาการยอมรับการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับการผลิตมังคุดของเกษตรกรตำบลสองพี่น้อง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่า กลุ่มเข้าร่วมโครงการมีการยอมรับและนำไปปฏิบัติ 2 ประเด็น คือ แหล่งน้ำมีน้ำเพียงพอในการผลิตตลอดปี เป็นแหล่งน้ำสะอาดปราศจากสารที่มีพิษปนเปื้อน ซึ่งสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกเงาะส่วนน้อยที่นำน้ำไปตรวจวิเคราะห์หาสารพิษตกค้าง เนื่องจากน้ำที่ใช้ไม่มีความเสี่ยงจากการปนเปื้อนตามเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบปฏิบัติ GAP ส่วนพื้นที่ผลิตเงาะ พบว่าสภาพแวดล้อมไม่ก่อให้เกิดการตกค้างหรือปนเปื้อนวัตถุอันตราย และจุลินทรีย์ในผลผลิต ไม่เป็นแอ่งน้ำท่วมขัง ดินมีการระบายน้ำดี อากาศถ่ายเทดี และมีความอุดมสมบูรณ์ ส่วนใหญ่มีการผลิตเงาะใกล้แหล่งน้ำสะอาด และมีส่วนน้อยที่นำดินที่ผลิตเงาะไปตรวจหาสารพิษตกค้าง เนื่องจากดินที่ใช้ไม่มีความเสี่ยงจากการปนเปื้อนตามเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบปฏิบัติ GAP

สำหรับการใช้สารเคมีในการผลิตเงาะในกระบวนการผลิตนั้น สมาชิกเกินกว่าครึ่งได้ปฏิบัติตามคำแนะนำหรืออ้างอิงคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร สอดคล้องกับรายการสารเคมีที่ประเทศคู่ค้าอนุญาตให้ใช้ และสมาชิกส่วนใหญ่ไม่ใช้วัตถุอันตรายที่ระบุในทะเบียนวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ห้ามใช้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์พบว่า สมาชิกส่วนหนึ่งได้รับการอบรมศึกษาในงานในเรื่องการใช้สารเคมีตามระบบ GAP และได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในกลุ่มสมาชิก จึงนำความรู้ที่ได้มาปฏิบัติตาม ทำให้ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพและไม่มีสารพิษตกค้างในการสำรวจการเข้าทำลายของศัตรูพืชของสมาชิก สมาชิกทั้งหมดมีการป้องกันกำจัดเมื่อสำรวจพบว่ามีความเสี่ยงหายระดับเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟ และมีการสำรวจการเข้าทำลายของเพลี้ยไฟ ทำให้การปฏิบัติครบขั้นตอนตามระบบ GAP

ในขั้นตอนการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว พบว่าสมาชิกทั้งหมดมีการเก็บเกี่ยวเงาะในระยะที่เหมาะสม โดยใช้วิธีที่ไม่ทำให้เกิดอันตรายต่อคุณภาพของผล ใช้วิธีการที่ไม่มีสิ่งปนเปื้อนที่มีผลต่อความปลอดภัยในการบริโภค สำหรับการคัดแยกเงาะที่มีรอยเพลี้ยไฟทำลาย ผลที่มีรอยแตก องค์ประกอบไม่ครบสมบูรณ์ ลักษณะผิดปกติ ร้าง แคระ แบน นั้น พบว่ามีสมาชิกเกือบทั้งหมดที่มีการคัดแยกเงาะ ทำให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ จึงจำหน่ายได้ราคาดี มีสมาชิกเพียงเล็กน้อยไม่ได้คัดแยกผลผลิตเงาะเนื่องจากไม่มีเวลาและแรงงานเพียงพอ จึงจำหน่ายได้ในราคาไม่ดีนัก ทั้งที่ผลผลิตมีคุณภาพดีพอสมควร หากมีการคัดเกรดจะจำหน่ายได้ในราคาที่สูง อย่างไรก็ตาม สมาชิกทั้งหมดมีการขนย้ายผลผลิต โดยใช้อุปกรณ์และพาหนะที่สะอาดปราศจากการปนเปื้อนสิ่งอันตรายที่มีผลต่อความปลอดภัย มีการขนย้ายอย่างระมัดระวัง ไม่ให้เกิดรอยขีด และมีการทำความสะอาดภาชนะบรรจุผลผลิตอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีสถานที่เก็บรักษาผลผลิตที่สะอาด มีอากาศถ่ายเท สามารถป้องกันการปนเปื้อนของวัตถุแปลกปลอม วัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรค ผลการศึกษาแสดงว่าการปฏิบัติตามระบบ GAP มีผลต่อคุณภาพของผลผลิต หากมีการคัดแยกเกรดจะมีผลต่อการจำหน่ายผลผลิต

ในการบันทึกข้อมูล สมาชิกทั้งหมดมีการบันทึกการสำรวจศัตรูพืช การป้องกันกำจัดศัตรูพืช และการจัดการเพื่อให้ได้ผลผลิตคุณภาพ และสมาชิกกว่าครึ่งไม่มีการบันทึกการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร เนื่องจากไม่มีเวลายบันทึก รวมทั้งแบบบันทึกมีความยุ่งยาก และไม่เข้าใจวิธีการบันทึก ทำให้การปฏิบัติไม่ครบตามขั้นตอนในระเบียบการปฏิบัติ GAP สมาชิกจึงได้เสนอให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้าตรวจเยี่ยมเพื่อให้คำแนะนำในการบันทึกข้อมูลอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง สอดคล้องสอดคล้องกับงานวิจัยของพิณประภา นุชรากัม (2549: บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาการใช้เกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับการผลิตมังคุดของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพมังคุด อำเภอขลุ้งจังหวัดจันทบุรี พบว่า สมาชิกหนึ่งในห้ามีปัญหาในด้านการบันทึกข้อมูล เนื่องจากไม่มีเวลาใน

การบันทึก รวมทั้งแบบบันทึกมีความยุ่งยาก และไม่เข้าใจวิธีการบันทึก ดังนั้น สมาชิกต้องการให้เจ้าหน้าที่เข้าตรวจเยี่ยมแปลงอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้คำแนะนำในการบันทึกข้อมูลอย่างถูกต้อง และต่อเนื่อง

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะตามข้อมูลที่ได้มาจากผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ใช้การศึกษาสภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ผู้ผลิตเงาะ และการผลิตเงาะตามลักษณะการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม จากเกษตรกรสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ผู้ผลิตเงาะในพื้นที่อำเภอเขาสมิงทั้งหมด จำนวน 53 ราย ข้อเสนอแนะตามข้อมูลที่ได้มาจากผลการศึกษา เป็นประโยชน์สำหรับ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ สมาชิกและผู้เกี่ยวข้อง ได้ทราบถึงข้อมูลการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด และเพื่อเป็นข้อมูลในการส่งเสริมพัฒนาสมาชิกให้ปฏิบัติตามแนวทางการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม เพื่อพัฒนาคุณภาพผลผลิตเงาะสู่ GAP รวมทั้งหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง สถาบันเกษตรกร และผู้สนใจทั่วไป สามารถนำผลการศึกษาเป็นข้อมูลใช้ประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้อง จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) จากผลการศึกษา พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่สามารถดำเนินการผลิตเงาะเป็นไปตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับเงาะ ดังนั้น หน่วยงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ สำนักงานเกษตรอำเภอ ควรส่งเสริมให้สมาชิกสหกรณ์ขอรับการรับรองการผลิตคุณภาพ GAP เพื่อรับรองมาตรฐานและคุณภาพผลผลิตของเกษตรกร

2) จากผลการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตเงาะเกือบครึ่งไม่ได้นำน้ำและดินไปตรวจวิเคราะห์หาสารพิษตกค้าง ดังนั้น กรมวิชาการเกษตรควรเข้ามาให้ความรู้และแนะนำเกษตรกรให้มีการตรวจวิเคราะห์น้ำและดินอย่างถูกต้อง

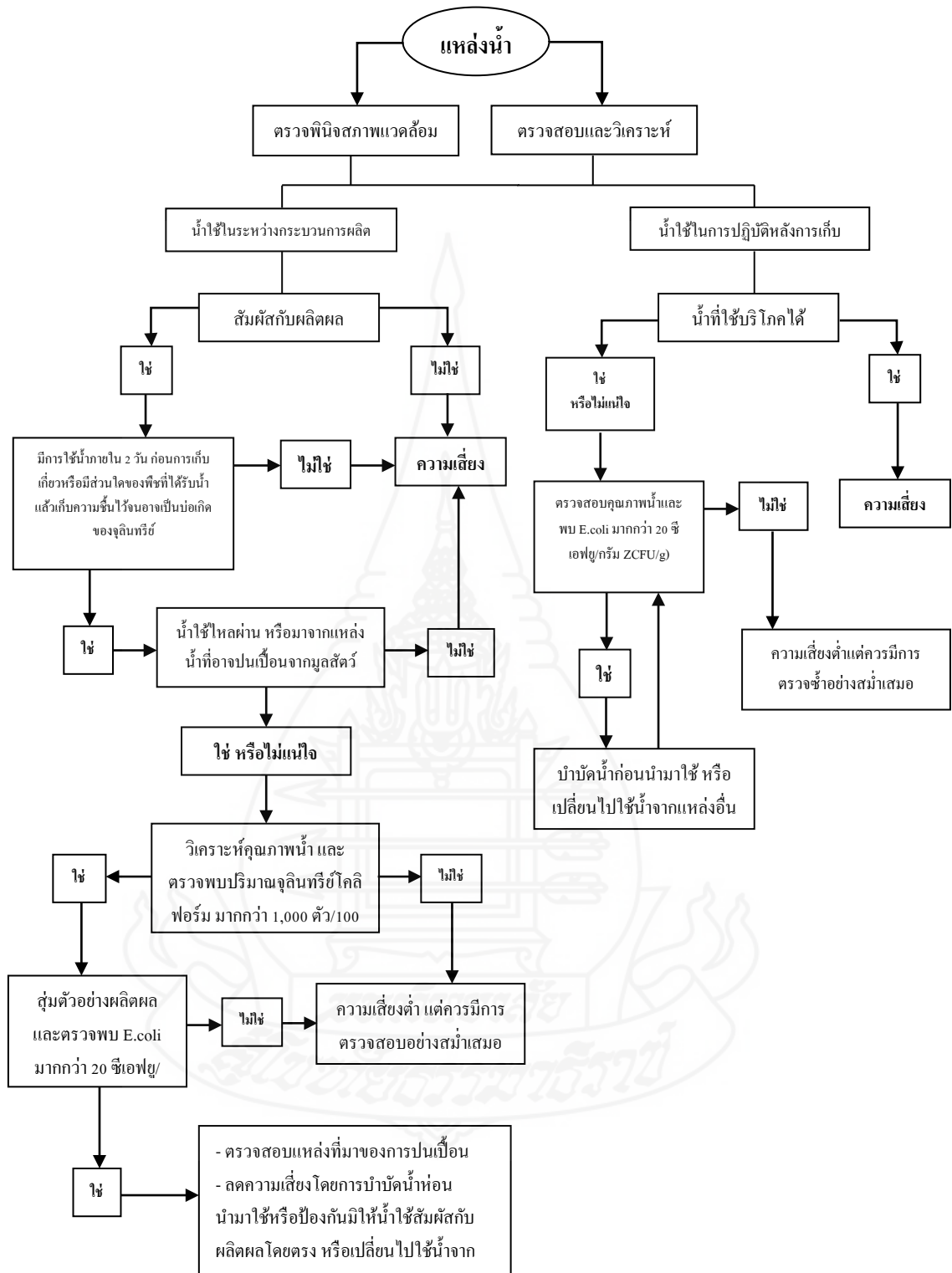
3) จากผลการศึกษา พบว่า สมาชิกส่วนหนึ่งมีปัญหาเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล เนื่องจากไม่มีเวลาและแบบบันทึกมีความยุ่งยาก ดังนั้น กรมวิชาการเกษตรควรมีการปรับปรุงแบบบันทึกให้เข้าใจง่ายและสะดวกในการบันทึก และเจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตรควรตรวจเยี่ยมและให้ความรู้เกี่ยวกับการบันทึกข้อมูลแก่สมาชิก

4) จากผลการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์มีความต้องการให้ภาครัฐจัดหาสารเคมีเพื่อใช้ในการผลิตมาจำหน่ายในราคาถูก จะเห็นว่าเป็นความต้องการของสมาชิกสหกรณ์ที่สหกรณ์สามารถช่วยเหลือสมาชิกได้ ดังนั้น กรมส่งเสริมสหกรณ์ ในฐานะผู้ดูแลสหกรณ์ ควรแนะนำส่งเสริมผู้บริหารและฝ่ายจัดการของสหกรณ์ดำเนินธุรกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกเพื่อลดค่าใช้จ่ายให้กับสมาชิกในลักษณะรวมซื้อให้ได้ราคาที่ถูกลง

5) จากผลการศึกษา พบว่า การผลิตเงาะตามแนวทางการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม ทำให้ผลผลิตเงาะมีคุณภาพและสามารถจำหน่ายได้ในราคาสูงกว่าเงาะทั่วไปมาก ดังนั้น ควรมีการขยายผลการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม โดยส่งเสริมให้สมาชิกสหกรณ์และเกษตรกรทั่วไปที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์นำการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมมาใช้ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ เป็นที่ต้องการของตลาด ราคาสูง ส่งผลทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

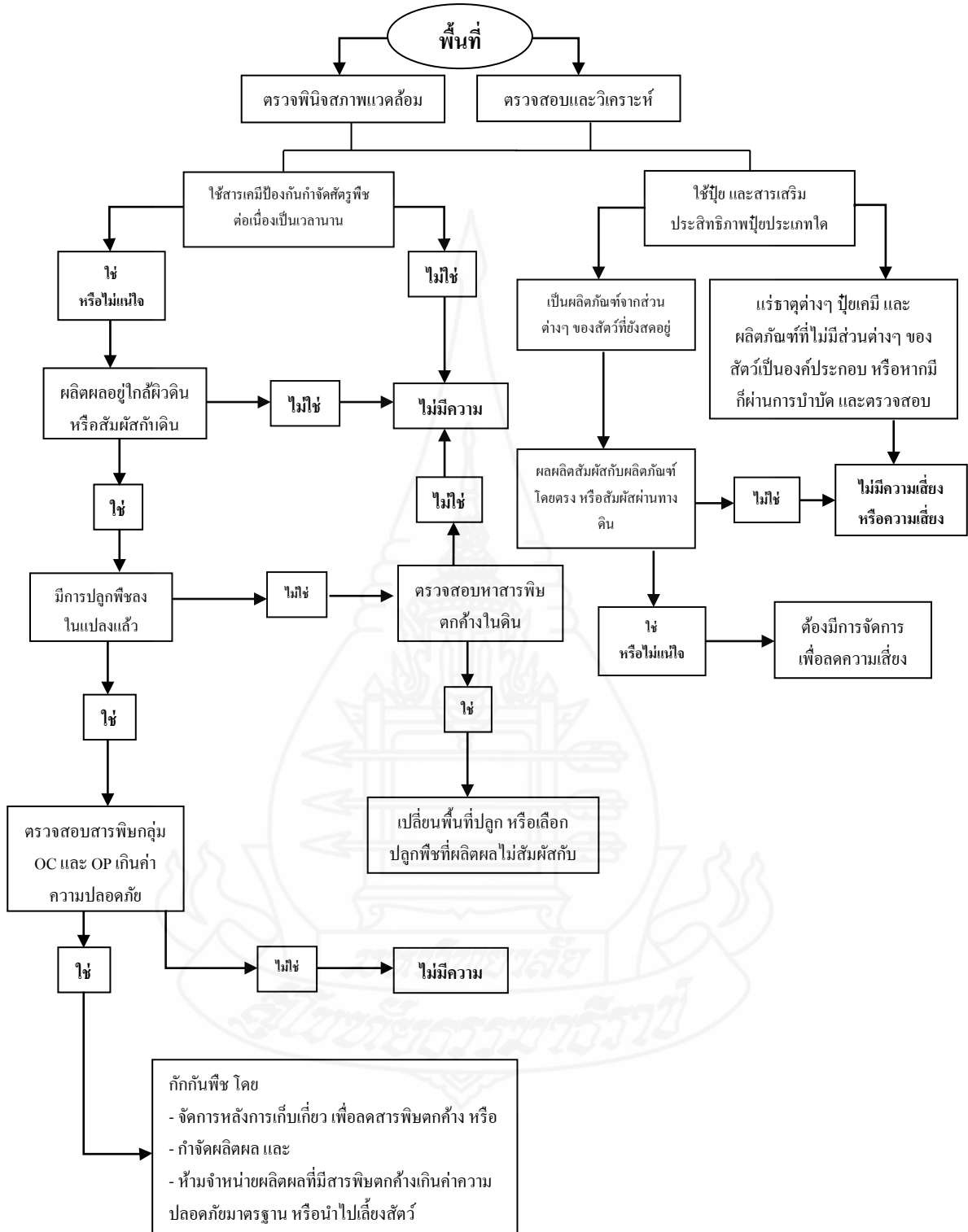
จากข้อเสนอแนะข้างต้น เพื่อให้สมาชิกมีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับเงาะได้อย่างครบถ้วน และได้รับรอง GAP ขอสรุปวิธีการตรวจประเมินเพื่อให้ผ่านการรับรอง ดังภาพที่ 5.1 – 5.3

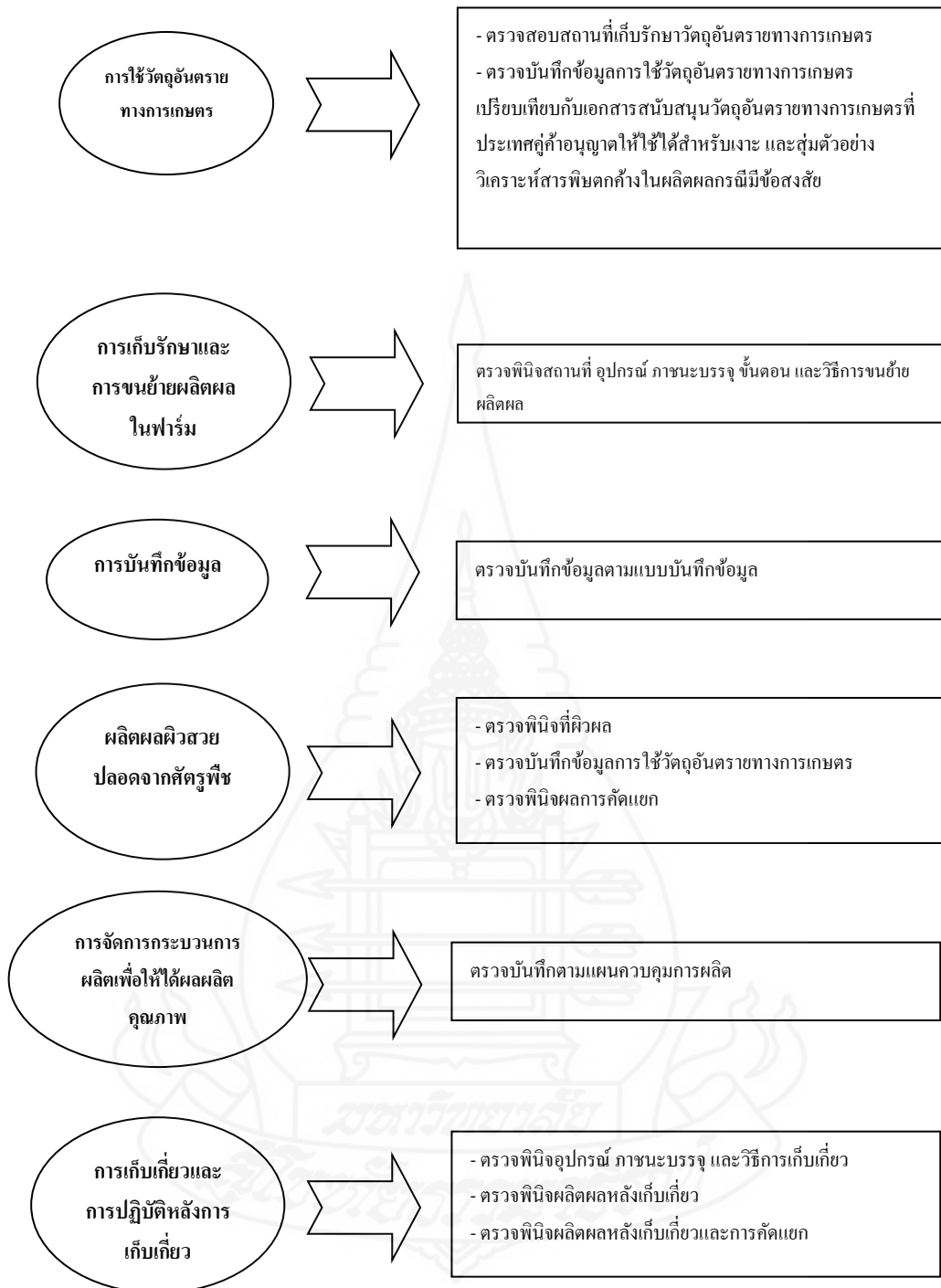
ภาพที่ 5.1 แผนภูมิวิธีการตรวจประเมินแหล่งน้ำ

หมายเหตุ: ระดับความเสี่ยงเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด

ภาพที่ 5.2 แผนภูมิวิธีการตรวจประเมินพื้นที่ปลูก

หมายเหตุ: ระดับความเสี่ยงเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด

ภาพที่ 5.3 วิธีการตรวจประเมินการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร การเก็บรักษาและการขนย้ายผลิตผลในฟาร์ม การบันทึกข้อมูล ผลิตผลผิวสวยปลอดจากศัตรูพืช การจัดการกระบวนการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตคุณภาพ และการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะของเกษตรกร เพื่อจะได้มีการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตรได้ตรงประเด็นปัญหาต่อไป

2) ควรศึกษาในด้านเศรษฐศาสตร์ เช่น การตลาด ต้นทุน ความคุ้มค่า ของการผลิตตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจวางแผนการผลิตของเกษตรกร

3) ควรศึกษาการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิตเงาะในพื้นที่อื่น เพื่อนำมาใช้เปรียบเทียบและเป็นแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่แต่ละแหล่งต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการเกษตร. (2550). ระบบการจัดการคุณภาพ GAP พืช (เงาะ)
_____. (2557) หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการตรวจประเมินแหล่งผลิต GAP พืชกรมวิชาการเกษตร.
_____. (2557) หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการรับรองแหล่งผลิต GAP พืชกรมวิชาการเกษตร.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2535) สหกรณ์ 7 ประเภท. นนทบุรี. ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
จำกัด สาขา 4
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2542). อุดมการณ์ หลักการ วิธีการสหกรณ์. กรุงเทพฯ. ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย จำกัด
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2558). ชุดฝึกอบรมอุดมการณ์ หลักการ วิธีการสหกรณ์และคุณค่าของสหกรณ์.
กรุงเทพฯ. ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- ชนิดา รอดสวัสดิ์ และอารีวรรณ ใจเพชร. (2543). “การผลิตและการตลาดเงาะของเกษตรกรในภาคใต้”
การรายงานผลการศึกษา สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคใต้ กรมส่งเสริมการเกษตร
- ชานน ถนอมวงศ์. (2556). ความต้องการการส่งเสริมและการผลิตมังคุดของเกษตรกรในอำเภอแกลง
จังหวัดระยอง (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต) (ส่งเสริมและการพัฒนาการ
เกษตร) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- นลินี จาริกภากร. (2549). การใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรและพืชท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาเกษตรยั่งยืนใน
เขตภาคใต้ตอนล่าง. พิมพ์ครั้งที่ 1. สงขลา กลุ่มพัฒนาการตรวจสอบพืชและปัจจัยการผลิต
สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8 (สงขลา) กรมวิชาการเกษตรกระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์
- นิตยา ฮ่อไทยสงค์. (2551). การยอมรับการใช้เกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับการผลิตมังคุดของเกษตรกร
ตำบลสองพี่น้อง อำเภอนาทม จังหวัดจันทบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหา
บัณฑิต) (ส่งเสริมการเกษตร) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- พัชราภรณ์ เพ็ชรทอง. (2551). การยอมรับการปฏิบัติตามระบบการผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้องและ
เหมาะสมสำหรับเงาะของเกษตรกร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี (วิทยานิพนธ์
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- พิณประภา บุษราคม. (2550). การใช้เกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับการผลิตมังคุดของสมาชิกกลุ่ม
ปรับปรุงคุณภาพมังคุด อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตร
มหาบัณฑิต) (ส่งเสริมการเกษตร) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

- มานพ โปษยานุวัตร. (2555). การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตมังคุดคุณภาพของเกษตรกรในอำเภอ
แก่ง จังหวัดระยอง (วิทยานิพนธ์ ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต)
(ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ศรีสุดา พรหมพิมพ์. (2555). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตมังคุดตามระบบเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร
ในตำบลอ่างศิระ อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี (วิทยานิพนธ์ ปริญญาเกษตรศาสตร
มหาบัณฑิต) (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด. (2558). รายงานกิจการประจำปี สหกรณ์ส่งเสริม
ธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด
- สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าพืช. (2557). คู่มือการปฏิบัติงานการตรวจรับรองแหล่งผลิต
GAP พืช และการผลิตพืชอินทรีย์ (SOP) กลุ่มพัฒนาระบบตรวจรับรองมาตรฐานการผลิต
สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าพืช กรมวิชาการเกษตร

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ลำดับที่ของแบบสัมภาษณ์

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์...../...../.....

แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย

เรื่อง แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับการผลิต

เงาะ

ของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด

(ถามทุกคน จำนวน 53 ราย)

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด

คำแนะนำ ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ตอบฟัง แล้วผู้สัมภาษณ์เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน

หน้าข้อความที่ต้องการ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ผู้สัมภาษณ์กรอก

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง
2. อายุ

☐ 20 - 30	☐ 31 - 40
☐ 41 - 50	☐ 51 - 60
☐ ตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป	
3. ระดับการศึกษา

☐ 1. ไม่ได้รับการศึกษา	☐ 2. ประถมศึกษา
☐ 3. มัธยมศึกษาตอนต้น	☐ 4. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
☐ 5. ปวส.	☐ 6.ปริญญาตรีขึ้นไป
4. ท่านเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกรใด นอกจากสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. ไม่เป็น	☐ 2. กลุ่มเกษตรกร
☐ 3. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	☐ 4. กลุ่มลูกค้า ธกส.
☐ 5. อื่นๆ (ระบุ).....	
5. ท่านมีประสบการณ์ในการผลิตเงาะมาแล้ว

เงาะทั่วไป

☐ 0 - 5 ปี	☐ 6 - 10 ปี
☐ 11 - 15 ปี	☐ 16 - 20 ปี
☐ ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป	

เงาะ GAP

0 - 3 ปี

4 - 6 ปี

7 - 10 ปี

ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

6. ท่านที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตเงาะจากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ 1. เจ้าหน้าที่ของรัฐ	☐ 2. เพื่อนบ้าน / ญาติ
☐ 3. ผู้นำท้องถิ่น	☐ 4. เกษตรกรที่เป็น GAP อาสา
☐ 5. เข้ารับการฝึกอบรม / คูงาน	☐ 6. สื่อ เช่น วิทยุ / โทรทัศน์ / ป้ายโฆษณา
☐ 7. อื่นๆ (ระบุ).....	
7. แรงงาน ในครอบครัวของท่านที่ใช้ในการผลิต เงาะทั่วไป.....ราย
เงาะ GAP.....ราย
8. ท่านมีพื้นที่ถือครองทำการเกษตรทั้งหมด.....ไร่ (ทำเกษตรทุกชนิด)
9. ปี 2558 ท่านมีพื้นที่ผลิตเงาะทั้งหมด.....ไร่
10. ปี 2558 มีพื้นที่ผลิตเงาะ GAPไร่
11. ปี 2558 ท่านจำหน่ายเงาะได้ เงาะทั่วไป.....กิโลกรัม เงาะ GAP.....
กิโลกรัม
12. เป็นเงาะคัดเกรด ได้ เงาะทั่วไป.....กิโลกรัม เงาะ GAP.....กิโลกรัม
13. ปี 2558 ท่านจำหน่ายผลผลิตเงาะกับแหล่งใดมากที่สุด
- เงาะทั่วไป
☐ 1. นำไปจ่ายที่ตลาดด้วยตัวเอง	☐ 2. พ่อค้ามารับซื้อถึงแปลงผลิต / ที่บ้าน
☐ 3. จำหน่ายผ่านผู้รวบรวมในพื้นที่	☐ 4. อื่นๆ (ระบุ).....
- เงาะ GAP
☐ 1. นำไปจ่ายที่ตลาดด้วยตัวเอง	☐ 2. พ่อค้ามารับซื้อถึงแปลงผลิต / ที่บ้าน
☐ 3. จำหน่ายผ่านผู้รวบรวมในพื้นที่	☐ 4. อื่นๆ (ระบุ).....
14. ปี 2558 ราคาเฉลี่ยที่จำหน่ายได้
- 14.1 เงาะทั่วไป กิโลกรัมละ.....บาท
- 14.2 เงาะ GAP กิโลกรัมละ.....บาท
15. ปี 2558 ราคาในการจำหน่ายผลผลิตเงาะของท่านเป็นอย่างไร
- เงาะทั่วไป
☐ 1. ราคาตกต่ำ	☐ 2. ราคาไม่แน่นอน
☐ 3. ราคาคงที่ตลอดฤดูกาล	☐ 4. ราคาสูง

เกษ GAP

1. ราคาตกต่ำ 2. ราคาไม่แน่นอน
3. ราคาคงที่ตลอดฤดูกาล 4. ราคาสูง

16. ในปี 2558 ท่านใช้เงินทุนส่วนใหญ่จากแหล่งใดในการผลิตเงาะ

เกษทั่วไป

1. เงินทุนของตนเอง 2. พ่อค้า
3. ญาติพี่น้อง 4. กลุ่ม/สถาบันเกษตรกร
5. ธนาคาร 6. อื่นๆ (ระบุ).....

เกษ GAP

1. เงินทุนของตนเอง 2. พ่อค้า
3. ญาติพี่น้อง 4. กลุ่ม/สถาบันเกษตรกร
5. ธนาคาร 6. อื่นๆ (ระบุ).....

17. ปี 2558 ท่านใช้เงินทุน (ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการซื้อปัจจัยการผลิต วัสดุการเกษตร ค่าแรงงาน ฯลฯ) ในการผลิตเงาะทั้งหมดประมาณ

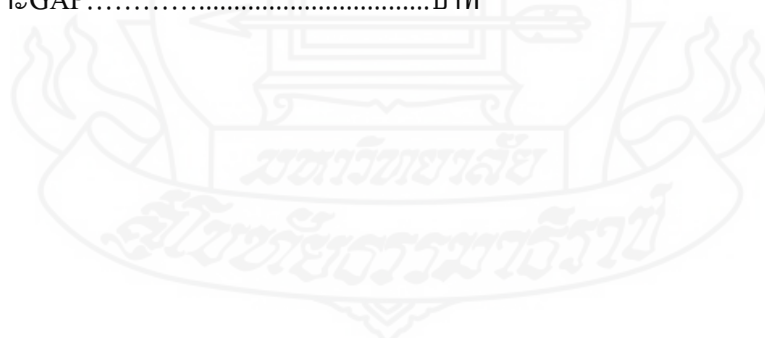
เงาะทั่วไป.....บาท

เงาะGAP.....บาท

18. ปี 2558 ท่านมีรายได้จากการผลิตเงาะทั้งหมดประมาณ

เงาะทั่วไป.....บาท

เงาะGAP.....บาท

ตอนที่ 2 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับเงาะ (ถามทุกคน)

คำแนะนำ ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ตอบฟังและผู้สัมภาษณ์เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในที่ว่างตาม
ความเป็นจริงให้มากที่สุด พร้อมบันทึกคำอธิบายข้อเสนอแนะจากปัญหาที่เกิดขึ้น

ประเด็นเกษตรดีที่เหมาะสม	การใช้/การทำ		ปัญหา		ข้อเสนอแนะ
	ไม่ใช้/ ไม่ทำ	ใช้/ทำ	ไม่มี	มี	
1. แหล่งน้ำ					
1.1 น้ำที่ใช้ต้องมาจาก					
1.1.1 แหล่งที่ไม่มีสภาพแวดล้อมซึ่งก่อให้เกิดการปนเปื้อนวัตถุอันตราย					
1.1.2 แหล่งที่ไม่มีสภาพแวดล้อมซึ่งก่อให้เกิดการปนเปื้อนจุลินทรีย์ที่เป็นอันตรายต่อคน					
1.2 มีปริมาณน้ำเพียงพอสำหรับใช้ตลอดปีหรือตลอดฤดูกาล					
1.3 เป็นแหล่งน้ำ					
1.3.1 ที่สะอาดปราศจากการปนเปื้อนของวัตถุอันตราย					
1.3.2 ที่สะอาดปราศจากการปนเปื้อนของสารอินทรีย์ที่มีพิษ					
1.3.3 จากธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ คลอง บึง					
1.4 มีการนำน้ำไปตรวจวิเคราะห์หารสารพิษตกค้าง					
2. พื้นที่					
2.1 เป็นพื้นที่ที่ไม่มีสิ่งต่อไปนี้จะทำให้เกิดการตกค้างหรือปนเปื้อนในผลผลิต					
2.1.1 วัตถุอันตราย					
2.1.2 จุลินทรีย์ที่เป็นอันตรายต่อคน					
2.2 สภาพพื้นที่ปลูก					
2.2.1 เป็นที่ราบสม่ำเสมอ					
2.2.2 ไม่เป็นแอ่งน้ำท่วมขัง					
2.2.3 ไกลแหล่งน้ำใสสะอาด					

2.3 ดิน					
2.3.1 มีความอุดมสมบูรณ์สูง					
2.3.2 มีการระบายน้ำดี					
2.3.3 มีการถ่ายเทอากาศดี (ดินร่วน ซุย)					
ประเด็นเกษตรดีที่เหมาะสม	การใช้/การทำ		ปัญหา		ข้อเสนอแนะ
	ไม่ใช้/ ไม่ทำ	ใช้/ทำ	ไม่มี	มี	
2.3.4 มีการตรวจวิเคราะห์หาสารพิษตกค้าง					
3. การใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตร					
3.1 ใช้สารเคมี					
3.1.1 ในกระบวนการผลิตตามคำแนะนำหรือ อ้างอิงคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร					
3.1.2 ให้สอดคล้องกับรายการ สารเคมีที่ประเทศคู่ ค้าอนุญาตให้ใช้					
3.2 ไม่ใช้วัตถุดิบทรายที่ระบุในทะเบียนวัตถุดิบทราย ทางการเกษตรที่ห้ามใช้					
4. การรักษาคุณภาพภายนอกผล					
4.1 มีการสำรวจการเข้าทำลายของเพลี้ยไฟ					
4.2 มีการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟ					
5. การผลิตให้ปลอดภัยจากศัตรูพืช					
5.1 มีการสำรวจการเข้าทำลายของศัตรูพืช					
5.2 มีการป้องกันกำจัดเมื่อสำรวจพบความเสียหาย ระดับเศรษฐกิจ					
5.3 ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวแล้ว					
5.3.1 ต้องไม่มีศัตรูพืชติดอยู่					
5.3.2 ถ้าพบศัตรูพืชติดอยู่ ต้องคัดแยกไว้ต่างหาก					
6. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว					
6.1 เก็บเกี่ยวเงาะ					
6.1.1 ในระยะที่เหมาะสมตามเกณฑ์แผนควบคุม การผลิต					

6.1.2 ใช้วิธีการที่ไม่ทำให้เกิดอันตรายต่อคุณภาพของผล					
6.1.3 ใช้วิธีการที่ไม่มีสิ่งปนเปื้อนที่มีผลต่อความปลอดภัยในการบริโภค					
6.2 คัดแยกผลเงาะ					
6.2.1 ที่มีอายุอ่อนกว่าระยะเก็บเกี่ยว					
6.2.2 ที่มีขนาดเล็กหรือใหญ่กว่ามาตรฐาน					
6.2.3 ที่มีร่องรอยถูกเพลิงไฟฟ้าทำลาย					

ประเด็นเกษตรกรที่เหมาะสม	การใช้/การทำ		ปัญหา		ข้อเสนอแนะ
	ไม่ใช้/ไม่ทำ	ใช้/ทำ	ไม่มี	มี	
6.2.4 ที่มีร่องรอยถูกเพลิงไฟฟ้าทำลายไม่เกิน 25 เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่ผิว					
6.2.5 ที่มีรอยแตก					
6.2.6 ที่มีรอยขี้ ขนหัก					
6.2.7 ที่มีองค์ประกอบผลไม่ครบสมบูรณ์					
6.2.8 ที่มีลักษณะผิดปกติรูปร่าง แคระแบน					
7. การเก็บรักษาและการขนย้ายผลผลิตในแปลง					
7.1 สถานที่เก็บรักษา					
7.1.1 ต้องสะอาด					
7.1.2 มีอากาศถ่ายเทได้ดี					
7.1.3 สามารถป้องกันการปนเปื้อนจากวัตถุแปลกปลอม / วัตถุอันตราย					
7.1.4 สามารถป้องกันการปนเปื้อนจากสัตว์พาหะนำโรค					
7.2 การขนย้ายผลผลิต					
7.2.1 ใช้อุปกรณ์ที่สะอาด ปราศจากการปนเปื้อนสิ่งอันตรายที่มีผลต่อความปลอดภัย					
7.2.2 ใช้พาหนะที่สะอาด ปราศจากการปนเปื้อน					

ความต้องการการส่งเสริมและการพัฒนา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

อื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

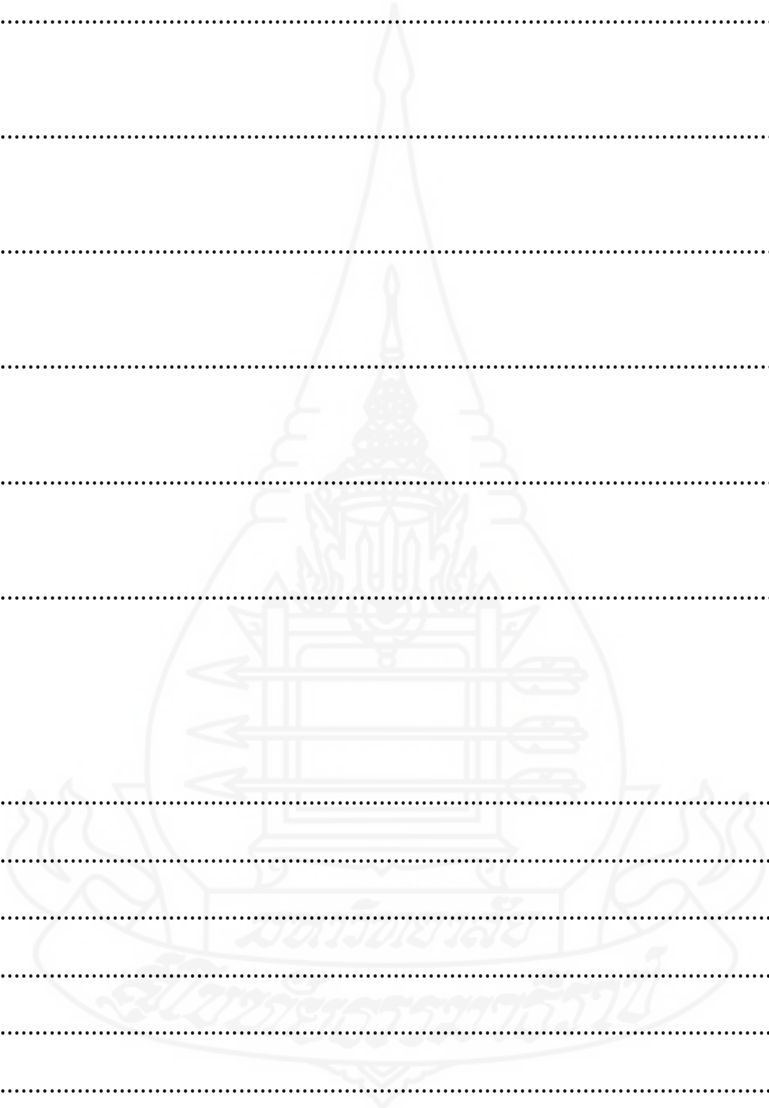
.....

.....

.....

.....

.....

แบบคำขอใบรับรองแหล่งผลิต GAP พืช
(สำหรับรายเดี่ยว)

1. เกษตรกรเจ้าของฟาร์ม (นาย/นาง/นางสาว).....นามสกุล.....
 เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน - - -
 ที่อยู่ บ้านเลขที่..... ชื่อหมู่บ้าน..... หมู่ที่.....
 ถนน..... ตรอก/ซอย.....
 แขวง/ตำบล..... เขต/อำเภอ.....
 จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์ - -
 โทรศัพท์..... โทรศัพท์มือถือ.....
 E-mail.....
2. นิติบุคคลเจ้าของฟาร์ม/ ชื่อนิติบุคคล.....
 ชื่อผู้มีอำนาจลงนามของนิติบุคคล(นาย/นาง/นางสาว).....
 เลขที่บัตรประจำตัวประชาชนของผู้มีอำนาจลงนามของนิติบุคคล - - -
 ที่อยู่ของนิติบุคคล บ้านเลขที่..... ชื่อหมู่บ้าน..... หมู่ที่.....
 ถนน..... ตรอก/ซอย.....
 แขวง/ตำบล..... เขต/อำเภอ.....
 จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์ - -
 โทรศัพท์..... โทรศัพท์มือถือ.....
 E-mail.....
 กรณีที่นิติบุคคลไม่ได้ดำเนินการผลิตพืชให้ระบุชื่อ-นามสกุลผู้ผลิต.....
 เลขที่บัตรประจำตัวประชาชนผู้ผลิต - - -
3. ที่ตั้งฟาร์ม ชื่อหมู่บ้าน..... หมู่ที่..... ถนน..... ตรอก/ซอย.....
 แขวง/ตำบล..... เขต/อำเภอ.....
 จังหวัด.....

4. ชนิดและพันธุ์พืชที่ขอรับการรับรอง

ชนิดพืช/ พันธุ์พืช	พื้นที่การผลิตรวม(ไร่) และจำนวนต้น(เฉพาะ ไม้ผล)	ระยะเวลาการผลิต (เฉพาะพืชผักสวนครัว พืชไร่ โดยระบุเดือน)	คาดว่าจะเก็บเกี่ยว ผลผลิต (ระบุเดือน)	ผลผลิตรวมที่ คาดว่าจะได้รับ ต่อปี	เลขประจำแปลง (กรอกโดยเจ้าหน้าที่ นายทะเบียนเท่านั้น)

หมายเหตุ : 1. กรณีมีชนิดพืชมากกว่าตารางที่กำหนดไว้โปรดแนบข้อมูลเพิ่มเติม

2. กรณีเปลี่ยนแปลงที่อยู่ หรือหมายเลขโทรศัพท์โปรดแจ้งกลับกรมวิชาการเกษตรเพื่อประโยชน์ของท่าน

5. แผนที่ที่ตั้งแปลง แสดงเส้นทางคมนาคม และสถานที่สำคัญในบริเวณใกล้เคียง เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางไปยังแปลง

△
ทิศเหนือ

ทั้งนี้ข้าพเจ้าได้แนบเอกสารประกอบคำขอประกอบด้วย

- สำเนาบัตรประชาชน หรือสำเนาทะเบียนบ้านของเกษตรกร
- หลักฐานการจดทะเบียนนิติบุคคล (กรณีนิติบุคคล)
- หนังสือมอบอำนาจ พร้อมสำเนาบัตรประชาชนของผู้แทน
- สำเนาเอกสารสิทธิ์การใช้ประโยชน์ที่ดิน

6. ข้าพเจ้าขอให้คำรับรอง/ สัญญาว่า

- 1) พื้นที่การผลิตอยู่ในสิทธิ์ครอบครองของข้าพเจ้าตามกฎหมาย หรือได้รับสิทธิในการครอบครองจากเจ้าของพื้นที่
- 2) จะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่างๆ ที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด
- 3) ยินยอมให้หน่วยรับรองระบบงานหรือองค์กร ที่เกี่ยวข้องกับการรับรองดำเนินการสังเกตการณ์การตรวจประเมินของคณะผู้ตรวจของกรมวิชาการเกษตรที่ฟาร์มของข้าพเจ้าตามที่ได้รับร้องขอ
- 4) ยินยอมให้เปิดเผย ชื่อ ที่อยู่ และแหล่งผลิต ที่สามารถติดต่อได้

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลต่างๆ ที่ให้ไว้เป็นความจริงทุกประการ และได้รับเอกสารหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการรับรองไว้เรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....เกษตรกร/นิติบุคคล
(.....)

วันที่.....

1. สำหรับเจ้าหน้าที่

1.1 เอกสารประกอบคำขอ

- สำเนาบัตรประชาชน หรือสำเนาทะเบียนบ้านของเกษตรกร
 หลักฐานการจดทะเบียนนิติบุคคล (กรณีนิติบุคคล)
 หนังสือมอบอำนาจ พร้อมสำเนาบัตรประชาชนของผู้แทน
 สำเนาเอกสารสิทธิ์การใช้ประโยชน์ที่ดิน

1.2 ขอบข่ายการรับรอง

- อยู่ในขอบข่ายที่กรมวิชาการเกษตรให้บริการ และสามารถรับคำขอได้
 ไม่อยู่ในขอบข่ายที่กรมวิชาการเกษตรให้บริการ และไม่สามารถรับคำขอได้

1.3 คุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอ

- มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนด และสามารถรับคำขอได้
 ไม่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนด และไม่สามารถรับคำขอได้

หมายเหตุ : กรณีเอกสารประกอบคำขอไม่ครบให้แจ้งผู้ยื่นคำขอหรือหน่วยงานให้คำปรึกษาทราบ เพื่อยื่นเอกสารประกอบคำขอใหม่

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบคำขอ
(.....)

วันที่.....

แบบคำขอต่ออายุใบรับรองแหล่งผลิต GAP พีช
(สำหรับรายเดียว)

1. เกษตรกรเจ้าของฟาร์ม (นาย/นาง/นางสาว).....นามสกุล.....
 เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน - - -
 ที่อยู่ บ้านเลขที่..... ชื่อหมู่บ้าน..... หมู่ที่.....
 ถนน..... ตรอก/ซอย.....
 แขวง/ตำบล..... เขต/อำเภอ.....
 จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์
 โทรศัพท์..... โทรศัพท์มือถือ.....
2. นิติบุคคลเจ้าของฟาร์ม/ ชื่อนิติบุคคล.....
 ชื่อผู้มีอำนาจลงนามของนิติบุคคล (นาย/นาง/นางสาว).....
 เลขที่บัตรประจำตัวประชาชนของผู้มีอำนาจลงนามของนิติบุคคล - - -
 ที่อยู่ของนิติบุคคล บ้านเลขที่..... ชื่อหมู่บ้าน..... หมู่ที่.....
 ถนน..... ตรอก/ซอย.....
 แขวง/ตำบล..... เขต/อำเภอ.....
 จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์
 โทรศัพท์..... โทรศัพท์มือถือ..... โทรสาร.....
 กรณีที่นิติบุคคลไม่ได้ดำเนินการผลิตพีชให้ระบุชื่อ-นามสกุลผู้ผลิต.....
 เลขที่บัตรประจำตัวประชาชนผู้ผลิต - - -
3. ที่ตั้งฟาร์ม ชื่อหมู่บ้าน..... หมู่ที่..... ตรอก/ซอย.....
 แขวง/ตำบล..... เขต/อำเภอ.....
 จังหวัด.....

4. ชนิดพืช/พันธุ์ที่ได้รับรองแหล่งผลิตพืช (Q) เดิม

ชนิดพืช/พันธุ์	ช่วงระยะเวลาการผลิต (เฉพาะพืชผัก สมุนไพร พืชไร่ โดยระบุเดือน)	คาดว่าจะเก็บ เกี่ยวผลผลิต (ระบุเดือน)	ผลผลิตรวมที่คาดว่าจะได้รับต่อปี	รหัสรับรอง แหล่งผลิตพืช (Q)	วันที่ไปรับรอง หมดอายุ

- หมายเหตุ : 1. กรณีมีชนิดพืชมากกว่าตารางที่กำหนดไว้โปรดแนบข้อมูลเพิ่มเติม
2. กรณีเปลี่ยนแปลงที่อยู่ หรือหมายเลขโทรศัพท์โปรดแจ้งกลับกรมวิชาการเกษตรเพื่อประโยชน์ของท่าน

ทั้งนี้ข้าพเจ้าได้แนบเอกสารประกอบคำขอประกอบด้วย

- 1) สำเนาบัตรประชาชน หรือสำเนาทะเบียนบ้านของเกษตรกร
- 2) หลักฐานการจดทะเบียนนิติบุคคล (กรณีนิติบุคคล) เฉพาะกรณีที่เปลี่ยนแปลง
- 3) หนังสือมอบอำนาจ พร้อมสำเนาบัตรประชาชนของผู้แทน
- 4) สำเนาเอกสารสิทธิ์การใช้ประโยชน์ที่ดิน

5. ข้าพเจ้าขอให้คำรับรอง/ สัญญาว่า

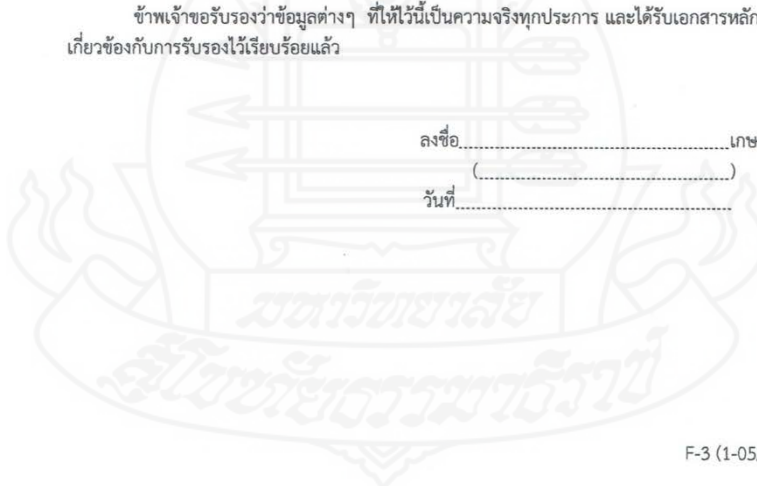
- 1) พื้นที่การผลิตอยู่ในสิทธิ์ครอบครองของข้าพเจ้าตามกฎหมาย หรือได้รับสิทธิในการครอบครองจากเจ้าของพื้นที่
- 2) จะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่างๆ ที่กรมวิชาการเกษตร กำหนด
- 3) ยินยอมให้หน่วยรับรองระบบงานหรือองค์กร ที่เกี่ยวข้องกับการรับรองดำเนินการสังเกตการณ์การตรวจประเมินของคณะผู้ตรวจของกรมวิชาการเกษตร ณ ฟาร์มของข้าพเจ้าตามที่ได้รับการร้องขอ
- 4) ยินยอมให้เปิดเผย ชื่อ ที่อยู่ และแหล่งผลิต ที่สามารถติดต่อได้

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลต่างๆ ที่ให้ไว้เป็นความจริงทุกประการ และได้รับเอกสารหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการรับรองไว้เรียบร้อยแล้ว

ลงชื่อ.....เกษตรกร/นิติบุคคล

(.....)

วันที่.....

1. สำหรับเจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตรผู้รับคำขอ

1.1 เอกสารประกอบคำขอ

- สำเนาบัตรประชาชน หรือสำเนาทะเบียนบ้านของเกษตรกร
- หลักฐานการจดทะเบียนนิติบุคคล (กรณีนิติบุคคล)
- หนังสือมอบอำนาจ พร้อมสำเนาบัตรประชาชนของผู้แทน
- สำเนาเอกสารสิทธิ์การใช้ประโยชน์ที่ดิน

1.2 ขอบข่ายการรับรอง

- อยู่ในขอบข่ายที่กรมวิชาการเกษตรให้บริการ และสามารถรับคำขอได้
- ไม่อยู่ในขอบข่ายที่กรมวิชาการเกษตรให้บริการ และไม่สามารถรับคำขอได้

1.3 คุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอ

- มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนด และสามารถรับคำขอได้
- ไม่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนด และไม่สามารถรับคำขอได้

หมายเหตุ : กรณีเอกสารประกอบคำขอไม่ครบให้แจ้งผู้ยื่นคำขอหรือหน่วยงานให้คำปรึกษาทราบ เพื่อยื่นเอกสารประกอบคำขอใหม่

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบคำขอ

(.....)

วันที่.....

แบบคำขออนุญาตรับรอง ใบรับรอง หรือขอแก้ไขข้อมูลการรับรอง

เขียนที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1. ชื่อผู้ยื่นคำขอ (บุคคล/ กลุ่มบุคคล/ นิติบุคคล).....
ที่อยู่/สำนักงาน เลขที่..... ตรอก/ซอย..... ถนน.....
หมู่ที่..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์..... โทรสาร.....
โทรศัพท์เคลื่อนที่..... E-mail.....

2. ข้าพเจ้ามีความประสงค์ขอรับบริการ ดังนี้
 ขอนั่งสิทธิ์รับรอง (กรณีหน่วยรับรองอยู่ระหว่างดำเนินการออกใบรับรอง)
 ขอใบรับรองฉบับใหม่ เนื่องจากใบรับรองฉบับเดิมสูญหายหรือเสียหาย
 (กรณีใบรับรองสูญหาย ให้แนบหนังสือแจ้งความจากสถานีตำรวจมาด้วย)
 ขอแก้ไขข้อมูล แบบคำขอใบรับรอง ใบรับรอง (กรณีแก้ไขข้อมูลในใบรับรอง ให้แนบใบรับรองฉบับเดิมมาด้วย)
 ข้อมูลเดิม ชื่อบุคคล/ กลุ่มบุคคล/ นิติบุคคล.....
 ที่อยู่/สำนักงาน เลขที่..... ตรอก/ซอย..... ถนน.....
 หมู่ที่..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
 ที่ตั้งแหล่งผลิต/สถานที่ประกอบการ เลขที่..... ตรอก/ซอย..... ถนน.....
 หมู่ที่..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

ชนิดพืช/ผลิตภัณฑ์	รหัสแปลง	รหัสรับรอง	พื้นที่ (ไร่)

ข้อมูลใหม่ ชื่อบุคคล/ กลุ่มบุคคล/ นิติบุคคล.....
ที่อยู่/สำนักงาน เลขที่..... ตรอก/ซอย..... ถนน.....
หมู่ที่..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
ที่ตั้งแหล่งผลิต/สถานที่ประกอบการ เลขที่..... ตรอก/ซอย..... ถนน.....
หมู่ที่..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

ชนิดพืช/ผลิตภัณฑ์	รหัสแปลง	รหัสรับรอง	พื้นที่ (ไร่)

อื่น ๆ ระบุ.....

หมายเหตุ : กรณีมีข้อมูลชนิดพืช รหัสแปลง รหัสรับรอง และพื้นที่มากกว่าที่กำหนด โปรดแนบข้อมูลเพิ่มเติม

ลงชื่อ.....ผู้ยื่นคำขอ/ผู้รับมอบอำนาจ ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่รับคำขอ
(.....) (.....)
วันที่..... วันที่.....

กรมวิชาการเกษตร

Department of Agriculture

แบบบันทึกการตรวจประเมิน GAP พืช

ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.) : การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร

 ตรวจสอบใหม่ ตรวจสอบต่ออายุ ตรวจสอบติดตาม
หมายเลขประจำตัวประชาชน

หมายเลขประจำฟาร์ม

ชื่อเจ้าของฟาร์ม

ที่อยู่ บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ.....

จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

ที่ตั้งฟาร์ม ชื่อหมู่บ้าน..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ.....

จังหวัด..... พื้นที่.....ไร่ จำนวน.....ตัน

ข้อมูลการเก็บเกี่ยว

1) วันที่เริ่มเก็บเกี่ยว..... วันสิ้นสุดการเก็บเกี่ยว

2) จำนวนการผลิตในรอบปี..... ครั้ง/รุ่น ผลผลิต กก./ไร่/ครั้ง/รุ่น/ฤดูผลิต

3) ผลผลิต..... กก./ไร่/ปี

ใช้สารเคมีครั้งสุดท้าย

ชื่อสารเคมี..... อัตรา...../น้ำ 20 ลิตร (ว/ด/ป).....

ชื่อสารเคมี..... อัตรา...../น้ำ 20 ลิตร (ว/ด/ป).....

ชื่อสารเคมี..... อัตรา...../น้ำ 20 ลิตร (ว/ด/ป).....

เก็บตัวอย่าง ดิน / น้ำ / พืช วิเคราะห์สารพิษตกค้าง / การปนเปื้อนจุลินทรีย์ / อื่นๆ..... ไม่พบ / พบ ปริมาณที่พบ..... ไม่พบ / พบ..... ปริมาณที่พบ..... ไม่พบ / พบ..... ปริมาณที่พบ.....

พิกัดแปลง X..... Y..... Z.....

ชื่อผู้ทบทวนทางเทคนิค..... ลายมือชื่อ..... วันที่.....

รหัสรับรอง กษ. 03-..... (กรณีต่ออายุ/ตรวจสอบติดตาม)

กรณีตรวจต่ออายุ ผลการตรวจประเมินข้อกำหนดตรงครั้งที่ผ่านมา% ครั้งนี้.....%

ข้อมูลประจำปี พ.ศ.

แบบกำหนดการตรวจรับรองการผลิตระบบการจัดการคุณภาพ GAP พืช

ครั้งที่	วัน / เดือน / ปี ที่ออกตรวจ	รายการที่ตรวจ	รายชื่อคณะผู้ตรวจประเมิน
1/...../.....	☐ 1. น้ำ ☐ 2. พื้นที่ปลูก ☐ 3. วัตถุอันตรายทางการเกษตร ☐ 4. การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว ☐ 5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ☐ 6. การพักผลผลิต การขนย้ายในแปลงปลูก และเก็บรักษา ☐ 7. สุขลักษณะส่วนบุคคล ☐ 8. บันทึกข้อมูลและการตามสอบ	1 2 3 4 หัวหน้าผู้ตรวจประเมิน (.....)
2/...../.....	☐ 1. น้ำ ☐ 2. พื้นที่ปลูก ☐ 3. วัตถุอันตรายทางการเกษตร ☐ 4. การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว ☐ 5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ☐ 6. การพักผลผลิต การขนย้ายในแปลงปลูก และเก็บรักษา ☐ 7. สุขลักษณะส่วนบุคคล ☐ 8. บันทึกข้อมูลและการตามสอบ	1 2 3 4 หัวหน้าผู้ตรวจประเมิน (.....)
3/...../.....	☐ 1. น้ำ ☐ 2. พื้นที่ปลูก ☐ 3. วัตถุอันตรายทางการเกษตร ☐ 4. การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว ☐ 5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ☐ 6. การพักผลผลิต การขนย้ายในแปลงปลูก และเก็บรักษา ☐ 7. สุขลักษณะส่วนบุคคล ☐ 8. บันทึกข้อมูลและการตามสอบ	1 2 3 4 หัวหน้าผู้ตรวจประเมิน (.....)

ลงชื่อ.....
(.....)

หัวหน้าผู้ตรวจประเมิน

แบบบันทึกข้อมูลประจำฟาร์ม

แผนผังที่ตั้งฟาร์ม เส้นทางคมนาคม และสถานที่สำคัญในบริเวณใกล้เคียง เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางไปยังฟาร์ม

ทิศเหนือ
▲

1. พันธุ์ที่ปลูก

พันธุ์.....ระยะปลูก.....จำนวนต้น.....วันที่ปลูก/อายุต้น.....
 พันธุ์.....ระยะปลูก.....จำนวนต้น.....วันที่ปลูก/อายุต้น.....
 พันธุ์.....ระยะปลูก.....จำนวนต้น.....วันที่ปลูก/อายุต้น.....

2. ระบบการให้น้ำ.....

3. ประเภทดิน ดินเหนียว ดินร่วน เหนียวปนทราย ลูกรัง อื่นๆ.....

4. การใช้ปุ๋ย /สารปรับปรุงดิน

ปุ๋ยเคมี สูตร.....อัตรา.....ระยะพัฒนาของพืช.....จำนวน.....ครั้ง/ปี
 สูตร.....อัตรา.....ระยะพัฒนาของพืช.....จำนวน.....ครั้ง/ปี
 สูตร.....อัตรา.....ระยะพัฒนาของพืช.....จำนวน.....ครั้ง/ปี
 ปุ๋ยอินทรีย์/ น้ำหมัก.....
 สูตร.....อัตรา.....ระยะพัฒนาของพืช.....จำนวน.....ครั้ง/ปี
 สูตร.....อัตรา.....ระยะพัฒนาของพืช.....จำนวน.....ครั้ง/ปี
 อื่น ๆ.....
 สูตร.....อัตรา.....ระยะพัฒนาของพืช.....จำนวน.....ครั้ง/ปี
 สูตร.....อัตรา.....ระยะพัฒนาของพืช.....จำนวน.....ครั้ง/ปี

5. ประวัติการใช้พื้นที่การผลิต ย้อนหลัง 2 ปี

- พื้นที่ไม่เคยใช้ประโยชน์ทางการเกษตร
- พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ชนิดของพืชที่เคยปลูกมาก่อน (นับถอยหลังจากปัจจุบัน)
- ปีที่ 1 ปีที่ 2

6. การแพร่ระบาดของศัตรูพืช และการจัดการ

ชื่อศัตรูพืช..... ช่วงที่ระบาด..... การป้องกันกำจัด.....

ชื่อศัตรูพืช..... ช่วงที่ระบาด..... การป้องกันกำจัด.....

ชื่อศัตรูพืช..... ช่วงที่ระบาด..... การป้องกันกำจัด.....

7. ชนิดของพืชที่ปลูกข้างเคียงฟาร์ม ไม่มี มี (ระบุ)

8. ข้อมูลอื่นๆ

แผนผังภายในฟาร์ม (ระบุ แหล่งน้ำ อาคาร หรือสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ที่ปรากฏภายในฟาร์ม)

ทิศเหนือ

แบบบันทึกการตรวจประเมินแหล่งผลิตพืช

รายการตรวจที่ 1 : น้ำ

- แหล่งน้ำที่ใช้ในแปลงปลูก.....
- น้ำที่ใช้ในกระบวนการหลังการเก็บเกี่ยว.....
- น้ำที่ใช้ในการผลิตระบบไฮโดรโปนิกส์.....

ข้อกำหนด	ระดับข้อกำหนด	ผลการตรวจประเมิน			วิธีการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
		ใช่	ไม่ใช่	NA	พินิจ	สัมภาษณ์	
1. น้ำที่ใช้ในกระบวนการผลิต ต้องมาจากแหล่งที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตรายต่อผลิตภัณฑ์ที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน ให้วิเคราะห์น้ำ	ข้อกำหนดหลัก (1.1)						
2. กรณีใช้น้ำเสียจากโรงงานฯ หรือกิจกรรมอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนได้พิสูจน์แล้วว่า น้ำ ผ่านการบำบัดน้ำเสีย และนำมาใช้ในกระบวนการผลิตได้	ข้อกำหนดหลัก (1.2)						
3. น้ำที่ใช้หลังการเก็บเกี่ยวต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานน้ำดื่มหรือเทียบเท่า โดยให้ความสำคัญกับน้ำที่สัมผัสผลผลิตส่วนที่บริโภคได้ หรือน้ำที่ตกค้างบนผลผลิตที่มีพื้นผิวไม่เรียบ	ข้อกำหนดหลัก (1.14)						
4. เปลี่ยนน้ำอย่างสม่ำเสมอสำหรับพืชที่ปลูกในระบบไฮโดรโปนิกส์ หรือถ้ามีการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ ให้มีระบบการลดปริมาณการปนเปื้อนของเชื้อจุลินทรีย์ และ/หรือวัตถุอันตรายทางการเกษตร	ข้อกำหนดหลัก (1.12)						
5. มีการบำรุงรักษาระบบการให้น้ำให้สะอาดตามความเหมาะสม เพื่อป้องกันการปนเปื้อนของจุลินทรีย์สำหรับพืชที่ปลูกในระบบไฮโดรโปนิกส์	ข้อกำหนดหลัก (1.13)						
6. เก็บตัวอย่างน้ำอย่างน้อย 1 ครั้ง ในระยะเริ่มการผลิตและในช่วงเวลาที่มีสภาวะแวดล้อมเสี่ยง ต่อการปนเปื้อน	ข้อกำหนดรอง (1.3)						
7. มีการจัดการน้ำเสียที่เกิดจากการใช้งาน เช่น น้ำจากห้องสุขา น้ำทิ้งต่างๆ เพื่อลดความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ปลูกและพื้นที่โดยรอบ	ข้อกำหนดรอง (1.7)						

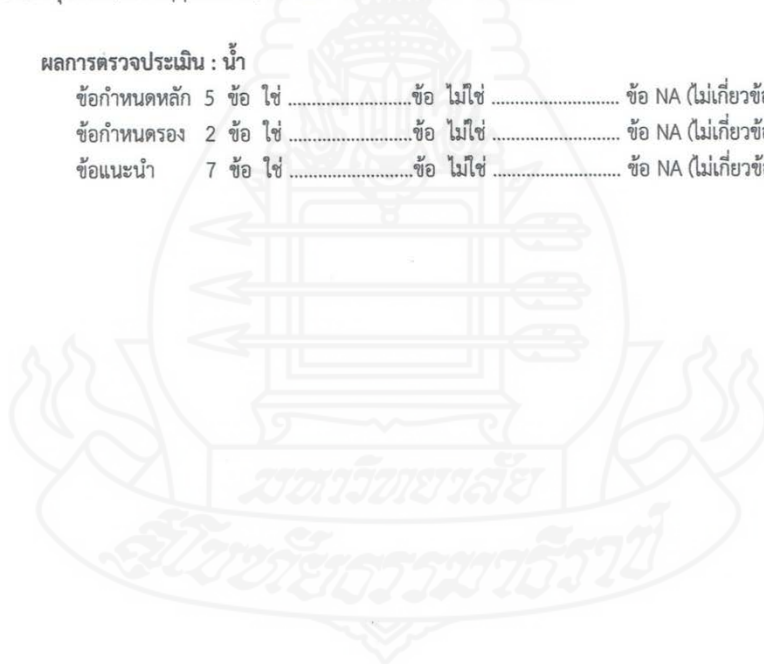
หมายเหตุ : NA (Non Applicable) หมายถึง ไม่มีการดำเนินการ/ไม่เกี่ยวข้อง

ข้อกำหนด	ระดับข้อกำหนด	ผลการตรวจประเมิน			วิธีการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
		ใช่	ไม่ใช่	NA	พินิจ	สัมภาษณ์	
8. น้ำที่ใช้ละลายปุ๋ย และวัตถุดิบทรายทางการเกษตร ควรมีคุณภาพที่ดี	ข้อเสนอแนะ (1.4)						
9. มีวิธีการให้น้ำที่เหมาะสมกับความต้องการของพืช และความชื้นของดิน	ข้อเสนอแนะ (1.5)						
10. มีวิธีการให้น้ำที่เหมาะสม เพื่อลดการสูญเสียน้ำและความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ปลูก และพื้นที่โดยรอบ	ข้อเสนอแนะ (1.6)						
11. บำรุงรักษาระบบการให้น้ำ และดูแลให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ	ข้อเสนอแนะ (1.8)						
12. แหล่งน้ำสำหรับการเกษตรไม่ควรเป็นแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นจากการทำลายสิ่งแวดล้อม	ข้อเสนอแนะ (1.9)						
13. มีการอนุรักษ์แหล่งน้ำ และสภาพแวดล้อม	ข้อเสนอแนะ (1.10)						
14. เลือกแหล่งปลูกที่มีน้ำเพียงพอในการผลิตพืชให้มีคุณภาพ	ข้อเสนอแนะ (1.11)						

หมายเหตุ : NA (Non Applicable) หมายถึง ไม่มีการดำเนินการ/ไม่เกี่ยวข้อง

ผลการตรวจประเมิน : น้ำ

ข้อกำหนดหลัก 5 ข้อ ใช่ ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ
 ข้อกำหนดรอง 2 ข้อ ใช่ ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ
 ข้อเสนอแนะ 7 ข้อ ใช่ ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ

รายการตรวจที่ 2 : พื้นที่ปลูก

สภาพพื้นที่ปลูก

2.1 ที่ราบ2.2 ที่ราบลุ่ม2.3 ที่ดอน2.4 ยกร่อง2.5 ยกร่องน้ำขัง2.6 อื่น ๆ ระบุ.....

ข้อกำหนด	ระดับข้อกำหนด	ผลการตรวจประเมิน			วิธีการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
		ใช่	ไม่ใช่	NA	พินิจ	สัมภาษณ์	
1. พื้นที่ปลูกไม่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตรายในผลิตภัณฑ์ หากมีความเสี่ยง ให้วิเคราะห์ดิน และเก็บผลวิเคราะห์ไว้เป็นหลักฐาน	ข้อกำหนดหลัก (2.1)						
2. กรณีจำเป็นต้องใช้พื้นที่ปลูกที่มีความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนต้องมีข้อพิสูจน์ที่ชัดเจนว่ามีวิธีการบำบัดที่ลดการปนเปื้อนสู่ระดับที่ปลอดภัยได้	ข้อกำหนดหลัก (2.2)						
3. หากใช้วัตถุดิบอันตรายทางการเกษตรที่ใช้รมหรือราดเพื่อฆ่าเชื้อในดินและวัสดุปลูก ให้บันทึกข้อมูล ชนิดวัตถุดิบอันตรายทางการเกษตร วันที่ใช้ อัตราการใช้ วิธีใช้ และชื่อผู้ปฏิบัติงาน พร้อมทั้งเก็บบันทึกไว้เป็นหลักฐาน	ข้อกำหนดหลัก (2.4)						
4. พื้นที่ในการผลิต ต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ข้อกำหนดหลัก (2.11)						
5. เก็บตัวอย่างดินอย่างน้อย 1 ครั้ง ในระยะเริ่มจัดระบบการผลิต และในช่วงที่มีสภาวะแวดล้อมเสี่ยงๆ เพื่อวิเคราะห์การปนเปื้อนจากวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตราย และเก็บผลการวิเคราะห์ไว้เป็นหลักฐาน	ข้อกำหนดรอง (2.3)						
6. พื้นที่ปลูกใหม่ ควรเป็นพื้นที่ที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หากมีผลกระทบ ควรมีมาตรการในการลดหรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้น	ข้อกำหนดรอง (2.5)						
7. มีการวางแผน ปรับปรุง จัดทำแปลง หรือ ปรับปรุงแปลง โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อความปลอดภัยอาหาร สิ่งแวดล้อม คุณภาพผลิตผล และสุขภาพความปลอดภัยและสวัสดิภาพของผู้ปฏิบัติงาน	ข้อกำหนดรอง (2.6)						

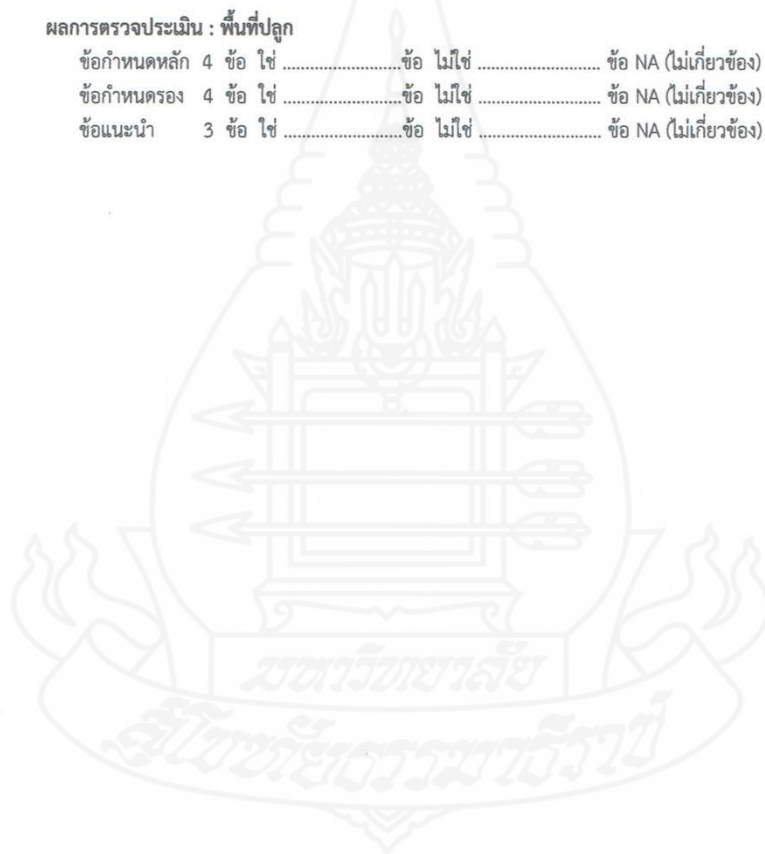
หมายเหตุ : NA (Non Applicable) หมายถึง ไม่มีการดำเนินการ/ไม่เกี่ยวข้อง

ข้อกำหนด	ระดับข้อกำหนด	ผลการตรวจประเมิน			วิธีการตรวจประเมิน		หมายเหตุ	
		ใช่	ไม่ใช่	NA	พินิจ	สัมภาษณ์		
8. การจัดทำรหัสแปลงปลูก และข้อมูลประจำแปลง โดยระบุ ชื่อเจ้าของพื้นที่ สถานที่ติดต่อ ชื่อผู้ดูแล (ถ้ามี) ที่ตั้งแปลง แผนผังที่ตั้งแปลง แผนผังแปลงปลูก ชนิดพืช และพันธุ์ ที่ปลูก	ข้อกำหนดรอง (2.9)							
9. มีการดูแลรักษาพื้นที่ที่ปลูกพืชเพื่อป้องกันการเสื่อมโทรมของดิน	ข้อเสนอแนะ (2.7)							
10. ปลูกพืชให้เหมาะสมกับชนิดของดิน และไม่มีความเสี่ยงที่ทำให้เกิดสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม	ข้อเสนอแนะ (2.8)							
11. จัดทำประวัติการใช้ที่ดินย้อนหลังอย่างน้อย 2 ปี	ข้อเสนอแนะ (2.10)							

หมายเหตุ : NA (Non Applicable) หมายถึง ไม่มีการดำเนินการ/ไม่เกี่ยวข้อง

ผลการตรวจประเมิน : พื้นที่ปลูก

ข้อกำหนดหลัก 4 ข้อ ใช่ ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ
 ข้อกำหนดรอง 4 ข้อ ใช่ ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ
 ข้อเสนอแนะ 3 ข้อ ใช่ ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ

รายการตรวจที่ 3 : วัตถุดิบทรายทางการเกษตร

 ไม่ได้ใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตรในการผลิต

ข้อกำหนด	ระดับข้อกำหนด	ผลการตรวจประเมิน			วิธีการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
		ใช่	ไม่ใช่	NA	พินิจ	สัมภาษณ์	
1. ใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตรตามคำแนะนำหรืออ้างอิงคำแนะนำของ กรมวิชาการเกษตร หรือตามฉลากที่ขึ้นทะเบียน หยุดใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตรก่อนเก็บเกี่ยวตามคำแนะนำในฉลาก หรือคำแนะนำของทางราชการ กรณีสงสัยให้สุ่มผลิตผล วิเคราะห์สารพิษตกค้างในผลิตผล ถ้าผลวิเคราะห์ เกินค่ามาตรฐานให้ตรวจสอบหาสาเหตุ และแก้ไข รวมทั้งบันทึกข้อมูลดังกล่าวไว้เป็นหลักฐาน	ข้อกำหนดหลัก (3.1)						
2. ห้ามใช้ หรือมีไว้ในครอบครองวัตถุดิบทรายทางการเกษตรที่ห้ามผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ครอบครอง ตามพระราชบัญญัติวัตถุดิบทราย พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม	ข้อกำหนดหลัก (3.2)						
3. กรณีผลิตเพื่อส่งออกให้ใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตรตามที่ประเทศคู่ค้าหรือข้อกำหนดของประเทศคู่ค้า	ข้อกำหนดหลัก (3.3)						
4. ทำความสะอาดเครื่องฟันวัตถุดิบทรายทางการเกษตรและอุปกรณ์หลังการใช้ทุกครั้ง และกำจัดน้ำล้างด้วยวิธีที่ไม่ทำให้เกิดการปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อม	ข้อกำหนดหลัก (3.11)						
5. ผู้ปฏิบัติงาน และ/หรือผู้ควบคุม ต้องมีความรู้ในการใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตรที่ถูกต้อง รู้จักศัตรูพืช ชนิดและอัตราการใช้ เครื่องฟันวัตถุดิบทรายทางการเกษตร และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง	ข้อกำหนดหลัก (3.15)						
6. เลือกใช้เครื่องฟันวัตถุดิบทรายทางการเกษตรและอุปกรณ์ หัวฉีด วิธีการฟันที่ถูกต้อง โดยตรวจสอบให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ข้อกำหนดรอง (3.5)						
7. วัตถุดิบทรายทางการเกษตรที่ใช้ไม่หมดในคราวเดียว ต้องปิดฝาให้สนิทและเก็บในสถานที่เก็บวัตถุดิบทรายทางการเกษตร หากเปลี่ยนถ่ายภาชนะบรรจุต้องระบุข้อมูลให้ครบถ้วนถูกต้อง	ข้อกำหนดรอง (3.8)						

หมายเหตุ : NA (Non Applicable) หมายถึง ไม่มีการดำเนินการ/ไม่เกี่ยวข้อง

ข้อกำหนด	ระดับข้อกำหนด	ผลการตรวจประเมิน			วิธีการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
		ใช่	ไม่ใช่	NA	พินิจ	สัมภาษณ์	
8. จัดเก็บวัตถุดิบตรายทางเภสัชกรชนิดต่างๆ ในสถานที่เฉพาะที่เป็นสัดส่วน แยกสารแต่ละชนิด ควบคุมการหยิบใช้ได้ และไม่ทำให้เกิดการปนเปื้อนสู่ผลิตภัณฑ์และไม่เกิดอันตรายต่อบุคคล	ข้อกำหนด รอง (3.9)						
9. ภาชนะบรรจุวัตถุดิบตรายทางเภสัชกรที่ใช้หมดแล้ว ต้องทำลาย หรือกำจัดด้วยวิธีที่ถูกต้อง	ข้อกำหนด รอง (3.12)						
10. ภาชนะบรรจุวัตถุดิบตรายทางเภสัชกรที่เสื่อมสภาพหรือหมดอายุ ต้องเก็บในสถานที่เฉพาะ และทำลาย หรือกำจัดด้วยวิธีที่ถูกต้อง	ข้อกำหนด รอง (3.13)						
11. ผู้ปฏิบัติงานควรมีความรู้ในการป้องกันตนเองจากการใช้วัตถุดิบตรายทางเภสัชกร และการปฐมพยาบาลเบื้องต้น	ข้อกำหนด รอง (3.16)						
12. ผู้ใช้วัตถุดิบตรายทางเภสัชกรต้องสวมเสื้อผ้ามิดชิด มีอุปกรณ์ป้องกันสารพิษ ได้แก่ หน้ากาก ผ้าปิดจมูก ถุงมือหมวก และสวมรองเท้า	ข้อกำหนด รอง (3.17)						
13. ต้องอาบน้ำ สระผม และเปลี่ยนเสื้อผ้าทันทีหลังพ้นวัตถุดิบตรายทางเภสัชกร และต้องนำเสื้อผ้าไปซักให้สะอาดทุกครั้ง โดยซักแยกจากเสื้อผ้าที่ใช้ปกติ	ข้อกำหนด รอง (3.19)						
14. มีเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุดิบตรายทางเภสัชกรที่ใช้ได้/ห้ามใช้ใน ประเทศและประเทศคู่ค้า	ข้อเสนอแนะ (3.4)						
15. ไม่ใช้วัตถุดิบตรายทางเภสัชกรมากกว่าสองชนิดผสมกัน เว้นแต่จะเป็นคำแนะนำของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง หรือมีข้อมูลทางวิชาการรับรอง	ข้อเสนอแนะ (3.6)						
16. มีการใช้ระบบการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสานที่เหมาะสม	ข้อเสนอแนะ (3.7)						
17. จัดเก็บวัตถุดิบตรายทางเภสัชกรอื่น เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง สารทำความสะอาด สารอื่นๆ ที่ไม่ได้ใช้ทางเภสัชกร ให้เก็บเป็นสัดส่วนเพื่อป้องกันการปนเปื้อนสู่ผลิตภัณฑ์และสิ่งแวดล้อม	ข้อเสนอแนะ (3.10)						
18. มีการบันทึกรายการหรือจัดทำบัญชีรายชื่อวัตถุดิบตรายทางเภสัชกร ที่เก็บไว้ในสถานที่เก็บ	ข้อเสนอแนะ (3.14)						

หมายเหตุ : NA (Non Applicable) หมายถึง ไม่มีการดำเนินการ/ไม่เกี่ยวข้อง

ข้อกำหนด	ระดับข้อกำหนด	ผลการตรวจประเมิน			วิธีการตรวจประเมิน		หมายเหตุ	
		ใช่	ไม่ใช่	NA	พินิจ	สัมภาษณ์		
19. ผู้พันวัดอุณัตรายทางการเกษตร ต้องอยู่เหนือลมตลอดเวลา รวมถึงต้องระวังละอองวัดอุณัตรายทางการเกษตร ฟุ้งกระจายไปปนเปื้อนแปลงใกล้เคียง และสิ่งแวดล้อม	ข้อเสนอแนะ (3.18)							
20. มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล และอุปกรณ์ป้องกันอุบัติเหตุอย่างครบถ้วน เช่น น้ำยาล้างตา น้ำสะอาด ทราวย ฯลฯ	ข้อเสนอแนะ (3.20)							
21. มีเอกสารคำแนะนำการปฏิบัติ กรณีที่มีอุบัติเหตุหรือเหตุฉุกเฉินแสดงไว้ให้เห็นชัดเจนในบริเวณเก็บวัดอุณัตรายทางการเกษตร	ข้อเสนอแนะ (3.21)							

หมายเหตุ : NA (Non Applicable) หมายถึง ไม่มีการดำเนินการ/ไม่เกี่ยวข้อง

ผลการตรวจประเมิน : วัดอุณัตรายทางการเกษตร

ข้อกำหนดหลัก 5 ข้อ ใช่ ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ
 ข้อกำหนดรอง 8 ข้อ ใช่ ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ
 ข้อเสนอแนะ 8 ข้อ ใช่ ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ

รายการตรวจที่ 4 : การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว

ข้อกำหนด	ระดับข้อกำหนด	ผลการตรวจประเมิน			วิธีการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
		ใช่	ไม่ใช่	NA	พินิจ	สัมภาษณ์	
1. กรณีที่ปลูกในระบบไฮโดรโพนิกส์ ต้องเผื่อระวางและบันทึกข้อมูลการใช้สารละลายธาตุอาหารพืช	ข้อกำหนดหลัก (4.11)						
2. ไม่ใช่สิ่งขับถ่ายของคนมาเป็นปุ๋ย	ข้อกำหนดหลัก (4.8)						
3. หากคลุกหรือเคลือบเมล็ดพันธุ์ ด้วยวัตถุอันตรายทางการเกษตรให้ใช้ตามวิธีการและอัตราตามคำแนะนำบนฉลากที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้อง และบันทึกข้อมูลไว้	ข้อกำหนดรอง (4.5)						
4. มีการใช้ปุ๋ยและสารปรับปรุงดิน ที่ปลอดภัยต่อผลิตผลและการบริโภคโดยขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตร	ข้อกำหนดรอง (4.6)						
5. หากผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง ต้องผ่านกระบวนการหมักหรือย่อยสลายโดยสมบูรณ์ที่ไม่ทำให้เกิดโรคสู่คน ทั้งนี้ให้บันทึกข้อมูล ระบุวิธีการ วันที่ และช่วงเวลาผลิตปุ๋ยอินทรีย์	ข้อกำหนดรอง (4.7)						
6. พื้นที่เก็บรักษา ผสม และขนย้ายปุ๋ย และสารปรับปรุงดิน หรือพื้นที่สำหรับหมักปุ๋ยอินทรีย์ ต้องแยกเป็นสัดส่วน ไม่ปนเปื้อนสู่พื้นที่ปลูกและแหล่งน้ำ	ข้อกำหนดรอง (4.9)						
7. เครื่องมือที่ต้องอาศัยความเที่ยงตรง เช่น หัวฉีด ต้องตรวจสอบความเที่ยงตรงอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และปรับปรุง ซ่อมแซม หรือ เปลี่ยนใหม่ ให้มีประสิทธิภาพเมื่อนำไปใช้งาน	ข้อกำหนดรอง (4.15)						
8. มีการจัดการระบบการผลิตเพื่อให้ได้ผลิตผลตรงตามข้อกำหนดของลูกค้า	ข้อกำหนดรอง (4.17)						
9. มีแผนควบคุมการผลิต เพื่อกำหนดมาตรการควบคุมในแต่ละขั้นตอนที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัย คุณภาพ สิ่งแวดล้อม สุขภาพ ความปลอดภัยและสวัสดิภาพของผู้ปฏิบัติงาน	ข้อกำหนดแนะนำ (4.1)						

หมายเหตุ : NA (Non Applicable) หมายถึง ไม่มีการดำเนินการ/ไม่เกี่ยวข้อง

ข้อกำหนด	ระดับข้อกำหนด	ผลการตรวจประเมิน			วิธีการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
		ใช่	ไม่ใช่	NA	พินิจ	สัมภาษณ์	
10. จัดทำรายการปัจจัยการผลิต แหล่งที่มาของปัจจัยที่ใช้ในการผลิต พร้อมทั้งระบุปริมาณ วัน/เดือน/ปี ที่จัดซื้อ	ข้อเสนอแนะ (4.2)						
11. เมล็ดพันธุ์ หรือต้นพันธุ์ หรือส่วนขยายพันธุ์ ต้องมาจากแหล่งที่เชื่อถือได้ ตรงตามพันธุ์ ตามความต้องการของตลาด ตรวจสอบแหล่งที่มาได้	ข้อเสนอแนะ (4.3)						
12. ไม่ปลูกพืชชนิดที่มาจากเมล็ดพันธุ์ หรือต้นพันธุ์ หรือส่วนขยายพันธุ์ ที่เป็นพืชต่อการบริโภค ยกเว้นมีข้อเสนอแนะในการบริโภคที่ถูกต้อง	ข้อเสนอแนะ (4.4)						
13. ใช้ปุ๋ยชนิดที่เหมาะสมต่อพืชที่ปลูก ในอัตราตามคำแนะนำบนฉลาก	ข้อเสนอแนะ (4.10)						
14. มีอุปกรณ์การเกษตรที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	ข้อเสนอแนะ (4.12)						
15. มีสถานที่เก็บรักษา เครื่องมือและอุปกรณ์เป็นสัดส่วน ปลอดภัย และง่ายต่อการนำไปใช้งาน	ข้อเสนอแนะ (4.13)						
16. ตรวจสอบอุปกรณ์ เครื่องมือ รวมถึงเครื่องใช้ไฟฟ้าอย่างสม่ำเสมอเพื่อป้องกันอุบัติเหตุและอันตรายต่อผู้ปฏิบัติงาน	ข้อเสนอแนะ (4.14)						
17. ทำความสะอาดเครื่องมือ และอุปกรณ์การเกษตร ภาชนะที่ใช้ในการบรรจุ และขนส่งผลิตผลทุกครั้งทั้งก่อนและหลังการใช้งาน	ข้อเสนอแนะ (4.16)						
18. ส่วนของพืชที่มีโรคเข้าทำลาย ต้องเผาทำลายนอกแปลงปลูก โดยไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	ข้อเสนอแนะ (4.18)						
19. แยกประเภทของเสีย และสิ่งของที่ไม่ใช้/ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิตให้ชัดเจน มีที่ทิ้งขยะเพียงพอ หรือระบุจุดทิ้ง รวมถึงมีการลดของเสียที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิต	ข้อเสนอแนะ (4.19)						

หมายเหตุ : NA (Non Applicable) หมายถึง ไม่มีการดำเนินการ/ไม่เกี่ยวข้อง

ผลการตรวจประเมิน : การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว

ข้อกำหนดหลัก 2 ข้อ ใช่ ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ

ข้อกำหนดรอง 6 ข้อ ใช่ ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ

ข้อเสนอแนะ 11 ข้อ ใช่ ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ

รายการตรวจที่ 5 : การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

ข้อกำหนด	ระดับข้อกำหนด	ผลการตรวจประเมิน			วิธีการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
		ใช่	ไม่ใช่	NA	พินิจ	สัมภาษณ์	
1. เก็บเกี่ยวผลิตผลที่มีอายุเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด หรือตามข้อกำหนดของคู่ค้า	ข้อกำหนดหลัก (5.1)						
2. การเก็บเกี่ยวต้องปฏิบัติอย่างถูกสุขลักษณะ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนที่มีผลต่อความปลอดภัยในการบริโภค	ข้อกำหนดหลัก (5.2)						
3. อุปกรณ์ ภาชนะบรรจุ และวัสดุที่สัมผัสกับผลิตผลโดยตรง ต้องทำจากวัสดุที่ไม่ทำให้เกิดการปนเปื้อน	ข้อกำหนดหลัก (5.7)						
4. คัดแยกผลิตผลที่ไม่ได้คุณภาพออก หรือการคัดแยกชั้นคุณภาพและขนาด ตามข้อกำหนดในมาตรฐานสินค้าเกษตรแต่ละชนิด หรือตามข้อกำหนดของคู่ค้า	ข้อกำหนดรอง (5.3)						
5. มีการป้องกันการปนเปื้อนจากวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตรายสู่ผลิตผลที่มีการคัดเลือกหรือบรรจุในแปลงแล้ว และไม่วางสัมผัสกับพื้นดินโดยตรง	ข้อกำหนดรอง (5.5)						
6. แยกภาชนะในการบรรจุของเสียและวัตถุอันตรายทางการเกษตรอย่างชัดเจนจากภาชนะบรรจุในการเก็บเกี่ยวและการขนย้าย เพื่อป้องกันการปนเปื้อน	ข้อกำหนดรอง (5.6)						
7. จัดให้มีสถานที่เก็บรักษาอุปกรณ์ ภาชนะบรรจุ และวัสดุให้เป็นสัดส่วน โดยแยกออกจากวัตถุอันตรายทางการเกษตร ปุ๋ย สารปรับปรุงดิน และให้มีการป้องกันการปนเปื้อนจากสัตว์พาหะนำโรค	ข้อกำหนดรอง (5.9)						
8. มีการป้องกันสัตว์เลื้อยคลานให้อยู่ในบริเวณปฏิบัติงาน โดยเฉพาะสถานที่เก็บเกี่ยว คัดบรรจุและเก็บรักษา หากมีความเสี่ยงในการเป็นพาหะนำโรคให้มีมาตรการป้องกัน	ข้อกำหนดรอง (5.13)						
9. หากมีการใช้เหยื่อหรือกับดักเพื่อกำจัดสัตว์พาหะนำเชื้อต้องจัดวางในบริเวณที่ไม่มีความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนสู่ผลิตผล ภาชนะบรรจุและวัสดุ รวมถึงให้มีการบันทึกข้อมูล	ข้อกำหนดรอง (5.14)						

หมายเหตุ : NA (Non Applicable) หมายถึง ไม่มีการดำเนินการ/ไม่เกี่ยวข้อง

ข้อกำหนด	ระดับข้อกำหนด	ผลการตรวจประเมิน			วิธีการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
		ใช่	ไม่ใช่	NA	พินิจ	สัมภาษณ์	
10. ใช้เครื่องมือหรือวิธีการเฉพาะ เพื่อป้องกันการซ้ำหรือเป็นรอยตำหนิของผลิตภัณฑ์เนื่องจากการเก็บเกี่ยว	ข้อเสนอแนะ (5.4)						
11. ดูแลรักษาอุปกรณ์และภาชนะบรรจุให้สะอาด เพื่อป้องกันการปนเปื้อนสู่ผลิตภัณฑ์ และตรวจสอบให้มีสภาพพร้อมใช้งาน	ข้อเสนอแนะ (5.8)						
12. มีการจัดแยกผลิตภัณฑ์ต่อคุณภาพกับผลิตภัณฑ์คุณภาพ รวมถึงมีแผนการใช้ประโยชน์ และตรวจสอบการคลงปนของผลิตภัณฑ์ต่อคุณภาพ	ข้อเสนอแนะ (5.10)						
13. สถานที่ที่ใช้ในการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวต้องมีโครงสร้างที่สามารถป้องกันความเสี่ยงจากการปนเปื้อนในผลิตภัณฑ์	ข้อเสนอแนะ (5.11)						
14. หากพบความเสี่ยงในการปนเปื้อนอันตรายทางกายภาพจากอุปกรณ์และเครื่องมือ ให้มีมาตรการป้องกัน	ข้อเสนอแนะ (5.12)						

หมายเหตุ : NA (Non Applicable) หมายถึง ไม่มีการดำเนินการ/ไม่เกี่ยวข้อง

ผลการตรวจประเมิน : การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

ข้อกำหนดหลัก 3 ข้อ ใช่ ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ
 ข้อกำหนดรอง 6 ข้อ ใช่ ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ
 ข้อเสนอแนะ 5 ข้อ ใช่ ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ

รายการตรวจที่ 6 : การพักผลิตผล การขนย้ายในแปลงปลูก และเก็บรักษา

ข้อกำหนด	ระดับข้อกำหนด	ผลการตรวจประเมิน			วิธีการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
		ใช่	ไม่ใช่	NA	พินิจ	สัมภาษณ์	
1. มีการจัดการด้านสุขลักษณะของสถานที่และวิธีการขนย้าย พักผลิตผล และ/หรือ เก็บรักษาผลิตผล เพื่อป้องกันการปนเปื้อนจากอันตรายและสิ่งแปลกปลอมที่มีผลต่อความปลอดภัยในการบริโภคและคุณภาพของผลิตผล	ข้อกำหนด รอง (6.1)						
2. ใช้วัสดุปูรองพื้นในบริเวณพักผลิตผลที่เก็บเกี่ยวแล้ว เพื่อป้องกันการปนเปื้อนจากสิ่งปฏิกูล เศษดินและสิ่งสกปรกหรือสิ่งที่เป็นอันตรายอื่นๆ จากพื้นดิน	ข้อกำหนด รอง (6.2)						
3. ไม่ใช้พาหนะที่ใช้ขนส่งวัตถุอันตรายทางการเกษตรหรือปุ๋ย ในการขนย้ายหรือขนส่งผลิตผล ในกรณีที่ไม่สามารถแยกพาหนะได้ต้องมีการทำความสะอาดรวมถึงมีการบันทึกการใช้พาหนะขนส่ง	ข้อกำหนด รอง (6.3)						
4. การจัดวางผลิตผลในบริเวณพักผลิตผลที่เก็บเกี่ยวในแปลงปลูกต้องเหมาะสมสามารถป้องกันการเกิดรอยแผลที่เกิดจากการขีดหรือกระแทก รวมทั้งปัญหาการเสื่อมสภาพของผลิตผลอันเนื่องมาจากความร้อนและแสงแดด	ข้อกำหนด รอง (6.5)						
5. กรณีผลิตผลที่เสื่อมคุณภาพงายต้องมีการดูแลและป้องกันที่เหมาะสมก่อนการขนส่ง	ข้อกำหนด รอง (6.7)						
6. เลือกใช้ภาชนะที่ใช้ในการบรรจุขึ้นต้นเพื่อการขนถ่ายผลิตผลภายในพื้นที่แปลงปลูกไปยังพื้นที่คัดแยกบรรจุที่เหมาะสม มีวัสดุกรุภายในภาชนะเพื่อป้องกันการกระแทกเสียดสี	ข้อแนะนำ (6.4)						
7. การขนย้ายผลิตผลในแปลงปลูกให้ปฏิบัติด้วยความระมัดระวังและป้องกันการปนเปื้อนที่เป็นอันตรายต่อการบริโภคได้	ข้อแนะนำ (6.6)						
8. พาหนะที่ใช้ในการขนย้ายต้องสามารถรักษาคุณภาพของผลิตผล	ข้อแนะนำ (6.8)						

หมายเหตุ : NA (Non Applicable) หมายถึง ไม่มีการดำเนินการ/ไม่เกี่ยวข้อง

ข้อกำหนด	ระดับข้อกำหนด	ผลการตรวจประเมิน			วิธีการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
		ใช่	ไม่ใช่	NA	พินิจ	สัมภาษณ์	
9. ให้ขนส่งผลิตภัณฑ์บรรจุภาชนะแล้วด้วยความระมัดระวังและขนส่งไปยังจุดรวบรวมสินค้าทันทีที่เกี่ยวข้อง และ/หรือหลังการตัดแต่งศัตรูคุณภาพ หรือคัดขนาดแล้ว	ข้อเสนอแนะ (6.9)						

หมายเหตุ : NA (Non Applicable) หมายถึง ไม่มีการดำเนินการ/ไม่เกี่ยวข้อง

ผลการตรวจประเมิน : การพักผลผลิต การขนย้ายในแปลงปลูก และเก็บรักษา

ข้อกำหนดหลัก - ข้อ ใช่ ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ
 ข้อกำหนดรอง 5 ข้อ ใช่ ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ
 ข้อเสนอแนะ 4 ข้อ ใช่ ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ

รายการตรวจที่ 7 : สุขลักษณะส่วนบุคคล

ข้อกำหนด	ระดับข้อกำหนด	ผลการตรวจประเมิน			วิธีการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
		ใช่	ไม่ใช่	NA	พินิจ	สัมภาษณ์	
1. ผู้ที่สัมผัสกับผลิตภัณฑ์โดยตรง โดยเฉพาะหลังการเก็บเกี่ยวผลิตภัณฑ์ที่มีความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนต้องมีการดูแลสุขภาพลักษณะส่วนบุคคลและมีวิธีการป้องกันไม่ให้เกิดการปนเปื้อนสู่ผลิตภัณฑ์ (7.2)	ข้อกำหนดหลัก						
2. ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ ความเข้าใจ หรือได้รับการฝึกอบรมสุขลักษณะส่วนบุคคล (7.1)	ข้อกำหนดรอง						
3. มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขลักษณะส่วนบุคคลที่เพียงพอและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน สามารถป้องกันของเสียต่างๆไม่ให้เกิดการปนเปื้อนสู่แปลงปลูกและผลิตภัณฑ์ (7.3)	ข้อกำหนดรอง						
4. ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับวัตถุอันตรายทางการเกษตรต้องได้รับการตรวจสุขภาพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง (7.5)	ข้อกำหนดรอง						
5. กรณีผู้ปฏิบัติงานเจ็บป่วยต้องรายงานให้ผู้ดูแลการผลิตทราบ เพื่อตัดสินใจในการปฏิบัติงานที่ไม่ให้เกิดการปนเปื้อนสู่ผลิตภัณฑ์ (7.4)	ข้อเสนอแนะ						
6. จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่เหมาะสมแก่ผู้ปฏิบัติงาน (7.6)	ข้อเสนอแนะ						
7. จัดการอบรมให้ความรู้ที่เหมาะสมกับหน้าที่รับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน (7.7)	ข้อเสนอแนะ						
8. เจ้าของฟาร์มและผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้หรือได้รับการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (7.8)	ข้อเสนอแนะ						

หมายเหตุ : NA (Non Applicable) หมายถึง ไม่มีการดำเนินการ/ไม่เกี่ยวข้อง

ผลการตรวจประเมิน : สุขลักษณะส่วนบุคคล

ข้อกำหนดหลัก 1 ข้อ ใช่ ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ
 ข้อกำหนดรอง 3 ข้อ ใช่ ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ
 ข้อเสนอแนะ 4 ข้อ ใช่ ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ

รายการตรวจที่ 8 : การบันทึกข้อมูลและการตามสอบ

ข้อกำหนด	ระดับข้อกำหนด	ผลการตรวจประเมิน			วิธีการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
		ใช่	ไม่ใช่	NA	พินิจ	สัมภาษณ์	
1. มีบันทึกข้อมูลการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ใช้ฆ่าเชื้อในดิน (2.4)	ข้อกำหนดหลัก (8.2)						
2. มีบันทึกข้อมูลการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรทุกครั้งที่ใช้ และชื่อผู้ปฏิบัติงาน (3.1)	ข้อกำหนดหลัก (8.4)						
3. มีบันทึกข้อมูลการปฏิบัติก่อนและหลังเก็บเกี่ยวในขั้นตอนการปฏิบัติที่สำคัญที่มีผลต่อความปลอดภัยของผลิตผล (5.2)	ข้อกำหนดหลัก (8.7)						
4. มีบันทึกข้อมูลรหัสแปลงปลูก และข้อมูลประจำแปลงปลูก (2.9)	ข้อกำหนดรอง (8.3)						
5. มีบันทึกข้อมูลการกำจัดสัตว์พาหนะนำเชื้อ (5.14)	ข้อกำหนดรอง (8.9)						
6. มีบันทึกข้อมูลการใช้พาหนะขนส่ง (6.3)	ข้อกำหนดรอง (8.10)						
7. มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการฝึกอบรม หรือหลักฐานผลการตรวจสุขภาพ หรือการจัดการด้านสุขลักษณะส่วนบุคคล (7.1, 7.5, 7.7, 7.8)	ข้อกำหนดรอง (8.11)						
8. ผลิตผลที่อยู่ระหว่างการเก็บรักษา และขนย้าย หรือบรรจุเพื่อจำหน่าย ต้องระบุรุ่นผลิตผล หรือติดรหัส หรือเครื่องหมายแสดงแหล่งผลิต หรือวันที่เก็บเกี่ยว	ข้อกำหนดรอง (8.14)						
9. ในการจำหน่ายผลิตผล ต้องบันทึกข้อมูลผู้รับซื้อ หรือแหล่งที่นำผลิตผลไปจำหน่าย รวมถึงปริมาณที่จำหน่าย	ข้อกำหนดรอง (8.15)						
10. เก็บบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานและเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้ อย่างน้อย 2 ปี ของการผลิตติดต่อกัน หรือตามที่ผู้ประกอบการหรือประเทศคู่ค้าต้องการ	ข้อกำหนดรอง (8.16)						

หมายเหตุ : NA (Non Applicable) หมายถึง ไม่มีการดำเนินการ/ไม่เกี่ยวข้อง

ข้อกำหนด	ระดับข้อกำหนด	ผลการตรวจประเมิน			วิธีการตรวจประเมิน		หมายเหตุ
		ใช่	ไม่ใช่	NA	พินิจ	สัมภาษณ์	
11. มีบันทึกข้อมูลการใช้ น้ำ เช่น ชนิดพืช วันที่ สถานที่ และปริมาณน้ำใช้ หรือระยะเวลาให้น้ำ (1.5, 1.6)	ข้อเสนอแนะ (8.1)						
12. มีบันทึกข้อมูล/หลักฐานการได้มา และรายชื่อวัตถุดิบตราทางการเกษตรที่จัดเก็บ (3.4, 3.14)	ข้อเสนอแนะ (8.5)						
13. มีบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการได้มา การใช้ปุ๋ย สารปรับปรุงดิน และชื่อผู้ปฏิบัติงาน (4.2)	ข้อเสนอแนะ (8.6)						
14. มีบันทึกข้อมูลการปฏิบัติก่อนและหลังเก็บเกี่ยวในขั้นตอนการปฏิบัติที่สำคัญที่มีผลต่อคุณภาพของผลิตผล (5.3, 5.10)	ข้อเสนอแนะ (8.8)						
15. จัดทำเอกสารหรือแบบบันทึก ให้เป็นปัจจุบัน ครบถ้วน สำหรับการผลิตในฤดูกาล และลงชื่อผู้ปฏิบัติงานทุกครั้งที่มีการบันทึกข้อมูล	ข้อเสนอแนะ (8.12)						
16. มีการจัดเก็บเอกสาร และ/หรือบันทึกข้อมูลเป็นหมวดหมู่แยกเป็นฤดูกาลการผลิต	ข้อเสนอแนะ (8.13)						
17. กรณีพบปัญหาการปฏิบัติในแปลงปลูกที่อาจมีผลต่อความปลอดภัยต้องแยกผลิตผล และป้องกันไม่ให้มีการนำไปจำหน่าย หากพบหลังจากจำหน่ายแล้วให้รับแจ้งผู้ซื้อผลิตผลทันที	ข้อเสนอแนะ (8.17)						
18. กรณีที่พบปัญหาการปฏิบัติในแปลงปลูกที่อาจมีผลต่อความปลอดภัยให้สืบหาสาเหตุและหาแนวทางแก้ปัญหา เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นอีก และให้มีการบันทึกข้อมูล	ข้อเสนอแนะ (8.18)						
19. มีการทบทวนการปฏิบัติงานหรือบันทึกข้อมูลอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และเก็บข้อมูลผลการทบทวนและแก้ไขไว้	ข้อเสนอแนะ (8.19)						
20. มีการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนและเก็บบันทึกข้อมูลไว้	ข้อเสนอแนะ (8.20)						

หมายเหตุ : NA (Non Applicable) หมายถึง ไม่มีการดำเนินการ/ไม่เกี่ยวข้อง

ผลการตรวจประเมิน : การบันทึกข้อมูลและการตามสอบ

ข้อกำหนดหลัก 3 ข้อ ใช่ ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ

ข้อกำหนดรอง 7 ข้อ ใช่ ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ

ข้อเสนอแนะ 10 ข้อ ใช่ ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ

แบบบันทึกข้อบกพร่อง / รายงานผลการตรวจประเมินฟาร์ม

 ตรวจสอบใหม่ ตรวจสอบอายุ ตรวจสอบติดตาม

ชื่อหน่วยตรวจ วันที่ เดือน พ.ศ.

ชื่อเจ้าของฟาร์ม ชนิดพืช

หมายเลขประจำฟาร์ม

รายการตรวจประเมิน และข้อกำหนด	ข้อบกพร่อง	
	พบ	ไม่พบ
1. น้ำ (ข้อกำหนดหลัก)		
☐ 1.1 น้ำที่ใช้ในการผลิต ไม่ปนเปื้อนวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตรายต่อผลผลิต (1.1)		
☐ 1.2 กรณี ใช้น้ำเสียในการผลิต มีการบำบัดน้ำเสีย ก่อนนำมาใช้ในการผลิตพืช (1.2)		
☐ 1.3 น้ำที่ใช้หลังการเก็บเกี่ยวและสัมผัสผลผลิตที่บริโภค มีคุณภาพน้ำดื่มหรือเทียบเท่า (1.14)		
☐ 1.4 ระบบไฮโดรโฟนิคส์ มีระบบการลดปริมาณการปนเปื้อนของจุลินทรีย์ และสารเคมี (1.12)		
☐ 1.5 ระบบไฮโดรโฟนิคส์ มีการบำรุงรักษาระบบการให้น้ำ ให้สะอาด (1.13)		
2. พื้นที่ปลูก (ข้อกำหนดหลัก)		
☐ 2.1 พื้นที่ปลูก ไม่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตรายต่อผลผลิต (2.1)		
☐ 2.2 กรณี พื้นที่ปลูกเสี่ยงการปนเปื้อน มีการบำบัดให้สู่ระดับที่ปลอดภัย (2.2)		
☐ 2.3 หากใช้สารเคมี รม/ราด ลงดิน/วัสดุปลูก มีบันทึกข้อมูล ชนิด อัตรา วิธี วัชใช้ ชื่อผู้ปฏิบัติ (2.4)		
☐ 2.4 พื้นที่ปลูก เป็นไปตามข้อกำหนดกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (2.11)		
3. การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร (ข้อกำหนดหลัก)		
☐ 3.1 ใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรหรือตามฉลาก หยุดใช้สารเคมีก่อนการเก็บเกี่ยวตามฉลาก หรือคำแนะนำของทางราชการ และบันทึกการตรวจสอบหาสาเหตุและแก้ไขป้องกันการเกิดซ้ำกรณีมีผลวิเคราะห์สารพิษตกค้างในผลผลิตเกินค่ามาตรฐาน (3.1)		
☐ 3.2 ไม่ใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร ที่ห้ามผลิต นำเข้า ส่งออก ตามพ.ร.บ.วอ. พ.ศ. 2535 (วอ.4) (3.2)		
☐ 3.3 กรณีผลิตเพื่อส่งออก ใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร ตามที่ประเทศคู่ค้ากำหนด (3.3)		
☐ 3.4 ทำความสะอาดเครื่องพ่นสารเคมีและอุปกรณ์ทุกครั้งหลังใช้งาน และทิ้งน้ำล้าง ไม่ทำให้เกิดการปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อม (3.11)		
☐ 3.5 ผู้ปฏิบัติงาน / ผู้ควบคุม มีความรู้ในการใช้สารเคมี รู้จักศัตรูพืช ชนิดและอัตราการใช้ (3.15)		
4. การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว (ข้อกำหนดหลัก)		
☐ 4.1 ไม่ใช้สิ่งขับถ่ายของคนมาเป็นปุ๋ย (4.8)		
☐ 4.2 ระบบไฮโดรโฟนิคส์ มีบันทึกข้อมูลการใช้สารละลายธาตุอาหารพืช (4.11)		
5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว (ข้อกำหนดหลัก)		
☐ 5.1 อายุการเก็บเกี่ยวผลผลิตเหมาะสม มีคุณภาพ หรือตามข้อกำหนดของคู่ค้า (5.1)		
☐ 5.2 การเก็บเกี่ยว ปฏิบัติอย่างถูกสุขลักษณะ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนและปลอดภัยในการบริโภค (5.2)		
☐ 5.3 อุปกรณ์ ภาชนะบรรจุ วัสดุที่สัมผัสกับผลผลิตโดยตรง ทำจากวัสดุที่ไม่ทำให้เกิดการปนเปื้อน (5.7)		
7. สุขลักษณะส่วนบุคคล (ข้อกำหนดหลัก)		
☐ 7.1 ผู้สัมผัสผลผลิตโดยตรง ดูแลสุขลักษณะส่วนบุคคล และมีวิธีการป้องกัน การปนเปื้อนสู่ผลผลิต (7.2)		
8. บันทึกข้อมูลและการตามสอบ (ข้อกำหนดหลัก)		
☐ 8.1 กรณีที่ใช้สารเคมี รม/ราด ลงดิน/วัสดุปลูก มีบันทึกข้อมูล ชนิด อัตรา วิธี วัชใช้ ชื่อผู้ปฏิบัติ (8.2)		
☐ 8.2 บันทึกข้อมูลการใช้สารเคมี ทุกครั้งที่ใช้ ระบุชนิดพืช ชนิดสารเคมี วันที่ใช้ อัตราและวิธีการใช้ ชื่อผู้ปฏิบัติงาน(8.4)		
☐ 8.3 บันทึกข้อมูลการปฏิบัติก่อน/หลังเก็บเกี่ยว ที่สำคัญ ที่มีผลต่อความปลอดภัย (8.7)		

หมายเหตุ 1. เครื่องหมาย ✓ ในช่อง หน้าข้อกำหนด หมายถึง มีการตรวจประเมินตามข้อกำหนดนั้น ๆ

2. เครื่องหมาย ✓ ในช่อง พบ คือ พบข้อบกพร่อง ต้องปรับปรุงแก้ไข ในช่อง ไม่พบ คือ ไม่พบข้อบกพร่อง สอดคล้องตามมาตรฐานที่กำหนด

3. เครื่องหมาย " - " ในช่อง พบ และ ไม่พบ หมายถึง ไม่เกี่ยวข้องกับระบบการผลิตในฟาร์ม

4. ตัวเลขในวงเล็บ () หลังข้อกำหนด คือ อ้างอิงตามข้อกำหนดในมาตรฐาน มกษ.9001-2556

รายการตรวจประเมิน และข้อกำหนด	ข้อบกพร่อง	
	พบ	ไม่พบ
1. น้ำ (ข้อกำหนดรอง) ☐ 1.1 ได้เก็บตัวอย่างน้ำวิเคราะห์การปนเปื้อน ในระยะเริ่มการผลิต และมีใบแจ้งผลการวิเคราะห์ (1.3) ☐ 1.2 การจัดการน้ำเสียที่เกิดจากการใช้งาน ไม่ให้ลงสู่สิ่งแวดล้อม และพื้นที่โดยรอบ (1.7)		
2. พื้นที่ปลูก (ข้อกำหนดรอง) ☐ 2.1 ได้เก็บตัวอย่างดินวิเคราะห์การปนเปื้อน ในระยะเริ่มการผลิต และมีใบแจ้งผลการวิเคราะห์ (2.3) ☐ 2.2 พื้นที่ปลูกใหม่ เป็นพื้นที่ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม/หรือมีมาตรการป้องกัน (2.5) ☐ 2.3 จัดวาง จัดทำ หรือปรับปรุงผังแปลง โดยคำนึงถึงผลกระทบ ทั้ง 4 Module (2.6) ☐ 2.4 จัดทำรหัสแปลง และข้อมูลประจำแปลง เช่น ที่ตั้งแปลง แผนผังที่ตั้ง และแปลงปลูก (2.9)		
3. การใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตร (ข้อกำหนดรอง) ☐ 3.1 เลือกใช้เครื่องฟั่นสารเคมี อุปกรณ์ วิธีการที่ถูกต้อง (3.5) ☐ 3.2 สารเคมีที่เหลือใช้ ปิดฝาสนิท และเก็บในสถานที่เฉพาะ หากเปลี่ยนถ่ายภาชนะบรรจุ โดยระบุข้อมูลครบถ้วน (3.8) ☐ 3.3 สถานที่เก็บสารเคมีเฉพาะ เป็นสัดส่วน แยกสารแต่ละชนิด ควบคุมการหยิบใช้ได้ ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อม (3.9) ☐ 3.4 ภาชนะบรรจุสารเคมีที่ใช้หมดแล้ว ให้ทำลาย หรือกำจัดด้วยวิธีที่ถูกต้อง (3.12) ☐ 3.5 จัดเก็บภาชนะบรรจุสารเคมีที่เสื่อมสภาพ หรือหมดอายุในสถานที่เฉพาะ และ/หรือ ทำลาย กำจัดด้วยวิธีที่ถูกต้อง (3.13) ☐ 3.6 ผู้ปฏิบัติงาน มีความรู้ในการป้องกันกับตนเอง และการปฐมพยาบาลเบื้องต้น (3.16) ☐ 3.7 ผู้ฉีดพ่นสารเคมี สวมเสื้อผ้ามิดชิด มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายจากสารพิษ (3.17) ☐ 3.8 ผู้พ่นสารเคมี ต้องอาบน้ำ สระผม เปลี่ยนเสื้อผ้าทันทีหลังฉีดพ่น และซักแยกจากเสื้อผ้าปกติ (3.19)		
4. การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว (ข้อกำหนดรอง) ☐ 4.1 กรณี นำเมล็ดพันธุ์ มาปลูกด้วยสารเคมี ได้ใช้ตามคำแนะนำบนฉลาก และมีบันทึกข้อมูล (4.5) ☐ 4.2 การจัดการ การใช้ปุ๋ยและสารปรับปรุงดิน เพื่อป้องกันการปนเปื้อนสู่ผลผลิต ให้ปลอดภัยต่อการบริโภค โดยขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตร (4.6) ☐ 4.3 กรณี ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง ได้ผ่านการหมัก/ย่อยสลายสมบูรณ์ และบันทึกข้อมูลวิธีการ วันที่ และช่วงเวลาการผลิต (4.7) ☐ 4.4 พื้นที่เก็บรักษา ผสม ขนย้าย ปุ๋ยและสารปรับปรุงดิน พื้นที่หมักปุ๋ยอินทรีย์ แยกเป็นสัดส่วน ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนสู่พื้นที่ปลูกและแหล่งน้ำ (4.9) ☐ 4.5 การตรวจสอบเครื่องมือที่ต้องอาศัยความเที่ยงตรง อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และมีการซ่อมแซม หรือเปลี่ยนใหม่ หากพบความคลาดเคลื่อน (4.15) ☐ 4.6 จัดการระบบการผลิต เพื่อให้ได้ผลผลิตตรงตามข้อกำหนดของลูกค้า (4.17)		
5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว (ข้อกำหนดรอง) ☐ 5.1 คัดแยกผลผลิตไม่ได้คุณภาพออก ตามข้อกำหนดมาตรฐาน หรือตามข้อกำหนดของลูกค้า (5.3) ☐ 5.2 ผลผลิตที่เก็บเกี่ยว คัดเลือก หรือบรรจุในแปลง ไม่วางสัมผัสกับดินโดยตรง (5.5) ☐ 5.3 แยกภาชนะบรรจุของเสีย สารเคมี ปุ๋ย สารปรับปรุงดิน กับภาชนะที่ใช้เก็บเกี่ยว และขนย้าย (5.6) ☐ 5.4 สถานที่เก็บรักษาอุปกรณ์ ภาชนะบรรจุและวัสดุ เป็นสัดส่วน แยกจากสารเคมี ปุ๋ย สารปรับปรุงดิน และป้องกันการปนเปื้อนจากสัตว์พาหะนำโรค (5.9) ☐ 5.5 การป้องกันสัตว์เลื้อย ในบริเวณปฏิบัติงาน โดยเฉพาะที่เก็บเกี่ยว คัดบรรจุ และเก็บรักษา (5.13) ☐ 5.6 กรณีใช้ เหยื่อพิษ กับดัก สัตว์พาหะนำเชื้อโรค จัดวางในบริเวณที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนต่อผลผลิต และมีบันทึกข้อมูล (5.14)		

หมายเหตุ 1. เครื่องหมาย ✓ ในช่อง หน้าข้อกำหนด หมายถึง มีการตรวจประเมินตามข้อกำหนดนั้น ๆ

2. เครื่องหมาย ✓ ในช่อง พบ พบข้อบกพร่อง ต้องปรับปรุงแก้ไข ในช่อง ไม่พบ คือ ไม่พบข้อบกพร่อง สอดคล้องตามมาตรฐานที่กำหนด

3. เครื่องหมาย " - " ในช่อง พบ และ ไม่พบ หมายถึง ไม่เกี่ยวข้องกับระบบการผลิตในฟาร์ม

4. ตัวเลขในวงเล็บ () หลังข้อกำหนด คือ อ้างอิงตามข้อกำหนดในมาตรฐาน มกช.9001-2556

รายการตรวจประเมิน และข้อกำหนด	ข้อบกพร่อง	
	พบ	ไม่พบ
6. การพักผลผลิต การขนย้ายในบริเวณแปลงปลูก และเก็บรักษา (ข้อกำหนดรอง) ☐ 6.1 การจัดการสุขลักษณะของสถานที่ วิธีการขนย้าย ที่พักผลผลิต/ที่เก็บรักษาผลผลิต เพื่อป้องกันการปนเปื้อนสู่ผลผลิต ด้านความปลอดภัยต่อผู้บริโภค และคุณภาพผลผลิต (6.1) ☐ 6.2 มีวัสดุปูรองพื้นบริเวณพักผลผลิตที่เก็บเกี่ยวแล้ว เพื่อป้องกันการปนเปื้อน จากพื้นดิน (6.2) ☐ 6.3 ไม่ใช้พาหนะขนส่ง สารเคมี / ปุ๋ย ขนย้ายหรือขนส่งผลผลิต กรณีจำเป็นต้องใช้ร่วมกัน มีการทำความสะอาดก่อนการใช้งาน และบันทึกการดูแลรักษาพาหนะขนส่ง (6.3) ☐ 6.4 การจัดวาง/พักผลผลิต ในแปลงปลูก เหมาะสม ป้องกันการชุกชืด/กระแตก/ความร้อน และแสงแดด (6.5) ☐ 6.5 กรณี ผลผลิตที่เสื่อมคุณภาพง่าย มีการดูแล / ป้องกันที่เหมาะสม ก่อนการขนส่ง (6.7)		
7. สุขลักษณะส่วนบุคคล (ข้อกำหนดรอง) ☐ 7.1 ผู้ปฏิบัติงาน มีความรู้ เข้าใจ หรือได้อบรมสุขลักษณะส่วนบุคคล (7.1) ☐ 7.2 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขลักษณะเพียงพอ พร้อมใช้งาน สามารถป้องกันของเสียไม่ลงสู่แปลงปลูก และผลผลิต (7.3) ☐ 7.3 ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสารเคมี ตรวจสุขภาพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง (7.5)	พบ	ไม่พบ
8. บันทึกข้อมูลและการตามสอบ (ข้อกำหนดรอง) ☐ 8.1 บันทึกที่สแปลงปลูก และข้อมูลประจำแปลงปลูก (8.3) ☐ 8.2 บันทึกข้อมูลการกำจัดสัตว์พาหะนำเชื้อโรค กรณีที่มีการใช้เหยื่อพิษ หรือกับดัก (8.9) ☐ 8.3 บันทึกข้อมูลการใช้พาหนะขนส่ง ที่ใช้ร่วมกับการขนส่งสารเคมี ปุ๋ย หรือสารปรับปรุงบำรุงดิน(8.10) ☐ 8.4 บันทึกประวัติฝึกอบรม หรือผลการตรวจสุขภาพ หรือการจัดการด้านสุขลักษณะส่วนบุคคล (8.11) ☐ 8.5 ผลผลิต ที่เก็บรักษา ขนย้าย บรรจุจำหน่าย ระบุรุ่นผลผลิต หรือติดรหัส หรือเครื่องหมายแสดงแหล่งผลิต หรือวันเก็บเกี่ยว ตรวจสอบที่มาได้ (8.14) ☐ 8.6 บันทึกข้อมูลผู้รับซื้อ หรือแหล่งจำหน่าย และปริมาณจำหน่าย (8.15) ☐ 8.7 เก็บบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงาน และเอกสาร อย่างน้อย 2 ปี ติดต่อกันหรือตามคู่ค้าต้องการ (8.16)	พบ	ไม่พบ

บันทึกเพิ่มเติม

สรุปผลการตรวจประเมินฟาร์มในครั้งนี้

- พบข้อบกพร่อง ตามข้อกำหนดหลัก ตามข้อกำหนดรอง ต้องมีการปรับปรุงแก้ไข
 ไม่พบข้อบกพร่อง ตามข้อกำหนดหลัก ซึ่งสอดคล้องตามมาตรฐานที่กำหนด
 พบข้อบกพร่อง ตามข้อกำหนดรอง แต่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ลงชื่อ.....หัวหน้าผู้ตรวจประเมิน

(.....)

วันที่.....

ข้าพเจ้ารับทราบผลการตรวจประเมินฟาร์มในครั้งนี ถ้าพบข้อบกพร่องขอเสนอแนวทางแก้ไข ดังนี้

- ตามข้อกำหนดหลัก จะดำเนินแก้ไขข้อบกพร่อง ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน และเกณฑ์ที่กำหนด
 ตามข้อกำหนดรอง จะดำเนินแก้ไขข้อบกพร่อง ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน และเกณฑ์ที่กำหนด
 กำหนดระยะเวลาแก้ไขข้อบกพร่อง (วัน/เดือน/ปี)...../หรือ ในการตรวจครั้งต่อไป

ลงชื่อ.....เจ้าของฟาร์ม /ผู้แทน

(.....)

หมายเหตุ

1. เครื่องหมาย ✓ ในช่อง หน้าข้อกำหนด หมายถึง มีการตรวจประเมินตามข้อกำหนดนั้น ๆ
 2. เครื่องหมาย ✓ ในช่อง พบ คือ พบข้อบกพร่อง ต้องปรับปรุงแก้ไข ในช่อง ไม่พบ คือ ไม่พบข้อบกพร่อง สอดคล้องตามมาตรฐานที่กำหนด
 3. เครื่องหมาย " - " ในช่อง พบ และ ไม่พบ หมายถึง ไม่เกี่ยวข้องกับระบบการผลิตในฟาร์ม
 4. ตัวเลขในวงเล็บ () หลังข้อกำหนด คือ อ้างอิงตามข้อกำหนดในมาตรฐาน มกษ.9001-2556

แบบบันทึกข้อบกพร่อง / รายงานผลการตรวจประเมินฟาร์ม

 ตรวจแปลงใหม่ ตรวจต่ออายุ ตรวจติดตาม

ชื่อหน่วยตรวจ วันที่ เดือน..... พ.ศ.
 ชื่อเจ้าของฟาร์ม ชนิดพืช

หมายเลขประจำฟาร์ม

รายการตรวจประเมิน และข้อกำหนด	ข้อบกพร่อง	
	พบ	ไม่พบ
1. น้ำ (ข้อกำหนดหลัก) ☐ 1.1 น้ำที่ใช้ในการผลิต ไม่ปนเปื้อนวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตรายต่อผลผลิต (1.1) ☐ 1.2 กรณี ใช้น้ำเสียในการผลิต มีการบำบัดน้ำเสีย ก่อนนำมาใช้ในการผลิตพืช (1.2) ☐ 1.3 น้ำที่ใช้หลังการเก็บเกี่ยวและสัมผัสผลผลิตที่บริโภค มีคุณภาพน้ำดื่มหรือเทียบเท่า (1.14) ☐ 1.4 ระบบไฮโดรโปนิกส์ มีระบบการลดปริมาณการปนเปื้อนของจุลินทรีย์ และสารเคมี (1.12) ☐ 1.5 ระบบไฮโดรโปนิกส์ มีการบำรุงรักษาระบบการให้น้ำ ให้สะอาด (1.13)		
2. พื้นที่ปลูก (ข้อกำหนดหลัก) ☐ 2.1 พื้นที่ปลูก ไม่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตรายต่อผลผลิต (2.1) ☐ 2.2 กรณี พื้นที่ปลูกเสี่ยงการปนเปื้อน มีการบำบัดให้สู่ระดับที่ปลอดภัย (2.2) ☐ 2.3 หากใช้สารเคมี รม/ราด ลงดิน/วัสดุปลูก มีบันทึกข้อมูล ชนิด อัตรา วิธี วันใช้ ชื่อผู้ปฏิบัติ (2.4) ☐ 2.4 พื้นที่ปลูก เป็นไปตามข้อกำหนดกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (2.11)		
3. การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร (ข้อกำหนดหลัก) ☐ 3.1 ใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรหรือตามฉลาก หยุดใช้สารเคมีก่อนการเก็บเกี่ยวตามฉลาก หรือคำแนะนำของทางราชการ และบันทึกการตรวจสอบหาสาเหตุและแก้ไขป้องกันการเกิดซ้ำกรณีมีผลวิเคราะห์สารพิษตกค้างในผลผลิตเกินค่ามาตรฐาน (3.1) ☐ 3.2 ไม่ใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร ที่ห้ามผลิต นำเข้า ส่งออก ตามพ.ร.บ.วอ. พ.ศ. 2535 (วอ.4) (3.2) ☐ 3.3 กรณีผลิตเพื่อส่งออก ใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร ตามที่ประเทศคู่ค้ากำหนด (3.3) ☐ 3.4 ทำความสะอาดเครื่องพ่นสารเคมีและอุปกรณ์ทุกครั้งหลังใช้งาน และทิ้งน้ำล้าง ไม่ทำให้เกิดการปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อม (3.11) ☐ 3.5 ผู้ปฏิบัติงาน / ผู้ควบคุม มีความรู้ในการใช้สารเคมี รู้จักศัตรูพืช ชนิดและอัตราการใช้ (3.15)		
4. การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว (ข้อกำหนดหลัก) ☐ 4.1 ไม่ใช้สิ่งขับถ่ายของคนมาเป็นปุ๋ย (4.8) ☐ 4.2 ระบบไฮโดรโปนิกส์ มีบันทึกข้อมูลการใช้สารละลายธาตุอาหารพืช (4.11)		
5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว (ข้อกำหนดหลัก) ☐ 5.1 อายุการเก็บเกี่ยวผลผลิตเหมาะสม มีคุณภาพ หรือตามข้อกำหนดของคู่ค้า (5.1) ☐ 5.2 การเก็บเกี่ยว ปฏิบัติอย่างถูกสุขลักษณะ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนและปลอดภัยในการบริโภค (5.2) ☐ 5.3 อุปกรณ์ ภาชนะบรรจุ วัสดุที่สัมผัสกับผลผลิตโดยตรง ทำจากวัสดุที่ไม่ทำให้เกิดการปนเปื้อน (5.7)		
7. สุขลักษณะส่วนบุคคล (ข้อกำหนดหลัก) ☐ 7.1 ผู้สัมผัสผลผลิตโดยตรง ดูแลสุขลักษณะส่วนบุคคล และมีวิธีการป้องกัน การปนเปื้อนสู่ผลผลิต (7.2)		
8. บันทึกข้อมูลและการตามสอบ (ข้อกำหนดหลัก) ☐ 8.1 กรณีที่ใช้สารเคมี รม/ราด ลงดิน/วัสดุปลูก มีบันทึกข้อมูล ชนิด อัตรา วิธี วันใช้ ชื่อผู้ปฏิบัติ (8.2) ☐ 8.2 บันทึกข้อมูลการใช้สารเคมี ทุกครั้งที่ใช้ ระบุชนิดพืช ชนิดสารเคมี วันที่ใช้ อัตราและวิธีการใช้ ชื่อผู้ปฏิบัติงาน(8.4) ☐ 8.3 บันทึกข้อมูลการปฏิบัติก่อน/หลังเก็บเกี่ยว ที่สำคัญ ที่มีผลต่อความปลอดภัย (8.7)		

หมายเหตุ 1. เครื่องหมาย ✓ ในช่อง หน้าข้อกำหนด หมายถึง มีการตรวจประเมินตามข้อกำหนดนั้น ๆ

2. เครื่องหมาย ✓ ในช่อง พบ คือ พบข้อบกพร่อง ต้องปรับปรุงแก้ไข ในช่อง ไม่พบ คือ ไม่พบข้อบกพร่อง สอดคล้องตามมาตรฐานที่กำหนด

3. เครื่องหมาย " - " ในช่อง พบ และ ไม่พบ หมายถึง ไม่เกี่ยวข้องกับระบบการผลิตในฟาร์ม

4. ตัวเลขในวงเล็บ () หลังข้อกำหนด คือ อ้างอิงตามข้อกำหนดในมาตรฐาน มกช.9001-2556

รายการตรวจประเมิน และข้อกำหนด	ข้อบกพร่อง	
	พบ	ไม่พบ
1. น้ำ (ข้อกำหนดรอง) ☐ 1.1 ได้เก็บตัวอย่างน้ำวิเคราะห์การปนเปื้อน ในระยะเริ่มการผลิต และมีใบแจ้งผลการวิเคราะห์ (1.3) ☐ 1.2 การจัดการน้ำเสียที่เกิดจากการใช้งาน ไม่ให้ลงสู่สิ่งแวดล้อม และพื้นที่โดยรอบ (1.7)		
2. พื้นที่ปลูก (ข้อกำหนดรอง) ☐ 2.1 ได้เก็บตัวอย่างดินวิเคราะห์การปนเปื้อน ในระยะเริ่มการผลิต และมีใบแจ้งผลการวิเคราะห์ (2.3) ☐ 2.2 พื้นที่ปลูกใหม่ เป็นพื้นที่ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม/หรือมีมาตรการป้องกัน (2.5) ☐ 2.3 จัดวาง จัดทำ หรือปรับปรุงผังแปลง โดยคำนึงถึงผลกระทบ ทั้ง 4 Module (2.6) ☐ 2.4 จัดทำรหัสแปลง และข้อมูลประจำแปลง เช่น ที่ตั้งแปลง แผนผังที่ตั้ง และแปลงปลูก (2.9)		
3. การใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตร (ข้อกำหนดรอง) ☐ 3.1 เลือกใช้เครื่องพ่นสารเคมี อุปกรณ์ วิธีการพ่น ที่ถูกต้อง (3.5) ☐ 3.2 สารเคมีที่เหลือใช้ ปิดฝาสนิท และเก็บในสถานที่เฉพาะ หากเปลี่ยนถ่ายภาชนะบรรจุ โดยระบุข้อมูลครบถ้วน (3.8) ☐ 3.3 สถานที่เก็บสารเคมีเฉพาะ เป็นสัดส่วน แยกสารแต่ละชนิด ควบคุมการหยิบใช้ได้ ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อม (3.9) ☐ 3.4 ภาชนะบรรจุสารเคมีที่ใช้หมดแล้ว ให้ทำลาย หรือกำจัดด้วยวิธีที่ถูกต้อง (3.12) ☐ 3.5 จัดเก็บภาชนะบรรจุสารเคมีที่เสื่อมสภาพ หรือหมดอายุในสถานที่เฉพาะ และ/หรือ ทำลาย กำจัดด้วยวิธีที่ถูกต้อง (3.13) ☐ 3.6 ผู้ปฏิบัติงาน มีความรู้ในการป้องกันกับตนเอง และการปฐมพยาบาลเบื้องต้น (3.16) ☐ 3.7 ผู้ฉีดพ่นสารเคมี สวมเสื้อผ้าปิดชิด มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายจากสารพิษ (3.17) ☐ 3.8 ผู้พ่นสารเคมี ต้องอาบน้ำ สระผม เปลี่ยนเสื้อผ้าทันทีหลังฉีดพ่น และซักแยกจากเสื้อผ้าปกติ (3.19)		
4. การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว (ข้อกำหนดรอง) ☐ 4.1 กรณี นำเมล็ดพันธุ์ มาคลุกด้วยสารเคมี ได้ใช้ตามคำแนะนำบนฉลาก และมีบันทึกข้อมูล (4.5) ☐ 4.2 การจัดการ การใช้ปุ๋ยและสารปรับปรุงดิน เพื่อป้องกันการปนเปื้อนสู่ผลผลิต ให้ปลอดภัยต่อการบริโภค โดยขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตร (4.6) ☐ 4.3 กรณี ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง ได้ผ่านการหมัก/ย่อยสลายสมบูรณ์ และบันทึกข้อมูลวิธีการ วันที่ และช่วงเวลาการผลิต (4.7) ☐ 4.4 พื้นที่เก็บรักษา ผสม ขนย้าย ปุ๋ยและสารปรับปรุงดิน พื้นที่หมักปุ๋ยอินทรีย์ แยกเป็นสัดส่วน ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนสู่พื้นที่ปลูกและแหล่งน้ำ (4.9) ☐ 4.5 การตรวจสอบเครื่องมือที่ต้องอาศัยความเที่ยงตรง อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และมีการซ่อมแซม หรือเปลี่ยนใหม่ หากพบความคลาดเคลื่อน (4.15) ☐ 4.6 จัดการระบบการผลิต เพื่อให้ได้ผลผลิตตรงตามข้อกำหนดของคู่ค้า (4.17)		
5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว (ข้อกำหนดรอง) ☐ 5.1 คัดแยกผลผลิตไม่ได้คุณภาพออก ตามข้อกำหนดมาตรฐาน หรือตามข้อกำหนดของคู่ค้า (5.3) ☐ 5.2 ผลผลิตที่เก็บเกี่ยว คัดเลือก หรือบรรจุในแปลง ไม่วางสัมผัสกับดินโดยตรง (5.5) ☐ 5.3 แยกภาชนะบรรจุของเสีย สารเคมี ปุ๋ย สารปรับปรุงดิน กับภาชนะที่ใช้เก็บเกี่ยว และขนย้าย (5.6) ☐ 5.4 สถานที่เก็บรักษาอุปกรณ์ ภาชนะบรรจุและวัสดุ เป็นสัดส่วน แยกจากสารเคมี ปุ๋ย สารปรับปรุงดิน และป้องกันการปนเปื้อนจากสัตว์พาหะนำโรค (5.9) ☐ 5.5 การป้องกันสัตว์เลื้อย ในบริเวณปฏิบัติงาน โดยเฉพาะที่เก็บเกี่ยว คัดบรรจุ และเก็บรักษา (5.13) ☐ 5.6 กรณีใช้ เหยื่อพิษ กับดัก สัตว์พาหะนำเชื้อโรค จัดวางในบริเวณที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนต่อผลผลิต และมีบันทึกข้อมูล (5.14)		

หมายเหตุ 1. เครื่องหมาย ✓ ในช่อง หน้าข้อกำหนด หมายถึง มีการตรวจประเมินตามข้อกำหนดนั้น ๆ

2. เครื่องหมาย ✓ ในช่อง พบ คือ พบข้อบกพร่อง ต้องปรับปรุงแก้ไข ในช่อง ไม่พบ คือ ไม่พบข้อบกพร่อง สอดคล้องตามมาตรฐานที่กำหนด

3. เครื่องหมาย " - " ในช่อง พบ และ ไม่พบ หมายถึง ไม่เกี่ยวข้องกับระบบการผลิตในฟาร์ม

4. ตัวเลขในวงเล็บ () หลังข้อกำหนด คือ อ้างอิงตามข้อกำหนดในมาตรฐาน มกช. 9001-2556

รายการตรวจประเมิน และข้อกำหนด		ข้อบกพร่อง	
		พบ	ไม่พบ
6. การพักผลผลิต การขนย้ายในบริเวณแปลงปลูก และเก็บรักษา (ข้อกำหนดรอง)			
☐ 6.1 การจัดการสุขลักษณะของสถานที่ วิธีการขนย้าย ที่พักผลผลิต/ที่เก็บรักษาผลผลิต เพื่อป้องกันการปนเปื้อนสู่ผลผลิต ด้านความปลอดภัยต่อการบริโภค และคุณภาพผลผลิต (6.1)			
☐ 6.2 มีวัสดุปูรองพื้นบริเวณพักผลผลิตที่เก็บเกี่ยวแล้ว เพื่อป้องกันการปนเปื้อน จากพื้นดิน (6.2)			
☐ 6.3 ไม่ใช้พาหนะขนส่ง สารเคมี / ปุ๋ย ขนย้ายหรือขนส่งผลผลิต กรณีจำเป็นต้องใช้ร่วมกัน มีการทำความสะอาดก่อนการใช้งาน และบันทึกการดูแลรักษาพาหนะขนส่ง (6.3)			
☐ 6.4 การจัดวาง/พักผลผลิต ในแปลงปลูก เหมาะสม ป้องกันการชุกชืด/กระแทก/ความร้อน และแสงแดด (6.5)			
☐ 6.5 กรณี ผลผลิตที่เสื่อมคุณภาพพ่าย มีการดูแล / ป้องกันที่เหมาะสม ก่อนการขนส่ง (6.7)			
7. สุขลักษณะส่วนบุคคล (ข้อกำหนดรอง)		พบ	ไม่พบ
☐ 7.1 ผู้ปฏิบัติงาน มีความรู้ เข้าใจ หรือได้อบรมสุขลักษณะส่วนบุคคล (7.1)			
☐ 7.2 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขลักษณะเพียงพอ พร้อมใช้งาน สามารถป้องกันของเสียไม่ลงสู่แปลงปลูกและผลผลิต (7.3)			
☐ 7.3 ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสารเคมี ตรวจสอบสุขภาพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง (7.5)			
8. บันทึกข้อมูลและการตามสอบ (ข้อกำหนดรอง)		พบ	ไม่พบ
☐ 8.1 บันทึกที่รหัสแปลงปลูก และข้อมูลประจำแปลงปลูก (8.3)			
☐ 8.2 บันทึกข้อมูลการกำจัดศัตรูพืชนำเชื้อโรค กรณีที่มีการใช้เหยื่อพิษ หรือกับดัก (8.9)			
☐ 8.3 บันทึกข้อมูลการใช้พาหนะขนส่ง ที่ใช้ร่วมกับการขนส่งสารเคมี ปุ๋ย หรือสารปรับปรุงบำรุงดิน(8.10)			
☐ 8.4 บันทึกประวัติฝึกอบรม หรือผลการตรวจสุขภาพ หรือการจัดการด้านสุขลักษณะส่วนบุคคล (8.11)			
☐ 8.5 ผลผลิต ที่เก็บรักษา ขนย้าย บรรจุจำหน่าย ระบุรุ่นผลผลิต หรือติดรหัส หรือเครื่องหมายแสดงแหล่งผลิต หรือวันเก็บเกี่ยว ตรวจสอบที่มาได้ (8.14)			
☐ 8.6 บันทึกข้อมูลผู้รับซื้อ หรือแหล่งจำหน่าย และปริมาณจำหน่าย (8.15)			
☐ 8.7 เก็บบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงาน และเอกสาร อย่างน้อย 2 ปี ติดต่อกันหรือตามคู่ค้าต้องการ (8.16)			

บันทึกเพิ่มเติม

สรุปผลการตรวจประเมินฟาร์มในครั้งนี้

- พบข้อบกพร่อง ตามข้อกำหนดหลัก ตามข้อกำหนดรอง ต้องมีการปรับปรุงแก้ไข
 ไม่พบข้อบกพร่อง ตามข้อกำหนดหลัก ซึ่งสอดคล้องตามมาตรฐานที่กำหนด
 พบข้อบกพร่อง ตามข้อกำหนดรอง แต่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ลงชื่อ.....หัวหน้าผู้ตรวจประเมิน

(.....)

วันที่.....

ข้าพเจ้ารับทราบผลการตรวจประเมินฟาร์มในครั้งนี้ ถ้าพบข้อบกพร่องขอเสนอแนวทางแก้ไข ดังนี้

- ตามข้อกำหนดหลัก จะดำเนินแก้ไขข้อบกพร่อง ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน และเกณฑ์ที่กำหนด
 ตามข้อกำหนดรอง จะดำเนินแก้ไขข้อบกพร่อง ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน และเกณฑ์ที่กำหนด
 กำหนดระยะเวลาแก้ไขข้อบกพร่อง (วัน/เดือน/ปี)...../หรือ ในการตรวจครั้งต่อไป

ลงชื่อ.....เจ้าของฟาร์ม /ผู้แทน

(.....)

- หมายเหตุ** 1. เครื่องหมาย ✓ ในช่อง หน้าข้อกำหนด หมายถึง มีการตรวจประเมินตามข้อกำหนดนั้น ๆ
 2. เครื่องหมาย ✓ ในช่อง พบ คือ พบข้อบกพร่อง ต้องปรับปรุงแก้ไข ในช่อง ไม่พบ คือ ไม่พบข้อบกพร่อง สอดคล้องตามมาตรฐานที่กำหนด
 3. เครื่องหมาย “ - ” ในช่อง พบ และ ไม่พบ หมายถึง ไม่เกี่ยวข้องกับระบบการผลิตในฟาร์ม
 4. ตัวเลขในวงเล็บ () หลังข้อกำหนด คือ อ้างอิงตามข้อกำหนดในมาตรฐาน มกษ. 9001-2556

แบบบันทึกข้อบกพร่อง / รายงานผลการตรวจประเมินฟาร์ม

 ตรวจสอบใหม่ ตรวจสอบอายุ ตรวจสอบติดตาม

ชื่อหน่วยตรวจ วันที่ เดือน พ.ศ.
 ชื่อเจ้าของฟาร์ม ชนิดพืช
 หมายเลขประจำฟาร์ม

รายการตรวจประเมิน และข้อกำหนด	ข้อบกพร่อง	
	พบ	ไม่พบ
1. น้ำ (ข้อกำหนดหลัก) ☐ 1.1 น้ำที่ใช้ในการผลิต ไม่ปนเปื้อนวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตรายต่อผลผลิต (1.1) ☐ 1.2 กรณี ใช้น้ำเสียในการผลิต มีการบำบัดน้ำเสีย ก่อนนำมาใช้ในการผลิตพืช (1.2) ☐ 1.3 น้ำที่ใช้หลังการเก็บเกี่ยวและสัมผัสผลผลิตที่บริโภค มีคุณภาพน้ำดื่มหรือเทียบเท่า (1.14) ☐ 1.4 ระบบไฮโดรโปนิคส์ มีระบบการลดปริมาณการปนเปื้อนของจุลินทรีย์ และสารเคมี (1.12) ☐ 1.5 ระบบไฮโดรโปนิคส์ มีการบำรุงรักษาระบบการให้น้ำ ให้สะอาด (1.13)		
2. พื้นที่ปลูก (ข้อกำหนดหลัก) ☐ 2.1 พื้นที่ปลูก ไม่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตรายต่อผลผลิต (2.1) ☐ 2.2 กรณี พื้นที่ปลูกเสี่ยงการปนเปื้อน มีการบำบัดให้สู่ระดับที่ปลอดภัย (2.2) ☐ 2.3 หากใช้สารเคมี รม/ราด ลงดิน/วัสดุปลูก มีบันทึกข้อมูล ชนิด อัตรา วิธี วันใช้ ชื่อผู้ปฏิบัติ (2.4) ☐ 2.4 พื้นที่ปลูก เป็นไปตามข้อกำหนดกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (2.11)		
3. การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร (ข้อกำหนดหลัก) ☐ 3.1 ใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรหรือตามฉลาก หลีกเลี่ยงสารเคมีก่อนการเก็บเกี่ยวตามฉลาก หรือคำแนะนำของทางราชการ และบันทึกการตรวจสอบหาสาเหตุและแก้ไขป้องกันการเกิดซ้ำกรณีมีผลวิเคราะห์สารพิษตกค้างในผลผลิตเกินค่ามาตรฐาน (3.1) ☐ 3.2 ไม่ใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร ที่ห้ามผลิต นำเข้า ส่งออก ตามพ.ร.บ.ว. พ.ศ. 2535 (ว.4) (3.2) ☐ 3.3 กรณีผลิตเพื่อส่งออก ใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร ตามที่ประเทศคู่ค้ากำหนด (3.3) ☐ 3.4 ทำความสะอาดเครื่องพ่นสารเคมีและอุปกรณ์ทุกครั้งหลังใช้งาน และทิ้งน้ำล้าง ไม่ทำให้เกิดการปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อม (3.11) ☐ 3.5 ผู้ปฏิบัติงาน / ผู้ควบคุม มีความรู้ในการใช้สารเคมี รู้จักศัตรูพืช ชนิดและอัตราการใช้ (3.15)		
4. การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว (ข้อกำหนดหลัก) ☐ 4.1 ไม่ใช้สิ่งขับถ่ายของคนมาเป็นปุ๋ย (4.8) ☐ 4.2 ระบบไฮโดรโปนิคส์ มีบันทึกข้อมูลการใช้สารละลายธาตุอาหารพืช (4.11)		
5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว (ข้อกำหนดหลัก) ☐ 5.1 อายุการเก็บเกี่ยวผลผลิตเหมาะสม มีคุณภาพ หรือตามข้อกำหนดของคู่ค้า (5.1) ☐ 5.2 การเก็บเกี่ยว ปฏิบัติอย่างถูกสุขลักษณะ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนและปลอดภัยในการบริโภค (5.2) ☐ 5.3 อุปกรณ์ ภาชนะบรรจุ วัสดุที่สัมผัสกับผลผลิตโดยตรง ทำจากวัสดุที่ไม่ทำให้เกิดการปนเปื้อน (5.7)		
7. สุขลักษณะส่วนบุคคล (ข้อกำหนดหลัก) ☐ 7.1 ผู้สัมผัสผลผลิตโดยตรง ดูแลสุขลักษณะส่วนบุคคล และมีวิธีการป้องกัน การปนเปื้อนสู่ผลผลิต (7.2)		
8. บันทึกข้อมูลและการตามสอบ (ข้อกำหนดหลัก) ☐ 8.1 กรณีที่ใช้สารเคมี รม/ราด ลงดิน/วัสดุปลูก มีบันทึกข้อมูล ชนิด อัตรา วิธี วันใช้ ชื่อผู้ปฏิบัติ (8.2) ☐ 8.2 บันทึกข้อมูลการใช้สารเคมี ทุกครั้งที่ใช้ ระบุชนิดพืช ชนิดสารเคมี วันที่ใช้ อัตราและวิธีการใช้ ชื่อผู้ปฏิบัติงาน(8.4) ☐ 8.3 บันทึกข้อมูลการปฏิบัติก่อน/หลังเก็บเกี่ยว ที่สำคัญ ที่มีผลต่อความปลอดภัย (8.7)		

หมายเหตุ 1. เครื่องหมาย ✓ ในช่อง หน้าข้อกำหนด หมายถึง มีการตรวจประเมินตามข้อกำหนดนั้น ๆ

2. เครื่องหมาย ✓ ในช่อง พบ คือ พบข้อบกพร่อง ต้องปรับปรุงแก้ไข ในช่อง ไม่พบ คือ ไม่พบข้อบกพร่อง สอดคล้องตามมาตรฐานที่กำหนด

3. เครื่องหมาย " - " ในช่อง พบ และ ไม่พบ หมายถึง ไม่เกี่ยวข้องกับระบบการผลิตในฟาร์ม

4. ตัวเลขในวงเล็บ () หลังข้อกำหนด คือ อ้างอิงตามข้อกำหนดในมาตรฐาน มกษ.9001-2556

รายการตรวจประเมิน และข้อกำหนด		ข้อบกพร่อง	
1. น้ำ (ข้อกำหนดตรง)		พบ	ไม่พบ
☐ 1.1 ได้เก็บตัวอย่างน้ำวิเคราะห์การปนเปื้อน ในระยะเริ่มการผลิต และมีใบแจ้งผลการวิเคราะห์ (1.3) ☐ 1.2 การจัดการน้ำเสียที่เกิดจากการใช้งาน ไม่ให้ลงสู่สิ่งแวดล้อม และพื้นที่โดยรอบ (1.7)			
2. พื้นที่ปลูก (ข้อกำหนดตรง)		พบ	ไม่พบ
☐ 2.1 ได้เก็บตัวอย่างดินวิเคราะห์การปนเปื้อน ในระยะเริ่มการผลิต และมีใบแจ้งผลการวิเคราะห์ (2.3) ☐ 2.2 พื้นที่ปลูกใหม่ เป็นพื้นที่ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม/หรือมีมาตรการป้องกัน (2.5) ☐ 2.3 จัดวาง จัดทำ หรือปรับปรุงผังแปลง โดยคำนึงถึงผลกระทบ ทั้ง 4 Module (2.6) ☐ 2.4 จัดทำรหัสแปลง และข้อมูลประจำแปลง เช่น ที่ตั้งแปลง แผนผังที่ตั้ง และแปลงปลูก (2.9)			
3. การใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตร (ข้อกำหนดตรง)		พบ	ไม่พบ
☐ 3.1 เลือกใช้เครื่องฟนสารเคมี อุปกรณ์ วิธีการฟน ที่ถูกต้อง (3.5) ☐ 3.2 สารเคมีที่เหลือใช้ ปิดฝาสนิท และเก็บในสถานที่เฉพาะ หากเปลี่ยนถ่ายภาชนะบรรจุ โดยระบุข้อมูลครบถ้วน (3.8) ☐ 3.3 สถานที่เก็บสารเคมีเฉพาะ เป็นสัดส่วน แยกสารแต่ละชนิด ควบคุมการหยิบใช้ได้ ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อม (3.9) ☐ 3.4 ภาชนะบรรจุสารเคมีที่ใช้หมดแล้ว ให้ทำลาย หรือกำจัดด้วยวิธีที่ถูกต้อง (3.12) ☐ 3.5 จัดเก็บภาชนะบรรจุสารเคมีที่เสื่อมสภาพ หรือหมดอายุในสถานที่เฉพาะ และ/หรือ ทำลาย กำจัดด้วยวิธีที่ถูกต้อง (3.13) ☐ 3.6 ผู้ปฏิบัติงาน มีความรู้ในการป้องกันกับตนเอง และการปฐมพยาบาลเบื้องต้น (3.16) ☐ 3.7 ผู้ฟนสารเคมี สวมเสื้อผ้ามิดชิด มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายจากสารพิษ (3.17) ☐ 3.8 ผู้ฟนสารเคมี ต้องอาบน้ำ สระผม เปลี่ยนเสื้อผ้าทันทีหลังฉีดฟน และซักแยกจากเสื้อผ้าปกติ (3.19)			
4. การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว (ข้อกำหนดตรง)		พบ	ไม่พบ
☐ 4.1 กรณี นำเมล็ดพันธุ์ มาคลุกด้วยสารเคมี ได้ใช้ตามคำแนะนำบนฉลาก และมีบันทึกข้อมูล (4.5) ☐ 4.2 การจัดการ การใช้ปุ๋ยและสารปรับปรุงดิน เพื่อป้องกันการปนเปื้อนสู่ผลผลิต ให้ปลอดภัยต่อการบริโภค โดยขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตร (4.6) ☐ 4.3 กรณี ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง ได้ผ่านการหมัก/ย่อยสลายสมบูรณ์ และบันทึกข้อมูลวิธีการ วันที่ และช่วงเวลาที่เกิด (4.7) ☐ 4.4 พื้นที่เก็บรักษา ผสม ขนย้าย ปุ๋ยและสารปรับปรุงดิน พื้นที่หมักปุ๋ยอินทรีย์ แยกเป็นสัดส่วน ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนสู่พื้นที่ปลูกและแหล่งน้ำ (4.9) ☐ 4.5 การตรวจสอบเครื่องมือที่ต้องอาศัยความเที่ยงตรง อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และมีการซ่อมแซม หรือเปลี่ยนใหม่ หากพบความคลาดเคลื่อน (4.15) ☐ 4.6 จัดการระบบการผลิต เพื่อให้ได้ผลผลิตตรงตามข้อกำหนดของคู่ค้า (4.17)			
5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว (ข้อกำหนดตรง)		พบ	ไม่พบ
☐ 5.1 คัดแยกผลผลิตไม่ได้คุณภาพออก ตามข้อกำหนดมาตรฐาน หรือตามข้อกำหนดของคู่ค้า (5.3) ☐ 5.2 ผลผลิตที่เก็บเกี่ยว คัดเลือก หรือบรรจุในแปลง ไม่วางสัมผัสกับดินโดยตรง (5.5) ☐ 5.3 แยกภาชนะบรรจุของเสีย สารเคมี ปุ๋ย สารปรับปรุงดิน กับภาชนะที่ใช้เก็บเกี่ยว และขนย้าย (5.6) ☐ 5.4 สถานที่เก็บรักษาอุปกรณ์ ภาชนะบรรจุและวัสดุ เป็นสัดส่วน แยกจากสารเคมี ปุ๋ย สารปรับปรุงดิน และป้องกันการปนเปื้อนจากสัตว์พาหะนำโรค (5.9) ☐ 5.5 การป้องกันสัตว์เลื้อย ในบริเวณปฏิบัติงาน โดยเฉพาะที่เก็บเกี่ยว คัดบรรจุ และเก็บรักษา (5.13) ☐ 5.6 กรณีใช้ เหยื่อพิษ กับดัก สัตว์พาหะนำเชื้อโรค จัดวางในบริเวณที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนต่อผลผลิต และมีบันทึกข้อมูล (5.14)			

หมายเหตุ 1. เครื่องหมาย ✓ ในช่อง หน้าข้อกำหนด หมายถึง มีการตรวจประเมินตามข้อกำหนดนั้น ๆ

2. เครื่องหมาย ✓ ในช่อง พบ คือ พบข้อบกพร่อง **ต้องปรับปรุงแก้ไข** ในช่อง ไม่พบ คือ ไม่พบข้อบกพร่อง สอดคล้องตามมาตรฐานที่กำหนด

3. เครื่องหมาย " - " ในช่อง พบ และ ไม่พบ หมายถึง ไม่เกี่ยวข้องับระบบการผลิตในฟาร์ม

4. ตัวเลขในวงเล็บ () หลังข้อกำหนด คือ อ้างอิงตามข้อกำหนดในมาตรฐาน มกช.9001-2556

รายการตรวจประเมิน และข้อกำหนด	ข้อบกพร่อง	
	พบ	ไม่พบ
6. การพักผลผลิต การขนย้ายในบริเวณแปลงปลูก และเก็บรักษา (ข้อกำหนดรอง) ☐ 6.1 การจัดการสุขลักษณะของสถานที่ วิธีการขนย้าย ที่พักผลผลิต/ที่เก็บรักษาผลผลิต เพื่อป้องกันการปนเปื้อนสู่ผลผลิต ด้านความปลอดภัยต่อการบริโภค และคุณภาพผลผลิต (6.1) ☐ 6.2 มีวัสดุรองพื้นบริเวณพักผลผลิตที่เก็บเกี่ยวแล้ว เพื่อป้องกันการปนเปื้อน จากพื้นดิน (6.2) ☐ 6.3 ไม่ใช้พาหนะขนส่ง สารเคมี / ปุ๋ย ขนย้ายหรือขนส่งผลผลิต กรณีจำเป็นต้องใช้ร่วมกัน มีการทำความสะอาดก่อนการใช้งาน และบันทึกการดูแลรักษาพาหนะขนส่ง (6.3) ☐ 6.4 การจัดวาง/พักผลผลิต ในแปลงปลูก เหมาะสม ป้องกันการชุกชืด/กระแตก/ความร้อน และแสงแดด (6.5) ☐ 6.5 กรณี ผลผลิตที่เสื่อมคุณภาพพ่าย มีการดูแล / ป้องกันที่เหมาะสม ก่อนการขนส่ง (6.7)		
7. สุขลักษณะส่วนบุคคล (ข้อกำหนดรอง) ☐ 7.1 ผู้ปฏิบัติงาน มีความรู้ เข้าใจ หรือได้อบรมสุขลักษณะส่วนบุคคล (7.1) ☐ 7.2 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขลักษณะเพียงพอ พร้อมใช้งาน สามารถป้องกันของเสียไม่ส่งสู่แปลงปลูกและผลผลิต (7.3) ☐ 7.3 ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสารเคมี ตรวจสอบสุขภาพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง (7.5)	พบ	ไม่พบ
8. บันทึกข้อมูลและการตามสอบ (ข้อกำหนดรอง) ☐ 8.1 บันทึกการใส่แปลงปลูก และข้อมูลประจำแปลงปลูก (8.3) ☐ 8.2 บันทึกข้อมูลการกำจัดศัตรูพืชนำเชื้อโรค กรณีที่มีการใช้เหยื่อพิษ หรือกับดัก (8.9) ☐ 8.3 บันทึกข้อมูลการใช้พาหนะขนส่ง ที่ใช้ร่วมกับการขนส่งสารเคมี ปุ๋ย หรือสารปรับปรุงบำรุงดิน(8.10) ☐ 8.4 บันทึกประวัติฝึกอบรม หรือผลการตรวจสอบสุขภาพ หรือการจัดการด้านสุขลักษณะส่วนบุคคล (8.11) ☐ 8.5 ผลผลิต ที่เก็บรักษา ขนย้าย บรรจุจำหน่าย ระบุรุ่นผลิต หรือติดรหัส หรือเครื่องหมายแสดงแหล่งผลิต หรือวันเก็บเกี่ยว ตรวจสอบที่มาได้ (8.14) ☐ 8.6 บันทึกข้อมูลผู้รับซื้อ หรือแหล่งจำหน่าย และปริมาณจำหน่าย (8.15) ☐ 8.7 เก็บบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงาน และเอกสาร อย่างน้อย 2 ปี ติดต่อกันหรือตามคู่ค้าต้องการ (8.16)	พบ	ไม่พบ

บันทึกเพิ่มเติม

สรุปผลการตรวจประเมินฟาร์มในครั้งนี้

- พบข้อบกพร่อง ตามข้อกำหนดหลัก ตามข้อกำหนดรอง ต้องมีการปรับปรุงแก้ไข
- ไม่พบข้อบกพร่อง ตามข้อกำหนดหลัก ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนด
- พบข้อบกพร่อง ตามข้อกำหนดรอง แต่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ลงชื่อ.....หัวหน้าผู้ตรวจประเมิน
(.....)
วันที่.....

ข้าพเจ้ารับทราบผลการตรวจประเมินฟาร์มในครั้งนี้ ถ้าพบข้อบกพร่องขอเสนอแนวทางแก้ไข ดังนี้

- ตามข้อกำหนดหลัก จะดำเนินแก้ไขข้อบกพร่อง ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน และเกณฑ์ที่กำหนด
 - ตามข้อกำหนดรอง จะดำเนินแก้ไขข้อบกพร่อง ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน และเกณฑ์ที่กำหนด
- กำหนดระยะเวลาแก้ไขข้อบกพร่อง (วัน/เดือน/ปี)...../หรือ ในการตรวจครั้งต่อไป

ลงชื่อ.....เจ้าของฟาร์ม /ผู้แทน
(.....)

หมายเหตุ 1. เครื่องหมาย ✓ ในช่อง หน้าข้อกำหนด หมายถึง มีการตรวจประเมินตามข้อกำหนดนั้น ๆ
 2. เครื่องหมาย ✓ ในช่อง พบ คือ พบข้อบกพร่อง **ต้องปรับปรุงแก้ไข** ในช่อง ไม่พบ คือ ไม่พบข้อบกพร่อง สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนด
 3. เครื่องหมาย “ - ” ในช่อง พบ และ ไม่พบ หมายถึง ไม่เกี่ยวข้องกับระบบการผลิตในฟาร์ม
 4. ตัวเลขในวงเล็บ () หลังข้อกำหนด คือ อ้างอิงตามข้อกำหนดในมาตรฐาน มกษ.9001-2556

แบบสรุปรูปการตรวจประเมินฟาร์ม

ตรวจสอบใหม่ ตรวจสอบอายุ

สรุปผลการตรวจประเมิน

ข้อกำหนดหลัก 23 ข้อ ใช่ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ
 ข้อกำหนดรอง 41 ข้อ ใช่ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ คิดเป็น %
 ข้อเสนอแนะ 52 ข้อ ใช่ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ คิดเป็น %

เป็นไปตามข้อกำหนด ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด

กรณีตรวจสอบอายุ ผลการตรวจประเมินครั้งที่ผ่านมา

ข้อกำหนดรอง 41 ข้อ ใช่ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ คิดเป็น %
 ข้อเสนอแนะ 52 ข้อ ใช่ข้อ ไม่ใช่ ข้อ NA (ไม่เกี่ยวข้อง) ข้อ คิดเป็น %

เกณฑ์การตัดสิน

การตัดสินผลการตรวจประเมินว่าเป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐาน มีเกณฑ์ดังนี้

1. ผลการตรวจประเมินต้องเป็นไปตามข้อกำหนดหลัก (Major) ทุกข้อ
 2. ผลการตรวจประเมินต้องเป็นไปตามข้อกำหนดรอง (Minor) ไม่น้อยกว่า 60 % ของข้อกำหนดรองทั้งหมด
- กรณีการตรวจประเมินเพื่อต่ออายุใบรับรอง ในรอบปีต่อไป ต้องแสดงให้เห็นว่ามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

แบบสรุปการตรวจประเมินฟาร์ม การตรวจติดตาม
วันหมดอายุการรับรอง..... ปี อายุการรับรอง ปี

ข้อกำหนด	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ข้อกำหนด	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3
1. น้ำ				3. วัตถุดิบทรายทางการเกษตร			
1.1 ข้อกำหนดหลัก (1.1)				3.9 ข้อกำหนดรอง (3.12)			
1.2 ข้อกำหนดหลัก (1.2)				3.10 ข้อกำหนดรอง (3.13)			
1.3 ข้อกำหนดหลัก (1.14)				3.11 ข้อกำหนดรอง (3.16)			
1.4 ข้อกำหนดหลัก (1.12)				3.12 ข้อกำหนดรอง (3.17)			
1.5 ข้อกำหนดหลัก (1.13)				3.13 ข้อกำหนดรอง (3.19)			
1.6 ข้อกำหนดรอง (1.3)				3.14 ข้อเสนอแนะ (3.4)			
1.7 ข้อกำหนดรอง (1.7)				3.15 ข้อเสนอแนะ (3.6)			
1.8 ข้อเสนอแนะ (1.4)				3.16 ข้อเสนอแนะ (3.7)			
1.9 ข้อเสนอแนะ (1.5)				3.17 ข้อเสนอแนะ (3.10)			
1.10 ข้อเสนอแนะ (1.6)				3.18 ข้อเสนอแนะ (3.14)			
1.11 ข้อเสนอแนะ (1.8)				3.19 ข้อเสนอแนะ (3.18)			
1.12 ข้อเสนอแนะ (1.9)				3.20 ข้อเสนอแนะ (3.20)			
1.13 ข้อเสนอแนะ (1.10)				3.21 ข้อเสนอแนะ (3.21)			
1.14 ข้อเสนอแนะ (1.11)				4. การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว			
2. พื้นที่				4.1 ข้อกำหนดหลัก (4.11)			
2.1 ข้อกำหนดหลัก (2.1)				4.2 ข้อกำหนดหลัก (4.8)			
2.2 ข้อกำหนดหลัก (2.2)				4.3 ข้อกำหนดรอง (4.5)			
2.3 ข้อกำหนดหลัก (2.4)				4.4 ข้อกำหนดรอง (4.6)			
2.4 ข้อกำหนดหลัก (2.11)				4.5 ข้อกำหนดรอง (4.7)			
2.5 ข้อกำหนดรอง (2.3)				4.6 ข้อกำหนดรอง (4.9)			
2.6 ข้อกำหนดรอง (2.5)				4.7 ข้อกำหนดรอง (4.15)			
2.7 ข้อกำหนดรอง (2.6)				4.8 ข้อกำหนดรอง (4.17)			
2.8 ข้อกำหนดรอง (2.9)				4.9 ข้อเสนอแนะ (4.1)			
2.9 ข้อเสนอแนะ (2.7)				4.10 ข้อเสนอแนะ (4.2)			
2.10 ข้อเสนอแนะ (2.8)				4.11 ข้อเสนอแนะ (4.3)			
2.11 ข้อเสนอแนะ (2.10)				4.12 ข้อเสนอแนะ (4.4)			
3. วัตถุดิบทรายทางการเกษตร				4.13 ข้อเสนอแนะ (4.10)			
3.1 ข้อกำหนดหลัก (3.1)				4.14 ข้อเสนอแนะ (4.12)			
3.2 ข้อกำหนดหลัก (3.2)				4.15 ข้อเสนอแนะ (4.13)			
3.3 ข้อกำหนดหลัก (3.3)				4.16 ข้อเสนอแนะ (4.14)			
3.4 ข้อกำหนดหลัก (3.11)				4.17 ข้อเสนอแนะ (4.16)			
3.5 ข้อกำหนดหลัก (3.15)				4.18 ข้อเสนอแนะ (4.18)			
3.6 ข้อกำหนดรอง (3.5)				4.19 ข้อเสนอแนะ (4.19)			
3.7 ข้อกำหนดรอง (3.8)							
3.8 ข้อกำหนดรอง (3.9)							

ข้อกำหนด	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ข้อกำหนด	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3
5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว				7. สุขลักษณะส่วนบุคคล			
5.1 ข้อกำหนดหลัก (5.1)				7.1 ข้อกำหนดหลัก (7.2)			
5.2 ข้อกำหนดหลัก (5.2)				7.2 ข้อกำหนดรอง (7.1)			
5.3 ข้อกำหนดหลัก (5.7)				7.3 ข้อกำหนดรอง (7.3)			
5.4 ข้อกำหนดรอง (5.3)				7.4 ข้อกำหนดรอง (7.5)			
5.5 ข้อกำหนดรอง (5.5)				7.5 ข้อเสนอแนะ (7.4)			
5.6 ข้อกำหนดรอง (5.6)				7.6 ข้อเสนอแนะ (7.6)			
5.7 ข้อกำหนดรอง (5.9)				7.7 ข้อเสนอแนะ (7.7)			
5.8 ข้อกำหนดรอง (5.13)				7.8 ข้อเสนอแนะ (7.8)			
5.9 ข้อกำหนดรอง (5.14)				8. บันทึกข้อมูลและการตามสอบ			
5.10 ข้อเสนอแนะ (5.4)				8.1 ข้อกำหนดหลัก (8.2)			
5.11 ข้อเสนอแนะ (5.8)				8.2 ข้อกำหนดหลัก (8.4)			
5.12 ข้อเสนอแนะ (5.10)				8.3 ข้อกำหนดหลัก (8.7)			
5.13 ข้อเสนอแนะ (5.11)				8.4 ข้อกำหนดรอง (8.3)			
				8.5 ข้อกำหนดรอง (8.9)			
6. การพักผลผลิต การขนย้ายในบริเวณแปลงปลูก และเก็บรักษา				8.6 ข้อกำหนดรอง (8.10)			
6.1 ข้อกำหนดรอง (6.1)				8.7 ข้อกำหนดรอง (8.11)			
6.2 ข้อกำหนดรอง (6.2)				8.8 ข้อกำหนดรอง (8.14)			
6.3 ข้อกำหนดรอง (6.3)				8.9 ข้อกำหนดรอง (8.15)			
6.4 ข้อกำหนดรอง (6.5)				8.10 ข้อกำหนดรอง (8.16)			
6.5 ข้อกำหนดรอง (6.7)				8.11 ข้อเสนอแนะ (8.1)			
6.6 ข้อเสนอแนะ (6.4)				8.12 ข้อเสนอแนะ (8.5)			
6.7 ข้อเสนอแนะ (6.6)				8.13 ข้อเสนอแนะ (8.6)			
6.8 ข้อเสนอแนะ (6.8)				8.14 ข้อเสนอแนะ (8.8)			
6.9 ข้อเสนอแนะ (6.9)				8.15 ข้อเสนอแนะ (8.12)			
				8.16 ข้อเสนอแนะ (8.13)			
				8.17 ข้อเสนอแนะ (8.17)			
				8.18 ข้อเสนอแนะ (8.18)			
				8.19 ข้อเสนอแนะ (8.19)			
				8.20 ข้อเสนอแนะ (8.20)			

- หมายเหตุ 1. ให้ใส่ ✓ ตามข้อกำหนด ที่ตรงประเมิน ในแต่ละปี
 2. ให้ใส่เครื่องหมาย “ - ” กรณี NA (Non Applicable) ไม่เกี่ยวข้อง
 3. ใน 1 รอบการรับรอง ต้องตรงประเมินให้ครบทุกข้อกำหนด

ครั้งที่ 1
 (มีสำเนาให้เกษตรกร)

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	สิบเอกวีรวัฒน์ สุริยะ
วัน เดือน ปีเกิด	23 พฤษภาคม 2525
สถานที่เกิด	อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2548 ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต (เทคโนโลยีสารสนเทศทางธุรกิจ) มหาวิทยาลัยแม่โจ้
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตราด
ตำแหน่ง	นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ

